

LIBRERÍA
UNIVERSIDAD
NACIONAL DE EDUCACIÓN

MARIANO

BT620

L4

C-1

TÓNOMA D

NERAL DE B

008845

1080021124

ALERE FLAMMAM
VERITATIS
EX LIBRIS

HÉMETHERII VALVERDE TELLEZ

Episcopi Leonensis

Capilla Alfonsina
Biblioteca Universitaria

UANL

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Capilla Alfonsina
Biblioteca Universitaria

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

OPUSCULUM
THEOPHILOSOPHICUM
DE PRINCIPATU,

seu Antelationis Mariana Gratia,
illud S. Joannis Damasceni Oratione prima
DE NATIVITATE VIRGINIS MARIE.

circa principium explanans effatum :
Etenim natura Gratia cedit, ac tremula stat proce-
dit sustinens; quantum justitiam erat, ut Deige-
nitrix Virgo ex Alma crederetur, natura Gratia
factum aut vertere minime ausa est; verum
tantum nos exaltavit, dum Gratia fru-
ctum suum produxisset :

Ubi concordata Physica cum Theologia;
Natura cum Gratia : Scientia cum Religione,
• Scholasticam accendit facem ad primordiale
Immaculatæ Virginis Dei-genitricis in
primo suæ Conceptionis instanti gra-
tiam non nihili illuminandam.

A P. FRANCISCO XAVERIO
LAZCANO, MEXICANO,

*Societatis Jesu, Doctore in Regali, ac in Pæ-
nificia Mexicana Academiâ Professore
Theologo circumdatum.*

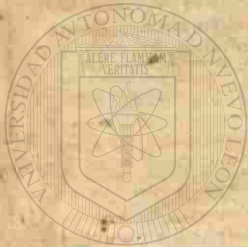

VENETTIS, MDCCLV.
Ex Typographia Andrea Poletti.
SUPERIORUM PERMISSU.

45441

BT620
L4

FONDO FLETTERIO
VALVERDE Y TELLEZ

Illibato prorsus, insimul ac glorioso Dei-Genitricis semper Virginis *MARIÆ* in Guadalupana Mexicea effigie ab ipsa Regina omnigenæ sanctitudinis manu graphice adumbrato momento.

Nescio, quo Lenocinantis fortuna fato evenisse crediderim, Pulcherrima mulierum, ut magna de te cogitanti versaretur ante oculos Calicis mihi depictum lineamentis totum, quod animo saepe volveram, argumentum. Ita distante Numine comparatum est, ut cum Animam, meliorem partem tue genialis amplitudinis contemplerer diutius, ab Omnipotentis dextera collocatam a primis incunabulis in Empyreo, dum ex nihilo illam in su-

a 2 bli-
006345

blimem, unoque Deo minorem Ingeniosus ipse verum Molitor eveberet excellentiam; intuerer quoque sapius patrio in Solo, lumine corporeo Guadalupanam ad miraculum speciem, te venustissimam egregie referentem. Et quidem supra naturam, supra gratiam, supra communem Gloriam nostræ viderunt Gentes, quod nobis cunctæ inviderunt Nationes, & nec prophana inser prodigia, nec mortalia inter portentosa florentia retro secula aliquando celebrarunt. Flores apparuerunt in terra nostra. Sed qui Flores, Deus Immortalis! Quæ Rosæ! Quæ Lilia! Parum profecto propalarim. Astra peregrino micantia idioma te in Occidente; Solem Orientem in Occasu; diem illum, diem longe felicissimum, diem Cæli, diem, insoliti splendoris exordium, adeo

di-

dividentem lucem a tenebris, ut & noctis Præsidentem Lunam, & ætherea Sydera sibi adegerit famulantia! Nihil expresserim. Angelum nomine spiritualis, & gloriose Creatura, e Supremo delapsum Senatu suspicimus, famosam Omnipotentie amantis machinam cernuum suffulcire! Que omnia inauditum aliquid, & humanum supra caprum augustum portendere cunctis ubique gentibus, etsi bebetioribus plane videbuntur. Tellus media hyeme pullulat, flores, florumque Regnam in resis. Cælum mittit Solem, Lunam, & Astra, Altissima Spirituum Respublica mille conspicua titulis, mille illustris nominibus legat Nuntium Rosæ purpuram. Sydera fulgorem, candorem Luna, Sol radios, Empyreum Principem, Spiritus Princi-

a 3 pes,

pes, intellectus in capite, voluntates in pectore gratulabundi submitunt, in triumphalis Colossi signum, victrici tenerrimæ Puellæ planta: demonstrantes mortalibus, non modo quid Fœmina possit, sed multo luculentius, quid, & quantum possit Deus, dum singularem Fœminam efformarit.

His vero magnis dum animum oblecto, percipimus, planeque sentimus in totius creatura flore, ornamento, & corona unam Virginem, propriis certatim depingentibus penicillis Guadalupanam lucem, umbram evasisse Conceptionis in Gratia, & Gloria inclucta, ac Immaculata MARIÆ ad nuptialem Empyreï thalamum. Ubi amicta lumine, velut vestimento, operata Stellis, ut Prædestinatorum Mater, & Exemplar, exaltata resulget super Choros An-

gelorum, regio diademate inestimabili constato ardentioris Chavitatis auro cingit tempora, cui nullum instans effluxit, quin dominante conspicua majestore ad altioris ordinis evecta Solium super omnes Creaturas, Numine Authore, ante conspectum, & triumphantis, & militantis Orbis se se in æternum adorandam exhiberet. Et quis per publicam fidem erit adeo a Sapientum Choro alienus, adeo in Sacra Pagina peregrinus, ut tam insolita, illuminata Symbola Sacro, & prophano idiomate, imo & indico caractere, Empyreum, Gratiam, Gloriam sub docti velaminis involucris spirare disteatur? Nemo certe. Nonne mirifica adeo anigmata eo tendunt, eo collimant, eo demum, quod moluntur, non evincunt? Imaginem

nimirum Conceptionis virgineæ adumbrare, delineare, colorare, perficere, demonstrare? Virginem profecto creatam in Cælo immensa diuitem Gratia, ineffabili perfusam Gloria adumbrant, delineant, colorant, perficiunt, demonstrant.

Joannes Evangelista (Joannes, famosum gratiæ nomen) oculis aquilinis e sublimi Apocalypseo specula ritu vaticinantis suspexit signum magnum, quod apparuit in Cælo. In altissimo Cælo, in Empyreo, extemplo clamant Scripturarii eminuist plane Mulier amicta Sole, Luna sub pedibus ejus, & in Capite ejus corona Stellarum, Joannes Damascenus signum ipsum, quod Evangelista litterarum monumentis consignauerat: coram Sanctorum Gravissimorum PP. Senatu, scho-

scholastica lance pendit, trutinat, librat, ponderat. Naturam idcirco tremulam, subsistentem, atque præ reverentia expectantem fructum Gratia luculenter definiit. Neque enim in alium erumpit Gratia fructum, quam in gloriam, neque alium agnoscit gloria florem præter Gratiam. Fortunatissimo tandem sæculo, fortunatiore terra, ipsa, ipsa Virgo ultimam lineam duxit, dum in pallio alterius Joannis, propriis Dei-Genitrix, quibus Omnipotentem Creatorem infantilibus obvoluerat pannis, manibus totam hanc Cælicam scenam mirifice depinxit in flore augustæ Conceptionis Simulacro: per tempus illud, quo Ecclesia mysterium suavissimum rite celebrabat, primordiale harmoniosæ creationis momentum picta, & pictrix expressit, dedit-
a 5 que,

que, ut Joannes Jacobus gloriose
 adeo Mariana transfigurationis
 simplex, integerrimus testis in-
 taminatum Palladium in occidua
 plaga toti terrarum Orbi, velut
 in amplissimo Naturæ, Gratiæ,
 & Gloriæ theatro parthenico con-
 structo Fano spectandum propo-
 neret.

Ita apertissimo Dei consilio com-
 paratum splenduit, ut parvus
 fons, qui crevit in fluvium, in
 Lunam, Solemque tandem appa-
 ruerit conversus. Joannes enim
 Evangelista vidit, quod factum
 fuit ob initio, & ante secula,
 Imaginem futura veritatis in idæa
 æterni intellectus ab æterno, &
 in æternum amantis: adveniente-
 que temporis plenitudine concepta
 fuit Immaculata Regina Exem-
 plari æterno in uno conformata
 momento. Joannes Damascenus

modum, tempus mensuram, bar-
 moniam, ingenium e Carbedra
 docuit Sapientes idcirco tantum,
 & intellectum habentes. Po-
 stremo Joannes Didacus rudis,
 barbarus, neophytus, inter abje-
 ctissimam Indorum plebem me-
 diastinus, Sapientibus, & Insi-
 pientibus ingeniosissimum Numi-
 nis depingentis opus ostendit cre-
 dendum, explicuit adorandum,
 reliquit amandum. Ideo a Gua-
 dalupea pictura tartareus exulat
 Draco, quem victricibus contri-
 tum plantis, triumphali solemnî
 momento in sempiternum detur-
 bandum scelere terribilis fecit ista
 Mulier Hierarchy Angelica præ-
 cunctis Spiritibus amabilis. Si-
 mulacrum ergo Florem Guada-
 lupanum, novus Dei Paradysus,
 corruptibili vicino, fragiles in-
 ter rosas stat perenne Omnipoten-

tenitiæ, insimul ac Virginæ Conceptionis monumentum, & pignus veritatis credenda, veneratio- nis tribuenda, momenti-æternum adorandi, ac amoris in immen- sas amplitudinis Marianæ succre- scentis flammæ.

Quare oge, Magna Parens, ejus mille titulis clientelam Ame- ricanis debitam confisus, & in certissimum turamen juratus ex- posco. Totum, quod in hoc ope- re meum est, quantumcumque est, quod certe minimum est, tuo ti- bi proprio jure vendicas. Secun- distimam mihi confidentiam præ- stant in venustissimo vultu ocu- li præ incredibile modestia demis- si; quia quæ in altis habitas, humilia respicies. Idcirco igno- scendo ausu offero ad limina pri- mordialis tuæ Sanctitatis marce- scentes inter ingenii flosculos
(Gua-

(Guadalupæis quamvisimiles suis, utpote e solo spinarum tantum feraci germinantes) intellectualem male conceptum Fætum, ut vel illum tanquam pia Mater ubere de Cælo expositum lactes, vel ut abortivum, tanquam vi- ctimam ad tuas aras (alterna sorte contentum) patiaris in augusti tui Nominis primævam Gratiam illico præsecandum.

D. D. Joannis Josephi de Eguiara, & Eguren. Metropolitanæ Ecclesiæ Mexicæ Canonici Magistralis, Regiæ ac Pontificiæ Universitatis Rectoris, Emeritiq; in ea Primariæ Sacræ Theologiæ Cathedræ Antecessoris, Illustrissimi D. D. Emmanuelis Rubii Theologi Camera, atque Archiepiscopatus Examinatoris Synodalis, Sanctæ Inquisitionis Censoris ex munere, Cappuccinarum Virginum Capellani.

JUBENTE Excmo. D. D. Joanne Francisco Guemez de Horcasitas, Novæ hujus Hispaniæ Pro-Rege, Governatore, & Duce Gen. meritissimo, Regalis Mexicanæ Cancellariæ Præside Vi-

gi-

gilantissimo, &c. Librum, non absque eximia animi voluptate, perlegi, cui titulus: *Opusculum Theophilosophicum de Principatu, seu Antelatione Mariæ Gratiæ illud S. Joannis Damasceni Oratione prima de Nativitate Beatissimæ Virginis MARIÆ circa principium explanans essatum: Etenim natura gratiæ cedit, &c.* A. R. admodum P. FRANCISCO XAVERIO LAZCANO, Societatis JESU, Universitatis nostræ Mexicæ Doctore Theologo, Antecessoreque Eximii Doctoris Cathedræ, ac Sanctæ Inquisitionis Officii Censore dignissimo, diligentissime elucubratum. Et sane ubi Marianam Conceptionem Purissimam philosophice juxta ac theologice traditam, novis, eidemque pulcherrimis definitam video cogitationi-

ni-

nibus, quæ cum præcis Scripturarum, Patrumque effatis amice coherent, tum etiam in primis abstrusæ S. Joannis Damasceni sententiæ lucem meridiana clariorem affundunt, sensumque verborum & mentis Sanctissimi ac Sapientissimi Ecclesiæ Magistri, de Beatissima Dei parente optime meriti, tradunt enucleatissime: ubi inquam hæc video, & animo iterum atque iterum reputo, nullus dubito, quin Opusculi Author amænissimi videatur mihi: *Scriba doctus in Regno Cælorum, qui profert de thesauro suo nova, & vetera.* (1) Porro veteribus Virgineæ immunitatis fundamentis jam pridem solidissime jactis, quæ explorata supponit omnia, extraque disputationis aleam posita

(1) Matth. 13. 52.

sita cernuus veretur, nova a gravissimis deinceps Theologis hætenus cogitata recens, ac laudans, novissimum adjicit, propriumque systema, tam ipsum solide dispositum, concinnatumque ingeniosissime, ut nihil eo antiquius dixerim, nil recentius. Si enim rem a capite ad calcem universam inspicio, puram putem S. Joannis Damasceni doctrinam legere, & ceu ipsum præstantissimum Ecclesiæ Doctorem suam conceptis verbis mentem aperire, nihil facile credo. Quæ sane quid in puncto Marianæ Conceptionis antiquius? Si vero Opus ipsum rursus considero, ut in eo aliorum Patrum testimonia ad institutum nata demiror; ut celebriores Theologorum sententias pro tuenda, explanandaque præsertatione intemeratæ Matris in
No-

Nostri propositum omnes oportune traductas intueor; ut totius ordinem sisthematis, ac mirabilem partium inter se acoluthiam observo; quid, inquam, in Mariana Theologia recentius? Scilicet, quam *Civitatem Sanctam Jerusalem novam descendentem de Cælo a Deo*, (2) Author noster Apocalypticum Vatem secutus jure merito appellat MARIAM, cujus creatam in Emphyreo animam, unaque junctam corpori tunc genito ostendit, Mundum ego dixerim novum, Patres illos imitatus atque Doctores, simili qui titulo inculpatisimam Dei-parentem non injuria colunt, atque salutant.

Mundus speciosior ac dignior, quam

(2) Apocalypf. 21. 2.

quam totus Mundus (3) a Chrysofotomo nuncupatur MARIA: *Mundus specialissimus altissimi Dei* (4) dicitur a Bernardo: *Mundus magnus in parvo* (5) audit apud Andream Cretensem. Et ut alios interim Patres, non abimiliter Virginem appellantes, omittam, Damascenum ipsum, cujus in præsentiarum mens Helena est, ut dicitur, totiusque Voluminis cardo, libentius adduco, qui cum *Mundum magnificum*, tum etiam *Mundum Mundo mirabiliorem* (6) Dei parentem scripsit. Perinde quasi novum digi-

to

(3) S. Chrysof. Hom. in Matth.

(4) S. Fern. Serm. B. M. cujus initium *Avè Maria*.

(5) Andr. Cretens. Orat. 1. de Dormit. Deipar.

(6) Damascen. Oration. 4. de Nativ. B. V.

to signaverit Mundum, quo in uno mirabilia magnitudoque ita decertant, ut & magnitudine ad stuporem usque mirabilis, & mirabilibus ad portentum magnus appareat. Tam enim Americæ tractus protrahuntur & latissime patent, ipsa ut reliquas in unum conjunctas Orbis partes facile exæquet: totque ubique monstis ac portentis scatet, ut passim mirabilia ob oculos ponat, quæ totam retro antiquitatem veteremque Mundum latuerant. Quod si hæc in causa fuere, uti Novus Orbis audierit, collatitia Doctissimorum Scriptorum suffragatione, nec Hispanis dumtaxat, sed Exteris etiam hominibus consentientibus; quid non existimem Reginam Cœlestium *Mundum magnificum*, *Mundum Mundo mirabiliorum* propterea dictam, quod
No-

Novi adinstar Orbis ab summo rerum omnium Opifice condita fuerit? Jam vero, cum is, qui Novus Mundus dicitur, veteri coævus sit, nec tardius e manibus supremi Conditoris, quam ille prodierit, antiquus insimul recensque sit, ut & novitate mirandus, & verendus antiquitate, necesse est.

Huc Joannes Audæus ingeniosus collimavit epigrammate canens:

*Nil ais esse novum Salomon sub Sole; Colymbus
In veteri Mundum reperit Orbe novum. (7)*

Et ecce typum Marianæ Conceptionis, prout in hoc describitur Libro pulcherrimum. Siquidem negotium jam inde a temporibus Damasceni dispositum, con-

(7) Orvenn. Epigram. lib. 1. 21.

ditumque apprime, in lucem, qua donatur nunc, fulgentissimam prodit in presentiarum. Orbem dixerim retroactis sæculis Scriptores latentem, quasi immensis Oceani fluctibus, hoc est, mille difficultatibus involutum, quem fauste ac feliciter Author noster detexerit, Columbum non sequutus modo, sed longissime etiam prætergressus, quod pretiosorem multo, nobilioremque Mundum aperiat, erasoque lem-mate, *Non plus ultra*, quod in hoc puncto, veluti Herculeis definito columnis, videbatur scriptum, viam pandat amplissimam, qua gradientes Mariani cultores, inæstimabiles sibi hauriant divitias, Scholasque gazis pretiosissimis locupletent. Hercle, si ut Ecclesiastæ testimonio rescimus, Deus *Mundum tradidit disputa-*

tioni eorum, (8) (hominum scilicet) Novus plane Mundus in hocce Libro Theosophiæ Professorum disquisitionibus traditus apparebit, qui cum de principe Marianæ Conceptionis negotio nil ulterius disputare possint aut velint, amico cunctis & piissimo fœdere conjuratis; de adjunctis nihilo tamen minus, modisque, quibus Deus Optimus Maximus intendere illud voluerit, ac executioni mandare, jucunde pariter ac ingeniosissime velitant, & Scholastico more congregiuntur ac digladiantur. Quæ cum ita habeant omnia, egregii hujusce Operis Scriptorem egregiis pariter laudibus cumulare par erat; & vero etiam ego panegyrim illi texere utcumque tentarem, ceu

in-

---

(8) Eccles. 3. 11.

industrio in Scholastico Orbe Columbo, qui novum hunc tandem aliquando detexerit, ni ejusdem me præpediret modestia, altumque de ipso silentium indiceret. Faciam tamen nunquam, Authorem quamvis invitatus taceam, Operis ut commendationi, exili licet multumque infra meritum jacenti, penitus superfedeam. Certe Physicam cum Theologia, Naturam cum Gratia, Scientiam cum Religione amice peræque socians ac ingeniose, eximiam adversus Purissimam Deiparentem ubique pietatem spirat: solida, exquisita, pulcherrima abundat doctrina: penitiores ac cultiores ex intima Philosophia sententias offert: gravissimis Scripturarum testimoniis, Patrum suffragiis, Theologorum sententiis, cunctisque sacris supellecilibus splendescit,

scit, fulget, ornatur. Verbo omnia complector: Mundum in hocce Opere novum miror; quo de, verba mutuatus ab Antonio Possentino, viro Doctissimo, de America scribente, libentissime dicam: *Emersus peno ex Oceano ætate nostra. Novus Orbis non gemmarum modo atque auri, verum divitiarum Sapientie Dei copiam exeruit.* (9) Sua enim sponte, ut reor, Lectores Theophilosophici hujus Libri invenisse in eo fatebuntur, & Philosophiæ gemmas ordinatim sparsas, & argenti copiam atque auri Theologiæ, cui illæ apprime innectuntur ac maritantur; ac tandem Pientissimæ gratulabuntur ac Purissimæ Matri, cujus in Con-

(9) Pat. Antonius Possevin. T. 1. Bibliot. L. 1. Cap. 7.

ceptione Deus cœlestes pene the-
 fauros exhaustit, Sapientiæ suæ,
 Amoris, Potentiæ exemplar ob
 oculos ponens, cui tunc quidem
 Angeli executionis testes applau-
 derent, deinceps homines etiam,
 & terræ incolæ & Cœli, cernui
 gratularentur. Hæc igitur cum
 Liber contineat, e veræ Pietatis,
 Fidei, ac Sapientiæ penu deprom-
 pta; ne minimum quidem toto
 in eo apicem offendi, quod e-
 jusdem Editionem moretur; plu-
 rima enim vero quæis dignissi-
 mus sit, ut typis excudatur. Sic
 sentio, Salvo temper meliori ju-
 dicio. Mexici, duodecima Janua-
 riæ anno M. DCC. L.

*Dr. Joannes Josephus de
 Eguiara, & Eguren.*

D. D. Em-

*D. D. Emmanuelis Antonii Roxo,
 Rio, & Vieyra. Collegæ ex me-
 rito Mexici in Regali, & An-
 tiquiore Divi Ildesonsi Colle-
 gio, Salmantica in Academia
 Doctoris, Cathedralium S. Ca-
 nonum Competitoris, & Ves-
 pertinæ Legum ad tempus sus-
 fecti, Regiorum Conciliorum
 Patroni, Clarissimarum Divi
 Francisci, Virginisque a redi-
 mendis Captivis de Mercede
 nuncupatæ Familiarum Judicis
 Servatoris, Sanctæ Inquisiti-
 onis Ordinarii, & Consultoris,
 hujusque Metropolitanæ Cano-
 nici Approbatio.*

Dñe. Pro-Archiepiscopo. ®

NESCIO, quo pacto gratias
 habeam pro dignitate ti-
 bi, qui mihi id genus Opus com-
 mi-

b 2 mi-

miseris evolendum, ex cujus perattenta lectione haud minus delectamenti hauserim, quam doctrina. Invitat enim pariter, & oblectat tractatus, quem de Primatu Marianæ Gratiae, pietate, eruditioneque solita in lucem e-dendum perpoliit P. Franciscus Xaverius Lazcano, Societatis JESU non degener Filius, norissimus in hac Academia pro Eximio Doctore Theologus, & in Maximo SS. Petri, & Pauli Collegio Sacrorum Bibliorum Interpres; cujus nomen expressum in fronte Libri laudes ipsi conciliat, quas me, præter ejusdem moderationem, sapius per amicitiam declaratum laudationum suarum fastidium silentio coegit obvolvere. At vero, ubi tui ipsius in temet præconium extat, supervacaneum est aliunde petere elo-gia:

gia: itaque suæ parco consulto incommodare modestiæ. Tuis tamen obtemperaturus præceptis, Opus non tam examinandi, quam addiscendi gratia, intento animo volutavi. Neque aliud mihi dolendum, aut adnotandum existimo, nisi pretiosissimi eam esse Voluminis brevitatem, quæ longiorem, & votis omnibus expectitam voluptatem Lectori vix ipsam degustare incipienti præripiat. Nimirum Dei Parentis Excellentias adamussim congestas principalem sibi scopum præfixit, præfixumque tum nitide, cum strictim consequutus est Author. Ecquis autem tam sit ferreus, quin lætitia utique maxima super tantæ Reginæ laudibus perfundatur? Ecquis, cujus reverentia, observantia, desiderioque breviora scripta etiam latissima non

existant? Profecto innumeras inter dotes, quibus lectissima illa, & Divina Fœmina cohonestatur, ea nunquam non mihi amplissima visa est, Purissimæ vero Dominae semper sum cum primis jucundiorē arbitratus, qua ipsius longè gloriosissimus Conceptor omnino expers macula constituitur. Quare cum hujusce Operis Inventor id agat, id velis, remisque contendat, id demum, mea scientia, perficiat, ut ejus Animæ Sacratissimæ extra Corpus propugnata in Emphyreo Cœlo creatione, modum plane naturaliorē, quo immunitas isthac evenire potuit, statuat, nã ego incredibilis essem duritiæ, stuporisque singularis, nisi Opus multo gratissimum, & omni dignissimum celebritate sentirem. Et quidem ut cogitatum pul-

pulchrè novum libere fateor, sic graviter nego, usque eo post homines natos esse inauditum, quod ulla ex parte discrepet ab SS. Patribus (1) omnium facile Præceptoribus, ac Magistris. Cum enim Sapientissimi hi, Sanctissimi que Viri nihil non gloriosum Virgini pertractarint, ille unus reliquus fuit Scriptori nostro labor (alioqui, nescio, laude dignior, an negotiosior,) ut suam

ex

(1) Vide Rup. in Cant. Virg. c. 21 apud Corn. 10. 24. Ecclesiast. vers. 14. prop. fin.

Item Silveyr. in Matth. qui profert de thesau. nova, &c. n. 146. Doctus Scriba ac Magister profert vetera, scilicet, documenta novis tamen expositionibus, ac declarationibus, &c.

Adducit Rup. apposite & Senec. Epist. 33. Quid ergo? non ibo per priorum vestigia? Ego vero utar via veteri; sed si priorē planioremque invenero, hac muniam, &c. Illum consule in cant. Mos. lib. 3. sect. 8. act. 16. num. 143.

ex ipsorum PP. mentibus sententiam erueret. In quibus Damascenus, is qui doctrinam Authori mirabilem suppeditavit, eandem non tam videtur obscuris significare verbis, quam aperto consilio funditus exposuisse. Quod liquido deprehendet, quisquis attentius oculos ad Librum lectitandum appellat. Atque hinc jam satis aperuisse videor, quid sit, quamobrem tanta fuisset lætitia affectus, tantaque voluptate, cum legebam; Opus videlicet eo prorsus tendere, ut Virginis intemeratam conceptum, cui multis nominibus memet obstrictum profiteor, in splendorebus Sanctorum naturaliori, captique faciliore modo, & ratione componat.

Accedit ad oblectandum doctrina, qua hoc altius imbutus sum,

sum, quo jucundius paginas delibavi. Fieri quandoque solet, ut hæc in mente fusiores agant radices, quæ dulcioribus lymphis voluptatem interfluunt. Ecqui fieret, ut multum ibi non doceret, ubi tanta inest Eximii Doctoris, Eruditissimi Cornelii, aliorumque Peritissimorum hominum sapientia, quorum unusquisque decus, & ornamentum Sacratissimæ JESU Societatis recenseri valet? Neque vero ad unum adnumerari queunt, qui numero sunt prope infiniti. Ac si quis novum istius documenti fulcimentum desideret, ad præstantissimum Barradium accurrat, ne tempus non superfit ad versandum Garaum, Mendozam, Nuerum, ceterosque, quos, cum Bibliothecis plurimis complendis sufficerent, percensere non licet nu-

merando. Et quoniam quidquid mihi est doctrinæ (si quid tamen est) quidquid ingenii, quidquid bonarum artium, id omne quantum, quantum est, a me in primis illorum Scholæ repetere prope suo jure debent; nihil mirum cuique videbitur, si missis aliis, quorum nomina honoris, & authoritatis causa in hoc tractatu continentur, unos ego Jesuitas, dum de doctrina egerim, memorarim. Quocirca finem faciam, si præsens Opus non solum probatum mihi, nec solum commendatum omnibus declararim, verum etiam abs te, Domine, vehementer oraverim, ut communi utilitati, & profectui cum maxima erga Dei Genitricem pietate conjuncto, typis permittatur. Nihil quicquam in eo est minus tutum, nihil, quod

quod non quadret cum SS. PP. mente, doctrina testimonii. Salvo meliori, &c.

Data Domi postridie Kalendas Februar. Anno a Christo nato M. DCC. L.

Tibi, tuisque addictissimus præceptis

Dr. Emmanuel Antonius Roxo,
Rio, & Vieyra.

b 6 Ex-

Excellentissimus D. D. Joannes Franciscus Guemez, & Horcalfitas, Pro-Dux Generalis Regionum Exercituum, Novæ Hispaniæ Pro-Rex, &c. concessit, ut typis excudatur hoc Opusculum, Theophilosophicum, visa, quæ præcedit, Censura D. D. Joannis Josephi de Eguiara, & Eguren.

Die 13. Januarii, Anno 1750.

D. D. Franciscus Xaverius Gomez de Cervantes, Primarius, & Emeritus Sacrorum Canonum in Universitate Mexicana Antecessor, hujus Archiepiscop. Vicarius Generalis, &c. Opusculum jam dictum, in lucem edi, concessit, visa præcedente D. D. Emmanuelis Roxo Censura.

Die 14. Martii, Anno 1750.

LICENTIA RELIGIONIS.

Joannes Antonius de Oviedo, Societatis Jesu, Præpositus Domus Professæ Mexicanæ, & hujus Provinciæ Novæ Hispaniæ Vice-Provincialis facultate mihi a R. P. N. Francisco Retz, totius Societatis Præposito Generali communicata, concedo, ut Opusculum Theophilosophicum de Principatu, seu Antelatione Mariana Gratiâ a Patre Francisco Xaverio Lazcano, ejusdem Societ. Theologo, Theologiæque, & Sacrarum Litterarum Professore compositum typis mandetur, cum tres ejusdem Societatis Sacerdotes, & Theologiæ Professores, quibus illud examinandum commisi, recognoverint, & in lucem edi probaverint, si ita iis, ad quos pertinet, videtur. In quorum fidem has litteras manu propria subscriptas, & Sigillo nostræ Societatis munitas dedi, Mexici die decima septima Decembris Anno Domini millesimo septingentesimo quadragesimo nono.

Joannes Antonius de Oviedo.

Antonius de Paredes
Pro Secret.

Procul sit a me, procul sit
 prophana credulitas, ut
 amens existimem, in Rempubli-
 cam litterariam me aliquid spe-
 ciosum invehere in proprii in-
 genii (quod sentio, quam sit
 exiguum) vel triumphum, vel
 encomium. Plane verecundia de-
 territus in gravissimo Theologo-
 rum Senatu penitus elinguis con-
 ticescerem, omnia quippe glen-
 tium indicunt: Virginis ineffabi-
 lis Majestas, quam nec capere,
 dum cogitamus, nec capi, dum
 explicamus, posse, apud omnes
 solenne est: Altum Immacula-
 tæ Conceptionis Mysterium, de
 quo ni summum differas, non
 homines, non Deus, non con-
 cessere Columnæ: Gravissimus
 Theologorum Chorus, qui ple-
 nis

nis Voluminibus adeo feliciter
 charitmata Immaculatæ Reginae,
 nervose ac delicatissime usque ad
 delicias, pompam, & miracu-
 lum illustravit, ut amplius pro-
 gredi videatur nefas, ne Scruta-
 tor Majestatis opprimatur a glo-
 ria. Quos inter dulcioris Miner-
 vae Proceres non ultimus sit Pa-
 ter Dr. Franciscus Suarez; cujus
 doctrinæ enucleandæ Provinciam
 per aliquot annos in Regali ac
 Pontificia Academia Mexicea im-
 par tam Eximio Magistro, ægre
 sustinui: sed amor modum ne-
 scit, & tantum inest ingenio
 amentis, quantum amantis.
 Quamobrem hoc Opusculum,
 (cujus theorema princeps in pu-
 blico aliquando meæ Academiæ
 Theatro examinandum compa-
 ruit) discipulus Theologis, meis
 sine controversia Magistris offe-
 ro

ro corrigendum, ut ipsi formam infirmibus, obscuris claritatem, claris nitorem, nitentibus, siqua niteant, aculeatum splendorem, tepentibus flammam, marcescentibus decorem, languidis robur, pondus, auctoritatem, falsisque expunctis veritatis fulcimentum, dictis patienter impertiantur. Idcirco ultro, & consulto primorum Doctorum verba multis in locis fides exarator transcribo, ut me ab illis discere, eorum facibus illuminari, alta ipsorum premere vestigia, & ne latum quidem unguem ab ipsorum sensu discedere, litterariis comitiis compertum appareat. Hoc tamen, priusquam opinandi curriculum ingrediatur, ipsis persuasum esse, velim: hac in causa pietatis potius, quam ingenii partes a me esse susceptas. Itaque

que si aut humiliter, aut prescius, aut succintius egero, quam vel materiae gravitas, vel Mysterii dignitas, vel Personae amplitudo postulat; peto ab ipsis, ut tantum labori meo indulgentes concedant, quantum infantili intellectui gygantea molienti, & vehementi amori praeter infiniti argumenti dulcedine crapulato conivendum existimaverint. Rudis index viam Peritioribus ostendam. Verumtamen, si quis e Sapientibus Marianis rigido supercilio ausibus istis non annuat, & si aliter superis visum sit, Superioribus nimirum meis, vel Ecclesiasticis, vel Regularibus, affataeque mea indigna cedro, nec levi servanda cupresso alte judicaverint; ego quoque sempiterna oblivione cernuus, ac provolutus censeo sepelienda.

xlij
NOI REFORMATORI

dello Studio di Padova.

A vendo veduto per la Fe de Revisione,
ed Approbazione del P. Fr. *Giovanni Paolo*
Zapparella Commissario del Sior' Offizio di
Venezia nel Libro intitolato *Opusculum Theo-*
philosophicum de Principijs, seu Avellationi
Marianæ Græci illud S. Joannis Damasceni Or-
ationis prima de Nativitate, Virg. Mariæ explanata
effatum: Ettenim natura gratis credit Gr. Autho-
ri P. Francisco Lazzaro Soc. Jesu, &c. non
vesser cosa alcuna contro la Santa Fede Cat-
tolica, e parimente per arresato del Segreta-
rio nostro, niente contro Principi, e buoni
costumi, concedemo Licenza ad *Andrea Polesi*
Stampatore di Venezia, che possi esser Stam-
pato, osservando gl' ordini in materia di
Stampe, e presentando le solite Copie alle
pubbliche Librerie di Venezia, e di Padova.
Dat. li 4. Gennaio 1754. M. V.

Alvise Mocenigo 2.º Ref.

Marco Foscarini Cav. Proc. Ref.

Registrato in Libro a Carte 69. al Num. 304.

Giacomo Zuccato Segr.

Adl primo Febbrajo 1754.

Registrato in Libro del Magistrato Eccellentiss.
de' Signori Esecutori contro la Bestemmia.

Gio: Battista Battisti Segr.
IN.

xliij
INDEX
TITULORUM.
DISPUTATIO I.

- D**E *Philosophica Immaculata Virginis*
Conceptione. Pag. 1.
Sect. I. De Creatione animæ rationa-
lis. *ibid.*
§. I. Quid sit Creatio? *ibid.*
§. II. De Creatione animæ rationalis,
17.
§. III. De Creatione Animæ V. 25.
Sect. II. De tempore Creationis animæ
rationalis. 39.
§. I. Quo tempore creatur anima ra-
tionalis? *ibid.*
§. II. Non obstante spiritualitate ani-
mæ rationalis, creatur in instanti,
quo corpus organicum est ultimo dis-
positum. 50.
§. III. De Corpore B. Virg. 62.
Sect. III. An possit Deus creare animam
rationalem extra corpus ultimo, &
perfecte organizatum? 77. ®
§. I. An possit Deus ut Author nature
creare animam rationalem extra cor-
pus ultimo organizatum? *ibid.*
§. II. Quomodo in unico instanti reali
possit anima rationalis creari extra

cor-

corpus, & in eodem instanti reali infundi? *Pag. 90.*

§. III. An possit anima creata extra corpus in unico tantum instanti, in quo creatur, naturaliter uniri corpori? *101.*

Sect. IV. An anima B. Virginis fuerit extra corpus creata? *115.*

§. I. Probabile est, Animam V. fuisse creatam extra corpus. *ibid.*

§. II. Fundamentum aliud. *128.*

§. III. Fundamentum præcipuum. *143.*

Sect. V. Argumenta contraria. *155.*

§. I. Primum radicale argumentum. *ibid.*

§. II. Alia argumenta. *170.*

§. III. Reliqua argumenta. *192.*

DISPUTATIO II.

DE Theologica Immaculate V. Conceptione. *209.*

Sect. I. De peccato originali. *ibid.*

§. I. An sit, & quid originale peccatum? *ibid.*

§. II. De subiecto, causa efficiente, & transfusione peccati originalis. *221.*

§. III. Illationes ex dictis. *237.*

Sect. II. De principalioribus modis exogitatis a Theologis ad declarandam

dam Virginis præsertionem a peccato originali. *Pag. 250.*

§. I. Assumptum Theologorum super hoc puncto explanatur. *ibid.*

§. II. Ordo Decretorum Dei in sententia Scoti exponitur. *261.*

§. III. Principales aliorum opiniones. *271.*

Sect. III. Ex ordine Decretorum Dei stabilitur nostra conclusio. *282.*

§. I. Ut hæc intentio Dei habeat suum effectum connaturalem, debet Anima Beatissimæ Virginis intelligi primo creata extra corpus. *ibid.*

§. II. Roboratur amplius assertio stabilita. *293.*

§. III. Nova fundamenta pro Assertione nostra producuntur. *305.*

Sect. IV. Proponitur alia sententia circa Virginis præsertionem. *318.*

§. I. Exponitur hæc opinio. *ibid.*

§. II. Roborantur hæc omnia explanatione alterius difficultatis. *330.*

§. III. Roborantur hæc amplius. *342.*

Sect. V. Hoc systemate explicantur clarius dona naturæ, & gratiæ, quæ tribuunt Theologi Beatæ Virgini. *353.*

§. I. De dotibus naturalibus V. *ibid.*

§. II. De donis supernaturalibus Corporis, & Animæ Virgineæ. *363.*

§. III.

§. III. Prosequitur intentum, & roboratur assertio nostra. Pag. 374.

DISPUTATIO III.

DE mirabili prorsus Immaculata V. Conceptione. 386.

Sect. I. Quo in loco fuerit creata Eva? *ibid.*

§. I. An intra, an extra Paradisum creati fuerint primi Parentes. *ibid.*

§. II. Quo loco fuerit creata Anima Evæ? 398.

§. III. De perfectionibus Evæ in statu innocentia. 409.

Sect. II. De loco, ubi fuit creata Anima Beatissimæ Virginis. 419.

§. I. Animâ Virginea creata fuit in Empyreo. *ibid.*

§. II. Scripturarum roboramenta. 436.

§. III. Argumenta contraria. 449.

Sect. III. De Virg. gloria. 463.

§. I. Quid de Virginis gloria senserint Theologi communiter? *ibid.*

§. II. Quid de magnitudine gloriæ Deiparæ Theologi senserint? 473.

§. III. Ampliatur idem assumptum. 482.

Sect. IV. Quid asserant Theologi de gloria accidentali Virginis? 492.

§. I. Quid de gloria accidentali Virg. subjectiva Theol. cogitaverint? *ibid.*

III.

§. II.

§. II. Quæ de gloria accidentali subjectiva passiva Deiparæ restant, explanantur. Pag. 505.

§. III. De gloria accidentali activa Virginis in Empyreo. 518.

Sect. V. Mariana gloria connaturalius Damasceni systemate explicatur. 530.

§. I. Nostro discurrendi modo gloria primi instantis Conceptionis Mariæ clare intelligitur. *ibid.*

§. II. Hac Animæ Virginis gloria in statu separationis in instanti, in quo fuit Corpori conjuncta, extolluntur, quantum fieri potest, omnia dona, & excellentiæ Virginis. 545.

§. III. Opusculi synopsis. 557.

Ad majorem Dei gloriam.

UNIVERSIDAD DE SAN TOMÁS DE NUEVO LEÓN

DE BIBLIOTECAS

O. S. C. S. M. E. C. A. R.

TRA-

§. III. Prosequitur intentum, & roboratur assertio nostra. Pag. 374.

DISPUTATIO III.

DE mirabili prorsus Immaculata V. Conceptione. 386.

Sect. I. Quo in loco fuerit creata Eva? *ibid.*

§. I. An intra, an extra Paradisum creati fuerint primi Parentes. *ibid.*

§. II. Quo loco fuerit creata Anima Evæ? 398.

§. III. De perfectionibus Evæ in statu innocentia. 409.

Sect. II. De loco, ubi fuit creata Anima Beatissimæ Virginis. 419.

§. I. Animâ Virginea creata fuit in Empyreo. *ibid.*

§. II. Scripturarum roboramenta. 436.

§. III. Argumenta contraria. 449.

Sect. III. De Virg. gloria. 463.

§. I. Quid de Virginis gloria senserint Theologi communiter? *ibid.*

§. II. Quid de magnitudine gloriæ Deiparæ Theologi senserint? 473.

§. III. Ampliatur idem assumptum. 482.

Sect. IV. Quid asserant Theologi de gloria accidentali Virginis? 492.

§. I. Quid de gloria accidentali Virg. subiectiva Theol. cogitaverint? *ibid.*

III.

§. II.

§. II. Quæ de gloria accidentali subiectiva passiva Deiparæ restant, explanantur. Pag. 505.

§. III. De gloria accidentali activa Virginis in Empyreo. 518.

Sect. V. Mariana gloria connaturalius Damasceni systemate explicatur. 530.

§. I. Nostro discurrendi modo gloria primi instantis Conceptionis Mariæ clare intelligitur. *ibid.*

§. II. Hac Animæ Virginis gloria in statu separationis in instanti, in quo fuit Corpori conjuncta, extolluntur, quantum fieri potest, omnia dona, & excellentiæ Virginis. 545.

§. III. Opusculi synopsis. 557.

Ad maiorem Dei gloriam.

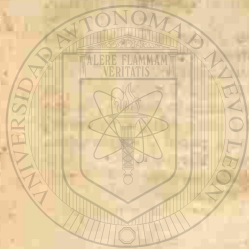
UNIVERSIDAD DE SAN TOMÁS DE NUEVO LEÓN

AL DE BIBLIOTECAS

O. S. C. S. M. E. C. A. R.

TRA-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA

DIRECCIÓN GENERAL D

TRACTATUS

de Principatu, seu Antelatione
gratiæ Immaculatæ Virginis
Dei-Genitricis **MARIÆ**
Dominæ nostræ.

DISPUTATIO I.

*De philosophica Immaculatæ Vir-
ginis Conceptione.*

SECTIO I.

De Creatione animæ rationalis.

§. I.

Quid sit creatio?

1. **S**uppono 1. cum An-
gelico D. Thoma
1. p. quæst. 45. art. ®
1. efficientiam om-
nis rei ab alio pro-
ductæ dividi in educationem, &
creationem: unde nomen crea-
tio-

A

tio-

2 *Tract. de principatu, &c.*
tionis significat effectiorem alicujus rei ex nihilo, scilicet, ut exponit Anselmus in monologio, cap. 8. idem est *ly* ex nihilo, ac, quod ex nullo subjecto: quare non intelligitur ex nihilo rei, sed ex nihilo subjecti; nempe creationem excludere omnem concursus causæ materialis, & dependentiam rei, quæ creatur, ab aliquo subjecto; atque ita distinguitur creatio ab educatione, quæ est de potentia subjecti. Et quamvis aliquibus videatur, quod Aristoteles, Plato, & alii graves Philosophi non cognoverint naturam creationis, quia tamquam primum principium, ac per se notum haberent, ex nihilo nihil fieri, ut constat ex Aristotele in primo physicorum; & licet multorum Theologorum opinio fuerit, non posse demonstrari, rem aliquam esse factam,

Disp. I. Sect. I. 3

Etiam, vel fieri posse per creationem: aut posse demonstrari ratione naturali, utpote conformior scripturis, est communior sententia Theologorum: sic Divus Thomas in 2. dist. 1. q. 1. art. 1. idemque supponit in 1. p. q. 44. art. 1. & q. 45. art. 2. Alensis 4. p. q. 6. art. 6. Scotus in 1. dist. 8. q. 1. Henricus quodlibeto 8. q. 6. & Eximius 1. metaphysicæ sec. 1. disp. 10. cum quibus.

2. Dico primo: possibilitas creationis ostendi potest lumine naturali. Probatur: Supposito demonstrato a posteriori Ente supremo, vel attributo Omnipotentia, demonstratur a priori possibilitas creationis, nulla enim ostenditur repugnantia in actione, quæ sit effectio rei ex nihilo subjecti: ergo nec in potentia supremi Entis ad tali effectiione operan-

A 2

ran-

randum. Confirmatur: sicut fit aliquid in actu, quod prius erat possibile, per potentiam activam, & passivam simul; cur non poterit etiam fieri in actu aliquid, quod fit possibile, per solam potentiam agentis eminentiorem, magisque efficacem? Declaratur: potest aliquid incipere esse actu aliquid, quod antea erat possibile, per effectiorem alterius: ergo quod ex se nihil erat, potest incipere esse per effectiorem alterius.

3. Probatur secundo: aliquid creari, seu fieri ex nihilo est, ut tota res, quæ per se primo fit, sit adequatus terminus actionis, & vocatur *ut quod*, omnino, & secundum suam entitatem fiat, nulla ejus parte, aut re præsupposita; sed in hoc nulla datur repugnantia nec ex parte causæ, nec

nec ex parte effectus, nec ex parte effectiōnis: ergo non repugnat. Probatur prima pars. In primo Ente est formaliter omnis perfectio simpliciter simplex, ut Theologi demonstrant, atqui efficere rem ex nihilo, ex proprio conceptu dicit perfectionem sine imperfectione, ita ut melius sit ipsa, quam non ipsa: ergo non repugnat creatio ex parte Omnipotentis. Probatur secunda pars: nulla apparet repugnantia in eo, quod res, quæ tantum erat inchoata, secundum unam partem, perficiatur per adjectionem alterius partis: ergo nulla est implicancia in eo, quod res tota, quæ non erat secundum se totam accipiat esse: ergo solum arguit majorem vim in agente, in quo, cum modus agendi sit proportionatus modo essendi, cum modus

essendi primi Entis sit cum omni independentia, modus agendi proprius ejus erit independens ab omni causa etiam materiali.

4. Probat^r tertia pars: nam vel hæc effectio sit indistincta a Volitione Divina, si in Deo potentia executiva non sit virtualiter, vel ratione distincta ab intellectu, & Voluntate, vel sit actio transiens recepta in ipso ente creato, vel identificata cum ipso termino, non invenitur repugnare: ergo non repugnat creatio ex parte effectiois. Declaratur: saltem uno ex his modis non repugnat effectio, quæ sit creatio, præsertim cum habeat quisque modus pro se Illustrissimos Patronos: nam primus defenditur a Divo Thoma 1. p. q. 45. art. 3. secundus est Aureoli citati a Capreolo in secundum dist.

1. q. 2. Ochami in 1. disp. 43. q. 1. & Argen in secundum dist. 19. q. 1. art. 1. Tertius modus tribuitur Nominalibus, & Gregorio in secundum dist. 1. q. 4. & 5. igitur creatio ex parte effectiois non ostenditur repugnare.

5. Dico secundo, & prima stabilitur assertio: Demonstratur, dari defacto creationem. Probat^r, datur aliquod ens, quod non potest fieri, nisi per creationem: ergo creatio defacto datur. Demonstratur antecedens: materia prima non fuit facta ex alia materia, vel si facta fuit ex alia, hæc non fuit ex alia, sed ex nihilo, ut apertissimum est; sed fieri ex nihilo est creari: ergo defacto datur creatio. Neque dicas: materiam non fuisse factam, sed coæternam Deo, qui error fuit Sthoicorum, ut contra ipsos

& Pythagoreos, & Platonem, & Tris-Megistum refert Tertulianus lib. 1. contra Hermogenem cap. 1. & 8. & lib. contra Valentin cap. 15. & 16. & significat Ireneus lib. 2. cap. 19. & est contra rationem: quia si non habet esse a Deo, habet esse ex se, quod incredibile est in ente imperfectissimo, & infimo substantiarum omnium. Quare PP. & DD. Ecclesie absolute, & sine ullo addito docent, ac demonstrant, materiam esse creatam a Deo: ut videre licet in Tertuliano, Ireneo, Lactancio, Eusebio, Epiphano, & Augustino lib. 1. Genesis ad litteram cap. 4. & 12. Ambrosio, & Athanasio locis citatis ab Eximio 1. metaph. disp. 20. sect. 1. num. 20.

6. Nec refert: an Aristoteles cognoverit creationem. De quo mul.

multa disputavit Lugdovinus lib. 7. Perierm. Philosoph. c. 3. & seq. & missis placitis aliorum Philosophorum, qui si aliquando dixerunt, mundum hunc creatum fuisse ab aliquo primo Authore, non loquuti sunt de vera creatione, sed de formatione ex præjacente materia, quam chaos appellaverunt. Aristotelem vero multi censent, non agnovisse creationem, ut Gregorius in 2. dist. 1. q. 1. & Henricus quodlibeto 8. & alii. Qui modus discurrendi habet non parva indicia in principiis Aristotelicis. Primo: quia ubique admittit, & supponit principium illud, *ex nihilo nihil fit*. Secundo: quia actiones omnes definit per ordinem ad potentiam passivam, & omnem actionem, sensit, habere conjunctam passionem, & motum, vel mutationem,

A 5   nem,

10 *Tract. de principatu, &c.*
nem, ut constat ex tertio physi-
corum, a principio, & videtur, non
agnovisse alium efficiendi modum.

7. Quod videtur confirmari :
quia res incorruptibiles posuit æ-
ternas, censens, esse per se ne-
cessarias, & ideo secundo meta-
physicorum cap. 1. in plurali ait:
*principia sempiternorum non habere
causas.* Sed hæc non probant, Ari-
stotelem non cognovisse creationem,
& hæc opinio est verisimilior,
cum ita censeant Aberroes 2. metaphysicæ, comentario
4 & 12. metaphysicæ. Comen-
tario 44. & lib. de Substantia
Orbis cap. 2. Div. Thomas 1. p.
q. 44. & 2. contra Gentes cap.
15. q. 3. de potentia, art. 6. &
8. Physicorum sect. 1. & Scotus
in quodlibeto q. 7. & in 2. dist.
1. q. 3. Nam illud principium,
ex nihilo nihil fit satis intelligi-
tur

Disp. I. Sect. I. 11
tur in linea passiva, non de linea
activa, præsertim de Causa pri-
ma, & virtute infinita. Et nono
metaphysicorum cap. 1. satis in-
sinuat agnovisse se potentiam a-
ctivam, quæ non indiget motu,
vel mutatione ad agendum.

8. Per illud tamen plurale *prin-
cipia sempiternorum* solum Deum
intelligere videtur Aristoteles, vel
propter eminentiam ejus, vel
propter plures causandi rationes.
Præterea in primo de Cælo, cap.
9. tex. 100. supponit quandam
naturam immortalem ac Divi-
nam, *unde cæteris, inquit, aliis
exactius, aliis offuscatus ipsum
esse vivereque dependet.* Et se-
cundo generat. c. 1. tex. 59. as-
serit, *non omnibus convenire, ut
semper sint, quoniam quedam
longe ab ipso principio adsunt.*
Idcirco (ait) Deus modo deficienti-
A 6 ti

12 Tract. de principatu, &c.
ti consulens, universum comple-
vit, cum generationem instituisse
continuum. Lib. etiam 8. Physi-
corum, & 12. metaphysicorum
concludit, esse unum primum
ens, & Principem omnium, non
esset autem Princeps, nisi esset
hominis principium. Unde 12.
metaphysica tex. 38. ait, Cælum,
& naturam pendere a Deo.

9. Clarissime etiam docet eif-
dem locis, dari unum finem om-
nium, ex quo plane fit, dari unum
efficiens, nec potest dari una cau-
sa efficiens omnium, nisi inter-
veniente creatione. Præterea se-
cundo metaphysicæ cap. 2. pro-
bat illud principium, per quod
maxime in cognitionem primæ
causæ devenimus, scilicet, non
posse dari processum in infinitum
in causis efficientibus. Denique
in lib. de mundo ad Alexandrum
il-

Disp. I. Sect. I. 13
illam apertissime docere vide-
tur: quasi flagitium, inquit, es-
se in disputatione rerum mundi
præterire id, quod summum in
mundo habetur; itaque vetus fa-
ma est, & quidem hereditaria mor-
taliū omnium, universa a Deo,
& per Deum nobis esse constituta;
nec vero una natura per se
sufficit orbata salute, quam ille
ferat: liquidum igitur manet,
possibile esse creationem, defa-
cto dari in materia, & elemen-
tis, illamque agnovisse Philo-
sophum.

§. II.

De creatione anime rationalis. ®

10. **S**I datur creatio in rebus,
ut dari probatum est;
nulli substantiæ aptius convenire
de-

debet, quam animæ rationali, quæ quidem est substantia spiritualis, & principium nobiliorum operationum hominis, sed mere substantia creata, non particula substantiæ Divinæ, ut quidam Ethnici, vel hæretici apud Conimbricenses in 2. de anima, cap. 1. q. 1. art. 6. somniarunt. Stultitia ista damnata est a Concilio Bracarenfi 1. & a Leone I. Epist. 91. cap. 5. Quam obrem.

11. Sit conclusio: anima rationalis a solo Deo creatur. Est contra Sennertum hypom. physic. hypom. 4. cap. 1. qui asserbat, animam rationalem per traducem produci, hoc est, fieri a Parentibus per propagationem seminalem modo simili ei, quo candelam absque sui luminis jactura candelam accendit, & quemadmodum corpus generat corpus, ita ani-

animam generare animam. Probatur conclusio, & impugnatur Sennertus: si fieret per traducem anima rationalis, vel fieret ex nihilo, vel ex aliqua materia: non primum: quia sic crearetur a Parentibus; non secundum: quia anima est spiritualis; ac proinde independens a corpore, entitative indivisibilis, & immortalis: ergo anima non fit ex aliqua materia, sed ex nihilo. Probatur prima pars ex operationibus intellectus humani, cujus actus corporalia omnia supervolant, & ad spiritualem ordinem manifeste pertinent; attingunt enim objecta positive spiritualia, nempe, Deum, & Angelos, prima principia penetrant, apta rebus corporeis, & incorporeis, ab his omnibus abstrahunt rationes communes, & ipsam quoque ge-

neralissimam rationem entis, nec solam Angelicam, sed Divinam etiam mentem æmulantur in amplitudine spheræ objectivæ, seu ratione *sub qua*.

12. Unde sic argumentor: actus cognoscendi specificantur ab objecto: ergo debent habere aliquam proportionem ordinis cum objecto; sed objectum est spirituale: ergo actus est spiritualis: ergo etiam potentia: cum nulla potentia naturaliter eliciat actum superioris ordinis: nam modus operandi sequitur modum essendi: ergo substantia animæ, quæ vel cum potentia intellectiva identificatur, vel eam radicatur, ut proprietatem sui, absque dubio spiritualis entitative est: cum nulla substantia corporea proprietatem radice spiritualem. Probatur secundo ex libertate,

ac

ac dominio voluntatis humanæ: hæc enim perfectio solum in substantiis clare spiritualibus, ut est Deus, & Angelus, invenitur: ergo si relucet in anima rationali, anima rationalis spiritualis est. Urgetur: anima ratione libertatis corpori dominatur, ejus inclinationi resistit, & mortem contemnit; ergo est altioris ordinis, & indolis independentis a corpore. Quod jam definitum est a Concilio Lateranensi sub Innocentio III. in Cap. *firmiter* de Summa Trinitate: & in Lateranensi sub Leone X. sessione octava: vide Suarez lib. 1. de anima Cap. 1. num. 12.

13. Probatur deinde animæ rationalis indivisibilitas: nam in primis, non constat partibus essentialibus, cum vera sit forma corporis: alias anima constaret

ex

ex actu, & potentia spirituali, quod dissonum est: imo verius est cum Eximio disp. 13. metaph. sect. 14. num. 14. repugnare materiam spiritualem, quæ scilicet sit pura potentia incorporea: quia illa materia esset substantia spiritualis, ut supponitur, & aliunde non esset, cum non esset intellectiva; perfectio certe prorsus aliena a conceptu puræ potentia: substantia quippe intellectiva ratione sui totius, quamvis sit incompleta, & pure spiritualis debent mutuo converti: ergo anima rationalis est essentialiter indivisibilis. Probaturo quoque ejus indivisibilitas integralis: nam quamvis accidentia spiritualia, ut gratia, & habitus virtutum consent gradibus intensiōis & Angeli præsentia in spatio divisibili forsan ex partibus

bus integretur, est tamen de ratione spiritus, seu substantiæ spiritualis; quemadmodum corruptibilitas, licet non repugnet accidenti spirituali, repugnat tamen spirituali substantiæ.

14. Confirmatur hoc ipsum si anima esset integraliter composita, omnes partes illius essent intellectivæ: ergo omnes essent capaces liberi arbitrii possetque una velle, quod nollet altera; sed hoc est inauditum: ergo. Nec dicas: omnes partes gaudere communi libertate, & per sympathiam idem velle, ac nolle: nam sympathia necessitans multos ad volendum non coheret cum libertate. Si respondeas unam tantum partem esse intellectivam: igitur hæc tantum erit spiritualis; & de ista quæro: an sit integraliter divisibilis? Si asseras, con-

constare particulis intellectivis,
 & liberis redit nuperum absur-
 dum: Si neges: ergo negas sub-
 stantiam spiritualem integraliter
 divisibilem. Urgetur: Gregorius
 Neocesariensis lib. de anima,
*cum anima (inquit) corpore ca-
 reat, simplex est: ergo ideo est
 indivisibilis, quia incorporea; sed
 si anima est substantialiter incor-
 poreae, est independens a mate-
 ria, subjecto, ac proinde facta,
 & conservata per actionem crea-
 tivam: ergo anima defacto crea-
 tur. Urgetur amplius: quando
 abscinditur homini manus, non
 perit pars illa animæ, nec re-
 trahitur ad informandam mate-
 riam alterius partis, nec manet
 separata; sed aliquid ex his ac-
 cideret, si anima esset integra-
 liter divisibilis: ergo si nullum
 concedi potest, debes stare pro
 in-*

indivisibilitate tam substantiali,
 quam integrali animæ rationalis.

15. Probatur ex ejus creatio-
 ne animæ immortalitas. Anima
 est naturaliter incorruptibilis: er-
 go est naturaliter immortalis.
 Probatur antecedens: corruptio
 vel est dissolutio partium, vel
 defectus formæ, permanente sub-
 jecto sustentationis; vel desisio
 rei natura sua generabilis; sed
 non potest dari animæ partium
 dissolutio, cum sit tam substan-
 tialiter, quam integraliter indi-
 visibilis, nec defectus formæ,
 permanente subjecto sustentatio-
 nis, cum non dependeat a sub-
 jecto, quod informat; nec de-
 mum desinat esse, quia genera-
 bilis, cum anima non genere-
 tur: ergo anima est ab agente
 naturali indestructibilis, cum ejus
 destructio sit anihilatio, & anihila-
 tio

latio superet omnes vires agentis creati. Objicit tamen Sennertus: Simile generat simile, atqui homo non est similis homini quoad corpus tantum, sed potissimum quoad animam: ergo debet generare animam. Respondeo, hominem generare hominem sibi similem quatenus materiam communicat ad suscipiendam animam dispositam, & unionem partium earumque ordinationem, ac nexum attingit; alias etiam generaret materiam; quod nec ipse Sennertus admittet; nec enim potior ratio assignari posset, cur unam, non vero aliam partem generaret?

16. Argumenta ex Scriptura desumpta facile solvuntur, ut illud Eccles. cap. 3. *unus interitus est hominis, & jumentorum, & aqua utriusque conditio: sicut*

movitur homo, sic & illa moriuntur, similiter spirant omnia, & nihil habet homo jumento amplius. Ad quod respondet Angelicus Doctor 1. p. q. 75. art. 6. ad 1. loqui Salomonem ex Persona Impiorum, ita ratiocinantium, ut corpori liberius indulgeant. Similiter non est dubitantis, sed referentis dubitationem Impiorum illud Eccles. *quis novit, si spiritus filiorum Adam ascendat sursum, & si spiritus jumentorum descendat deorsum.* Si objicias Concilium Constantinopolitanum 6. art. 11. approbans sententiam Sophronii docentis, animam non esse immortalem per naturam, sed per gratiam, vocat *per naturam*, id est per essentiam; & *per gratiam*, id est, per liberam voluntatem Dei, qui potest animam tamen naturaliter

ter immortalem redigere in nihilum. Audiatur Lateranense sub Leone X. sess. 8. dicens: *cum diebus nostris non nulli ausi sint dicere de natura anima rationalis, quod mortalis sit, & aliqui temere philosophantes secundum saltem philosophiam verum esse asseverent: Sacro approbante Concilio, damnamus, & reprobamus omnes asserentes animam rationalem mortalem esse.*

17. Unde clarissime patet; animam ex suis propriis nativis prædicatis, & propter prædicatum substantiæ spiritualis intellectivæ, indivisibilis, immortalis, independentis a corpore in operando esse creatam: ita ut sicut dicit Augustinus, solum posse *negare animam, hominem sine anima*; ita solum negaret animam creati, qui non expectatur

ritur mirificos animæ rationalis actus, miram intelligendi vim, dominantem libertatis amplitudinem, desiderium æternorum, unoque Deo contentam naturam, contemptumque non solum rerum omnium temporalium, sed ipsiusmet vitæ: ergo anima rationalis absdubio fit defacto per actionem creativam a solo Deo profluentem, & dependentem.

§. III.

De creatione Animæ Virginis.

18. **N**emo vertit in dubium, animam Beatissimæ Virginis productam fuisse per creationem, & ex manu Omnipotentis immediate profluxisse: nam cum sit ejusdem speciei cum animabus reliquorum hominum, for-

B tiri

tiri debet in physico eandem productionem quæ ex prædicatis spiritus, incorporeitatis, & immortalitatis ipsi ex natura rei competit. Sed cum agitur inter D. D. an animæ rationales sint defacto æqualis perfectionis entitativa, cum hæc inæqualitas sociabilis sit cum æqualitate specifica? Probabile abs dubio est, animas rationales esse inæquales perfectione entitativa, ut communiter Thomistæ, quibus obiter faciet Eximius Doctor tom. 2. in 3. part. dist. 50. sect. 3.

19. Quæ inæqualitas in perfectione probari potest ratione tradita a Thoma Vincentio Toffea: substantiæ materiales, quæ intra eandem speciem continentur, non sunt omnes æqualiter perfectæ: ergo idem dicendum est de animabus rationalibus.

An-

Antecedens patet: constat enim experientia, non omnes homines esse ejusdem indolis, vigoris, &c. Et consequenter non omnes æquali perfectione participant temperamentum illius speciei proprium. Probatum jam consequentia: nam ideo substantiæ materiales intra eandem speciem contentæ non sunt æqualiter perfectæ, quia ejusmodi inæqualitas valde conducit ad pulchritudinem speciei, quemadmodum multiplicitas specierum valde confert ad pulchritudinem generis; sed hæc eadem ratio militat in animabus rationalibus: ergo recte convincitur a pari, non esse æqualiter perfectas. Non enim fas est existimare, minus Deum providisse pulchritudini specierum materialium, quam immaterialium.

B 2

20. Pro-

20. Probatum secundo ex inæqualitate operationum: non enim omnes homines sunt æqualis ingenii, ac perspicaciæ in judiciis: aliqui enim sunt rebus metaphysicis maxime idonei; rebus vero mathematicis inepti. Sed dices: hanc inæqualitatem ex inæqualitate dispositionis organorum, quibus anima utitur in statu unionis cum corpore, provenire. Sed contra: quia licet hæc inæqualitas organorum non parum ad prædictam inæqualitatem conducatur; sola tamen non sufficit ad illam inducendam, præsertim, quia ex organorum sola inæqualitate nulla reddi potest ratio, cur aliqui ingenio etiam clarissimi, rebus mathematicis percipiendis sint fere inepti, aut difficillime eas intelligant, alia vero etiam difficillima in aliis materiis.

riis summa cum facilitate percipiant: non ergo ex sola organorum materialium dispositione prædicta inæqualitas potest provenire; præsertim cum hi diversi perfectionum gradus valde conducant ad pulchritudinem speciei. Hinc facile, quæ objici possunt, dissolventur.

21. Unde cum anima Virginis fuisset a Deo ad opera excellentissima prædestinata, & ut ejus anima magnificaret Dominum, anima Virginis fuit inter omnes puras creaturas omnium maxima entitative, ac proinde resplendebant tituli objectivi fortiores, & perfectiores exigentes creationem, nempe, tituli spiritualitatis, independentiæ a corpore, & immortalitatis. Chrysologo dicente Sermon. 14. *tanta enim est Virgo, ut quantus sit Deus satis*

ignoret, qui hujus Virginis mentem non stupeat, animum non miratur. Et Eucherio cum Eusebio in Nativitate Virginis: *scire vultis, qualis sit Mater? Cogitate, qualis sit filius? Quam obrem ex entitativa perfectione animæ Christi supra ceteros homines intra eandem speciem maxima, legitime inferenda venit perfectio animæ Virginis (quam sæpe ob similitudinem Sororem appellat) infra Christum entitative maxima.*

22. Et si omnis anima rationalis quia spiritualis exigit creationem, quæ spiritualior illi, quæ destinata fuit ad generandum hominem Deum? Asserente Angelico Thoma: *sua operatione fines Divinitatis propinquius attingit, in quo agnovit Cajetanus quamdam affinitatem MARIÆ cum Deo:*

Deo: igitur cum Deus sit essentialiter spiritus, hæc propinquitas MARIÆ arguit in ejus anima perfectionem spiritualitatis, adeo entitative maximam, ut longe excedat, intra eandem tamen speciem, perfectionem physicam reliquarum animarum. Præterea: maternitas Dei radicalis consistit, ex Barbiano controv. disp. 3. & 4. in qualitate physica supernaturali elevante illam ad ordinem hypostaticum propter influxum in hypostaticam unionem: ergo subjectum physicum hujus qualitatis debet gaudere tota illa perfectione physica, cujus erat capax intra suam speciem. Dicente Damasceno oratione 1. de dormitione Deiparæ: *inter Matrem Dei, & filios Dei infinitum est discrimen:* ergo in physicis assignandum est totum illud discrimen,

32 *Tract. de principatu, &c.*
men, quod probabiliter assignabile est, spiritui Virginis præ cæteris spiritibus.

23. Præterea: cum anima Beatz Virginis destinata fuisset a Deo ad recipiendam gratiam majorem omnibus puris creaturis, imo simpliciter infinitam, ut luculenter ostendit Pater Joannes de Cardenas in egregio opusculo citans Sanctum Antonium 4. p. tit. 15. cap. 20. §. 7. qui secutus Anselmum, & Albertum, ita loquitur cap. 14. in initio: *nulla autem pura creatura est plena gratia susceptiva, præter quam Beata Virgo, quæ tantam suscepit, quod pura creatura magis suscipere non potuit.* Cui consonat Belbartus in Stellario, qui loquens de Virginis gratia lib. 1. p. 3. art. 2. cap. 3. sic ait: *sua gratia tanta fuit, quod pura creatura, nisi esset Deo uni-*

Disp. 1. Sect. 1. 33
unita, majoris gratiæ capax esse non potuit. Et cum gratia ex Angelico Thoma 2. 2. quæst. 24. art. 7. sit participatio quedam infinita Charitatis, quæ Spiritus Sanctus est, sequitur absdubio, Deum in anima Virginis creasse subjectum in physicis proportionatum, quantum fieri potuit intra eandem speciem, ut Spiritus Sanctus superveniret in illam: ergo in ratione spiritus habuit physicam excellentiam cæteras animas superantem, ac proinde existentiam fortiorem ad terminandam actionem creativam. Confirmatur ex Barbiano tract. 2. disp. 6. & 7. Flores, & Valentia: anima Virginis fuit ornata omnibus habitibus, & donis possibilibus puræ creaturæ debitis maternitati: ergo attento rerum ordine creata fuit ejus anima
B 5 cum

cum tota illa entitativa perfectione possibili intra suam speciem.

24. Probatur amplius ex operationibus intellectus, & voluntatis ipsius Immaculatæ Virginis: nam ejus intellectus fuit præordinatus ad adeo excellentiores assensus, ut ei dixerit Elizabeth: *Beata, quæ credidisti: & prius conciperet Deum mente, quam corpore*; assensu adeo excellentissimo, & meritorio, ut Bernard. Senensis dixerit Ser. 31. Mariam eo actu, quo Angelo nuntiante consensit, plus meruisse quam omnes Angelos, & homines per omnes suos actus: ergo congruentius erat, quod in prædicato intellectivi superaret in physicis cæteras animas. Præterea ex Patre Rhodes quæst. 5. sect. 1. §. 1. habuit pro aliquibus instantibus

2 8

Bea-

Beata Virgo, dum viveret, visionem beatificam: ergo ejus intellectus congruenter fuit in physicis productus, proportionatus quantum fieri potest præ cæteris tanto dono. Præsertim cum fundetur in qualitate physica maternitatis physice recepta in ipsa anima. Ulterius ex Aureolo citato a Cardenas §. 21. loquitur de Deo: *plus diligit Beatam Virginem, quam omnem creaturam puram*: ergo plus dilexit eum, quam omnis alia pura creatura. Dicente Augustino: *digna digno*: & Bernardo in Cantica: *dum enim dicit Diligis meus mihi, & ego illi, aut Sponsa in immensum gloriatur, aut Sponsus in immensum diligitur*: ergo amor Virginis erga Deum fuit omnibus amoribus puræ creaturæ excellentior. Igitur

B 6 prin-

principium volitivum fuit in ordine physico cæteris excellentius; potentia quippe specificantur ab operationibus.

25. Ex quibus clare deducitur, quantum excelluit anima Virginis immortalitatis prærogativa: nam cum hæc fundetur in independentia a corpore, & in incorruptione, & prædestinata fuerit ejus anima ad singularem præ omnibus puris creaturis gloriam obtinendam, apud Cardenas, infinitam, & maximam in puris creaturis possibilem, & hæc præcipue fundetur in maternitate, qualitate recepta in ipsa anima, clare insertur, reluxisse in ea perfectissimum prædicatum immortalitatis, quæ est objectivum fundamentum physicae creationis. Præterea: Virginem habuisse pro aliquibus instantibus non continuis

nuis visionem Beatam, defendit Pater Rodes q. 5. sect. 1. §. 1. quem Recentiores sequuntur: ergo ad adeo excellentem operationem per se connexam cum perpetuitate correspondere debet in substantia physica perfectior immortalitatis dos. Ulterius: Virgo fuit destinata ad generandum Corpus, quod nunquam videret corruptionem, sed tertia die a morte indueret immortalitatem, & anima Matris informavit Virgineum Corpus, quod seminatam animale in triduo resurrexit spirituale, & volavit ad Coelos immortale: ergo signum est, perfectissime radicum in egregia adeo anima immortalitatis physicum prædicatum, & ob omnes titulos fortius reliquis animabus puri hominis, creationem exigere. Urgetur vehementer:

38 *Traſt. de principatu, &c.*
ter: quia juxta aliquos, ut vi-
dere eſt apud Eximium lib. 5.
de Angelis cap. 1. num. 3. pri-
ma gratia fuit data Angelis jux-
ta proportionem majoris, vel
minoris naturalis perfectionis: er-
go vice verſa bene argumenta-
tur: Beata Virgo fuit deſtinata
ad recipiendam gratiam, ſum-
mam perfectionem, donaque ſu-
pernaturalia ſupra omnem pu-
ram creaturam: ergo in linea
phyſica fuit creata a Deo perfe-
ctione omnium maxima naturali
intra lineam puræ creaturæ, &
ſphæram naturæ ſpiritualis in-
complete.

SECTIO II.

*De tempore creationis anime
rationalis.*

§. I.

*Quo tempore creatur anima
rationalis?*

26. **C**UM anima rationalis non
ſit ab æterno producta,
notiſſimum eſt, creatam fuiſſe
in tempore; & cum ſit creata
propter hominis conſtitutionem,
eſt conſonum naturali philoſo-
phia, ut non fiat ejus creatio,
donec corpus perfecte organiza-
tum nihil præter animam expe-
ctet ad operationes humanas ex-
ercendas; prius enim 2. *Genesis*;
verſ. 7. *formavit igitur Dominus*

40 *Tract. de principatu, &c.*
Deus hominem de limo terra,
& postea inspiravit in faciem ejus
spiraculum vite, & factus est
homo in animam viventem; &
quidem si non fuit ab aeterno
creata, ut de fide certum est,
nec in initio mundi fuerunt pro-
ductae omnes animae, quas defec-
to Deus decreverat usque ad
finem mundi producere; non est
assignabile tempus aliud, in quo
animae rationales incipiant ha-
bere esse, quam in instanti, in
quo corpus perfecte organizatum
nihil desideret ex parte sui ad ho-
minem actu constituendum, prae-
ter animam rationalem. Quare
relictis aliquorum Philosophorum,
& Medicorum singularibus pla-
citis, quibus senserunt; animam
non esse substantiam, sed acci-
dens, vel accidentium harmo-
niam, seu temperamentum, re-
latis

Disp. I. Sect. II. 41

latis a D. Thoma in q. 1. disp.
de anima art. 1. & lib. 2. contra
Gentes cap. 63.

27. Dico: anima rationalis
creatur a Deo in instanti in quo
corpus est perfecte organizatum,
& ultimo dispositum ad animam.
Probatum ex praedicatis substan-
tialibus convenientibus omni, &
cuilibet animae viventi: quae praedi-
cata complexus est Aristoteles
lib. 2. de anima cap. 1. & 2.
animam sic definiens: *anima est
actus primus substantialis corporis
physici organici potentia vitam
habentis.* Aliter explicat animae
naturam: *anima est id, quo vi-
vens sensitivum loco movetur, &
intelligit.* Unde animam definit
per ordinem, & habitudinem ad
corpus: ergo prius apponi debet
corpus ipsum ultimo dispositum,
quam intelligatur anima; ac
pro-

proinde, quam producat. Confirmatur: corpus concurret in genere causæ moralis exigentis a Deo animæ productionem; sed causa est prior in sua linea effectus: ergo prius intelligitur corpus ultimo dispositum, quam intelligatur anima.

28. Probat. secundo; omnis anima est actus corporis physici organici: ergo anima habet rationem actus primi, & corpus rationem subjecti; sed ratio actus primi est respectiva, & dicit ordinem, seu habitudinem transcendentem ad subjectum: ergo anima dicit ordinem ad corpus organicum ut subjectum; sed subjectum est prius in executione actu: ergo prius est organicum corpus, quam anima. Roboratur ex Aristotele 7. Meth. cap. 11. tex. 39. dicente: *perspicuum est,*

est, animam substantiam esse primam, corpus materiam, hominem vero, aut animal esse id, quod ex utroque constat. Et in eodem lib. 2. de anima tex. 4. paulo ante definitionem dixit: corpus profecto non est anima; sed ut subjectum potius esset materia, sed subjectum, & materia est prius forma: ergo prius est corpus organicum, quam anima.

29. Declaratur: quamvis iuxta Scotum in 4. dist. 11. quest. 3. artic. 2. securum a suis & a plurimis ex nostris, addatur, nomine *corporis organici* non significari solum materiam primam, sed compositum ex illa, & forma substantiali corporeitatis, quam, existimant, esse distinctam in re ipsa ab anima in viventibus omnibus, & ideo dicunt, animam, ut anima est, di-

dicere habitudinem ad materiam primam informatam forma corporeitatis; ex hac sententia non enervatur assertio nostra, quia etiam si corpus includat gradum corporeitatis, comparatur ad animam ut anima est, tamquam potentia, & subiectum non propriæ inhaesionis, sed substantialis compositionis; sed potentia, & subiectum præcedunt productionem ad suum actum: ergo etiam si corpus includat substantialem formam corporeitatis, producitur prius, quam anima, nec anima creatur, donec præcedat saltem natura corpus ultimo dispositum ad animam.

30. Ita docet D. Thomas in q. de spiritualibus creaturis art. 1. ad 3. dicens: *cum forma perfectissima det omnia, quæ inferiora, & adhuc amplius, materia*
prout

prout ab ea perficitur modo imperfecto consideratur, ut materia illius formæ, ut perfectiori modo informat: unde concludit: sic ergo ista materia secundum quod intelligitur ut perfecta in esse corporeo susceptivo vitæ, est proprium subiectum animæ: ergo ex Divo Thoma anima est actus proprius corporis, ac proinde advenit ultimo corpori; quod non potest fieri, nisi supponat corpus jam productum. Roboratur: vivens, & animatum est finis, & prima intentio naturæ, ac agentis operantis; sed anima ex alia Aristotelica definitione, quam multi a posteriori iudicant, est id, quo vivimus, sentimus, loco movemur, & intelligimus: ergo anima est, quæ ultimo creatur ad constituendum animatum: nam finis est prior in-
in-

intentione, & posterior in executione. Declaratur magis: hequit esse anima, quin exerceat aliquam operationem vel vegetandi, vel sentiendi: ergo nequit anima produci, quin supponat subjectum, organa, & dispositiones ad exercendam aliquam ex his operationibus.

31. Urgetur: eo ipso, quod deficiat temperamentum, organa, vel dispositiones, ut anima exerceat suas operationes, ita ut nullam exercere valeat, definit anima informare corpus, & actuare: ergo eo ipso, quod nihil deficiat ex parte corporis ad recipiendas operationes animæ, informat anima; sed tunc incipit esse, quando incipit informare: ergo tunc incipit esse, quando corpus organicum intelligitur ultimo dispositum. Explic-

ca-

catur: non intelligitur, animam deficere, nisi prius intelligatur, corruptum esse corporis temperamentum necessario requisitum ab anima: ergo non prius intelligitur, animam informare, quam intelligatur ex parte corporis ultima dispositio, & temperamentum.

32. Probatum contra Platonem, & nonnullos alios antiquos Philosophos, qui censuerunt, animam viventium non esse formam substantialem informantem, sed assistentem quasi aurigam, & motricem, ut loquitur Aristoteles de anima Cœli in lib. 2. de Cœlo cap. 2. & 12. Si anima in Equo. v.g. non est substantialis forma, nulla dabitur forma substantialis. Probatum: non dabitur in viventibus, ut defendunt, sed non potest reddi ratio, ob quam cor-

po-

pora non viventia formis substantialibus in suis speciebus constituentur, & viventia illis careant: ergo. Facile probatur minor: viventia sunt perfectiora non viventibus: quia majorem organorum, & potentiarum varietatem habent, sed hoc non obstante carent uno principio, in quo radidentur; nempe, forma: ergo si in corporibus rerum viventium nulla est substantialis forma, minus erit in non viventibus, ac proinde tota substantia corporum omnium erit sola materia, nec una species differet ab alia nisi accidentaliter; quod est philosophicum absurdum.

33. Roboratur argumento positivo: præcipua forma uniuscujusque substantiæ est, a quo omnes facultates, & operationes ejusdem substantiæ pendent; sed ita est anima in composito vivente:
ergo

ergo est substantialis forma. Minor experimento claret: nam recedente anima, omnes facultates vitales deficiunt: ergo ab ipsa dependent. Ex quo sic: omnis forma rerum generabilium, & corruptibilium requirit in subiecto dispositiones, & temperamentum ad sui introductionem, & conservationem: ergo si anima est forma viventis generabilis, & corruptibilis, requirit in corpore organico præcedentiam hujus temperamenti ad sui introductionem; sed anima rationalis est generice, sicut aliæ formæ viventes, actus, & forma corporis physici organici generabilis, & corruptibilis: ergo, requirit dispositiones proprias in corpore organico ad sui introductionem; sed introducitur per sui creationem: ergo tunc temporis creatur anima rationalis,
C. quan-

30 *Tract. de principatu, &c.*
quando corpus est ultimo dispo-
situm ad vitam.

§. II.

*Non obstante spiritualitate anime
rationalis, creatur in instanti
quo corpus organicum est
ultimo dispositum.*

34. **E**Xplicata difficultate circa
ceteras animas, & cum
quibus animam humanam conve-
nire contendimus in predicatis ge-
nericis, restat specialis modus cir-
ca propriam speciem animæ ra-
tionalis, qui alligatur quæstioni
apud Philosophos, an nimirum
anima rationalis sit vera for-
ma corporis? Nam si vera for-
ma demonstratur, nullum, vel
parum dubium restat, non pro-
duci, nisi ad exigentiam naturæ,
& pro-

& propter totum efficiendum;
cumque ipsa habeat rationem a-
ctus incompleti, expectare debet
subjectum ultimo dispositum ad
sui productionem. Quod roboratur,
quia pars incompleta sua-
pte natura ordinatur ad totum
constituendum, ac proinde debet
esse exacta ab alia comparte, ut
resultet totum perfectum, & e-
rumpat in operationes proprias
hominis: unde liquido fluit, to-
tum negotium stare in compro-
bando, substantiam spiritualem
fortiri rationem veram formæ.

35. Quam controversiam lu-
culenter dirimit Angelicus Præcep-
tor q. unica de anima, art. 1.
& Exim. Suarez tract. 3. de anima
lib. 1. cap. 12. cum quibus te-
neo, animam rationalem esse ve-
ram formam corporis. Probat
ex Concilio Viennensi sub Cle-
men-

52 *Tract. de principatu, &c.*
mente V. in Clementina unica
§. Porro de Summa Trinitate :
» *doctrinam* (inquit) seu positio-
» nem temere asserentem, aut
» vertentem in dubium, quod
» substantia animæ rationalis,
» seu intellectivæ vere, ac per se
» humani corporis non sit for-
» ma, ut erroneam, & veritati
» catholicæ inimicam, prædicto
» approbante Concilio, *reprobamus*. Et infra decernit: *ut quis-*
» *que* deinceps asserere, defende-
» re, aut tenere pertinaciter præ-
» sumperit, quod anima ratio-
» nalis non sit forma corporis
» humani per se, & essentiali-
» ter, tamquam hæreticus sit
» *confendus*. Quam definitionem
amplectitur Lateranense sub In-
nocentio III. in cap. *firmiter* de
summa Trinitate, docens, creatu-
» se Deum a principio creatu-
» ram

» ram corporalem, & spiritua-
» lem, & deinde hominem ex
» utraque, id est, ex spiritu, &
» corpore constitutum. Accedit
Athanasius in symbolo, *sicut* ani-
» ma rationalis, & caro unus
» est homo, ita Deus & homo
» unus est Christus: ergo de fi-
» de est animam rationalem esse
formam; & erroneum est asserere,
fuisse productam ante corpus.

36. Probatur ergo ratione :
nulla repugnantia ostenditur ex
parte Corporis: quia per talem
formam magis perficitur; sed
nec ex parte formæ spiritualis :
quia ut sit actus informans, non
est opus, ut dependeat in suo
esse a materia, cum sufficiat de-
pendentia in aliquibus operationi-
bus, nec item est necesse, ut
materia animæ coextendatur :
nam poterit tota anima esse in

tota materia, & tota in qualibet parte: ergo nulla ostenditur repugnantia in eo, quod anima rationalis sit vera forma corporis. Probaturo secundo experientia: experitur quisvis homo, se vivere, ratiocinari, & discurrere, sicut experitur se sentire, aut nutrire, & qui hoc non experitur, vel experiri negat, non homo, sed brutum erit, sed hoc non experiretur, si anima rationalis non esset vera forma: ergo est vera forma.

37. Declaratur: intelligere est operatio vitalis, ac proinde procedere debet a principio intrinseco, & per actionem immanentem: ergo si cogitatio non est a me, etiam non est in me. Quia cogitari non potest, nec mente concipi, ut quis videat, & nihilominus actum videndi non effi-

efficiat, nec in se recipiat: ergo si ipse ego intelligo, actum intelligendi ego ipse facio, vel recipio, sed non cogito, vel intelligo a me ratione materiae: ergo debet esse ratione formae: ergo principium intelligendi in me debet esse necessario forma mea. Roboratur: homo specie distinguitur a brutis: ergo ratione alicujus substantialis formae; atqui non superest alia forma, quam, qua constituit hominem in gradu rationalis, qua est ultimum distinctivum hominis a brutis: ergo principium rationale est forma hominis constitutiva: nam forma infra rationalem non potest facere, hominem essentialiter differre a bruto; ac proinde homo, & erit essentialiter brutum; nec erit homo, qui intelligit, & discurret, nec

56 *Tract. de principatu, &c.*
amabit, nec bene aget; cum
esset homo separatus a principio
intelligendi, amandi, & bene
agendi: igitur convincitur, ani-
mam rationalem quantumvis spi-
ritualem esse veram formam cor-
poris.

38. Angelicus Præceptor præ-
ter locum supra citatum lib. 2.
contra Gentiles ostendit luculen-
tissime, animas non esse creatas
separatas a corpore, toto cap. 83.
Argumentaque in oppositum nat-
iva claritate diluit. Ideo non
immoramur in re adeo perspi-
cua, Lectoremque ad fontem re-
mittimus, tantumque damus ver-
ba numeri 2. & 3. *adduc un-*
cuique forma naturale est proprie
materia univ., alioquin constitu-
tum ex forma, & materia esset
aliquid præter naturam: prius
autem attribuitur unicuique, quod
con-

Disp. I. Sect. II. 57
convenit ei secundum naturam,
quam quod convenit ei præter
naturam. Quod enim convenit
alicui præter naturam, inest ei
per accidens; quod autem conve-
nit ei secundum naturam, inest
ei per se. Quod autem per ac-
cidens est, semper posterius est
eo, quod est per se. Anima igitur
prius convenit esse unitam
corpori, quam esse a corpore se-
paratam.

39. Amplius: omnis pars a
suo toto separata est imperfecta;
anima autem cum sit forma, ut
probatum est, est pars speciei
humanae: igitur existens per se
absque corpore est imperfecta.
Perfectum autem est prius imper-
fecto in rerum naturalium ordi-
ne: non igitur competit natura
ordini, quod anima fuerit prius
creata a corpore exuta, quam

corpori unita. Hactenus Angelicus Præceptor. Ne rationes Gentilium, & aliorum Philosophorum aliquid concludunt. Primum potest sumi ab inductione aliarum intelligentiarum, etiam motricium Cælorum, quæ non sunt veræ formæ corporum, quibus assistunt. Secundum: quia nulla substantia spiritualis potest uti corpore ad propriam operationem illi convenientem, cum operationes istæ sint meræ spirituales, ut sunt intelligere, velle, & amare.

40. Tertium: quia inter actum, & potentiam debet intervenire proportio; sed non invenitur inter materiam divisibilem, & extensam, & spiritum indivisibilem: ergo nequit spiritus esse actus, & forma materiæ. 4. Forma habet naturalem appetitum ad

ad materiam; sed spiritualis substantia nequit habere istum appetitum; cum per materiam impediatur a propriis, & excellentioribus operationibus: ergo. 5. Quia animæ esset connaturalis status conjunctionis, & status separationis; sed implicat forma, cui sint connaturales duo actus oppositi: ergo. 6. Quia forma non unitur materiæ, nisi mediis accidentibus, & dispositionibus: ergo existentibus his dispositionibus, unitur anima, & deficientibus, separatur; sed nequit spiritus habere tantam dependentiam a rebus materialibus: ergo spiritus nequit esse forma materiæ. 7. Anima incorruptibilis nequit esse proportionata corpori corruptibili, nec propter corpus; sed forma debet esse proportionata materiæ: ergo anima spi-

60 *Tract. de principatu, &c.*
ritualis nequit esse forma ma-
teria.

41. Facile respondebis ad pri-
mum, distinguendo inter substan-
tias spirituales completas, & in-
completas, cum pertineat ad
Omnipotentiae extensionem, quod
sicut dantur substantiae spiritua-
les completae, & completae cor-
porae, detur etiam substantia
media completa ex corpore, &
spiritu. Ad secundum etiam di-
stinguo concedendo de substantia
spirituali completa; negando de
incompleta: nam haec eo ipso
indiget corpore, ut homo exer-
ceat operationes proprias homi-
nis, & quamvis non indigeat ad
operationes mere spirituales cor-
pore, ut subjecto, indiget, ut
medio quodam, ad recipiendas
species. Ad tertium distinguo:
debet intervenire proportio in
ratio-

Disp. I. Sect. II. 61
ratione entis, nega; in ratione
actus, & potentiae concede. Ad
quartum nega minorem: quia
dum est sine materia est in sta-
tu incompleto, & licet exerceat
aliquas operationes, caret illis
operationibus propriis sentiendi,
vegetandi, &c. Ad quintum:
cum anima sit excellentior mate-
ria, opereturque perfectius sepa-
rata, non sunt duo actus oppo-
siti: cum operationes pro eo
statu non pugnent cum opera-
tionibus pro alio. Et ut respon-
det Angelicus, quaest. unica de
anima art. 1. ad 5. *quia anima
humana non est forma a materia
totaliter comprehensa: quod pa-
ret ex hoc, quod aliqua ejus
operatio est super materiam.* Ali-
ter sequitur respondendo: *potest
tamen aliter dici secundum sen-
tentiam fidei, quod corpus hu-
ma-*

62 *Tract. de principatu, &c.*
manum a principio aliquo modo
incorruptibili constitutum est, &
per peccatum necessitatem morien-
di incurrit, a qua iterum in re-
surrectione liberabitur: unde per
accidens est, quod ad immortali-
tatem anime non pertingit. Ad
sextum distinguo minorem: tan-
tam dependentiam in esse, con-
cedo, in compleri, nego. Ad
septimum distinguo: corporis pro-
prie corruptibilis, concedo; de-
nominative, & improprie, ne-
go. Tota corruptibilitas est pro-
pter unionem, quin materia cor-
rumpatur, nec anima.

§. III.

De Corpore Beatissimæ Virginis.

42. **C**UM planum sit ex An-
gelico Divo Thoma
lib. 2.

Disp. I. Sect. II. 63
lib. 2. contra Gentiles cap. 90.
nulli alii corpori, nisi humano
uniri substantiam spirituales,
ut formam, expendere hic licet
perfectionem corporis Beatissimæ
Virginis, quod fuit subjectum
illius Immaculatæ Substantiæ.
Quod fuisset inter corpora orga-
nica perfectissimum, facile meo
judicio demonstratur: primo pro-
pter animam, cujus subjectum
destinabatur; secundo propter
Corpus Christi Domini, ad cu-
jus efformationem preparabatur.
Tertio propter singulares dotes
ipsi corpori præ cæteris, & præ
omnibus communicandas.

43. Et quidem si ex perfe-
ctione anime taxanda est cor-
poris perfectio, docente D. Thom.
in 4. dist. 49. qu. 2. art. 6. „
„ forma non conjungitur perfe-
„ ctibili, nisi quando perfectibili-
„ le

» le habet dispositiones, quibus
 » efficitur susceptivum talis for-
 » mæ; sicut corpus non unitur
 » animæ, nisi quando in corpo-
 » re sunt dispositiones convenien-
 » tes ad animam suscipiendam.
 Cum anima Virginis fuerit in
 entitativa physica perfectione om-
 nium maxima intra speciem
 animarum humanarum, sequitur,
 fuisse corpus virgineum, intra li-
 neam corporis organici, omnium
 corporum perfectissimum. Com-
 probatur experientia: nam se-
 cundum perfectionem formarum
 materialium videmus, materiam
 per potiores dispositiones, & or-
 ganizationes nobilitari; naturam-
 que plus, & subtilius in istis la-
 borare: cum igitur anima ratio-
 nalis sit nobilior inter formas, de-
 bebatur parari a natura materia
 nobilior disposita, quale est hu-
 ma-

manum corpus, de quo possu-
 mus dicere cum Augustino hom.
 32. & 50. *Et miratur alia homo
 cum sit ipse mirator magnum mi-
 raculum: ergo si anima Virginis
 fuit omnium maxima præter Chri-
 stum, ejus corpus fuit perfectis-
 simum infra Christi corpus.*

44. Unde colligunt multi Bea-
 tam Virginem propter optimam
 corporis complexionem nunquam
 in verum, ac proprium morbum
 incidisse: & Sophronius in Epist.
 Synodica, quæ habetur in 6.
 Synodo act. 11. dicit, corpus
 Virginis ab omni contagione fuisse
 liberum; & ejus carnem im-
 maculatam, & purissimam vo-
 cat, quæ *Sancta, & immaculata*®
 dicitur in eadem 6. Synodo act. 18.
 in Edicto Constantini. 2. Colli-
 gitur, Beatam Virginem hone-
 stissima corporis pulchritudine præ-
 di-

ditam fuisse; ut late docuit Anton. 4. part. Theolog. tit. 15. cap. 10. §. 2. Et colligitur ex Ricardo Victorino cap. 26. in Cant. ubi dicit, fuisse *vultu Angelico tam corpore, quam mente*, accommodans illud: *totā pulchra es Amica mea*. Unde Gregorius Nazianzenus in Christo patiente ante medium sic inquit: *O Virgo forma quæ nitore ceteras præis*: & Andreas Hierosolymitanus Serm. de Assumpt. sic ad Virginem loquitur. *Eximia pulchritudo a Deo sculpta statua recte descripta*. Unde pulchritudo Rachel, & similibus mulierum veteris testamenti figura fuit pulchritudinis Virginis.

45. Cui veritati consentanea sunt quæ refert Nicephorus de forma Virginis lib. 2. cap. 23. Quod ratione naturali compro-
ba-

batur: nam pulchritudo constat ex tribus, ut docet Divus Thomas 1. p. q. 39. art. 8. & 2. 2. q. 145. art. 2. Et ex Dionysio cap. 4. de Divinis nominibus: & August. 22. de Civitate Dei cap. 19. Primo ex omnium membrorum integritate, quam fuisse in corpore MARIE, certissimum est. Non enim accepit corpus mutilum aut monstruosum. Secundo ex eorundem membrorum debita proportione. Et hanc fuisse in corpore Virginis, facile persuadetur: quia tale corpus debebatur perfectissima animæ ejus, ideoque oportebat esse natura sua aptissimum ad vitalia animæ opera exercenda, ordinatissimasque recipiendas operationes; quæ aptitudo multum ex dicta proportione penderet. Tertio requiritur ad pulchritudi-

dinem corporis conveniens color nativus, qui oritur ex optimo temperamento, & complexione: sicut ergo fuit optima in corpore Virgineo, ita illi erat connaturalis perfectus color, & ad pulchritudinem corporis humani maxime accommodatus.

46. Et certe Adam, & Evæ corpora fuisse perfectissima in linea organica, temperamento, dispositione, ac pulchritudine evincit noster Suarez in opusculo de opere sex dierum, lib. 3. cap. 3. num. 8. ex cujus doctrina liquido constat, Virgineum MARIÆ corpus fuisse perfectissimum inter foeminas possibles. Quod sic ostendo: in tom. 2. in 3. p. sic probat corpoream Virginis perfectionem: inquit ergo disp. 2. sect. 2. num. 2. corpus Beatissimæ Virginis fuisse in sua spe-

specie, & sexu maxime perfectum. Primo: quia ex illo corpore corpus Christi formandum erat: ad Divinam ergo providentiam pertinuit accommodare medium fini; & materiam effectui aptam preparare; præsertim cum Divina Virtus, quæ in hoc opere singulariter operabatur, facillime hoc posset facere. Secundo: quia decuit, Christum, & Virginem esse inter se simillimos, non solum moribus, sed etiam, & corporis perfectione, & affectibus; hæc enim similitudo, & ad conciliandum amorem, & ad majorem perfectionem pertinet: ergo ex Eximio perfectio corporis Virginei taxanda est ex perfectione corporis Christi.

47. Doceat ergo, quid sentiat de corpore Christi. Ait porro tom. 1. in 3. part. disp. 32. sect. 2.

sect. 2. a num. 2. assumpsisse Christum corpus humanum perfectissimum, perfectamque corporis pulchritudinem, sequens communem sententiam Sanctorum, acomodans illud Plal. 44. *Speciosus forma prae filiis hominum*; primosque Patres ipsum interpretantes de pulchritudine corporis, ac Chrysol. homil. 18. in Matth. sic de Christo loquentem: *sicut in signis perficiendis mirabilis fuit, ita visu gratissimus fuisse dicitur*: & Hieronymum tom. 3. Epist. 160. ad Principiam de Christo: *universis pulchrior est Virgo de Virgine, qui non ex sanguinibus, sed ex Deo natus est*. Confirmat hac omnia: quia corpus Christi Spiritus Sancti virtute fabricatum est, & opera, quae Deus per se ipsum facit, sunt pulcherrima, & perfecta.

Se-

Secundo paritate Adam immediate effecti a Deo. 3. Quia corpus Christi futurum est veluti objectum beatitudinis corporis nostri, ut supra docuerat cum Augustino, & Cypriano disp. 5. & quia futurum est exemplar pulchritudinis omnium corporum Beatorum: ergo ipsum pulcherrimum est.

48. In opusc. sex dierum lib. 3. cap. 3. num. 9. quarit: an in perfectione corporali Adam Christum excesserit, vel e converso? Et respondet, si datur summus terminus perfectionis corporalis, fuisse aequales Christum, & Adam, & judicans, non esse terminum cathegorematicum talem hujus perfectionis concludit: si vero inter eos aliqua fuisset, & fuit illa
 „ inaequalitas, excessus quidem
 „ perfectionis Christo tribuen-
 „ dus

» dus est. Unde fuit i. Adam
 mum perfectiorem debere esse
 Eva: quia ut dixit Paulus 11.
 ad Corinthios: non Vir ex mu-
 liere, sed mulier ex Viro: ergo
 cum non corpus MARIÆ fuis-
 set ex corpore Christi, sed e con-
 verso, ex corpore MARIÆ cor-
 pus Christi, dicente MARIA ad
 Christum, quod Adamus ad E-
 vam: Os ex ossibus meis, & ca-
 ro de carne mea; cum aliunde
 sit perfectius corpus Christi cor-
 pore Adami, sequitur corpus
 virgineum fuisse magis perfectum
 corpore Adami, ac per conse-
 quens corpore Evæ. Præterea:
 non est cur negetur possibilis termi-
 nus maximus pulchritudinis cor-
 poralis, dicente Spiritu Sancto:
 una est perfecta mea, una est,
 & Augustino ferm. de Assumpt.
 ineffabilis. Sanctificationis gratia,
 quan-

quantum in corpore Virginis va-
 luerit, illi solum notum est, qui
 de ejus natura naturam suscepit.
 Et Joanne Damasceno orat. 1. de
 dormit. Deiparæ: inter filios Dei,
 & Matrem Dei infinitum est dis-
 crimen. Et Angelico D. Tho-
 ma 1. p. q. 25. art. 6. ad 1. non
 potest aliquid fieri melius ipsa,
 (loquitur de Virgine) sicut non
 potest aliquid melius esse Deo.
 Quod roboratur: quia omnia,
 quæ competunt corpori Christi,
 competunt carni MARIÆ quo-
 ad perfectionem corporalem: quia
 ex corpore MARIÆ fuit corpus
 Christi, dicente Augustino ferm.
 de Assumpt. cap. 5. Caro Chri-
 sti caro est Maria. Et quamvis
 gloria resurrectionis fuerit ma-
 gnificata, eadem tamen mansit,
 quæ assumpta est de Maria: er-
 go sicut corpus Christi fuit per-
 D fe-

fectissimum in linea corporali supra cætera corpora possibilia, ita corpus MARIE fuit perfectissimum supra omnia possibilia corpora infra Christum, & infimum supremi attingit supremum infimi.

49. Præterea: hæc maxima corporalis perfectio Virgini debebatur præ cunctis propter singulares dotes ipsi communicatas: nam primum, fuisse conceptum Virgineum corpus adeo extra libidinem Parentum, & ex semine adeo puro, ut si fuisset generata in statu innocentia, defendit Doctor Eguiara allegans Mag. Sententiarum lib. 3. dist. 3. imo si fuisset genitum in ipso cælo, ut infertur ex Laurentio Dalmata in mundo Mariano, discursu 1. a num. 15. ubi egregie de corpore Virginis. Secundo

do ex P. Peralta citante Eximium tom. 2. in 3. disp. 5. sect. 5. & communem Patrum: ab instanti conceptionis fuit in B. Virgine extinctus omnis peccati fomes tam in actu primo, quam in actu secundo. Tertio: ex P. Marin de Incarnat. tractatu 17. disp. 7. sect. 5. num. 49. *B. V. habuit fomitem ad virtutem naturalem, seu ad bonam naturaliter operandum.* Quarto: ex Ripalda disp. 19. sect. 13. num. 72. *Maternitas sanctificavit corpus Virginis Sanctitate propria, & singulari: dicente Sophronio in Ep. ad Sergium 1. p. in 6. Synodo: Virgo Sancta accepit, & corpus animæ, quod sanctificat.* Quinto: ex Eximio supra disp. 21. sect. 2. num. 5. *Corpus Virginis fuit quidem initium humana salutis: quia ex illius se-*
D 2 mine

76 *Tract. de principatu, &c.*
mine corpus, sanguisque Christi
sumptum est, quod fuit nostra
salutis pretium. Sexto, quia istud
corpus surrecturum erat paulo
post mortem, assumptumque in
cælo collocandum supra omnem
puram creaturam, dicente Hu-
gone Victorino lib. 3. erudit.
Theolog. cap. 125. quod sine do-
lore mortis obiit, quodque cum
corpore in cælo vivit, & ad dex-
teram Filii singulariter sedet.
Pfalmista testante: Adstirit Re-
gina a dextris tuis in vestitu de-
aurato circumdata varietate: igitur
Virgineum corpus fuit unde-
quaque perfectissimum, & statim
ac organizatum, fuit creata per-
fectissima anima immaculatæ crea-
tura.

SE-

SECTIO III.

An possit Deus creare animam ra-
tionalem extra corpus ultimo,
& perfecto organizatum?

§. I.

An possit Deus ut Aurbor na-
tura creare animam rationa-
lem extra corpus ultimo
organizatum.

50. **N**ON intendimus hic in-
nodari circa varia apud
Philosophos in hoc puncto tra-
ctata; ideoque omittimus: an
possit Deus miraculose produ-
cere, vel conservare formas ma-
teriales extra materiam? Tum
quia etiam negantes, formas ma-
teriales esse quid substantiale, sed

D 3 asse-

76 *Tract. de principatu, &c.*
mine corpus, sanguisque Christi
sumptum est, quod fuit nostra
salutis pretium. Sexto, quia istud
corpus surrecturum erat paulo
post mortem, assumptumque in
caelo collocandum supra omnem
puram creaturam, dicente Hu-
gone Victorino lib. 3. erudit.
Theolog. cap. 125. quod sine do-
lore mortis obiit, quodque cum
corpore in caelo vivit, & ad dex-
teram Filii singulariter sedet.
Pfalmista testante: Adstirit Re-
gina a dextris tuis in vestitu de-
aurato circumdata varietate: igitur
Virgineum corpus fuit unde-
quaque perfectissimum, & statim
ac organizatum, fuit creata per-
fectissima anima immaculatae crea-
tura.

SE-

SECTIO III.

An possit Deus creare animam ra-
tionalem extra corpus ultimo,
& perfecto organizatum?

§. I.

An possit Deus ut Aurbor na-
tura creare animam rationa-
lem extra corpus ultimo
organizatum.

50. **N**ON intendimus hic in-
nodari circa varia apud
Philosophos in hoc puncto tra-
ctata; ideoque omittimus: an
possit Deus miraculose produ-
cere, vel conservare formas ma-
teriales extra materiam? Tum
quia etiam negantes, formas ma-
teriales esse quid substantiale, sed

D 3 asse-

asserentes, tantum esse modificationem quamdam particularum materiæ particulari harmonia, ac ratione conjunctarum, quæ neque Divinitus ab eis separata existere potest (ut videre est apud *Toscam tract. 3. physic. general. lib. 1. cap. 3. propositione 48. num. 2.*) diversimode sentiunt de anima rationali. Defendentes, formam materialem esse quid absolute substantiale, communiter defendunt, posse Deum illam saltem conservare extra materiam, paritate formarum accidentalium Eucharistiæ, sed simul dicunt, non posse Deum absque miraculo istud facere, cum majorem connexionem habeat forma materialis cum materia, vel saltem tantam, quantum quantitas, & accidentia.

51. Præterea: non investigamus:

mus: an possit materia privari omni forma substantiali? Quia nec supernaturaliter posse, defendunt Thomistæ consequenter ad sua principia de existentia materiæ per existentiam formæ. E contra posse privari omni forma, non vero naturaliter, sed miraculo interveniente, defendunt Scotistæ cum Subtili Doctore, & plurimi ex Nostris, quamvis in hac privatione judicent, non intervenire miraculum quoad substantiam, seu secundum positivum; sed tantum quoad modum, & secundum negativum, ideoque materiam conservari per eandem actionem, per quam fuit creata, tantumque intervenire miraculum in conservatione materiæ, non intrinsece secundum se spectatæ, sed tantum consideratæ in his cir-

D 4 cum-

80 *Tract. de principatu, &c.*
cumstantiis, & reduplicative sum-
ptæ, in quibus debetur ipsi ali-
qua forma. Alii vero, ut fufe
Pater Augustinus Laurentius Lu-
sitanus in cursu philosophico
tom. 4. tract. 1. disp. 2. sect. 2.
defendit, materiam posse existe-
re naturaliter absque omni for-
ma substantiali, & respondet pro-
babiliter argumentis contrariis,
ibique num. 140. hæc habet: re-
spondeo 1. non esse adeo certum,
*animam non posse primo produ-
ci extra corpus: intelligit natu-
raliter: nam respondet ad hanc
urgentiam: anima rationalis non
producit naturaliter absque ma-
teria: ergo neque materia poterit
naturaliter sine omni forma exi-
stere. Quare.*

52. Sit nostra conclusio: pro-
babiliter nullum intervenit mi-
raculum in creatione animæ ra-
tio-

Disp. I. Sect. III. 81
tionalis extra corpus ultimo or-
ganizatum, ita ut Deus creet
animam rationalem propter exi-
gentiam corporis, illam tamen
primo producat extra corpus,
& in eodem ipsissimo instanti
productionis infundat in ipsum
corpus. Probatur singillatim as-
sertio: non repugnat ex parte
animæ: quia anima rationalis
naturaliter existit a corpore se-
parata, & naturaliter separatur
a corpore, cum nobiliores ope-
rationes separata sortiatur; sed
non repugnat ex parte corporis:
ergo ex nullo capite repugnat.
Probatur minor: non repugnat
ex parte corporis, quia mate-
ria; non ex parte corporis, quia
organici; sed neque quia ultimo
organici, sive exigentis animam
pro forma: ergo ex nullo capi-
te repugnat. Probatur prima pars

antecedentis tripartiti : semper ac materia est completa cum aliqua forma, naturaliter existit, in omni Schola; sed corpus in hoc sistemate existit, vel cum forma embryonis, vel corporeitatis, vel aliqua alia materiali consistente in particularum feminalium harmonia: ergo corpus illud substantiale naturaliter existit.

53. Probatur secunda pars: corpus organicum in tantum naturaliter existit, in quantum organizationes gaudent forma proportionata, a qua radcentur; sed organizationes corporis usque ad ultimum gradum exigentia, proportionaliter radcentur a forma corporeitatis, vel embryonis, vel alia simili materiali; sicut dispositiones vitæ usque ad ultimum gradum vitæ sufficienter rad-

dicantur a forma vitali: ergo corpus quia organicum, & ultimo organicum naturaliter existit sine anima rationali. Roboratur: exigentia, & ordo fundatur in indigentia, & dependentia ita ut si unum esse sine alio, contradictionem involvat; non possit hæc exigentia nec divinitus vinci, si superet vires naturæ, solum per miraculum, & si vires naturæ non superet, potest naturaliter vinci; sed istiusmodi est exigentia corporis ultimo completi ad animam rationalem: ergo potest naturaliter evenire. Explicatur: ordo, & exigentia corporis ultimo dispositi ad animam rationalem non est exigentia modi cum extremis, non est exigentia tamquam cum causa, non est exigentia tamquam cum complemento: ergo quam-

vis sit exigentia, non est unde naturæ repugnet ejus violentio.

54. Neque dicas primo: esse exigentiam ad animam tamquam ad perfectius ejus complementum: nam contra: vel materia appetat æqualiter omnes formas, vel inæqualiter, appetendo magis perfectiores, æque naturaliter existit cum perfecta, ac cum minus perfecta, quia qualibet forma est naturale sufficiens materiæ complementum: ergo quod exigat animam perfectiorem, non tollit quo minus naturaliter existat, si existit cum alia forma: ergo quamvis corpus organicum ratione dispositionum exigat animam rationalem, non indiget anima rationali ad sui naturalem existentiam; sicut quamvis aqua existat sine actuali frigiditate

tate quam exigit, & grave extra centrum, non impedit, quominus naturaliter existat: quia hujusmodi exigentiæ terminus non infert indigentiam in aqua, & gravi ad sui naturalem exigentiam: quia sunt termini, non tamen requisiti a natura, ut alii, ad naturalem exigentiam. Neque replices: quod quamvis exigentia ignis ad comburendum sit ad terminum, sine quo naturaliter existit ignis; tamen combustionem negatam igni Babilonico, constat, fuisse miraculum: ergo similiter negatio infusionis animæ in corpus erit supernaturalis, quamvis non indigeat corpus anima ad naturalem existendum: ergo similiter, quamvis corpus organicum existat naturaliter sine anima, erit negatio animæ miraculosa.

55. Respondeo : quod sicut ignis Babylonice naturaliter existit sine combustione, quam exigit, ita corpus naturaliter existit sine anima, quam exigit, ideoque miraculum non consistit in conservatione ignis Babylonici, sed in non combustione. Hic reclamās : ergo miraculum stat in negatione animæ rationalis, & unionis ad corpus. Nego consequentiam : quia actio solum potest egredi ab agente, sicut illa combustio ab illo igne, & tota natura petit, ut causa physica necessaria debite applicata necessario naturaliter operetur, alit̄ exigentia corporis est de linea morali, quatenus movet Deum ad creationem animæ, & infusionem in corpus, & media creatione ad infusionem animæ rationalis exigit unionem; apud

apud defendentes unionem distinctam. Unde si combustio esset necessario physice ab alio agente, & ignis tantum exigeret fieri ab alio, sicut exigit corpus, creari a solo Deo animam rationalem, nullum miraculum intervenisset in negatione combustionis: verum est quod corpus producit unionem, quam exigit; sed cum solum exigat producere ad infusionem animæ, dum anima non infunditur, non violatur ejus proxima completa exigentia.

56. Roborantur hæc : in casu figurato in eodem instanti, in quo creatur anima extra corpus, infunditur in corpus; ergo numquam verificatur, quod corpus existat in aliquo instanti reali sine termino suæ exigentia: ergo quamvis creare animam ratio-

tionalem extra corpus esset per se miraculum, nullum est miraculum in prædicto casu. Declaratur: quamvis ignis non possit esse sine combustione, nisi miraculose; nullum intervenit miraculum, si in eodem instanti reali, in quo applicatur, comburit: ergo quamvis negatio exigentiæ corporis esset miraculosa, non est miraculum in figurato casu. Roboratur: negatio alicujus termini exigentiæ, quæ non potest esse naturalis per longum tempus, est naturalis ad breve tempus: sic exigentiæ lapidis in aere per longum tempus superaret vim agentium naturalium; & non superat per breve tempus: ergo sine controversia non est contra exigentiæ corporis ultimo existentis animam creatio animæ extra corpus, quando nec per

per breve tempus spoliatur anima rationali, quam exigit.

57. Unde liquido claret, in nulla schola esse miraculosam creationem animæ ita figuratam. Non apud Thomistas: quia non privatur materia forma substantiali. Non apud Atomistas: quia non privatur materia harmonica partium conventionem. Non apud Schotistas, quia non privatur materia forma corporcitatis. Non apud Nostros: quia in nullo instanti intelligitur materia sine forma: ergo in omni sententia potest creari anima rationalis extra corpus ultimo completum, & in eodem instanti reali absque miraculo infundi. Sed cum difficillime intelligatur, quomodo hoc evenire possit in unico instanti reali, sit.

§. II.

Quomodo in unico instanti reali possit anima rationalis creari extra corpus, & in eodem instanti reali infundi?

58. **S**uppono primo cum communi Philosophorum : inter causam, & effectum dari prioritatem naturæ, & posterioritatem, quæ nullo modo est confundenda nec cum prioritatem rationis, quæ reperitur interdum inter prædicata sola ratione distincta, quando unum concipitur ut radix alterius ; ut cum rationale dicitur prius admirativo, & admirativum risibili : quia cum hic non interveniat realis causalitas, nec intervenit nisi prioritatem rationis. Nec confunden-

denda est cum prioritatem temporis, vi cuius unum extremum existit in instanti ; in quo nondum existit aliud postea exiturum : quia prioritatem, & posterioritatem naturæ accidit in unico instanti indivisibili ; sed ut verificetur prioritatem, & posterioritatem, dantur signa naturæ priora, & posteriora.

59. Suppono secundo : dari posse in eodem instanti, non duotantum, sed tria, vel plura signa naturæ, si nimirum, detur series plurium causarum, & effectuum v. g. in eodem instanti datur primo signum, quo Deus est natura prior Angelo. Secundo signum, quo Angelus est prior sua potentia intellectiva. Tertio signum, quo intellectus Angeli prior est intellectuione. Quarto signum, quo intellectio est prior amo-

amore, &c. Suppono unde tertio: signum prius nil esse aliud quam actum primum *Causa*; seu causam in actu primo proximo: signum posterius nil proinde esse aliud quam effectum a *Causa* dependentem. Hinc signa ista non sunt instantia temporis, nec partes alicujus instantis; sed signum prius adequate identificatur cum Complexo ex virtute causæ, & prærequisitis ad causandum; signum autem posterius cum causalitate, & effectu.

60. Unde colligitur, distinctionem hujusmodi signorum, & prioritatem naturæ nec esse vanam speculationem, nec esse opus rationis, sed quid omnino reale: nam independenter a nostris conceptibus datur in eodem instanti dependentia effectus a causa, & independentia causæ ab effectu:

Et: datur etiam distinctio inter actum primum, & secundum, sive inter causam cum prærequisitis ad agendum, & effectum inde, & inde profluentem. Fateor, sæpe a nobis apprehendi prioritatem naturæ instar prioritatis temporis, & signa prius, & posterius considerari instar partium ejusdem instantis, qua de causa interdum appellantur instantia naturæ, & instantia rationis; sed aliud est apprehendere instar, aliud judicare, vel attribuire: apprehendimus enim Angelum instar alati Juvenis, nec tamen illi corporeitatem attribuimus.

61. Suppono quarto: quod hæc prioritas, & posterioritas naturæ proprie dicta solum convenit causis respectu effectuum, in quos influunt physice, vel mo-

raliter. Probatur ex Aristotele 3. metaphysicorum cap. 11. dicente; *illa esse natura priora aliis, quæ ejusmodi sunt, ut sine aliis esse possint (intellige) ut causis, non autem sine illis alia.* Seu aliis terminis, prioritas naturæ nil est aliud, quam independentia non mutua unius ab alio tamquam a causa: similiter ex adverso posterioritas naturæ; sed istiusmodi prioritas & posterioritas solum convenit causis respectu effectuum, & effectibus respectu causarum: ergo prioritas, & posterioritas naturæ proprie dicta solum convenit causis, & effectibus. Ideo non invenitur in Processionibus Divinis, licet detur prioritas originis, non tamen naturæ: quia non datur ibi causalitas, nec dependentia proprie talis; quæ re-

qui-

quit distinctionem naturarum. Quamobrem naturaliter de materiali se habet prioritas temporis, licet sæpe detur ex peculiari conditione plurium causarum.

62. Nihil enim prohibet ex terminis, causam esse vere causam, & non mutuo independentem ab effectu, quamvis illam producat in primo instanti, quo ipsa existit, atque adeo nihil prohibet, dari tunc quidquid requirit prioritas naturæ: sic Sol in primo instanti suæ existentia lucem produxit, Angelus intellectionem, & amorem. Suppono quinto: unionem humanam spectare ad signum posterius, cum sit terminus generationis saltem quo, & immediatus. Utrum autem anima rationalis sit prior natura unione? Non est magni mo-

momenti apud defendentes unionem distinctam, si ista prioritas requiratur in subjecto merae informationis saltem partiali. Nihil ergo (inquit Pater Lozada in physie. tractatu 1. disp. 6.

cap. 5. num. 17.) nihil ergo prohibet unionem esse in materia, uti in subjecto informationis partiali, & sustentationis totali, simulque esse informa, ut in alio partiali subjecto informationis. Atque ita unio considerari potest, tum prout est causalitas formæ in compositum, tum prout est quædam forma ipsius formæ, quæcum constituit quoddam totum, nempe denominationem actualiter informantis materiam, cujus denominationis ipsa unio est præcipua differentia physica *distinctiva*.

63. Ita-

63. Itaque sive non adstruatur unio distincta, sive unio distincta entitative materialis respiciens animam rationalem velut terminum pure intrinsecum, vel ut subjectum saltem partiale informationis, sive solum sit prior, aut posterior in subsistendi consequentia, & tantum prioritate logica, sive actio generativa substantiæ sit distincta ab alteratione, sive non, & sive sit motus successivus, sive instantaneus, ut probat Aristoteles 5. Physicorum cap. 1. & 2. nihil prohibet, stando rerum naturis, quod anima rationalis creetur extra corpus ultimo organizatum, & quod in eodem instanti informetur istud ab anima.

64. Nec te deterreant contradictoria apparentia, quæ evenire possent, si in eodem instan-

E ti

ti detur corpus cum anima, & sine anima, intelligatur rationale, & non rationale: nam *non*, & exclusio intelligitur tantum in signo præcissivo, ut tenet communis sententia defendens, materiam appetere appetitu desiderii formam pro instanti, quo illam habet. Et probant: quia pro signo priori intelligitur materia procurans formam, atque in eam tendens, ut fit, sive ut acquiratur, movetque Deum, ut formam tribuat, & forma, quæ pro posteriori existit, existit ad exigentiam appetitus præsuppositi, a quo vage infertur, vel causatur, vel physice, si forma sit materialis, vel moraliter, si forma sit spiritualis; sed appetitus huiusmodi non est gaudii aut amoris stricti: ergo est desiderium. Nec obstat, quod
in

in signo priori non detur absentia positiva formæ pro posteriori existentis, sufficit absentia præcissiva, sicut in eodem instanti, quo Iustus desiderat augmentum gratiæ, ut Deo sit conjunctior, gratiam obtinet in præmium desiderii ipsius.

65. His ex Philosophis fere ad litteram delibatis, perspicuum manet, nullam inferri violentiam naturæ in creatione animæ extra corpus ultimo organizatum, & ad exigentiam illius moventis Deum ad istam creationem in ipsomet instanti infundi, & evadere compositum. Tu vero oppones: quod licet non inveniatur repugnantia, omnia hæc fieri in unico instanti, cum omnes defendant, hoc defacto semper evenire in omni productione sive physica, sive
III. E 2 mo-

morali, & quidem in unico instanti, constanti tantummodo signis prioribus natura, naturaque posterioribus. At quod inintelligibile est, quomodo anima creata extra corpus localiter, sive praesentialiter moveatur de loco, in quo creata est, ad corpus ipsum, cui unitur, & quod informat? Nam cum hoc ex terminis indicet motum localem, infert pariter motum successivum de termino a quo ad terminum ad quem; quod in eodem instanti non posse saltim naturaliter evenire, videtur sanctum, & inconcussum apud Philosophos. Ut hoc discutiamus, sit.

§. III.

§. III.

An possit anima creata extra corpus in unico tantum instanti, in quo creatur, naturaliter uniri corpori?

66. **L**icet aliquis posset defendere, animam posse creari intra corpus, tantum intra penetrative, & non informativè, non producta in signo creationis animæ unionè, ut hanc evaderet difficultatem, non sequor hanc viam. Primo: quia tenebar satisfacere negantibus unionem distinctam, ponentibusque in sola simultate formæ & materiae compositum. Secundo: cum introducatur anima in corpus media unionè, non poterat intelligi facile forma in materia,

ria, sine unione, stando rerum naturis. Quamobrem ad explicandam nobis difficilem intellectui viam, semper judicantibus motus instantaneos instar successorum, accingor. Præcipue cum motus conveniat etiam actioni instantaneæ. Suppono ergo primo: hic nos non agere de motu locali corporum gravium, & levium: nam anima rationalis extra corpus creata, cum non sit corpus, nequit moveri ut corpus; ideoque superfedemus gravioribus quæstionibus exagitationis a Physicis, ubi agunt de corpore naturali quatenus mobili, de istius motus proprietatibus, de velocitate, & tarditate, & de aliis vere arduis quæstionibus.

67. Suppono jam secundo: cum Eximio lib. 6. de anima. cap. 2. num. 8. animam separata-

tam

tam habere virtutem se movendi localiter. Primo: quia in corpore talem virtutem possidet, corporique communicat: ergo & separata. Secundo: quia animæ rationales possunt sociatim vivere; hoc enim est proprium rationalium: ergo & possunt mutare loca; alias perpetuo starent in uno loco, quod est imperfectio. Tertio: quia anima Christi descendit ad inferos; & animæ Justorum ascendunt ad Cælos, qui est motus localis: quamvis enim dicatur Lucæ 16. quod Mendicus portatus sit ab Angelo in sinum Abrahæ, non negat propria virtute motum; sed hominis gratia ductum fuisse ab Angelo. Quod attinet ad damnatorum animas, deportantur in gehennam a dæmonibus, hoc est, quia inviti, & reluctantes deportentur.

E 4 68. Per-

68. Pergit Eximius: *alia vero hic restabat quaestio, quomodo anima moveatur, transfundo ne ab extremo ad extremum sine medio? In instanti ne an in tempore? Sed quaestio communis est in Angelis, & ideo in suum locum relinquenda.* Et in nota marginali mittit Lectorem ad lib. 4. de Angelis a cap. 18. Idem tenet Augustinus Laurentius in suo Tractatu de anima in fine. Igitur, qui motus naturalis localis fuerit in Angelo, ipse adscribendus est animae separatae; si quis supernaturalis in Angelo, erit in anima miraculosus.

69. Suppono tertio: in dicto cap. 18. Eximium defendere tamquam probabile rationibus ibi videndis, *posse Angelum transire ab uno loco ad distantem si-*

ne transitu per medium. In cap. sequenti 19. iudicat probabilius non posse; & non convictus rationibus, concludit his verbis: *quapropter, licet neutra efficaciter probetur, & prior probabilior defendi possit, nihilominus prima &c.* ergo ex mente Eximii est probabile, posse Angelum transire ab uno loco ad distantem sine transitu per medium, ac per consequens, animam separatam, cum ejus motus localis assimiletur motui locali Angelorum. Argumentis factis pro negativa satisfacit in 2. & fatetur se pro negativa stare non ob rationes, sed ob conjecturas, & ut facilius percipiatur. Postea in cap. 20. super quaestione: *utrum in instanti possit Angelus locum mutare?* Respondet, posse acquirendo totum

unum locum, & deferendo totum alium. Hanc assertionem vocat communem cum Alberto 13. disp. 37. art. 23. & 24. & aliis primis Doctoribus, & inter alias rationes hanc expendit num. 4. *mutatio*, quæ fit tota simul, fieri debet in instanti indivisibili, sed Angelus, si vult, mutat totum locum simul: ergo per mutationem indivisibilem quoad successi-
 onem, idest simul totam factam: ergo in *instanti*. Sed cum in hoc capite solum ageret de mutatione locali Angeli a loco in locum proximum, in cap. 22. agit: Utrum ad locum etiam remotum possit in uno instanti Angelus transire? Ubi hæc habet: *de loco* autem remoto superest aliqua controversia, quæ dupliciter tracta-
 ri

ri potest. Primo: supponendo sententiam asserentem, posse Angelum transire ad distantem locum, non existendo in medio; & sic non est dubium, quin possit Angelus in instanti transire ad distantem locum, sicut potest ad propinquum: quia rationes factæ æque procedunt, & quia medium nihil impedit, juxta illam sententiam, & perinde reputatur, ac si *non esset*.
 70. Difficultas ergo est: an contingendo medium, & extremum, posset nihilominus in instanti transire ab uno extremo ad extremum per medium. Et n. 4. inquit: *in hoc* ergo sensu est 1. opinio affirmans, posse Angelum in uno instanti transire ab extremo ad extremum per medium. Ita te-
 E 6   ,, net

» net Albertus in 1. dist. 37.
 » art. 23. Major dist. 2. quæst.
 » 7. Gregorius dist. 6. q. 3. art.
 » 2. Marfilius in 2. q. 7. art. 3.
 » & Henricus quodlibeto 13. q. 7.
 » fundamentum eorum est: quia
 » Angelus mutatur ab extremo
 » ad extremum per medium si-
 » ne resistantia mediæ: ergo mu-
 » tari potest in instanti, si ve-
 » lit. Probatur consequentia:
 » quia simili ratione probat Phi-
 » losophus 4. Physicorum, quod
 » si corpus movetur per vacuum,
 » movetur in *instanti*. Hactenus
 » Eximius: unde vides unum
 » legitimum discursum: anima se-
 » parata movetur, sicut Angelus,
 » atqui est probabile, Angelum
 » naturaliter moveri in unico in-
 » stanti ad locum etiam remotum:
 » Tum quia probabile est, Ange-
 » lum transire a loco ad locum
 » re-

remotum, non transeundo per
 medium: tum quia probabile est,
 transire in instanti, si transeat per
 medium: quia transit sine resi-
 stentia mediæ: ergo probabile est,
 animam separatam posse natura-
 liter in unico instanti creari in
 loco remoto extra corpus, & in
 ipsomet instanti in corpus infun-
 di. Videatur Eximius citatus,
 ubi plena manu dat fundamen-
 ta ad istas opiniones. Et cum
 negotium nostrum non sit defen-
 dere unam, vel alteram opinio-
 nem, sed stabilire, quod a ne-
 mine negatur, nempe, proba-
 bile esse tam ab extrinseco, quam
 ab intrinseco, posse hoc natura-
 liter in instanti evenire, quod
 conatur, peragimus.

71. Nec dicas: quod objicit
 sibi Eximius cap. 21. n. 5. An-
 gelum tunc casus, nec in termi-

no a quo, nec in termino ad quem mutari, sed in utriusque successionem; quod sumitur ex Divo Thoma in 1. dist. 37. q. 4. art. 1. ad 3. & sequitur Capreolus: ad quod respondet: *Dixi* autem
 „ ibi non esse successionem in
 „ duratione, quia inter terminos dici potest esse quaedam successio, quatenus ad acquisitionem unius amittitur alius; illa tamen in instanti fit, sicut inter generationem, & corruptionem contingit: quia idem instans inceptions unius termini est primum non esse alterius; vel e contrario, ultimo esse termini a quo immediate succedit acquisitio termini ad quem. Unde claret, quod ut intelligatur Angelus, & anima separata in loco, in quo creatur, & in loco ad quem transit,

fit, non requiruntur duo instantia temporis, sed sufficiunt duo instantia Angelica, & in anima rationali duo instantia quasi Angelica.

„ 72. Audiatur iterum Eximus cap. 22. num. 10. ubi asserit juxta sententiam Divi Thomae ac Thomistarum, posse Angelum plura loca successive mutare, & per medium ad distantem transire in pluribus instantibus Angelicis: quia cum Angelus non fatigetur, aut laxetur in his mutationibus, & fiat haec mutatio tota simul absque ulla resistantia, possitque simul dimittere totum locum A, & alium propinquum simul totum acquirere, propter eandem rationem, potest per aliam mutationem similem ad
 „ ter-

» tertium locum transire, & ab
 » illo subito transire ad *quar-*
rum. Unde sic probat: quali-
 » bet illarum mutationum fit to-
 » ta simul: ergo fit in instanti.
 Numero 11. prope medium,
 ait, quod idem modus duratio-
 nis, & successionis inveniri de-
 bet in operationibus indivisibi-
 libus intellectus, & voluntatis
 Angelica, ac in mutationibus
 localibus; atqui Angelus intelli-
 git, & vult in unico instanti
 temporis, & pluribus instanti-
 bus Angelicis: ergo etiam loca-
 liter movetur in unico instanti
 reali durationis.

73. Si autem dicas: hoc esse
 inintelligibile, audiatur iterum
 Eximius cap. 21. num. 3. cum
 Scoto quæst. 12. *quævis* ergo
 » secundum quendam naturæ or-
 » dinem dici potest, prius na-

» tu-

» tura occupare partem proxi-
 » mam, quam remotam, non
 » tamen prius duratione: quia
 » in eodem instanti, quo intrat
 » priorem partem, quasi transit
 » ad aliam: quia nulla est re-
 » pugnancia, nec moræ neces-
 » sitas. Quod recte confirmatur
 » exemplo animæ rationalis, quæ
 » in generatione hominis simul
 » incipit esse in corpore exten-
 » so, & in morte hominis si-
 » mul definit totum, & omnes
 » partes, quas immediate, an-
 » te illud instans informabat.

» Ita ergo cum proportione di-
 » cendum est de Angelo, & ita
 » in hoc fundamento non dis-
 » crepant Thomista a cæteris
 » Theologis, ut aperte colligi-
 » tur a D. Thoma dicta quæst.
 » 53. art. 1. & 2. & in 1. dist.
 » 37. q. 4. art. 2. igitur liqui-
 dum

114 *Tract. de principatu, &c.*
dum manet, esse probabile, animam creatam extra corpus in unico tantum instanti, in quo creatur, posse naturaliter uniri corpori. Roboratur ex illo Job cap. 21. vers. 13. loquentis de peccatoribus: *ducunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descendunt.* Neque obicias illa verba Lucæ 16. vers. 26. dicta ab Abraham Diviti Epuloni: *& in his omnibus inter nos, & vos chaos magnum firmatum est: ut hi, qui volunt hinc transire ad vos, non possint, neque inde huc transmeare.* Audi P. Joannem Maldonatum commentariis in Lucam:
» *Chaos Græce Hiatus: Quid*
» *autem hiatus ille esset, quaeri solet. Plerique non loci intervallum, sed conditionis immutabilem firmitatem signifi-*
» *ficari*

Disp. I. Sect. IV. 115
» *ficari putant. Ita Ambrosius,*
» *& Augustinus, Chrysostomus,*
» *Beda, Theophylactus, & Euthymius. Probabilis opinio:*
» *nam siquidem de loci distantia ageretur, nullus tam procul locus est, ex quo non posset anima, præsertim, quæ spiritus est, ad locum, ubi dives erat, permeare.*

SECTIO IV.

An anima B. Virginis fuerit extra corpus creata?

§. I.

Probabile est, animam Virginis fuisse creatam extra corpus.

74 **H**ætenu probata non repugnantia non modo
su-

supernaturali, imo nec naturali, gradum facimus ad stabiliendum, hoc ita evenisse de facto in mirabili Virginis Immaculata Conceptione. Propter quod, suppono primo: quod supposita fide, vel Ecclesie doctrina, sapientis est indagare modum ad veritatem illam declarandam congruentem, & concordem cum philosophia, Mathesi, vel alia qualibet scientia, aut arte, cum qua materia veritatis edoctae connexionem, & dependentiam habet. Et hac methodo usi sunt hucusque Theologi Ecclesia ipsa vehementer approbante, ita ut veritas inimpugnabilis, & firma maneat; sed totus labor Doctorum versetur circa illam scientificè declarandam.

75. Sic in Ineffabili Trinitatis arcano supposita veritate de

com-

communicabilitate Naturæ, & incommunicabilitate personæ, ad hoc declarandum, & concordandum cum philosophia, excogitarunt alii distinctionem virtualementem; alii cum sola distinctione in tertio; alii cum sola distinctione rationis; alii in quodam complexo perfectionis, & eminentia; alii cum distinctione formali ex natura rei declarant, & concordant Fidem cum Dialectica. Similiter, quia fide credimus, secundam Personam esse filium, & non Tertiam, Theologia laborat in applicanda definitione Aristotelica, vel alia philosophica generationis viventium secundæ Personæ, & excludenda a Tertia. Et ille iudicatur felicior, qui regulis communioribus, & planioribus explicat Ecclesie doctrinam. Simili-

ter

ter quia fide constat, Verbum
assumpsisse naturam humanam,
& non Personam, insudarunt
Theologi, & Philosophi in assi-
gnando subsistentiæ constitutivo.
Alii in negativo; alii in positi-
vo, vel modali, vel absoluto,
iste in individuatione naturæ, il-
le in unione constitutum sub-
sistentiæ collocarunt: ut philoso-
phia deserviret claritati, & lu-
mini fidei.

76. Quamobrem modo non
disputamus, sed plane supponi-
mus duas veritates; alteram de
fide; fidei proximam alteram;
nimirum, omnes descendentes ab
Adamo ex naturali propagatio-
ne contrahere peccatum origina-
le, & simul Beatissimam Virgi-
nem MARIAM descendere ab
Adamo per naturalem propaga-
tionem. Alia veritas est, quod

Bea-

Beata Virgo non contraxit ori-
ginale peccatum. Nec fuit in-
tentio Concilii Tridentini illam
comprehendere in universali re-
gula de originali peccato contra-
cto, ut constat ex ipso Concilio
sess. 5. decreto de peccato origi-
nali. Igitur sicut Theologus ad
salvanda contradictoria in My-
sterio Trinitatis, Filiationem in
Verbo, carentiam humanæ sub-
sistentiæ in Christo, excogitavit
modos consonos, & proportiona-
tos se tenentes ex parte objecto-
rum, sic debet laborari in col-
locanda Virginis præsertione a
labe originali in aliquo physico,
vel quoad modum, vel quoad
substantiam, prout magis con-
cors fuerit cum Philosophia, &
Theologia; & illud judicatur ma-
gis consonum, in quo minus mi-
rabile reperitur, ubi natura, vel
par-

parvam, vel nullam patitur violentiam, & ubi Deus mirabilior ostenditur, dum utitur ipsamet natura ad opera excellentiora; præsertim si hic modus sit congruentior, & clarior enodando Mysterio. Hoc posito.

77. Sit nostra Conclusio, princepsque questio: *Supposita aliunde Conceptione intemorate Virginis in Grata in primo sue animationis instanti; de quo non disputamus, & nec directe, nec indirecte admittimus argumentum, dicto audientes, & penitus reverentes Pontificum decreta, & Sanctissimæ Inquisitionis mandata, solum procedimus ad declarandam executionem via probabilis, qua Immaculata Conceptio philosophice, & theologice evenit: ad modum quo dum questionem instituumus de distinctione*

ne virtuali in Ineffabili TRINITATE, non admittimus argumentum pertinens, nec directe, nec indirecte circa veritatem ipsius Mysterii, quam supponimus de fide, ita similiter, supposita aliunde veritate quamvis non de fide Mysterii Conceptionis. Afferimus: quod statim ac Corpus Virgineum fuit ultimo organizarum, fuit ad exigentiam naturalem corporis creata a Deo Anima B. Virginis (& tunc illi data vi decreti preservativi gratia sanctificans, quam supponimus Virgini in primo sui esse datam) creata, inquam, Anima ipsius Immaculata Virginis extra corpus, sed ita ut in ipsissimo instanti reali fuerit unita corpori proprio. Cum vero fuerit creata extra corpus, congruum est, ut fuerit creata in Cælo Empyreo: qua conclu-

clufione intelliguntur clare omnia dona gratia, & gloria (a quibus modo præscindimus) quæ Theologi ipsi Immaculatæ Virgini tribuunt: nam quamvis Deus possit ineffabilibus modis Virginem præservare, hic modus videretur conaturalior Philosophiæ, & Theologia. En Theorema Marianum, quod omnia dicta, & dicenda fortunatissimum tamquam tydus contemplantur; & felicissimum veluti ad scopum collimant.

78. Probatur per partes: non est miraculum, Deum creare animam rationalem ad exigentiam corporis humani ultimo organizati; cum hoc omnibus cum animabus hætenus exequutus fuerit, sed non est miraculum, quod hanc animam producat separatam, quia anima rationalis naturaliter existit a corpore separa-

rata: ergo ex parte animæ nullum intervenit miraculum. Sed nec ex parte corporis: tum quia est sufficienter præcompletum, vel a forma embryonis, vel a forma corporeitatis: tum quia est probabile apud aliquos, materiam posse naturaliter privari omni forma: tum quia non privatur anima Virginis in aliquo instanti reali, cum in eodem instanti, in quo eam exigit, informetur ab anima: ergo nec ex parte animæ, nec ex parte corporis intervenit ullum miraculum, sed solum quidam singularis modus intra spheram propagationis naturalis physicæ Conceptionis. Sed nec intervenit miraculum ex parte unionis: cum anima informet corpus in eodem instanti, in eodemque ipsissimo instanti producat unio,

si adstruatur distincta, vel detur simultas animæ, & corporis, si fuerit indistincta: ergo nec ex parte unionis requiritur miraculum.

79. Nec ex parte motus localis animæ separata a loco, in quo creatur, ad ipsum corpus: quia cum anima separata moveatur localiter, sicut Angelus, si creetur proxima corpori, potest in unico instanti mutare locum; si creetur vero in loco & si distantissimo, poterit quoque in unico instanti transire a loco creationis ad locum informationis corporis. Tum quia est probabile, animam moveri a loco ad locum distantem sine transitu per medium: tum quia apud plures defendentes transitum per medium, facile deducitur, posse fieri in unico instanti, cum tran-

feat

feat sine ulla medii resistantia: igitur nec ex parte corporis, nec ex parte unionis, nec ratione loci, nec ratione motus, ullum intervenit miraculum probabiliter; & si aliquod intervenit, erit parvum, cum non nisi levissime violetur exigentia naturæ. Sed ille modus adstruendus est, qui est minus supernaturalis, & magis naturalis: ergo iste modus propugnandus est.

80. Nec dicas: non posse aliquid defendi, & adstrui sine fundamento, quamvis aliunde probetur, posse evenire. Sed contra: nam primum fundamentum est ipsum Mysterium; sicut non licet adstruere distinctionem virtuales, vel formalem ex natura rei in divinis absque fundamento, at si tu petis fundamentum, das pro fundamento

F 3 ipsum

ipsum *Mysterium*, quod te cogit ut *Philosophum* investigare modum naturæ conformem, & rationi; & ut *Theologum* explicare, & declarare divina, principis sumptis a scientiis naturalibus. Quam ob causam fundamentum primum assertionis nostræ est ipsum *Mysterium*, quod nos cogit ad clariorem, & connaturaliorem modum investigandum, & propugnandum; sed hic modus videtur clarior, conformiorque naturæ: nam in primis, intelligitur, B. Virginem descendisse per naturalem propagationem ab Adamo, declaratur ejus naturalis filiatio ex SS. Parentibus, cum assignetur terminus naturalis generationis, scilicet anima creata ad exigentiam corporis, & per consequens juxta intentionem agentis generantis,

tis, quod ex Angelico Thoma, prius terminatur ad animam illam corpori uniendo, & Totum generando: quæ omnia in Conceptione Virginis ita explicata expediuntur: ergo.

81. Præterea: plana fit Virginis præservatio ab originali culpa: nam cum hæc contrahatur media naturali generatione, dum hæc generatio unit animam corpori, quatenus corpus, quod corrumpitur, aggravat animam, vel hæc culpa originalis producatu[r] physice a morbida qualitate feminis, vel tantum moraliter contrahatur ab anima, quatenus propagatur media generatione, ut non possit hoc corpus, nec in linea efficienti, nec moraliter hoc peragere, quid connaturalius, quam præsupponere in anima formam robustiorem, oppo-

fitam, & exclusivam, atque impeditivam transfusionis peccati? ergo intellecta anima in signo naturæ separata, antequam uniatur corpori, præintelligitur Sanctificata in gratia, & ornata illa tamquam forma, ideoquædum intelligitur unita corpori, in ipsa unione relinquitur incapax generatio ad transfundendum, vel physice, vel moraliter peccatum, cum ad intelligentiam unionis præintelligatur forma, vel contraria, vel contradictoria peccati originalis.

§. II.

Fundamentum aliud.

82. **A**ngelicus Doctor 3. p. q. 6. art. 4. & 5. agens de Christi Incarnatione, & de or-

ordine assumptionis partium, ut fidem cum natura, & Theologiam conciliet cum Philosophia, distinguit ordinem temporis, & successuum ordinem, & quasi successum naturæ, & plane defendit, ut videndus est Suarius in dictam 3. part. disp. 2. sect. 2. animam non prius tempore fuisse unitam corpori, quam Verbo, nec e converso, atque adeo nec prius tempore extitisse, quam fuerit unita Verbo: hæc ergo tria simul tempore facta sunt, creatio, seu existentia animæ, assumptio, & conjunctio cum corpore: fundatur, præter alia testimonia, in verbis Gregorii in Epistola ad Quirinum: *non prius in utero Virginis caro concepta est, & postmodum Divinitas venit in carnem.* In Concilio Ephesino 1. can. 13.

F 5 qui

qui sumptus est ex Epist. Cyril-
 li ad Nestorium, ubi dicit: *ideo*
Deum natum esse ex Virgine,
& conceptum, quia in utero Vir-
ginis, & in ipsa conceptione ho-
minis Deus carni unitus est. In
 Sophronio ad 6. synodum, act.
 11. *nam quantum in istu oculi*
hanc, quam illam priorem habentia:
simul quippe caro, simul
Dei Verbi caro, simul caro ani-
mata rationalis, simul Dei caro
animata rationalis.

83. Unde etiam defendit, ad-
 structa duplici unione in Christo
 Domino, unionem animæ, &
 corporis in Christo non fuisse
 prius tempore factam, quam
 unionem totius humanitatis in
 Verbo. Unde in eodem momen-
 to inceptit existere humanitas,
 quo fuit unio animæ, & corpo-
 ris, & extitit unita Verbo.

Idem

Idem Eximius asserit, corpus
 Christi humanum non prius fuisse
 conceptum, quam assumptum,
 seu prius assumptum, quam ani-
 mæ unitum: quod probat autho-
 ritate Fulgentii lib. de Incarn.
 circa finem: *Nec caro sine Ver-*
 21 *bi Dei unitione potuit aliqua-*
 22 *tenus, nullius viri coitu sem-*
 23 *nata, in intimo vulvæ Virgi-*
 24 *nalis innasci. Non est igitur*
 25 *aliquod intervallum temporis*
 26 *existimandum inter conceptum*
 27 *Carnis initium, & concipien-*
 28 *dæ Majestatis adventum. Et*
 29 *roborat ratione: nam sine cau-*
 30 *sa fingeretur aliqua præterna-*
 31 *turalis mora, seu temporis di-*
 32 *stantia inter perfectam dispo-*
 33 *sitionem carnis, & introdu-*
 34 *ctionem animæ. Hoc stabili-*
 35 *to de successione temporis, gra-*
 dum facit ad ordinem naturæ.

F 6 84. Omis.

84. Omissa opinione Durandi nullum ordinem naturæ in hac assumptione admittentis, sentit 1. Eximius: ordine intentionis unionem animæ ad corpus esse aliquo modo natura priorem unionem ejusdem ad Verbum. Sentit 2. in ordine executionis prius natura animam esse unitam Verbo, quam corpori. Sentit 3. quod ordine intentionis prior est unio carnis ad animam, quam ad Verbum. Sentit 4. quod ordine executionis caro est prius unita Verbo, quam animæ. Sentit 5. quod ordine intentionis anima prius natura sumpta est, quam caro. Sentit 6. quod ordine executionis utraque pars potest dici prius assumpta, quam alia, in suo genere causæ, simpliciter tamen assumptio corporis videtur antecedere hoc ordine na-

turæ. Sentit 7. quod ordine intentionis tota humanitas fuit prius natura assumpta, quam partes. Sentit 8. quod ordine executionis tam anima, quam caro secundum se sunt prius natura assumptæ, quam tota humanitas. Quas omnes condiciones mirifice explanat, deducit ex mente Angelici Doctoris, roborat auctoritate, & convincit validioribus rationibus.

85. Quid ergo mirum, nos asseramus, minora his evenisse in Immaculata Virginis Conceptione in unico indivisibili instanti reali? Quod sic probatur: cum fide constet, Verbum factum esse hominem, & esse hominem, sicut ceteros, ut componant Theologi cum fide naturam, & Philosophiam cum Theologia, ut stabiliant, Verbum

bum assumpsisse humanitatem, cum illa quæ unum constituere per se, acriter defendunt, in unico indivisibili instanti reali accidisse Incarnationem, & ut componant clare spectantia ad Mysterium, admittunt fundati in meliori Philosophia diversas prioritates, & posterioritates ordinis naturæ tam in intentione agentis, quam in executione ordine operationis, plaudente Philosophia: ergo recte procedimus ponentes Virgineum Corpus ultimo organizatum, & ad exigentiam illius creatam animam extra corpus, & in corpus introductam absque ulla temporis successione, & solum prioritatibus, & posterioritatibus naturæ, ita ut Virgineum Corpus esset natura prius in genere causæ motus exigentis animam, & motus

ventis Deum ad ipsius creationem, & anima natura prior corpore in genere causæ formalis informativæ. Similiter corpus prius in executione, posterius in intentione agentium, e converso anima posterior in executione, & in intentione prior; in ordine vero gratiæ vi decreti intentivi præservantis Virginem, prior in executione anima, ut subiectum gratiæ, & corpus posterius, ut non refunderet peccatum: igitur nulla apparet repugnantia in hac stabilienda harmonia, attenta natura. Et dat fundamentum ipsa Ecclesiæ doctrina docens, omnes homines descendentes per naturalem propagationem ab Adamo peccatum originale contrahere, & simul non esse suæ intentionis in hac regula Immaculatam

tam Deiparam comprehendere .

86. Declaratur : una ex majoribus difficultatibus Mysterii Incarnationis est explicare philosophice , quomodo anima Christi Domini , & etiam corpus non subsistant propria subsistentia : quod Suarez tom. 1. in 3. part. disp. 17. sect. 1. sic declarat fundatus in Divo Thoma subsistentiam in aliquo positivo adstruente . Existimat ergo tamquam de fide certum , animam Christi Domini factam fuisse per creationem , sicut animas cæterorum hominum , ut expresse , & eleganter docet Hieronymus lib. 2. Apolog. 1. contra Rufinum circa principium , Augustinus Epist. 99. & Leo Papa Epist. 11. quia sicut illa anima est ejusdem naturæ cum nostra , ita habuit eandem

dem naturalem originem , & productionis modum . Unde sit : illam animam fuisse per se productam , & non tantum comproductam cum tota natura : quia hoc est proprium materialis formæ . Pergit pro stabilienda sua assertionem , quod ordine executionis prius natura anima est unita Verbo , quam corpori ; quia anima humana natura sua prius natura subsistit , quam uniatu corpori : ergo in Christi humanitate prius natura assumpta est , quam uniatu corpori . Creatio enim ex se , & ex natura sua , sicut postulat , ut fiat ex nullo subjecto , ita ex naturali sua efficacia habet , ut ultimo terminetur ad rem subsistentem per se , nisi præveniatur ; quod accidit in anima Christi , quæ per assumptionem prævenitur , & im-

pe-

peditur creatio, ne usque ad subsistentiam perveniret; ad quod sufficit ordo naturæ inter animam, & subsistentiam.

87. Qui ordo naturæ non petit strictam rationem causæ, sed sufficit quædam ratio naturalis ordinis, quatenus unus modus existendi natura supponitur alteri; sicut enim in causa efficiente subsistentia supponitur ordine naturæ operationi, non quia sit principium formale per se illius, sed quia est connaturalis modus essendi ipsius principii, qui prior est in unaquaque re, & magis intrinsecus, quam operatio, ita in animâ rationali, quæ est perfectissima, quamvis subsistentia non sit ratio informandi, tamen quia est modus connaturalis, & maxime intrinsecus ipsius animæ, præsupponitur ordine natu-

ræ causalitati etiam formali ipsius animæ. Unde argumentor: magis intrinseca est animæ subsistentia propria in genere physico, quam est in linea morali originalis culpa naturaliter ab Adamo descendens; sed potuit anima Christi impediri a potentiori forma a subsistentia propria creata: ergo potuit anima Virginis impediri ab originali labe, in quam lapsura erat, a potentiori gratia.

88. Urgetur: sicut subsistentia consequitur ad naturam, ita originale peccatum consequitur ad propagationem naturalem; imo magis consequitur subsistentia ad naturam, cum sit in linea physica ex intentione agentium, quam culpa ad naturam, cum sit apud multos tantum ex ordinatione Divina; sed potuit im-

pediri anima Christi, ne in subsistentiam creatam erumperet: ergo potuit impediri anima Virginis a gratia, ne originali nœvo scœdaretur. Roboratur: sicut est de fide, animam Christi subsistere per subsistentiam Divinam, ita supponitur pro certo, animam Virginis non contraxisse originale peccatum; sed ut concordetur Philosophia cum fide, adstruitur a Divo Thoma, & Suarez, in eodem instanti reali animam fuisse creatam, & Verbo unitam ante prioritate naturæ ad corporis unionem cum anima: ergo philosophicum erit stabilire, animam Virginis prius natura creatam in executione sanctificationis, quam corpus, gratiaque sanctificante præventam contradictorie, vel contrarie opposita peccato, ut corpus, vel

femen humanum impediatur ad causalitatem peccati, sed hæc omnia non potuerunt evenire in Virgine, attento ordine philosophico, nisi adstruatur ejus Beatissima anima creata extra corpus, & ipsissimo instanti reali introducta: ergo datur maximum fundamentum ad hoc adstruendum.

89. Confirmatur: nam si prius natura intelligatur anima ordine intentionis, si intelligitur intra corpus, intelligitur posterius in ordine executionis; sed intellecta anima pro posteriori in ordine executionis, intelligitur plane effectus feminis, vel phycus, vel moralis; qui est peccatum: ergo præintelligitur peccatum ad gratiam. Suadetur: dum exequitur anima, si exequatur intra corpus, intelligitur corpus in ordine

exe-

executionis præcedens ad ipsam animæ informationem: ergo dum anima primo informat, subjacet foeditati corporis, cum ejus principium essendi sit principium informandi: igitur ut impediatur corpus per formam contradictoriam, & retundatur ipsius vis, debet præintelligi anima, antequam informet; sed non potest intelligi in ordine executionis, nisi intelligatur creata extra corpus: ergo ita debet præintelligi; cum hæc omnia naturaliter componi possint in unico instanti reali cum diversis prioritatibus, & posterioritatibus naturæ. Concluditur: ordo providentiæ est eliminare peccatum per formam physicam contradicentem: ergo dum forma non expellit, sed præservat, debet præintelligi ad peccatum, & ejus causalitatem: ergo
ut

ut Virgo sit præservata per gratiam, debet præintelligi ejus anima ad informationem corporis, virulentamque peccati causalitatem.

§. III.

Fundamentum præcipuum.

90. **S**ANCTUS Joannes Damascenus Orat. I. de Virginis MARIE nativitate circa principium hæc habet: *Etenim natura gratia cedit, ac tremula stat progredi non sustinens: quoniam futurum erat, ut Deigenitrix Virgo ex Anna oriretur, natura gratia fatum antevertere minime ausa est: verum tantisper expectavit, donec gratia fructum suum produxisset. Quasi diceret: quoniam futurum erat, quod si-
lia*

lia Annæ Deigenitrix esset, seu quod Deigenitrix Virgo per naturalem propagationem descenderet ab Adamo, ne ista contraheret in ipsa propagatione originalem labem, fecit Omnipotens, ut natura non anteverteret, sed expectaret gratiæ fructum, quo impedita natura in suo refundendo fructu, nempe peccato, conciperetur Immaculata Deigenitrix Virgo, & natura alioquin inimica conciperetur cum gratia. Ubi tria adverte: primo proponit Damascenus fundamentum tam mirificæ præservationis Virginis: Deinde fundamentum contractionis peccati originalis: Postea docet modum, quo Deus satisfecit in Virgine, & naturæ, ita ut descenderet per naturalem propagationem ab Adamo; & originali maternæ immunitati faciens,

ciens, ut gratia anteverteret naturam, scilicet corpus, non e contra, ut in cæteris hominibus, seu natura gratiam.

91. Fundamentum hujus singularis præservationis erat Materinitas Dei, qua adigebatur Omnipotens facere cum Matre, quantum poterat filius, & propter Deigenitricis puritatem, & propter Divinæ Prolis decorem, & ne diceretur ex terra maledicta genitus Deus, & Dominus omnium ex Matre aliquando subdita Diabolo. Quid indecentius in Filia Patris, in Matre Filii, & in Spiritus Sancti Sponsa? Ut plena, & solida manu Scripturarii, & Theologi explanant. Et hoc innuit Damascenus illis verbis, quæ adducit pro motivo: *quoniam futurum erat, ut Deigenitrix, & Virgo;* sed huic Divinæ Benevolentia ob-

stat peccatum primi Parentis descendens ex pacto, & immutabili lege Dei in omnes per naturales propagationes, ex quibus una erat Virgo MARIA: & hoc inuit prælaudatus Pater, dum dicit: *ex Anna oriretur*. Ut ergo decretum præservationis Marianæ componeret cum lege, & pacto descendentes homines premente, designat modum clarum, & mirificum excogitatum a Deo, nempe, ut vi decreti præservativi non corpus ex semine Adam anteverteret animam, ut fuit in cæteris hominibus, sed potius corpus tantisper expectaret, donec anima cum gratia crearetur a Deo, & prius intelligeretur Sancta, quam corpori sociata, & unita; prius inimica peccato, quam corporata, ac proinde impediretur corpus ad originalem maculam refundendam.

92. Unde vides, quod supra insinuavi, nempe, in intentione naturæ prior fuit anima Virginis, quam corpus, at corpus prius in executione, & anima Virginea in executione posterior, utpote creata ad corporis exigentiam; in intentione Dei sanctificantis prior fuit anima Virginis non solum in intentione, sed etiam in executione, ut præintelligatur non solum creata, sed etiam Sancta, & Sanctissima, ante quam intelligatur corpus cum aliqua receptione, vel operatione in ipsam animam. Vides 2. stare etiam Damascenum pro hac harmonia instantanea a nobis in conclusione posita: cum plurimi Theologorum asserant, Virginis Conceptionem fuisse instantaneam, etiam loquendo de corporali organizatione, vel ob miraculum, vel

absque miraculo, ut videre est in Paulo Zachias lib. 9. tit. 1. ubi pluribus argumentis, atque illis quidem efficacissimis probat, conceptionem omnem humanam esse instantaneam. Quod sic facile probatur: ex Damasceno natura tantisper expectavit, atqui expectare tantisper, est expectare per signum: ergo natura expectavit per signum, ac proinde non antevertit per instans temporis anima corpus, sed tantum corpus expectavit animam per signum naturæ: ergo & expectatio corporis, & anteverfio animæ, quæ in Virginis conceptione acciderunt, fuerunt in eodem instanti reali.

93. Declaratur amplius: gratia ex Damasceno non violentavit naturam, sed tantum retudit ausus naturæ, sed si hoc non fecisset in unico instanti reali,

po-

poterat dici apud aliquos, violentasse naturam: ergo tota hæc victoria præservatrix accidit in unico instanti reali. Probatur ergo conclusio nostra: sicut per propagationem contrahitur tamquam foetus naturæ peccatum originale, ita est fructus gratiæ originale peccatum expellere; sed in Beata Virgine non fuit originale peccatum: quia antequam natura foetum suum produxisset, produxit gratia fructum suum: ergo antequam intelligeretur peccatum, præintellecta fuit in conceptione Virginea animæ Sanctitas; sed hoc evenit, quia natura non est ausa antevertere gratiam, sed tantisper expectavit, præ reverentia, donec gratia fructum suum produxisset: ergo statim ac corpus Virgineum fuit ultimo organizatum, fuit ad exi-

G 3 gen-

gentiam naturalem corporis creata a Deo in gratia anima Virginis extra corpus, sed ita ut in ipsissimo instanti fuerit unita corpori proprio.

94. *Roboratur*: Ecclesia tantum favet authoritati Damasceni, ut illam in quibusdam festivitatibus Fidelibus proponat. Unde debemus accipere cum majori reverentia hanc peculiarem tanti Mariani Doctoris sententiam, & in sensu naturaliore, si absit inconueniens, illam intelligere; sed nullus sensus videtur connaturalior, & clarior, quam nostra conclusio, & probamus, inconuenienti non subiacere: igitur Damascenus, & Ecclesia aperte favent assertioni nostræ. Declaratur ex doctrina de Lugo tract. de fide, disp. 20. sect. 3. num. 110, ubi refutans di-

dicentes, Pontificem non habere assistentiam Spiritus Sancti, ut non erret, quando egredi vult extra suos limites, ut si vellet de quætionibus philosophicis, aut medicis decernere, cum solum promissa sit ei assistentia Divina circa veritates revelatas, sic loquitur toto num. 111.

95. „ *Responderetur*: idem argumentum fieri posse ad probandum, non habere summum Pontificem assistentiam Spiritus Sancti, ne erret in decretis universalibus circa mores: nam sæpe etiam honestas, vel inhonestas alicujus actus præcepti, & prohibiti non pendet solum ex principio revelato, sed etiam ex aliquali principio jurisprudentiæ, vel Philosophiæ moralis, quod lumine naturæ evidenter cognoscitur;

„ tur; ut quod contractus ali-
 „ quis sit, vel non sit usurarius,
 „ vel quod aliquod matrimonium
 „ sit, vel non sit validum. Et
 „ tamen in his etiam decretis
 „ universalibus agnoscunt Theo-
 „ logi assistentiam infallibilem,
 „ ne Ecclesia decipi possit in or-
 „ dine ad mores: quia Pontifex
 „ est in spiritualibus Pastor com-
 „ munis omnium fidelium, quem
 „ omnes tenentur audire, & cui
 „ debent obedire in his, quæ
 „ pertinent ad salutem.

96. „ Similiter ergo in censu-
 „ ris doctrinæ necessaria, vel
 „ spectantis ad salutem, in qui-
 „ bus non minus tenentur Fide-
 „ les audire suum Pastorem, &
 „ Doctorem universalem, nec
 „ minus ei obedire debent in am-
 „ plectenda, vel cavenda doctri-
 „ na, quam ipse eis præcipit,

„ vel

„ vel prohibet, credendum est,
 „ habere illum eandem assiste-
 „ tiam Spiritus Sancti, ne Fi-
 „ deles decipiat, etiam si hujus-
 „ modi iudicium dependeat ex
 „ parte a principiis lumine na-
 „ turæ cognoscendis. Unde sicut
 „ dicere solent Theologi: Pon-
 „ tificem habere potestatem di-
 „ rectam in res spirituales, in-
 „ directam vero saltem in res
 „ omnes temporales, quando
 „ oportet de eis etiam dispone-
 „ re in ordine ad finem salutis
 „ spiritualis, cui temporalia om-
 „ nia debent subordinari, & de-
 „ fervire; sic dicendum est pos-
 „ se ipsum quasi potestate dire-
 „ cta decernere doctrinas reve-
 „ latas; quasi indirecte vero cir-
 „ ca doctrinas naturales, & na-
 „ turali lumine cognoscibiles,
 „ quando harum etiam cogni-

G 5 „ tio

154 *Tract. de principatu, &c.*
tio deservit ad doctrinam sa-
lutaris, & Theologicam stabi-
liendam, & judicandam. Ha-
stenus Lugo.

97. Unde sic argumentari li-
cet: Sicut se habet Ecclesia in
rebus fidei, ita proportionali mo-
do in rebus circa fidem: ergo
sicut non errat circa veritates
philosophicas, a quibus aliqua-
tenus pendet veritas revelata,
ita auctoritatem magnam con-
fert, dum uritur, & se inclinat
ad aliquod factum, etsi philo-
sophicum, deserviens tamen ad
declarandum ipsius Ecclesie sen-
sum; sed in primis Ecclesia doc-
cet, non esse suae intentionis in
decreto universali de originali
peccato Immaculatam Virginem
comprehendere, pariterque cele-
brat primum instans naturale
Marianae Conceptionis, utitur ex-
pli-

Disp. I. Sect. V. 155
plicatione, & doctrina Damasce-
ni de expectatione naturae ad fru-
ctum gratiae, qui modus physi-
cus Conceptionis perspicue decla-
rat Deigenitricis primordiale
originalis labis praeservationem,
quae est assertio nostra: ergo Ec-
clesia videtur favere assertioni
nostrae.

SECTIO V.

Argumenta contraria.

§. I.

Primum radicale argumentum.

98. **O**bjicies 1. ex Suario,
qui tom. 1. in 3. part.
disp. 16. sect. 2. asserens, Ani-
mam Christi Domini non prius
tempore fuisse creatam, seu exi-
sten-

154 *Tract. de principatu, &c.*
tio deservit ad doctrinam sa-
lutaris, & Theologicam stabi-
liendam, & judicandam. Ha-
stenus Lugo.

97. Unde sic argumentari li-
cet: Sicut se habet Ecclesia in
rebus fidei, ita proportionali mo-
do in rebus circa fidem: ergo
sicut non errat circa veritates
philosophicas, a quibus aliqua-
tenus pendet veritas revelata,
ita auctoritatem magnam con-
fert, dum uritur, & se inclinat
ad aliquod factum, etsi philo-
sophicum, deserviens tamen ad
declarandum ipsius Ecclesie sen-
sum; sed in primis Ecclesia doc-
cet, non esse suae intentionis in
decreto universali de originali
peccato Immaculatam Virginem
comprehendere, pariterque cele-
brat primum instans naturale
Marianae Conceptionis, utitur ex-
pli-

Disp. I. Sect. V. 155
plicatione, & doctrina Damasce-
ni de expectatione naturae ad fru-
ctum gratiae, qui modus physici-
cus Conceptionis perspicue decla-
rat Deigenitricis primordiale
originalis labis praeservationem,
quae est assertio nostra: ergo Ec-
clesia videtur favere assertioni
nostrae.

SECTIO V.

Argumenta contraria.

§. I.

Primum radicale argumentum.

98. **O**bjicies 1. ex Suario,
qui tom. 1. in 3. part.
disp. 16. sect. 2. asserens, Ani-
mam Christi Domini non prius
tempore fuisse creatam, seu exi-
sten-

stentem, quam corpori unitam,
 sic sequitur, & probat: Hec
 „ conclusio est de fide primo,
 „ quia in genere de anima hu-
 „ mana id de fide est, ut ex
 „ prima parte suppono, & ele-
 „ ganter probat contra Orige-
 „ nem Cyrillus lib. 1. in Joa-
 „ nem capit. 9. & Nicephorus
 „ lib. 17. historia cap. 18. re-
 „ fert canonem 5. Synodi, ubi
 „ hoc expresse definitur, non
 „ tantum in genere, sed etiam
 „ specialiter de anima Christi,
 „ & in 6. Synodo, act. 11. ubi
 „ contra Eutichem sic ait: *ar-*
 „ *bitor enim, talia proloquen-*
 „ *tem hoc habere persuasum,*
 „ *quod anima, quam Salvator*
 „ *assumpsit, prius in Caelis sit*
 „ *commorata, quam de MARIA*
 „ *Virgine nasceretur, eamque si-*
 „ *bi Verbum in utero copularit:*
 „ *sed*

„ *sed hoc catholica mentes, cui*
 „ *resque non tolerant.* Et infra
 „ subdit; hunc errorem damnatum
 „ esse in Origene; & infra lo-
 „ quens de Christo, ait „ *non al-*
 „ *terius tamen natura erat ejus*
 „ *caro, quam nostra, nec alio*
 „ *illi, quam ceteris hominibus,*
 „ *anima est inspirata principio.*
 „ Idem vero confirmat Dama-
 „ scenus lib. 4. de fide cap. 6.
 „ 99. „ Ratio vero est, quam
 „ supra in littera Divi Thomae
 „ explicuimus: quia anima, cum
 „ sit forma corporis, natura sua
 „ postulat, ut in ipso corpore,
 „ & informando illud incipiat;
 „ anima vero Christi fuit vera
 „ anima, & ejusdem rationis cum
 „ aliis animabus humanis: ergo
 „ natura sua postulabat hunc
 „ modum inceptionis. Asserere
 „ autem, ex speciali privilegio,
 „ &

„ & præter naturam fuisse an-
 „ tea creatam, quam corpori
 „ unitam, & sine fundamento
 „ dicitur, quia nulla est autho-
 „ ritas, aut probabilis ratio ad
 „ hoc asserendum; & hæreticum
 „ est, quia repugnat communi
 „ sensui, traditioni, & definitio-
 „ ni Ecclesiæ, & modo loquendi
 „ Scripturæ, quæ eodem modo
 „ dicit, incepisse Christum, ut
 „ hominem in utero, & ex ute-
 „ ro Virginis, sicut alios *homines*:
 „ ergo asserere, animam Virginis
 „ prius fuisse creatam, seu existen-
 „ tem, quam unitam, est parum
 „ tutum in fide. Distinguo conse-
 „ quens: asserere prius prioritate
 „ temporis, concedo; prioritate tan-
 „ tum naturæ, nego consequentiam.
 „ 100. Totus nifus Eximii Sua-
 „ rii est probare, & stabilire, non
 „ fuisse animam Christi Domini
 „ prius

prius tempore creatam, quam cor-
 „ pori unitam; sed non exclusit
 „ prioritatem naturæ: nam sicut
 „ ipsemet testatur, & defendit,
 „ prius natura subsistit anima Chri-
 „ sti Domini subsistentia Divina,
 „ quam corpori uniretur, quin istius-
 „ modi assertioni ullomodo adver-
 „ sentur neque Ecclesiæ definitio-
 „ nes, neque autoritates Patrum:
 „ igitur cum nos tantum asseramus
 „ prioritatem naturæ animæ crea-
 „ tæ in sanctitate respectu corpo-
 „ ris, nihil facit contra nos, sicut
 „ nec contra ipsum loquentem de
 „ subsistentia faciunt autoritates.
 „ Et certe Sancti Patres loquun-
 „ tur de præexistentia temporali
 „ animæ ad corpus, & contra di-
 „ centes, ut erant Pagani, animas
 „ peccasse in Cælo; & contra om-
 „ nes Origenis blasphemiam sequen-
 „ tes, quod animæ præexistebant,
 „ ac

ac in pœnam peccatorum suorum in corpora demissæ sunt, ut emendatæ resipiscerent, eaque oportere amplius non peccare. Similiter Origenes adjunxit blasphemiam de anima Christi existente unita Verbo, antequam carnem sumeret ex Virgine. Quod plane loquitur de temporali præexistentia, nam dicebant isti, animas præextitisse corporibus, simili more, ac post mortem operantur, cognoscunt, & intelligunt extra corpus. Quod est argumentum Patrum dicentium, quomodo animæ non recordantur de eis, quæ egerunt ante earum natiuitatem? Et similiter loquebantur de anima Christi.

101. Et Cyrillus lib. 1. in Joannem cap. 9. totus est in refutando errore dicentium, animas fuisse creatas ante corpora in quodam

dam statu Beatitudinis naturalis, & propter earum turpia desideria, & peccata, inclusas fuisse in corporibus, velut in speluncis, ac carceribus. Contra quos, inter alia, optime opponit Cyrillus, quod sæmina non concipiet, donec anima aliqua peccet in Cœlo. Sexta Synodus act. 11. contra Nestorium, & alios docet de Christo: *Simul quippe caro, simul Dei Verbi caro, simul caro animata rationalis, simul Dei Verbi caro animata rationalis.* Et infra: *ex inuolabili namque, & Virginali Sanguine, atque Immaculatæ Virginis MARIE. Verbum vere factum est Incarnatum, & veraciter homo, & in utero Virgineo deponatus, ut tempus explevit legitimi puerperii, & per singula naturalia, & peccatum non trahentia nobis hominibus simi-*

milis factus. Unde vides, totam Ecclesie doctrinam nos ad unguem amplecti. 1. quia confitemur, animas omnium hominum creari in tempore, & non creari, nisi ad exigentiam naturæ, nempe generantis, & corporis ultimo organizati animam exigentis.

102. Hoc ipsum statuimus de Virgine, nimirum, quod ejus anima fuit creata in tempore, & non creari, nisi ad exigentiam generantis Parentis, & corporis ultimo organizati. Discrimen, quod statuimus, est, quod fuit creata extra corpus, sed ita, ut in singulari hac Conceptione nihil præjudicaretur naturæ, cum ejus primum instans essendi fuerit etiam primum instans reale informandi: igitur nihil video, quo fidei dogmatibus citatis, adver-

se-

feratur, & quod singulariter diccurramus de illa, de qua dictum est *singulariter sum Ego, donec transeam*: Plal. 120. & de qua Aug. serm. 2. de Assumpt. *inestimabilis sanctificationis gratia, quantum in corpore Virginis valuerit, illi solam notum est, qui de ejus natura naturam suscepit.* Quæ appellatur a Tertulliano, *Cura Divini ingenii*. Quid mirum, dum *Sapientia edificabat sibi domum* Prov. 91. excogitaret modam singularem, ut jaceret fundamenta ejus in montibus Sanctis? Quod ut clarescat, respondeamus Eximio dicenti, quod asserere, ex speciali privilegio, & præter naturam animam Christi Domini fuisse antea creatam, quam corpori unitam, & sine fundamento dicitur, quia nulla est autoritas; aut

aut probabilis ratio ad hoc asserendum, & hæreticum est, quia repugnat communi sensui, traditioni Ecclesiæ, & modo loquendi Scripturæ, quæ, eodem modo, dicit, incepisse Christum, ut hominem in utero, & ex utero Virginis, sicut alios homines.

103. Respondeo ergo, nos procedere tutos in fide, cum animam Virginis defenlemus creatam, sicut alios homines ex utero Matris, cum ad exigentiam organizati seminis creata fuisset anima in utero, & cum ejus primum instans creationis fuerit etiam primum instans informationis. Libentissime fateor, animam Christi Domini fuisse creatam primo intra corpus, quia non datur fundamentum ad aliud stabilendum. Quia ponere animam

animam Christi tempore præexistentem ad corpus, ut volebant hæretici damnati a Synodo sexta, vel erat ponere animam subsistentem subsistentia creata, atque adeo prius esse Personam humanam, quod erat clare dissolutum Ecclesiæ; vel erat ponere animam Christi subsistentem subsistentia Verbi, & hoc erat fateri Christum quoad essentiam, virtutem, & formam existentem, antequam conciperetur, quod non solum in Theologia est hæreticum; sed absurdum maximum in Philosophia, ut per se patet. Dicere autem, animam Christi Domini fuisse creatam extra corpus, & in eodem instanti corpori unitam, est loqui sine fundamento.

104. Nam ideo hoc asserimus de Virgine, quia cum descendat per

per naturalem propagationem ab Adamo, & concipiantur maculati omnes ita descendentes, cogit nos ipsa Ecclesia originalem Virginis immunitatem celebrans, ut adstruamus modum connaturaliorem firmandi hoc in Virgine privilegium; & cum sit speciale privilegium naturæ Virginæ, quid mirum, fundetur in aliqua specialitate ipsiusmet Virginæ naturæ? In Christo enim Domino habemus fundamenta de fide ad illum eximendum de originali labe: 1. Personalitatem, & Divinitatem Verbi: 2. quod ordine executionis carne prius unita Verbo, quam animæ, unitur animæ corpus jam Divinum: 3. quia Christus non fuit Persona humana, sed Divina: 4. quia non descendit ab Adamo per naturalem propagationem,

nem, cum conceptus sit ex Spiritu Sancto, & MARIA Virgine temporaliter, idem, qui ab æterno erat in splendoribus Sanctorum genitus. Ponimus in Christo specialia, ad quæ habemus fundamentum, Conceptionem instantaneam, etiamsi non sit in aliis hominibus naturalis; editum in lucem per penetrationem claustrum Virginalis, & alia similia. At cum istæ sanctitatis radices, & præservationis non dentur in Virgine præter gratiam, qua fuit a Spiritu Sancto præservata, recte ponimus hanc gratiam ita prævenientem, & præcedentem ad peccatum, ut anima Virginea, subjectum ejus, prius sit extra corpus Sancta, quam intra corpus inquinata: igitur adsunt pro nobis, & fundamenta Catholica, & vehementes rationes.

105. Dices adhuc: si nostra assertio non opponitur fidei, clarior erat defendere, Conceptionem Virginis accidisse in duplici instanti reali: ponere in primo animam Virginis creatam ad exigentiam corporis ultimo organizati, & in secundo instanti reali infusionem in corpus, & informationem, & sic evadere confusionem prioritatum, & posterioritatum naturæ, & intelligibilitatem motus localis instantanei: ergo sic debet poni, ut clarius procedamus. Nego plane antecedens: primo, quia hoc non est tam connaturale, & excedit aliquanto plus sphœram naturæ: quod fugere debet Theologus in componendis difficultatibus, quantumvis arduis.

106. Secundo: propter modum loquendi Alexandri Septimi

mi in Bulla edita die octavo Decembris anni 1661. Pontificatus sui anno 7. quæ incipit: *Sollicitudo Ecclesiarum*: in §. 1. ita loquitur: *Sane vetus est Christi*
 » *fidei* fidelium erga Beatam MA-
 » *RIAM* Virginem Matrem pietas sentientium, ejus animam
 » in primo instanti creationis,
 » atque infusionis in corpus fuisse speciali Dei gratia, & privilegio intuitu meritorum Jesu-Christi ejus Filii humani generis Redemptoris, a macula peccati originalis præservatam *immunem*. Et §. 4. confirmat Constitutiones editas in favorem sententiæ assertentis:
 » *animam* Beatissimam *MARIÆ*
 » Virginis in sui creatione, &
 » in corpus infusione Spiritus Sancti gratia donatam, & a peccato originali præservatam *fuisse*.

se. Unde liquido claret, primum instans reale creationis animæ Virgineæ fuisse ipsissimum instans infusionis in corpus. Et cum Pontifex Spiritu Sancto afflatus bis per distinctos terminos utatur vocibus *creationis*, atque *infusionis in corpus*, dat nobis animum ad probabiliter asserendum, prius natura animam Virginis creatam extra corpus, & postea natura infusam in ipsomet Immaculatæ Conceptionis instanti.

§. II.

Alia argumenta.

107. **O**bjicies I. duplex contradictorium nequit in eodem instanti reali nec Divinitus verificari; sed esse animam

nam extra corpus dicit realem carentiam unionis, & esse intra corpus positivam unionem: ergo nequeunt verificari de anima Virginea in eodem instanti reali. Respondeo distinguendo minorem: esse extra formaliter dicit carentiam unionis, permitto, propter postea dicenda; esse extra præcursive, nego: nam præcincidit ab unione, & ejus carentia. In signo quippe naturæ animæ informativæ solum intelligitur constitutum actus primi informandi, & cum anima sit proxime æque potens informare corpus, creata extra vel intra, præcincidit in illo signo a creatione extra, vel intra, ac proinde tam ab unione, quam a carentia physica unionis. Si enim informat, dabitur unio in illo instanti reali, & si non informat,

dabitur carentia physica unionis, a quibus præscindit in primo signo.

108. Instabis: quamvis non intelligatur in signo naturæ ly *extra corpus*, tamen anima vere, & physice est extra corpus; sed dum anima vere, & physice est extra corpus, datur physice carentia unionis: ergo dabitur in illo instanti unio, & carentia unionis. Concessa majori, distinguo minorem: dum anima est extra corpus permanenter, & immobiliter, datur &c. concedo, dum est mobiliter, & transeunter, subdistinguo: si transiret de duratione in durationem, concedo propositionem, & nego suppositum; si transeat tantum de loco in locum, nego.

109. Si dicas: anima Virginea

nea ut producta a Deo involvit in signo naturæ posteriori respectu Dei causantis constitutive esse extra corpus: quia intentum Dei animam causantis fuit creatio extra; sed quod constituit signum posterius natura respectu Dei, debet constituere signum prius respectu corporis informandi: ergo *extra* intelligitur in signo naturæ animæ informativæ. Distinguo majorem: fuit creatio extra mobiliter, & ut informaret intra corpus, concedo; permanenter, & ut quiesceret extra, nego: distinguoque minorem: quod adæquatum, nego; quod inadæquatum, concedo. Sicut Angelus cum gratia constituit signum posterius naturæ respectu Dei illum creatis, & tamen gratia non constituit signum prius natura respec-

Etu operationis liberæ Angelicæ.
 Permissi superiorem majorem :
 quia apud defendentes unionem
 indistinctam a partibus simul sum-
 ptis, non videtur implicare ;
 quod in eodem instanti reali sit
 anima unita, & non unita :
 quia simultas non deficit tantum
 per defectum absolutum cujuslibet
 partis ; sed etiam per defe-
 ctum respectivum, seu per sepa-
 rationem unius partis ab alia,
 quæ fieri potest in uno instanti
 absque contradictione, sicut An-
 gelus relinquens locum A, ut
 proximum B acquirat, quod om-
 nibus judicatur accidere in in-
 stanti, verificat, esse separatum,
 & non esse localiter separatum
 a loco A, quin hinc sequatur ;
 vel carentia Angeli, vel loci,
 sed tantummodo realis separatio.

110. Idcirco, quando homo

mo-

moritur (si unio sit indistincta)
 potest in eodem instanti transire
 de vita ad mortem, & anima,
 de non separata ad separatam :
 quia tunc tantum est transitus
 de loco in locum, quod acci-
 dere potest in instanti. Si vero
 sit unio distincta, videtur, non
 posse transire in instanti de vita
 ad mortem : quia tunc esse in-
 tra corpus dicit positivam unio-
 nem, & esse extra corpus per-
 manenter dicit carentiam positi-
 vam unionis, quæ est carentia
 physica absoluta entis positivi,
 et si modalis, ac proinde phy-
 sicum contradictorium unionis. Si
 vero replices : quod anima Vir-
 ginea tardius in isto casu intel-
 ligeretur unita corpori, ac si
 intra corpus ipsum crearetur :
 Tibi distinguam : tardius tardi-
 tate rationis cum fundamento in

H 4 re,

re, concedo; tarditate temporis, nego suppositum, quod in instanti reali detur tarditas, cum sit indivisibile punctum. Verum est, quod hæc Conceptio connotans unicum instans, dat fundamentum ad multiplicanda signa rationis, & ut concipiatur prius signum extraneitatis, quam intraneitatis, sicut homo quoddam indivisibile ætherogeneum dat fundamentum, ut concipiatur animal, vel formaliter, vel objective distinctum a rationali, quin ob hoc detur a parte rei distinctio plus quam fundamentalis, certe non realis absoluta. Ista tarditas in informando est completive rationis, & tantum fundamentaliter realis in hoc instanti, quod vocare poteris in phrasi Eximii loquentis de locali motu Angelorum, *instans a*
ibc.

ætherogeneum. Insuper hæc tarditas est, naturam expectare gratiæ fructum, quod est assumptum Damasceni, & nostrum. Præterea nunquam intelligitur in signo priori naturæ carentia impediendi auferibilis per actum secundum, ideoque præscindit primum signum animæ informativæ ab intraneitate; & ejus carentia per ipsam intraneitatem auferibili.

III. *Objic. 2. hæc sunt contradictoria: omnes naturaliter propagati ab Adamo contrahunt peccatum originale; aliqua naturaliter propagata ab Adamo non contrahit peccatum originale: ergo si Virgo MARIA fuit apud nos naturaliter propagata, etiam in sensu composito creationis animæ extra corpus, nostra sententia non explicat physice Myste-*
rium,

rium, quod subiacere relinquit contradictioni. Distinguo antecedens: sunt contradictoria, si eodem modo supponant termini in propositione affirmativa, ac negativa, concedo propositionem; & nego suppositum; si diversimode supponant, nego. In prima quippe propositione supponit naturalis propagatio pro propagatione communi, in qua natura antevertit gratiam; in secunda supponit pro propagatione singulari, ubi gratia antevertit naturam; ideo secunda non negat, quod affirmat prima: quia cum naturalis propagatio fiat duplici modo, communi, & singulari, ideo aliter loquitur secunda propositio, ac prima; & cum ratio formalis contrahendi originale sit propagatio ab Adamo, variatio significationis

in

in modo objectivo variat substantialiter negationem formalem.

112. Quare prima propositio æquivalet huic: *omnes geniti ab Adamo contrahunt peccatum originale, quia sunt naturaliter propagati propagatione communi, ubi corpus inquinatum maculat animam, quam antevertit.* Sensus secundæ est: *Virgo non contrahit peccatum originale, quia singulariter propagata, corpus expectavit informationem animæ creatæ extra ipsum, & vi decreti præservativi creatæ in gratia, quod tam longe abest a contradictione, ut optime logice concilientur ambæ propositiones, cum nec universalis affirmet, quod negat particularis; nec particularis neget, quod affirmat universalis.* Explicaturque, Tridentinum non sibi advertari, dum

H 6 post

post decretum universale de contractione originalis ab hominibus naturaliter ab Adamo propagatis, dicit, non esse suæ intentionis Immaculatam Virginem comprehendere: Sicut non est contradictio: *omnes descendentes ab Adamo sunt filii Adami; aliqua (nempe Eva) descendens ab Adamo non est filia Adami:* quia descendencia in prima propositione supponit pro descendencia communi, & per generationem, & in secunda pro descendencia singulari per factionem, vel ædificationem.

113. Objicies 3. stante hac conclusione, Conceptio Beatæ Virginis fuit vel præternaturalis, vel miraculosa: ergo Sanctissima Anna non fuit Mater naturalis Virginis, nec Virgo naturaliter ab Adamo propagata; quod

quod utrumque videtur absurdum. Distinguo ultimum consequens: non fuit naturaliter propagata, prout naturaliter contrahitur miraculoso, & supernaturali: nego, prout naturaliter contrahitur singulari, concedo. Sed nego, hanc singularitatem extraxisse Virgineam Conceptionem a vero conceptu, & adæquato naturalitatis, cum talis singularitas non sit contra naturam, sed tantum præter ordinem communem naturæ: nec supra, cum Deus operetur juxta exigentias rerum, & tantummodo operetur singulari modo. Ad modum quo licet juxta communem methodum naturæ filii nascantur post novem decurfos menses, non est contra naturam, quod aliqui nascantur post septem menses, neque ideo istorum

sum nativitas definit esse naturalis: quia singularitas hæc, non est contra, nec supra naturam, sed tantum præter.

114. Nam sicut in ordine gratiæ notat Eximius lib. 9. de gratiæ cap. 8. citatus a Godoy q. 109. tract. 5. disp. 45. §. 2. num. 13. in ordine gratiæ vocat speciale privilegium non semper quod est contra legem communem, sed etiam quod est supra legem, nimirum illud, quod ex communi lege non datur, non tamen est contra legem, quia nulla stat, quæ contradicat lex. Hoc simili modo discurrere possumus in ordine naturæ, potest aliquid speciale accidere contra communem exigentiam naturæ, & aliquid speciale præter exigentiam communem: quia quamvis non communiter accidat in natura, non da-

datur in natura exigentia contraria illi specialitati, ut accidit in nostro casu. Verum est, quod communiter anima creatur intra corpus, sed non datur exigentia in natura, ut anima non creetur extra corpus, dummodo creetur ad exigentiam ipsius corporis, & ipsissimum instans creationis animæ sit instans reale informationis, ut late probavimus supra nixi probabilibus Philosophorum sententiis. Sicut in statu innocentiz Homo naturaliter non moreretur, ac proinde naturaliter non separaretur anima a corpore nutrito fructu Ligni vitæ, ut patet ex 3. Genes. *Ne forte mittat manum suam, & sumat etiam de Ligno vitæ, & comedat, & vivat in æternum;* & in statu lapsus est quoque naturalis mors, & animæ separatio a corpore.

pore impedito nutrirī fructu Ligni vitæ. Igitur quid mirum, quod sit naturalis omnibus creatio animarum intra corpora ex defectu Decreti præservativi, & quod vi ipsius Decreti sit etiam naturalis creatio animæ Virgineæ extra suum corpus. Ergo hominis naturali propagationi cur non poterit consociari naturalitas, fœderabilis cum creatione animæ intra corpus, & cum creatione extra corpus modo explicato? Quod ut melius percipias, inquirunt Theologi: an B. Virgo defacto physice influxerit in unionem hypostaticam, & utrum talis influxus fuerit omnino necessarius, ut vera Dei Mater existeret? Defendentes hanc secundam partem, ut est Pater Barbianus *controv. 1. disp. 1. & 2.* Aranda, & plures Recentiores,

te-

tenentur respondere ad argumentum de naturali Maternitate Virginis respectu Christi. Immo P. Muniessa *disp. 1. de Incarnatione sect. 10.* respondens ad argumenta contra suam conclusionem stabilientem unicam unionem supernaturalem, & hypostaticam in Christo Domino ad numerum 122. hæc habet.

115. „ *Nec per inde sequitur;*
 „ quod humanitas Christi non
 „ sit humanitas naturalis; est enim
 „ absolute naturalis, utpote
 „ composita ex corpore, &
 „ anima naturalibus, quæ in ri-
 „ gore philosophico sunt natura,
 „ & nihil aliud significatur
 „ directe per *humanitas*, seu *na-*
 „ *tura humana*, quamvis obli-
 „ que consignificetur unio. Dicitur
 „ potest theologice etiam loquen-
 „ do de naturali contraposte ad
 „ su-

„ supernaturale, humanitatem
 „ Christi esse naturalem in en-
 „ titate, & supernaturalem quo-
 „ ad modum, ut loquitur Ovie-
 „ dus controv. 6. de gratia, pun-
 „ cto 3. num. 17. quatenus nem-
 „ pe modus, quo ununtur ejus
 „ partes, in hac nostra senten-
 „ tia, supernaturalis est: & secun-
 „ dum etiam a nostra sententia,
 „ modus, quo producta fuit in
 „ utero Virginis, & modus, quo
 „ expoliata subsistentia sibi con-
 „ naturali sistit in alieno sup-
 „ posito, supernaturalis est.

116. „ Similiter nego, quod
 „ perinde humanitas Christi non
 „ sit ejusdem speciei cum no-
 „ stra: nam etiam in nobis, ut
 „ cum multis opinor, uniones
 „ singulorum hominum specie
 „ saltem logica differant, quin
 „ perinde specie differant singu-
 „ lo-

„ lorum humanitates. Quorum
 „ ratio est: quia humanitates,
 „ seu naturas humanas dici ejus-
 „ dem speciei sumitur a corpo-
 „ re, & anima, quæ natura
 „ sunt, & sunt in singulis, &
 „ in Christo ejusdem speciei,
 „ quidquid sit de unione, quæ
 „ utique natura non est in phra-
 „ si Philosophorum, sed natu-
 „ ræ modus. Quod si ratione
 „ istius modi vellet aliquis re-
 „ torquens rectum loquendi sty-
 „ lum dicere, humanitates esse
 „ specie diversas secundumquid,
 „ nihil aliud dicet, nisi huma-
 „ nitates numero diversas inclu-
 „ dere modos specie diversos.
 „ Quid inde ad rem, & absolu-
 „ tum modum loquendi? Postea
 „ num. 125. sic pergit.

117. „ *Obicitur* 6. quia se-
 „ queretur, B. Virginem non ef-
 „ se

„ se Matrem naturalem : nam
 „ eatenus fuit Mater, quatenus
 „ produxit unionem humanam
 „ Christi; sed hanc, si identifi-
 „ catur cum hypostatica super-
 „ naturalissima, non produxisset
 „ naturaliter : ergo . Ad quod
 „ paucis intermissis, hæc habet :
 „ *in secundo sensu* admitto se-
 „ quelam, ejusque probationem :
 „ sic enim Elisabetha non fuit
 „ Mater naturalis Baptistæ, sed
 „ miraculosa : nec sequela sic
 „ quidquam redolet absurdi, quod
 „ præsertim sic loquatur D. Tho-
 „ mas quæst. 33. artic. 4. *Con-*
 „ *ceptio Christi debet dici sim-*
 „ *pliciter miraculosa, & super-*
 „ *naturalis* : citatque Sanctum
 „ Dionysium dicentem, MA-
 „ RIAM supernaturaliter con-
 „ cepisse ; quo tendit quotidia-
 „ na illa Virginis invocatio :

„ *Ma-*

„ *Mater admirabilis* : & ut cum
 „ Sancto Ildefonso loquar, *quid*
 „ *est, quod legem naturæ requi-*
 „ *rimus in MARIA, ubi totum,*
 „ *quod fuit in ea, possidet Spi-*
 „ *ritus Sanctus* ? Sic etiam Bo-
 „ naventura, Basilius, & Ga-
 „ briel .

118. Ubi vides: quod si Chri-
 stus dicitur apud tantum Docto-
 rem homo naturalis, etiam con-
 flatus unione intrinseca superna-
 turalissima, quia est tantum mo-
 dus, & non natura, quid novi
 est, esse naturalissimam Virginis
 Conceptionem, ubi anima hu-
 mana, humanum corpus, unio
 naturalis intervenit ? Non est
 enim miraculosum corpus instan-
 taneè organizarum, apud plures;
 quia omnia corpora sic concipi
 defendunt, ut videre est apud
 Paulum Zachiam supra citatum:

nec

nec miraculosa creatio animæ ad exigentiam corporis in eodem instanti informandi, ac per consequens nec actio creativa extra corpus: & quamvis hic modus creationis esset apud aliquem supernaturalis, adhuc Conceptio Virginea esset omnimodo naturalis, quia extrinsece manet extra compositum humanum Virgineum. Non enim loquimur hic de miraculo se tenente ex parte extrinsecæ causæ, sed de Conceptione passive sumpta, seu de termino generationis, ut videtur confundere Munieffa.

119. Sic enim libenter concedam tibi, Annam, utpote sterilem, esse Matrem miraculosam Virginis, sicut fuit altera Anna Samuelis, & Elisabetha Baptistæ; sed intelligens, totum miraculum se habere ex parte

An-

Annæ, sicque esse Matrem aliquomodo miraculosam Virginis omnimodo intrinseco naturaliter Conceptæ, contra quod erat probandum, ut aliquam vim argumentum haberet. Nec ab Elisabetha sit paritas ad Virginem, nec per consequens ab Anna ad ipsam Virginem respectu Christi Domini: quia Corpus Christi fuit conceptum ex MARIA Virgine, & Spiritu Sancto, non ex semine Viri, & in hoc sensu loquuntur Sancti Patres non requirentes legem naturæ in MARIA concipiente Christum; quia hoc miraculum refunditur in ipsum Christi corpus, constituitque illud miraculosum, præter alia mirabilia, quæ reperiuntur in Christo: ut bene Divus Bernardus, *generationem Christi quis enarrabit: Nec similem mihi vi-*

sa

Ja est, nec habere sequentem, gaudia Matris habens cum Virginitatis honore: ergo Conceptio Virginea a nobis explicata manet omnino naturalis, quamvis non ordinaria methodo, sed singulari.

§. III.

Reliqua argumenta.

120. **O**bjicies 4. si per singularem generationem eximeretur descendens ab Adamo a peccato originali, monstrum humanum non contraheret originale peccatum; sed hoc est maximum absurdum: ergo generatio modo singulari non præservat a peccato originali. Roboratur: humanæ historię referunt ex foemina, & masculo irratio-

rationali sæpe fuisse genitos homines, ut constat ex Nicolao Florentino serm. 6. tract. 10. cap. 23. & Ludovico Semollio lib. de naturalibus facultatibus, referentibus, cum foemina concubuisse Ursum, ex quorum congressu natus fuit filius, vir strenuus, & probus, ex quo nobilissimum Italiae genus fuit exortum; sed iste homo contraxit originale, non obstante ejus singularissima conceptione: ergo non obstat singularis conceptio ad vitiationem originalis peccati. Urgetur: quamvis B. Virgo sit ita singulariter concepta, est ejus conceptio omnino naturalis: ergo relinquit Virginem naturalem filiam Adami per naturalem propagationem: ergo difficultatem Mysterii relinquimus intactam.

121. Respondeo distinguendo majorem: si singularem per generationem singularitate consistente in eo, quod antevertat corpus animam, nego; alia singularitate, concedo. Non ponimus preservationem Virginis in quolibet singularitate, sed in singularitate natura sua aptissima, ut impediretur effectus carnis, quod est peccatum: sicut adstruentes distinctionem virtuales in Divinis solum ponunt eam inter predicata, quæ alias contradictionem involverent, ut concordent Philosophiam cum Mystero, ita nos solum ponimus hanc singularitatem, ubi per occursum formarum contrariarum intelligatur impeditus effectus corporis; quod est valde Philosophiæ consonum. Nam sic ponitur in statu connaturaliori anima ut vi

De-

Decreti præservativi ornata gratia impediatur effectus corporis, & peccati: quælibet alia singularitas, quæ relinquat semen organicum expeditum, vel per modum causæ physicæ, aut moralis, vel per modum conditionis ad transfundendam originalem labem, est omnino impertinens ad rem præsentem.

122. Ad roboramentum respondet Godoy quæst. 81. de peccato originali tract. 4. disp. 36. §. ultimo, num. 64. historias illas fabulosas esse, nec admittendas, ut pote cum principis Philosophiæ, & fidei repugnantes: illis quidem, quia Pater generans debet esse causa principalis filii, & consequenter æque perfectus cum illo; masculus autem irrationalis rationalem hominem in perfectione nequit exæquare.

I 2

Re-

Repugnant etiam cum Scriptura Sacra asserente *Deum ex uno omni genus humanum fecisse*, scilicet ex Adamo, & semine illius, ut exponit Glossa interlinearis ibidem. Et Augustinus lib. 1. de anima, & ejus origine cap. 17. tales autem homines non essent ex Adamo tamquam ex activo principio. Deinde de fide est, omnes homines indigere redemptione per Christum, quod de illis sic natis verificari nequit: cum originale peccatum non haberent, quod media generatione a semine active concurrente traducitur. Unde quod asseritur, Italiae genus ab Urso originem traxisse, non de urso irrationali bruto, sed de homine urso in aliquibus proprietatibus simili v.g. in ferocitate, aut cibi parcitate est intelligendum.

123. Ad urgentiam respondeo distinguendo antecedens: quamvis sit singularis, est naturalis communi naturalitate, nego; aliqua naturalitate, subdistinguo: ita ut sola hæc naturalitas sit causa præservationis peccati, nego; ita ut sit congruens fundamentum, ut intelligatur gratia antevertens inquinamentum naturæ, concedo. Volo dicere: ex eo præcise, quod anima Virginis fuisset creata extra corpus nude sumpta sine ornamento gratiæ, non evaderet originale peccatum, cum corpus expeditum evomeret suum effectum in animam non illi resistentem; ass cum anima supponatur in gratia concepta, ut impediret peccatum naturæ, & explicemus hanc præservationem per formam physicam, debemus modo con-

naturaliori ponere gratiam præ-
 existentem in anima Virginis tam
 in ordine intentionis, quam in
 ordine executionis Dei præservan-
 tis, qui, licet possit aliis mo-
 dis, juxta morem suum operan-
 di, creavit animam Virgineam
 extra corpus, ut natura tantisper
 expectaret, donec gratia fru-
 ctum suum produxisset: nam
 sicut dum gratia physice expel-
 lit peccatum, tam in ordine in-
 tentionis, quam in ordine exe-
 cutionis intelligitur anima pec-
 catrix, ita dum præservat, &
 impedit peccatum, ut accidit in
 Virgine, debet prius intelligi ani-
 ma justa, quam corpus possit
 fructum peccati producere; sed
 hoc nullo clariori modo intelli-
 gitur, nisi prius creata, quam
 corporata intelligatur, & non po-
 test intelligi prius creata, quam
 cor-

corporata, nisi intelligatur crea-
 ta extra corpus: ergo ita debet
 intelligi.

124. Ad modum quo Theolo-
 gi agentes de Incarnatione, sum-
 pto fundamento a fide, dicunt,
 animam Christi ordine executio-
 nis prius esse unitam Verbo,
 quam corpori, & similiter car-
 nem prius unitam Verbo, quam
 animæ, ut explicant, quomodo
 corpus, & anima Christi non eru-
 perint in subsistentiam humanam,
 sive hæc consistat in modo po-
 sitivo, sive negativo, seu carentia
 unionis ad illud, nam si Ver-
 bum non præsupponeretur exi-
 stens ante animam, & corpus
 Christi Domini, & cogerentur
 adstruere simultaneam primam
 existentiam Verbi in eodem in-
 stanti reali creationis animæ, &
 informationis corporis, labor

Theologorum confisteret in excogitando modo, quo darent Divino Verbo (nunc Æterno, in illa hypotesi temporali) præcedentiam naturæ in ordine executionis ad animam, & corpus Christi, sicut modo dant unioni ipsius Verbi cum anima, & corpore, non dum intellectus unitis inter se, ut declarent, quomodo Verbum per sui physicam exhibitionem præservavit naturam ab humana subsistentia, in quam propria natura erumperet, nisi a validiori forma, vel quasi forma impediretur: quia non potest intelligi in ulla Philosophia effectus impeditus ab aliquo principio physico, quin præintelligatur tale principium ad effectum impeditum; alias effectus non esset impeditus, sed expulsus.

125. En nostram doctrinam circa Conceptionem Virgineam. Nos non dicimus, sufficere ad præservationem, Conceptionem Virgineam ita dispositam esse, ut anima Virginis creata extra corpus sit sufficiens fundamentum ad præservationem a peccato: quia quamvis anima ita crearetur, si crearetur sine gratia, in signo informationis macularetur peccato: cum corpus humanum propagatum produceret suum effectum, nullo impediente; & hæc doctrina extendenda est ad quamlibet propagationem humanam, quantumvis singularem, vel monstruosam, si intra spheram naturæ adstruatur: nam semper ac verificetur animam creatam ad exigentiam seminis organizati descendens ab Adamo infundi in corpus, intelligitur plane con-

tractio originalis navi; quod asserimus, est: quod cum Virgo præservata fuisset ab originali, non media natura, sed gratiæ viribus, debuit intelligi hæc gratia, ac per consequens subjectum illius, anima Virginea præcedens natura ordine executionis ad subjectum transfusivum peccati, nempe corpus.

126. Et cum aliunde corpus debeat præsupponi ordine executionis prius natura ad creationem animæ, utpote ista creata ad exigentiam illius, unicum crediderim medium adstruere, animam Virgineam creatam extra corpus in gratia, & ita plane absque ulla contradictione percipitur Marianum corpus prius formatum prioritatem naturæ in ordine executionis, attendente providentia naturæ, & anima posterior.

rior in ordine executionis ipsa naturæ providentia attendente; attendente vero ordine gratiæ prior ordine executionis fuit anima Virginis, utpote extra corpus sanctificata, & posterius infusa corpori, ita ut sanctificatio præcederet informationem, ac per consequens prius intelligeretur Sancta, quam informans, ac per consequens incapax contrahendi vi informationis peccatum. Et cum hoc medium videatur plane philosophicum, cum non repugnent prioritates, & posterioritates ejusdem de eodem in diversis lineis, & per diversos respectus, hoc medium eligimus ad intelligentiam Mysterii.

127. Argumenta convincentia, quæ congerit Divus Thomas lib. 2. contra Gentiles capit. 83. non faciunt contra nos: nam

ibi loquitur contra Gentes defendentes animas creatas ab aeterno, & contra Origenem, & alios Platonicis doctrinis imbutos, eas cum Mundo creatas propugnantes: & etiam contra Manichæos pro transmigratione Platonica nomen dantes, quos Angelicus Magister doctissime refutat armatus philosophicis principiis, ut videre est in toto cap. 83. Nos autem cum ponamus animam Virgineam creatam ad corporis exigentiam juxta totam intentionem generantis, & naturæ, suæque naturæ corpus exigens animam, & animam exigentem unionem cum corpore in ipso instanti reali exequendam, in nullum incidimus absurdum ponderatum a Divo Thoma: facimus unum per se individuum humanum genitum, & animam propria

pria natura motam, propria existentia, propria inclinatione ad informandum suum corpus; sicut in morte hominis ipsa anima propria natura defectu corporis temperamenti ita exigente relinquit in unico instanti reali, & egreditur extra corpus.

128. Duo demum advertas, velim: primum sit, quod etiam apud defendentes præsentiam in modo superaddito distincto a re, & loco (nam apud ponentes præsentiam vel in actione productiva, vel in simultate rei, & loci, perspicua procedit assertio nostra) non datur ulla contradictio in instantaneo motu, nempe præsentia *A* v. g. & defectus positivus ipsius præsentia *A* per productionem novi modi: nam cum præsentia sit determinatio, ut res sit in uno loco potius

tius quam in alio, potes dividere præsentiam in præsentiam *quietam*, & in præsentiam *transitivam mobilem*. Prima est determinatio, ut res præsens quiescat in uno loco. Secunda est determinatio, ut res præsentietur mobiliter per plura loca, qui modus, cum recipiatur in re se movente, non perit, donec ipsa res incipit quiescere in aliquo loco; alias non posset variari locus in instanti, & multiplicatis instantibus pro multiplicatione locorum, non posset Angelus descendere de Cælo naturaliter nisi per plurimos annos. Secundo adverte, quod nos non defendimus Virginem evasisse originale, *quia proxime, & formaliter* fuerit ejus anima singulariter primo creata extra corpus, sed *quia remote, & connatu-*

turaliter, quatenus gratia, quæ fuit ratio formalis præservationis postulabat singularem istam creationem, ut connaturaliori modo præexpelleret originalem labem.

129. Aliis argumentis superfedo, quia non faciunt directe contra nostram assertionem, vel eorum solutio facile infertur ex dictis scholastico lumine perfuso. Nam argumenta physica contra privationem naturalem formæ in materia, contra instantaneam generationem, contra motum localem instantaneum spirituum, impugnant directas opiniones, & respondentur a suis Patronis locis allegatis, non vero impugnant probabilitatem ipsarum opinionum, cum sibi met ipsi adversantes nec possint, nec audeant rationabiliter negare probabilitatem opinionum, quas

impugnant; cumque nos defendamus, conclusionem nostram evenisse posse, nullo miraculo interveniente apud plures Authores, parvo admodum miraculo apud aliquos, & apud omnes probabiliter sine ullo miraculo, manus damus omnibus, & recte procedimus ostendendo, Deum æque valde mirabilem in præservatione Virginea extitisse, & in modo, quo nulla, vel parva facta violentia naturæ, hæc aula non est anrevertere gratiæ fructum, sed tantisper expectavit, donec gratia ipsa triumphatrix fructum suum mirificæ præservationis produxisset.

DIS-

DISPUTATIO II.

De theologica Immaculata Virginis Conceptione.

SECTIO I.

De peccato originali.

§. I.

An sit, & quid originale peccatum?

130.

Attenendum est contra hæreticos, & Judæos negantes peccatum originale, Parvulos descendentes ex Adamo non solum peccati poenam, sed etiam culpam, & peccatum contrahere. Probatum primo ex Psalmo 50. *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, &*

in

impugnant; cumque nos defendamus, conclusionem nostram evenisse posse, nullo miraculo interveniente apud plures Authores, parvo admodum miraculo apud aliquos, & apud omnes probabiliter sine ullo miraculo, manus damus omnibus, & recte procedimus ostendendo, Deum æque valde mirabilem in præservatione Virginea extitisse, & in modo, quo nulla, vel parva facta violentia nature, hæc aula non est anrevertere gratiæ fructum, sed tantisper expectavit, donec gratia ipsa triumphatrix fructum suum mirificæ præservationis produxisset.

DIS-

DISPUTATIO II.

De theologica Immaculata Virginis Conceptione.

SECTIO I.

De peccato originali.

§. I.

An sit, & quid originale peccatum?

130.

Enendum est contra hæreticos, & Judæos negantes peccatum originale, Parvulos descendentes ex Adamo non solum peccati poenam, sed etiam culpam, & peccatum contrahere. Probatur primo ex Psalmo 50. *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, &*

in

in peccatis concepit me mater mea;
 quod, ut notat Divus Thomas
 contra Gentes cap. 50. non lo-
 quitur de peccato actuali Paren-
 tum, cum de legitimo matrimo-
 nio natus sit David, ideoque Pa-
 tres de originali peccato, ac plu-
 rimorum peccatorum radice tex-
 tum intelligunt. Secundo, ex cap.
 14. Job illis verbis: *Quis potest*
facere mundum de immundo con-
ceptum semine, non ne tu, qui
solus es? Ubi Septuaginta ver-
 tunt: *Nemo mundus a sorde, nec*
infans unius diei super terram;
 quod de sorde spirituali intelli-
 gitur a Patribus. Clarius Aposto-
 lus ad Romanos 5. *Per unum ho-*
minem peccatum introiit in mun-
dum, & per peccatum mors, &
ita in omnes homines mors intra-
vit, in quo omnes peccaverunt.
 Accedunt definitiones Concilio-
 rum;

rum; Palestini, cujus meminit
 Augustinus Epist. 106. Melibita-
 ni cap. 2. Toletani 6. can. 7. A-
 rausic. 2. can. 2. ac denique Tri-
 dentini Sessione 5. de peccato ori-
 ginali, decreto de ipso. Confo-
 nant Ecclesie Patres, Hierony-
 mus in Ezechiel. 47. & lib. 2.
 contra Jovinianum; Gregorius,
 lib. 9. Moralium, & in lib. 1.
 Regum, Ambrosius in Apologia
 David cap. 11. Bernardus in fe-
 ria 4. Hebdom. Sancte; Chryso-
 stomus in Epistola ad Neophi-
 tos; Nazianzenus oratione 3. de
 pace, Dionysius lib. de Ecclesiast.
 Hierarch. Cyprianus lib. 3. Epist.
 8. Hi omnes, & alii veritatem
 propositam, ut Catholicam uno
 ore proclamant.

131. Teneadum est secundo:
 peccatum originale esse vere, &
 proprie peccatum, dicente Tri-
 den-

dentino Sessione 5. de peccato originali, canone 5. *Si quis per Jesu-Christi Domini gratiam, qua in baptismo confertur, reatum originalis peccati remitti negat; aut etiam asserit, non tolli totum id, quod verum, & propriam rationem peccati habet, sed illud dicit tantum radi, aut non imputari, anathema sit.* Et hæc sufficient ad stabiliendam veritatem peccati originalis, omis- sis argumentis Hereticorum videndis apud Illustrissimum Godoy, & Bellarminum; aliosque Primarios Doctores de hoc puncto tractantes. Quare tenendum est 3. essentiam peccati originalis, missis erroribus, diversimode adstrui apud Scholasticos Catholicos: & relicta modo opinione Alberti Pigiæ controvers. 1. de peccato originali, & Cathedrini

rini opusc. de casu hominis, qui essentiam peccati originalis contendebant consistere in actuali peccato Adami prout extrinsece parvulos peccatores denominante: unde colligebant non multiplex, sed unum numero in parvulis omnibus esse originale peccatum; super quo legatur Godoy tomo 3. quæst. 82. tract. 4. disput. 36. §. 2. numero 10.

132. Alii citati ab ipso, numero 19. ponunt essentiam peccati originalis in actuali Adami peccato præterito, & nunquam condonato, non ut tribuente denominationem peccantis, sed habitualiter peccatoris ratione existentia moralis, quam habet, dum a Deo non condonatur. Tertia sententia dixit: originale consistere in concupiscentia conjuncta cum reatu ad pœnam: pro

pro hac citat Salas tract. 3. disp. 11. sect. 2. Rophensem, & Durandum: pro hac extitisse Augustinum, sentit Vasquez disp. 132. cap. 3. Bellarminus lib. 5. de amissione gratiæ, cap. 7.

133. Quarta sententia propugnat, originale consistere in privatione gratiæ, seu justitiæ originalis, est Gravissimorum Authorum apud Granados tract. 8. disp. 3. sect. 1. eam tenet Suarez disp. 9. de peccatis, sect. 2. Vasquez supra, cap. 8. & clare Anselmus lib. de conceptu Virginis cap. 26. *Hoc peccatum, quod originale dico, aliud intelligere nequeo in infantibus, nisi ipsam, quam supra posui, factam per inobedientiam Adæ jacturam justitiæ debitæ nuditatem.* Quamvis in explicanda Justitiæ originali variant Doctores. Quinta sen-

sententia defendit, peccatum originale consistere in peccato Adæ, quod posteri commiserunt cum Adamo, moraliter perseverante, hoc est, peccato commisso a posteris in Adamo, & non condonato posteris, nec intrinsece, nec extrinsece.

134. Quare perseverat moraliter illa macula, vi cujus Filii iræ sunt posteri; non secus ac si modo elicerent tale peccatum; ita Lugo de Incarnatione disp. 9. sect. 3. Granados disp. 3. sect. 1. Oviedo num. 67. & plures alii, immo Tertullianus libro de anima, cap. 40. dicens: *omnis anima eo usque in Adam censetur, donec in Christo recensetur.* An vero ut nostræ voluntates essent constitutæ in voluntate Adami, sufficeret, quod procederemus ab Adamo? Affirmat So-

to libro de natura, & gratia cap. 1. Basilius Legionensis relect. 3. Perea in Genesi cap. 16. Pro sententia dicente, non sufficere posterorum propagationem ab Adamo, sed necessarium omnino fuisse pactum, citantur reliqui ab Oviedo num. 36. An vero necessarium fuerit, hoc pactum fuisse notum Adæ, ut esset caput morale, rursus dubitant Authores apud ipsum Oviedo num. 45. Aliis videtur non fuisse necessarium, sed sufficere absolutum Dominium Dei, immo & sufficeret, etiam si Adamus nollet admittere pactum.

135. Supponit hic Salmeron, Toletus, Bellarminus, & Suarez disp. 4. sect. 9. contra Durandum, Mayron, & Vasquez 1. 2. disp. 131. cap. 3. voluntates parvulorum defacto constitutas fuisse in volun-

voluntate Adami in ordine ad observationem, & transgressionem præcepti ex quo factum est, quod parvuli moraliter eligerent actionem peccaminosam, dum Adamus physice elicuit. Hoc constat ex Augustino cap. 10. de meritis, & remissione: *In quo omnes peccaverunt, in quo omnes unus homo fuerunt.* Basilius Hom. 1. de Lau. jejunii: *Quia non jejunavimus in primo Parente, ideo exulamus a Paradiso.* Quæ Authoritates prægrande fundamentum habent ex illo loquendi modo Apostoli ad Romanos 3. *In quo omnes prævaricati sumus.*

136. Præterea suppon. tanquam fide certum, Adamum ante lapsum gratiam justificantem habuisse ex Conc. Araus. 2. Can. 19. & Tridentino sess. 5.

K di-

dicente: Si quis non confiteretur;
 primum hominem Adam, cum
 mandatum Dei in Paradiso fuis-
 set transgressus, statim sancti-
 ratem, & iustitiam, in qua con-
 stitutus fuerat, amisisse, anathe-
 ma sit: ergo Adam ante pec-
 catum fuit sine controversia San-
 ctus, & Justus. Sed cum dubi-
 tetur, an fuerit creatus in gra-
 tia, cum Concilia solum do-
 ceant, ante peccatum iustum ex-
 titisse, probabilius credimus cum
 Divo Thoma 1. part. quæst. 95.
 art. 1. & Alberto Magno in 2.
 dist. 24. art. 1. Adam fuisse ju-
 stificatum in eodem instanti, in
 quo fuit creatus. Probatur pri-
 mo ex verbis illis: *Faciamus ho-*
minem ad imaginem, & simili-
tudinem nostram; juxta exposi-
 tionem Patrum hic per imagi-
 nem intellectualis natura, per
 fi-

similitudinem sanctificatio gratiæ
 intelliguntur. Secundo ex textu
 Eccles. 7. allegato ab Angelico
 Doctore quæst. 95. & 60. *Deus*
fecit hominem rectum, & rectus
 simpliciter intelligitur Justus jux-
 ta illud Cant. 1. *Recti diligunt*
te.

137. An autem iustitia ori-
 ginalis fuerit speciale donum,
 five habitus specialis distinctus a
 gratia, & voluntati inhærens,
 cujus munus esset facere, ut ho-
 mo adhereret Deo, suo fini na-
 turali, non solum faciliter, &
 delectabiliter, sed etiam cum ma-
 jori intensione, & delectatione,
 quam appetitus sensitivus suo ob-
 jecto delectabili? Affirmat Sco-
 tus in 2. dist. 26. quæst. unica §.
potest dici. Secunda sententia
 est Henrici Quodlibeto 6. q. 11.
 ponentis iustitiam originalem in

quadam rectitudine naturali separabili a voluntate. Tertia sententia est Soti lib. 1. de natura, & gratia cap. 5. qui iustitiam originalem indistinctam a gratia gratum faciente defendit. Quarta est sententia Cajetani quaest. 95. art. 1. & Durandi in 2. distin. 20. q. 5. asserentium, iustitiam originalem fuisse donum distinctum a gratia, in illa fundatum, & radicatum, cum quibus fere convenit Alensis in 2. quaest. 91. Bonavent. in 2. dist. 27. art. 2. quaest. 2. Marc. in 2. quaest. 16. art. 6. & alii. Ultima sententia verissima iudicata ab Eximio de anima lib. 3. cap. 2. num. 4. ponit iustitiam originalem in collectione habituum, & beneficiorum Dei, gratia, virtutum moralium, intellectualium, & actualium auxiliorum, plu-

pluriumque donorum extrinsecorum.

§. II.

De subiecto, causa efficiente, & transfusione peccati originalis.

138. **C**irca subiectum, in quo recipitur originale peccatum, varias invenio sententias: 1. est Scoti in 2. disp. 32. quaestione unica asserentis, immediate recipi solum in voluntate, Scotum sequitur Vasquez disp. 133. cap. 4. in fine: 2. est Durandi in idem 2. disp. 31. quaest. 3. affirmantis, recipi in voluntate, & appetitu immediate: 3. sententia affirmat, peccatum originale, quoad essentiam solum recipi in anima, prout distinguitur a potentiis, quo-

quoad effectus vero derivatos ab ipso etiam in potentis recipi. Hanc tenet Curiel art. 2. hujus quaestionis, dabis unico, & Mag. Mart. in praesenti quaestione art. 2. dub. 1. 4. sententia, quae est Divi Thomae quaest. 4. de malo artic. 4. in 2. dist. 31. quaest. 2. articul. 1. & in praesenti quaest. 2. articul. 2. defendit, originale prius immediatius recipi in anima, quam in potentis. Sequuntur omnes ejus discipuli, probantque hac ratione: culpa originalis contrahitur media generatione; at generatio prius terminatur ad animam, illam corpori uniendo, quam ad potentias, quae consequuntur illam: ergo peccatum originale prius recipitur in essentia animae, quam in potentis, casu quo hæ ab anima distinguantur.

139. Circa causam efficientem tenet major pars Theologorum, non fuisse peccatum Adami causam physicam transfusionis originalis culpæ. Ita Godoy: quia peccatum Adæ non poterat esse causa physica transfusionis peccati ex natura sua, cum sit actus immanens in suo tantum subiecto, nec hoc habet ex elevatione Dei, alias tribueretur Deo talis transfusio, quod absolum est, nec hoc habet ex vi pacti, quia ratione pacti non fuit immutatus physice ille actus, sed tantum moraliter: ergo peccatum Adami non fuit causa physica transfusionis originalis. Nec dicas, peccatum Adami physicam produxisse qualitatem in semen, per quam elevaretur, ut instrumentaliter influeret in peccatum descenditum.

140. Contra enim; nam agens principale solum potest virtualiter existere in aliquo, quod vel est virtus illius ex natura sua, vel in illo aliquid causat, ratione cujus ei subordinatur, & fit instrumentum illius; sed semen ex natura sua non est virtus peccati Adami, sed solius humane nature: ergo in semine nihil physicum ex peccato Adæ derivatur. Præterea: quia illud physicum existens in semine non est qualitas morbida permanenter existens, ut voluerunt Gregorius, & Ricardus in 2. dist. 31. Henriquez Quodlibeto 1. quæst. 21. & Almay, in moralibus tract. 13. cap. 19. nam si qualitas hæc esset permanens, tot annorum circulis physice perseverasset in semine; sed hoc intelligi nequit absque speciali concursu Dei:

er-

ergo istius conservatio tribueretur particulariter Deo, illam particulari influxu conservanti, quod sonat absurdum, & nefas: ergo non est qualitas permanens. Nec illud superadditum potest esse qualitas transiens: ergo non datur talis qualitas morbida.

141. Probant antecedens: qualitas transiens non datur sine causa efficiente, sed peccatum Adæ, quod est causa efficiens, modo non datur physice: ergo nec illa qualitas physica transiens. Et supposito, quod peccatum actuale Adami fuit causa demeritoria, non peccati originalis nostri sumpti formaliter, bene tamen aliorum, quæ in nobis obtinent rationem poenæ, ut clare docet Angelicus Thomas in 2. disp. 20. quæst. 2. art. 3. ad 3. per hæc verba:

Ad tertium dicendum, quod peccatum non transit in Posteror a primo Parente per modum demeriti, quasi ipse omnibus mortem meruerit, & infectionem peccati; sed per modum traductionis consequentis traductionem naturæ: non enim unius personæ actus toti naturæ mereri, vel demereri potest, nisi limites humane naturæ transcendat, ut patet in Christo, qui Deus, & homo est; unde a Christo nascimur Filii gratia, non per carnis traductionem, sed per meritum actionis; ob Adamo vero nascimur filii iræ per propagationem, non per demeritum. Hætenus Angelicus Doctor.

142. Ubi clare docet, peccatum Adami, quatenus præcise personale Adæ, non meruisse nobis pœnas; sed quatenus fuit
Adæ

Adæ ut capitis moralis, nos meruisse in Adamo tales pœnas; sed non derivari in nos ex Adamo per modum demeriti; sed per modum traductionis naturæ, quatenus hæc moralitas sequatur propagationem; quam ob causam non videtur requiri aliquid in linea efficientis peccatum originale, cum sit mera entitas moralis intrinseca parvulis. Et adstruentes morbidam physicam qualitatem in semine instrumentaliter concurrente ad peccatum, fortasse tantum intelligunt conditionem, concursumque in linea morali, ita ut tota vis huius qualitatis stet in eo, quod, illa posita, anima, cui unitur, maneat obnoxia, & peccato originali, & pœnis ab ipso derivatis: nisi defendant, peccatum originale in physica entitate po-

fitiva consistere, ut refert Godoy supra citatus §. 3. num. 16. aliquos defensasse: qui pro opinione sua sic argumentatur: 1. nam semen instrumentaliter concurrat ad peccati originalis transfusionem; non moraliter: ergo physice, praesertim cum Majorem credant esse doctrinam Divi Thomae quaest. 83. art. 1. in corpore, quaest. 4. de malo art. 1. in solutione ad 3. ad 9. ad 13. ad 16. & in praesenti quaest. art. 1. in responsione ad 3. Cajetanus enervat hoc fundamentum. Angelicus quippe Doctor solum docet, semen concurrere instrumentaliter ad translationem culpae originalis, non per se, sed concomitanter, etiam haec est intentio D. Thomae: quia peccatum originale non sequitur ad naturam productam in virtute feminis tamquam

quam ad fundamentum exercens aliquam causalitatem in ipsum peccatum, sed solum sequitur ad illud tamquam ad subiectum in quo.

143. Instant Adversarii: ergo saltem secundo semen attingit instrumentaliter translationem peccati originalis, & consequenter assignari debet aliqua causa principalis, quae primario ad illam concurrat: facile respondent; quod ut semen, primario attingens translationem naturae, secundo attingeret translationem culpae novae, necesse erat, quod exerceret aliquam causalitatem physicam in peccatum, quod est impugnatum, & ab ipsis arguentibus minime probatur. Replicant adhuc, quod ita videtur semen concomitanter solum ad translationem origi-

ginalis concurrere, ac perinde non indigere aliqua intentionali virtute, ratione cuius in se virtualiter contineat tale peccatum; sed D. Thomas locis allegatis agnoscit aliquam virtutem in femine saltem intentionaliter in agente, ratione cuius contineat peccatum: ergo quia non concomitanter, sed instrumentaliter physice ad originalem labem concurrere, defendit Angelicus Præceptor.

144. Ad quod respondent, loqui D. Thomam de virtute quadam morali orta non ex natura rei, sed tantum ex ordinatione divina: vult dicere: bene posset Deus disponere, attentis rerum naturis, peccatum contrahi ex capite Adamo, absque eo, quod in femine producente naturam præxisteret aliqua corruptio, immo pos-

posset membrum ex capite trahere absque eo, quod in illo physice contineretur; cæterum quia de facto illi soli contrahunt originale peccatum ex Adamo, qui in ipso præxistunt secundum feminalem virtutem, ita soli illi trahunt ex ipso peccatum, qui medio femine iustitia originali destituta ex ipso descendunt: unde in tantum semen concurrat ad originale peccatum, in quantum voluit Deus, fuisse fundamentum, & viam traductionis originalis peccati, quod non probat, nisi conditionem, & moralem concursus: Idcirco juxta D. Thomæ doctrinam non contrahitur peccatum originale ex vi præsentis decreti illum, qui generaretur ab aliquo, qui iustitia originali polleret.

145. Arguunt adhuc principa-
li-

liter : peccans mediante suo peccato est causa physica productiva termini physici, & realis, quo mediante manet habitualiter conversus ad creaturam, ut ad ultimum finem; at peccante Adamo, nos in illo eodem actuali peccato peccavimus: ergo sicut in Adamo mediante illo actuali peccato fuit productus physice terminus physicus, & realis, quo habitualiter remansit averfus a Deo, ita illo mediante producit physice in nobis in instanti, quo concipimur, physicus terminus, medio quo manemus averfi habitualiter a Deo. Ad quod respondent: quod tunc peccans est causa physica productiva termini, quando physice elicit peccatum; at cum nos moraliter tantum juncti peccato Adami, tantum moraliter peccari-

rimus, non potest ad nos aliquid physicum physice inherens traducere; peccatum quippe Adami est quid physicum in esse entitativo, & personali Adami, non vero in esse capitalis: nam ut esset physice capitale, debebat physice continere voluntates membrorum.

146. Objiciunt quoque: & si gratia habitualis Christi Domini sit quid physicum in esse personalis, & quid tantum morale in esse capitalis, tamen influit in nos gratiam, & cetera dona per physicum influxum: ergo pariter Adami peccatum. Respondent, quod hoc evenit, non quia gratia Christi Domini sit forma physica; sed quia physice elevatur per auxilium actuale: quia cum sit ejusdem speciei cum nostra, nequit ratione suae entitatis influere gratiam in nos. Nunc sic: pec-

peccatum actuale Adami est ejusdem speciei cum personali quoad physicam entitatem: ergo nequit ex vi propria entitatis influere physice in alia: ergo ut instrumentaliter influeret, requirebat causam elevantem: assignent, inquirunt Adversarii, cum Deus nequeat esse causa elevans ad peccandum, causam illam elevantem Adæ peccatum ad influendum physice in peccatum Posterorum?

147. Hic solet etiam disputari: an peccatum Adami fuisset capitale, non quia tale, sed quia primum? Volunt dicere, an ita sit essentialiter annexum peccato primo Adami esse capitale, ut secundum, vel tertium Adami peccatum non esset capitale; vel an potuerit Adam aliquod perpetrare peccatum, ante quam

pec-

peccaret peccato capitali? Fuisse capitale, quia primum, videtur expressa sententia D. Thomæ in 2. dist. 33. his verbis: *Ad secundum dicendum, quod hoc est per accidens, quod tale nocumentum nature humane intulit: quia scilicet fuit primum peccatum, quod naturam humanam vitiauit.* Et quidem eo ipso, quod Adamus primo peccaret, amitteret dignitatem capitis in ordine ad transfundendam justitiam originalem in Posterios: nam quomodo Adamus carens justitia originali esset causa transfusionis justitiæ? Hoc indecens est. Contrariam defendunt Alexand. Ales, & Cath. Opusc.® de peccato originali, Salm. in Epist. ad Romanos circa finem, Montesi disp. 11. q. 7. num. 94. & alii hoc unico argumento du-

sti:

Et: solum peccatum capitale potuit ad posteros derivari: nam erat capitale, non quia Adami, sed ex vi pacti, quo fuit constitutus caput morale suæ posteritatis, at pactum solum fuit cum Adamo initum in ordine ad impletionem, aut transgressionem præcepti, ut patet ex illo: *In quacumque die comederis ex illo, morte morieris*: ergo pactum in illa contentum illius præcepti transgressionem designat. Sed ad hæc, & alia respondet Godoy, quæst. 81. tract. 4. disp. 35. §. 5. apud ipsum videnda.

§. III.

Illationes ex dictis.

148. **E**X his dictis infertur 1. nullum aliud peccatum Protoparentis præter primum, nec peccata proximorum Parentum derivari ad posteros per originem. Ita D. Thomas, & communiter omnes Theologi ratione tradita ab Angelico in corpore, art. 2. nam illud peccatum solum derivatur ad posteros, quod fuit capitale, illud nempe, quod corruptit naturam, illamque spoliavit dono communi Adamo per se, & pro tota sua posteritate commisso; sed solum primum peccatum Adami istum præstitit effectum per privationem justitiæ originalis, donorumque illi justitiæ

tia debitorum, cum cætera peccata, sive ipſus Adami, sive aliorum Parentum, illam ſupponant deſtructam: ergo ſolum primum Adami peccatum fuit capitale. Quare in Scripturis uni Adamo tribuitur peccatum originale illo Pauli ad Roman. 5. *Unius delicto multi mortui ſunt, & per inobedientiam unius peccatores conſtituti ſunt multi.*

149. Inferes unde ſecundo: quod ſi Adamo non peccante, peccaret Cain, filii ejus non contraherent originale labem. Ita Medina, & Sumel in præſenti quaſt. art. 5. Vaſquez diſp. 133. cap. 3. num. 10. Montef. diſp. 11. quaſt. 6. num. 106. contra Scotum in 2. diſp. 32. quaſt. 1. ad argumenta tertiæ opinionis. Probatur illatum: peccatum Cain etiam in tali caſu non foret capi-

tale, ſed mere perſonale; atque peccatum, quod capitale non eſt, non derivatur ad poſteros: ergo: Nec D. Thomas, quaſt. 5. de malo art. 4. nobis opponitur, dum aſſerit, quod ſi aliquis ex poſteris Adami peccaret, ipſo non peccante, moreretur quidem propter ſuum peccatum actuale, ſicut Adamus mortuus eſt; poſteri autem morerentur propter peccatum originale: nam D. Thomas loquitur, non ex vi legis modo ſtatutz, ſed ſecundum aliam legem forte tunc ſtatuentam, quod contra communem ſententiam non eſt: & ſi dicas, eodem modo explicari poſſe Scoti ſententiam, libenter annuam.

150. Inferes tertio, quod ſi Adamus peccaſſet poſt filios jam genitos, iſti jam nati non contraherent culpam originale.

Probatur : nam & si potuisset caput constitui, etiam respectu illorum, qui jam extra causas existerent, quando ipse peccaret, de facto tamen non fuit constitutus caput morale, nisi respectu illorum, qui in ejus lumbis continebantur, quando ipse peccavit, ut ex August. & aliis colligitur : ergo ad jam natos non transferebat peccatum. Insuper 4. quod si Eva peccasset Adamo non peccante, non contraherent filii peccatum originale. Suadet hoc Aug. Thomas art. 5. istius quest. nam peccatum originale ab illo contrahitur, qui active movet ad generationem natorum; atqui active concurrere solum convenit Adamo : ergo ab illo solum peccatum originale traducitur. Et si dicas cum Vasquez disp. citata capite 3. num. 9. foeminam juxta

juxta aliquos Medicos etiam active ad generationem concurrere, responderi poterit, habere nos firmius fundamentum Scripturarum soli Adamo originale peccatum attribuentium, & quod Adamus constitutus sit caput generis humani, & etiam mulieris.

151. Et si dicas, peccatum Eva inaduate concurrere, seu simul, & collective cum peccato viri fuisse adaequatam causam traductionis originalis. Contra dicimus : quia dicerentur Posterii peccasse in Eva, sicut dicuntur peccasse in Adamo, quod nullibi in Scripturis reperitur. Tu vero opponis illa Ecclesiast. verba cap. 25. *A Muliere initium factum est peccati, & per illam omnes morimur* : ergo mors, & culpa non solum per Adamum, sed etiam per Evam intravit in Mundum.

Secundo: præceptum de non comedendo, & comminatio mortis non solum Adamo, sed etiam Evæ fuerunt imposta; sed ex illo præcepto, & comminatione infertur pactum Dei cum Adamo, quo fuit constitutus caput morale: ergo etiam Eva fuit simul cum Adamo morale caput generis humani. Tertio: Anselmus libro de conceptu Virginis, cap. 9. inquit: *cum dicitur, Adam esse causam nostri peccati originalis, utriusque copula intelligitur, sumpta denominatione a principaliori sexu.* Et insuper addit, *quod Eva peccante, si Adamus non peccaret, posset Deus formare aliam mulierem, ut ex muliere peccatrice filii non nascerentur:* ergo sensit, tunc ab utroque derivari peccatum, & etiam, quod si Eva peccaret,

non

non peccante Adamo nascerentur posteri peccatores, si Deus non formaret aliam mulierem.

152. Respondeo, quod respondent negantes, sceminam traducere originale peccatum cum Divo Thoma 1. ad Corinthios, solutione 3. & 4. distinctione 1. art. 2. ad 1. distinguendo auctoritat. mulier initium factum est peccati occasionaliter, concedunt; originaliter, negant. Nec replices, ita posse intelligi text. Divi Pauli loquentis de Adamo: *Per unum hominem peccatum intravit in mundum.* Negant, quia CC. & PP. illa verba intelligunt de ingressu per originem, dicente ipso Paulo: *In quo omnes peccaverunt.* Ad 2. respondent: præceptum impositum fuisse Adamo, & Evæ, diversimode tamen, Evæ tam-

L 2 quam

quam singulari Personæ, Adamo vero tamquam capiti naturæ .. Ad Anselmum respondet Vasquez, fuisse Sanctum Doctorem in contraria sententia disp. citat. cap. 3. num. 10. sed Montefin. disp. 11. quæst. 10. num. 157. explicat Anselmum non de causa mali originalis, sed de partiali causa generationis naturalis, media qua ut conditione, filii solius viri culpa contrahunt. Ad id quod addit Anselmus de alia muliere formanda, Eva peccante, non loquitur de necessitate, ita ut non possent filii iusti de matre peccatrice nasci, sed propter decentiam.

153. Huic doctrinæ videtur contradicere Frater Benedictus Feijoo Mag. Primar. Ovet. Academ. in Theatro Critico idioma hispano edito tom. 6. Para-

ra-

radoxia 14. ubi defendit, baptizandum esse sub conditione foetum ex foemina humana, & masculo irrationali. Fundatur in eo, quod generatio humana fit ex ovo, sicut prolificatio avium, ut aliqui cum Gabriele Falopio defendunt, adhibita sententia de concursu activo foeminae in foetum; ac proinde ex his duabus opinionibus infert probabiliter, foeminam determinare speciem individui. Sed miror, Virum sapientissimum silentio præterisse hanc theologiam quæstionem fundamentum resolutionis suæ. Ideoque videtur durior sententia. Primo propter dicta, disp. 1. num. 122. Secundo: quia hic modus opinandi non est consonus Doctrinæ Angelici Præceptoris, ut videre est in quæstione 4. de peccato originali, art. 7. ubi:

L 3

ad

246 *Tract. de principatu, &c.*
ad quartum dicendum, quod filii, qui nascerentur ex Adam, ipso non peccante, & Eva peccante, non contraherent, quia originale peccatum contrahitur per virtutem moventem ad naturam humanam, quæ est in semine maris secundum Philosophum.

154. Tertio: Quia ex ipso Angelico Thoma in eodem art. 7. ad 6. dicendum, quod ex hoc quod Christus fuit conceptus ex Virgine sine viri semine, habuit, quod non contraheret originale peccatum. Et si crederetur vera opinio istius Doctoris, diceretur, quod Christus ex vi generationis Virginis, præcisi a Divinitate, esset obnoxius peccato originali. Si verò defendat, corpus Christi non ex semine Virgineo, sed ex sanguine cordis, vel alterius partis fuisse forma-

Disp. II. Sect. I. 247
matum, ideoque evasisse ex vi generationis sine originali docente, D. Thoma in hoc articulo 5. ad 3. dicendum, quod peccatum originale non pertinet ad naturam humanam absolute, sed secundum, quod derivatur ab Adam per viam feminalem; ideoque Angelicus ipse defendit, quod si aliquis homo formaretur ex digito, & carne alterius hominis, non contraheret originale.

155. At hoc effugium incidit in alia absurda. Primum sit ad hominem, quod Christus non fuit genitus ex ovo fecunditatis, ac proinde male parificaret Author concursum Virginis in generationem cum concursu activo aliarum foeminarum. Secundum: quia Christus non diceretur proprietate naturali, sed quadam analogia filius Virginis,

cum non esset genitus ex semine, sed factus ex alia parte Virginea. Tertium: quia restringendus est sensus Scripturarum vocantium Christum ex semine David, benedictionem omnium gentium in Christo tamquam in semine Abraham; promittentium semen David in aeternum mansurum. Et littera Genesis 3. vers. 15. dicentis: *Inimicitias ponam inter te, & mulierem, & inter semen tuum, & semen illius.* Nisi censeas, quod sanguis, & sperma tantum differant accidentaliter penes majorem, vel minorem decoctionem, ut docet insignis Anatomicus Andreas Laurentius lib. 2. anatomia cap. 14. & sic excitatus a Spiritu Sancto e corde Mariano sanguis efflueret perfecte decoctus ad matricem aptus ad generationem;

in quo nihil absurdi invenio. Si forte dicat aliquis, talem factum esse quidem humanum, sed non contrahere originale, & ob hoc egere baptismate tantum ad characterem, & primam gratiam, videtur inauditum Theologis. Cum baptisma sit Sacramentum mortuorum, & illud monstrum non esset sanative redemptum. Profecto istud docuit Egreg. Doctor ad praxim moralem, ubi aliqua probabilitas auxiliata extrema necessitate movent ad conferendum Sacramentum adeo necessarium sub conditione, ut & saluti animæ consulatur, & reverentia Sacramento fervetur. Aliud fortasse diceret Scholastico more.

S E C T I O II.

*De principalioribus modis excogita-
tis a Theologis ad declarandam
Virginis preservationem a
peccato originali.*

§. I.

*Assumptum Theologorum super hoc
puncto explanatur.*

156. **C**um ipsa Purissima Vir-
go Maria repleta Spi-
ritu Sancto, & gravida huma-
nato Verbo prædiceret *Beatam*
me dicent omnes generationes,
ab ipsis incunabulis Ecclesie,
primum Apostoli, deinde SS. PP.
ac Theologi certatim illam ex-
tollentes ad hunc scopum colli-
marunt, ut fundamentum tantæ
ma-

magnitudinis nempe gratiam, &
puritatem prorsus declararent, ut
ejus adeo præsertionem agno-
verint per septemdecim sæcula,
quæ lapsa sunt a Christo nato,
ut erudite probat Pater Ferdi-
nandus Quirini de Salazar in
cap. 47. argument. 12. suæ de-
fensionis pro Immaculata Dei-
paræ Conceptione, usque ad sæ-
culum præteritum, ex quo tem-
pore usque ad nostram ætatem,
incredibile est, quantum Theo-
logi insudarint in explananda,
& confirmanda Virginis primor-
diali puritate.

157. Fundati in modo lo-
quendi Scripturarum, Concilio-
rum, & Patrum: nam Augustinus®
cap. 37. de natura, & gra-
tia excipit Virginem a quavis
generali regula agente de pecca-
to, his verbis: *excepta Beatiss-*

fina Virgine, de qua, cum de
 peccatis agimus, nullam prorsus
 habere volo mentionem. Patres
 septimæ Synodi, act. 3. dicentes:
*Maria immaculata, & omni na-
 tura sensibili, & intellectuali
 purior. S. Thomas de Villano-
 va, Sermone 20. de Nativita-
 te Virginis docet: Maria nihil
 gratia, aut perfectionis, aut glo-
 riæ, quam animus in pura crea-
 tura concipere potest, desicere. Su-
 pra omnes Anselmus secutus a
 Divo Thoma, & omnibus Theo-
 logis de Concept. Virg. cap. 18.
 ita scribit: decuit Virginem ea
 puritate nitere, qua major sub
 Deo nequeat intelligi. Quibus
 omnibus consonat Concilium Tri-
 dent. sess. 5. decreto de peccato
 originali, declarans, non esse
 sui intentionis, in universali de-
 finitione peccati originalis Im-*

maculatam Virginem compre-
 hendere. Secuti sunt Pontifices
 moderni, semper faventes opi-
 niopi de primaria Virginis im-
 munitate.

158. Tantis stimulis adacti
 Theologi Catholici, datis velis
 ingenio in hoc mari magno gra-
 tiarum, invenerunt tantam puri-
 tatem in Virgine, ut supponen-
 tes pro certo, primo Virginem
 non contraxisse de facto origi-
 nale peccatum; secundo, aliquod
 verum debitum, obnoxietatem,
 seu periculum incurrondi pecca-
 tum contraxisse, cum sit vere
 redempta, & preservata ex me-
 ritis Christi Domini; festinant
 speculari, quodnam debitum Im-
 maculata contraxerit; distinguunt
 enim more suo debitum, seu pe-
 riculum, in proximum, & re-
 motum: debitum proximum con-

trahendi originale communiter
 consistere dicunt in peccasse in
 Adam; ideo reliqui posterii con-
 traxerunt hoc debitum: quia
 per peccasse in Adam immine-
 bat illis contractio peccati ori-
 ginalis, cum nisi speciali gratia
 praevenirentur in primo instanti
 animationis, conciperentur ma-
 culati, & in peccato.

159. Debitum remotum con-
 sistere dicunt in inclusione in
 pacto: quia debitum remotum,
 est periculum, & obnoxietas ca-
 dendi in debitum proximum;
 sed inclusio in pacto est pericu-
 lum, & obnoxietas cadendi in
 debitum proximum, quia est in-
 differentia ad peccatum Adæ, ut
 capitis, & ad peccandum in A-
 dam, quod est debitum proxi-
 mum contrahendi originale: er-
 go.

160. *Per* debitum remotum
 » (inquit P. Joannes Marin tract.
 » 17. disp. 7. sect. 3. num. 27.)
 » communiter intelligitur pactum
 » cum Adam. Perlin. supra, &
 » Aranda supra, sect. 9. dicunt
 » hoc non esse proprie debitum:
 » ideoque B. Virginem non ha-
 » buisse debitum remotum con-
 » trahendi originale: cum tamen
 » Eximius Suarius tom. 2. disp.
 » 3. sect. 2. dicat, sine errore di-
 » ci non posse B. Virginem non
 » fuisse obnoxiam peccato; fa-
 » tius videtur dicere, hoc esse
 » debitum remotum, non pro-
 » xime remotum, ut ita loquar,
 » sed remote remotum.

161. » Ratio est: quia pa-
 » ctum cum Adamo erat obno-
 » xietas, & contingentia inclusio-
 » nis in pacto respectu totius na-
 » turæ humanæ descendens ab
 » Ada-

„ Adamo per feminalem propaga-
 „ tionem, sed inclusio in pacto
 „ est debitum remotum contra-
 „ hendi originale: ergo pactum
 „ cum Adam est debitum re-
 „ mote remotum contrahendi
 „ originale. Major est vera: quia
 „ tota natura humana sic de-
 „ scendens ab Adam inclusa est in
 „ pacto, & includeretur B. Vir-
 „ go, nisi ex meritis Christi pra-
 „ servaretur. Quod pactum non
 „ sit debitum proxime remotum,
 „ probatur: non est debitum
 „ proxime remotum id, inter
 „ quod, & debitum proximum
 „ mediat aliud debitum remo-
 „ tum; sed inter pactum, & in-
 „ ter peccare Adam, quod est
 „ debitum proximum, mediat in-
 „ clusio in pacto, quæ est debi-
 „ tum remotum contrahendi ori-
 „ ginale: ergo pactum non est

„ debitum proxime remotum.
 Concludit iste Doctor datis antea
 suis assertionibus per num. 33. in
 hunc modum.

162. „ Ex his B. Virgo non
 „ contraxit originale: quia con-
 „ trahere originale consistit in
 „ eo, quod peccaverit in Adam,
 „ & quod ex vi hujus peccati
 „ concipiatur cum macula pecca-
 „ ti, & sine gratia; sed B. Virgo
 „ concepta est in primo anima-
 „ tionis instanti in gratia, &
 „ non peccavit in Adam: ergo
 „ non contraxit originale. Ex
 „ his 2. B. Virgo non con-
 „ traxit debitum proximum con-
 „ trahendi originale: quia de-
 „ bitum proximum contrahendi
 „ originale consistit in peccasse
 „ in Adam; sed B. Virgo non
 „ peccavit in Adam: ergo. Ex
 „ his 3. B. Virgo non contraxit

» debitum proxime remotum con-
 » trahendi originale: quia debi-
 » tum proxime remotum con-
 » trahendi consistit in inclusione
 » absoluta in pacto: ergo. Ex
 » his 4. B. Virgo solum ha-
 » buit debitum remote remotum
 » contrahendi originale: quia
 » debitum remote remotum con-
 » trahendi originale est contin-
 » gentia inclusionis in pacto,
 » quæ est debitum remotum;
 » sed B. Virgo ex vi pacti cum
 » Adam habuit contingentiam
 » inclusionis in pacto: ergo. Ha-
 » flenus Pater Marin.

163. Omnes Theologi moder-
 ni, alii amplius, alii strictius opi-
 nantur, diversitate proveniente
 ab æterna prædestinatione Deipa-
 ræ, & ordine decretorum ab ipsis
 adstructo. Nomine quippe præde-
 stinationis Deiparæ describitur a
 Rho-

Rhodes quæst. 1. punct. 2. illa
 specialis Dei providentia consti-
 tuta ex actibus intellectus, &
 voluntatis, quibus Deus ab æter-
 no destinavit efficaciter MARIAM
 in tempore producere, Matrem
 sui Unigeniti facere, ornareque
 omnibus donis gratiæ, gloriæ,
 meritorum, & naturæ, quæ tan-
 tæ sunt dignitati convenientia:
 hæc autem providentia constatur
 ex diversis decretis divinis, vel
 virtualiter, vel distinctione ratio-
 nis cum fundamento in re di-
 stinctis, vi cujus æqualeat plu-
 ribus decretum re idem, & sim-
 plex, possitque suscipere denomi-
 nationem prioris, & posterioris; id-
 eoque per diversa signa explicatur. ®
 164. Signa rerum apud Patrem
 Junium, & Herrera, & Theolo-
 gos, non sunt aliquid distinctum
 ab ipsis rebus; sed sunt ipsæ res,
 pro-

prout talem, vel talem ordinem inter se habent: inde dicere, quod scientia media de consensu libero est in signo distincto, & priori prædefinitione formali consensus, seu liberi, apud suos defensores solum est dicere quod scientia media, & est virtualiter, vel ratione fundamentali distincta, & habet ordinem prioris respectu prædefinitionis formalis. Regula igitur ad cognoscendam hanc prioritatem est influxus unius decreti in aliud; itaque decretum, quod influit in aliud, movendo, determinando, proponendo conditionem, vel motivum ad aliud, est prius dicta prioritate alio. Hoc communiter stabilito, procedunt Theologi ad collocanda, & ordinanda hæc Divina decreta in suis respective signis.

§. II.

§. II.

Ordo Decretorum Dei in sententia Scoti exponitur.

165. **S**ubtilissimus Scotus deus Franciscanæ Familiæ, & de immaculate Mariæ optime meritis primum locum obtinere debet. Loquatur Pater Ferdinandus Salazar, qui in lib. de Conceptione, cap. 12. sic effatur: „*fortassis* autem non
 „*va*, & ab his, quæ de Scoti
 „*mente* alii scripserunt, aliena
 „*dicam*, conabor tamen ger-
 „*manum* ipsius iudicium sic
 „*exprimere*, ut illius sensus me
 „*assecutum* fuisse his, qui præ-
 „*dicta* loca obierint, perspi-
 „*cuum* fiat. Ergo Scotus, si
 conferantur ea, quæ docet in 3.
 dist.

dist. 7. quæst. 3. & dist. 19. quæstion. unica, & ista quæst. & quod utrobique dixit in reportationibus, signa decretorum Dei ad hunc modum distribuit, juxta laudatum Salazar, in primo signo consideravit Deus seipsum sub ratione summi boni, ad quod reliqua omnia creata bona ordinari opus erat. In secundo signo animam Christi ante omnem aliam creaturam non tantum fore decrevit, sed etiam ad illud Gloriæ fastigium prædestinavit, quod postea obtinuit.

166. In tertio signo omnes Angelos, & cunctas hominum animas, non modo producere decrevit Deus; sed ex utrisque plures ad Gloriam prædestinavit, adjecit etiam, ut tam Angelos, quam hominum animas illi animæ Christi tamquam com-

mu-

muni capiti, ac principi submitteret; & hoc videtur quartum signum. Rursus in quinto signo Angelicam naturam, quæ longe nobilior est, quam humana, inferiori parere, & obsequi decrevit, dum decrevit animam humanam ad Divini suppositi unionem assumere. In sexto signo animas hominum, quas prius secundum substantiam producere decreverat, & ad gloriam elegerat, suam quamque determinate carnem, & corpus habere voluit, ita quidem, ut prædestinatorum corpora, quemadmodum & animas, prius eligeret ad gloriam, deinde vero eadem hoc, vel illo modo contemperare decerneret.

167. In signo jam septimo hæc ipsa corpora, quæ poterat Deus per semetipsum produ-

re,

re, ita quidem per naturalem procreationem formare decrevit, ut Adamum hujus generationis fontem, & caput esse vellet. In octavo signo, cum ad consequendam gloriam, tam animæ, quam corporis (ad quam prædestinatos efficaciter elegerat) gratia, & justitia esset necessaria, optimum ratus, ut qui naturalis generationis fons erat, idem esset caput, & initium, ex quo justitia ad posteros deflueret; legem transfusionis Adamo indixit, & foedus de gratia derivanda cum eo pepigit. In 9. signo vidit Deus peccatum Adami, ac ejus posteros morti, & peccato obnoxios propter parentis culpam. Nihil hætenus de carne Christi Domini in ordine decretorum: quia cum in ejus morte, ac passione contine-

retur

retur peccatorum redemptio, provide expectavit Deus prævisionem constantiæ, aut ruinae primi hominum Parentis, ut animæ Christi, quam prius ad gloriam, & unionem hypostaticam elegerat, aut carnem impassibilem prævisa Adami constantia, aut passibilem ejus prævisa ruina assignaret.

168. Igitur in signo nono, prævidit Deus Adami culpam postero impendentem. Ut huic malo medicinam pararet: in decimo signo animæ Christi Domini eam carnem passibilem, quam habuit, unire decrevit, ita quidem, ut prius eam ad gloriam prædestinaret, & subinde post prædestinationem ad gloriam, passionem, aut mortem, ejusdem definiret. At cum Subtilis Doctor non satis declararet,

M

ret,

ret, quid de Virginis prædeterminatione senserit, sat. ex doctrina illius, & ex illis, quæ in eodem 3. distinct. 3. quæst. 1. de Virg. inferit, mentem illius venari non difficile est. Ideoque in 11. signo decreta Virgo in prævisione Dei ita post mortem, & Crucem prædestinata, & electa fuit, ut non remote, sed proxime post ipsam in eadem prævisione extiterit; Virgo enim simul atque passio, & Crux Christi a Deo prævisa est, nullo interstitio, aut intervallo ad gratiam originalem actutum electa fuit, alii vero subinde longius, postquam labi permisit, & delicti communis consortes facti ad gratiæ participium vocati sunt.

169. Præclaram Virginis Gloriam commendandam ex hoc signorum ordine a Scoto excogitato

tato eruit, & infer Salazar. Primum: quia dum ejus prædeterminationem, & electionem ad originalem gratiam post Christi passionem differt, hanc ipsam originalem gratiam, ut pote ex meritis Christi obtentam ad digniorem conditionem extollit: & sane non parum decoris, & gloriæ ipsismet donis, & gratis accrescit, quod tali, ac tanto pretio constiterint: 2. quia gratia originalis, quam Virgo obtinuit, melioris redditur conditionis, cum totam sub meritum passionis, & mortis Christi, dicitur, cecidisse: quia exploratum est, longe majores, ac sublimiores gratias, & dona a Deo hominibus impensa fuisse, jam inde postquam Christus se ipsa mortem pertulit, quam omnibus retro sæculis, antequam mortem subiret,

170. Itaque Virgine collocata in signo post passionem, decebat, ut non semel August. docet. Deum effusorem esse ad retribuendum, cum pretium Sanguinis Christi jam acceptaverat, quam cum de Christi passione, & inestimabili sanguinis pretio nihil cogitabat, seu phrasi scholastica, præscindebat, accedente Ambrosio: *nec mirum, si Dominus redempturus mundum operationem suam inchoavit a Matre, ut per quam salus omnibus parabatur, eadem prima fructum salutis hauriret ex pignore.* Ut congregationes gratiarum effluerent in hoc mare magnum primum post Christum prædestinationis centrum.

171. Tertium: quia videtur Scotus, Virginem non ab originali tantum, sed ab illius debito

bito proximo liberasse, dicente Mariano Subtilissimo: *Et sicut alii indignuerunt mediatore Christo, ut per ejus meritum remitteretur eis peccatum jam contractum, ita illa magis indignis mediatore præveniente peccatum, ne esset ab ipsa aliquando contrahendum, & ne ipsa contraheret.* Perpende extrema ista verba, quibus aperte docet, per Christi merita, non tantum hoc factum, ne Virgo re ipsa contraheret peccatum; sed etiam ne esset contrahendum, id est, ne debitrix illius contrahendi esset: quare debitum peccati in MARIA Christi meritis extinctum fuisse, & quasi solutum, ex Scoti sententia probare pergit ipse Salazar cap. 13. num. 2.

172. Hunc ordinem cum Subtilissimi sensu exposui, quia vi-

detur conformior ejus doctrinæ, ut ipse Salazar per otium de promptis sententiis ex ipso Scoto luculenter explanat. Et quidem videtur modus consentaneus Theologis, & PP. ac Conciliis MARIÆ præservationem a Christi meritis descendente tenentibus & docentibus. Ego vero nihil, nec asserendo, nec impugnando propono, cum meus scopus unice collimet ad explicandam executionem adorabilis hujus Mysterii, ut per principia philosophica plane intelligatur, quomodo de facto executæ est hæc mirabilis præservatio in instanti primo creationis animæ Virginæ, & ejus infusionis in corpus; quia contra nullam sententiam dimicamus, cum nosfer labor non supra mortaliump hæram, ad ordinem intentionis

nis evolet, sed ad executionis tantum harmoniam coarctetur.

§. III.

Principales aliorum opiniones.

173. **E**Ximius P. Franciscus Suarez ex his, quæ docet in 3. part. disp. 5. sect. 1. & 2. disp. 1. sect. 3. & disp. 3. sect. 2. & 3. ac 1. part. lib. 2. de causa prædest. cap. 4. num. 21. sic disposuit signa: in 1. Deus Optimus Maximus, via intentionis Christum Dominum & Incarnationem ejus quoad substantiam, & eas proprietates, quæ illam per se comitantur, efficaciter prædestinavit. In 2. MARIAM Virginem fore decrevit, ita quidem, ut prius illam in Matrem Christi effica-

citer eligeret, deinde ad illam gratiam, & gloriae cumulum, quem demum obtinuit, destinaret. In 3. signo Deus omnes alias creaturas, mundumque universum, secundum esse naturale, efficaciter decrevit. Subjecto mundo, & creaturis omnibus Christo, & MARIAE, tamquam supremis rerum omnium Principibus. In 4. signo praedestinos omnes, tam ex Angelis, quam ex hominibus elegit Deus ad Beatitudinem, destinans ad illam gloriam, quam quisque demum erat consecuturus, circa reprobos autem negative se habuit.

174. In 5. signo Adamum, atque Evam primos inter reliquos homines condere constituit, ut ab isto genus humanum, atque etiam MARIA suam originem

nem recenseret, & Adam, tam naturae, quam gratiae caput existeret, cum illo de transfundenda in posteros suos gratia, atque etiam in Virginem pactum est, si vero illam amitteret, suae quoque labis illos consortes faceret. In 6. signo permisit Deus lapsum Adami. In 7. ad remedium hujus peccati Christum praedestinavit in carne passibili. Ac demum, in 8. signo, cum reliquos homines in peccatum labi permisisset, ex meritis Christi passibilis in MARIA infusa gratia a peccato originali eam servare decrevit, & vi executionis ad illam gratiae mensuram adducere, ad quam ante ipsius peccati praevisionem in 2. illo signo ipsam praordinaverat. Unde vides, ex mente Eximii Maternitatem fuisse fundamentum,

ut ad tantam, tam insolentem gratiam, & gloriam fuisset Virgo prædestinata.

175. Celeberrimus Catherinus in quatuor prioribus signis metandis omnino conspirat cum Suarez. In 5. autem, in quo patrum cum Adamo initum de transfundenda in posteros gratia, ab illo discedit, sed tamen de ejus mente non eodem modo sentiunt Interpretes: nam quædam sibi aduerlantia docere videtur. P. Vasquez, Catherini mentem se asscutum putat, atque ad eo sic decernit. Quod si conferatur ea, quæ dicit Catherinus in Opusculo de peccato originali, cap. ultimo §. Unde, & 8. & in disp. de Immaculata Conceptione lib. 2. cap. 2. ejus certâ mens ea fuit, duplicem veluti legem in uno foedere cum Adamo petul-

cusso concipi posse, aliam de transfundenda gratia, & sub hac ingressam fuisse MARIAM, aliam de transfundendo peccato, & ab hac exceptam. Putat enim hic Author, rationi fuisse consentaneum, ut Virgo Deipara ad favores communi cum reliquis consortio vocaretur, atque adeo gratiam ex Adamo derivandam ipso perseverante caperet, ea vero, quæ contraria, & odiosa erant, ab ipsa longissime arcerentur.

176. Galatinus in 1. signo de liberantem Deum de mundi conditione ponit, cumque jam sub conditione futuros præsciret homines conditionate creatos patrum cum Adamo, & hoc ab illo conditionate transgressum, a mundo condendo absolute deterrebatur. Cum vero in 2. signo

venerunt illi in mentem JESUS, atque MARIA, eorum auxilio labanti mundo subveniri posse, prænovit: quare in 3. signo ex illorum amore mundum condere apud se statuit. In 4. signo ad executionem præcedentium decretorum veniens Deus MARIAM propagatam ex Adamo decrevit, & ne ex labe Adami per generationem virus serperet, Deiparamque inficeret, quamdam feminis particulam in lumbis Adami segregavit, eamque mundam, & immaculatam jussit, utpote quam ab universali fœdere excepit, quæ particula ab ipso Adamo decisa in Seth, & ab hoc in Enos, & ab his succedente ordine in reliquos ejus posteros, usque ad Joachimum, & Annam per singulos venit, demum ex illa particula Virgo procrea-

creata fuit. Hæc Galatinus, inquit Salazar, in quibus sunt in Theologia alia absurda, alia plane fabulosa, & commentitia, atque adeo prorsus rejicienda, atque confutanda sunt.

177. Ipse jam P. Ferdinandus Salazar decreta Dei ita ordinat. In 1. signo, ut suam bonitatem in creaturas effunderet Deus, mundum univèrsum propter homines condere decrevit; itaque non unum aliquem hominem, scilicet Adamum, nec plures confuse, & indiscrete, sed omnes futuros singillatim, eorumque numerum certum, ac definitum producere apud se constituit. In 2. signo, cum posset aliis modis, quos deliberaverat, homines extra causas producere, unum Adamum, & ex illo omnes per naturalem generationem condere sta-

statuit. In 3. signo, cum hominibus Deus gratiam, & gloriam cuperet, ita quidem definivit, ut is, quem naturæ caput esse iusserat, esset etiam fons, & caput gratiæ, & justitiæ.

178. In 4. signo prævidens Deus, omnes illos, quos condere prius decreverat ex uno Adamo, peccato infectos, in remedium communis peccati Christum secundum substantiam, ejusque mortem, meritaque decrevit. In 5. signo, cum Christum posset per varias causas producere, videlicet per semetipsum illum ex nihilo creando, aut ex limo, vel ex alia materia eum formando, aut per naturalem generationem maris, & foeminae, aut etiam ex Virgine tantum sine Patre ipsum condendo, prævidens omnes illas foeminas,

nas, quas prius condere decreverat, & quas lex transfusionis comprehenderat, peccato infectas, desideransque simplici voluntate ex Virgine nasci.

179. Ex hac complacencia simplici nativitatis ex Virgine immaculata propter decentiam Incarnationis decrevit primum efficaciter propter ipsius Christi merita *MARIÆ* substantiam, atque existentiam producere, atque ea prævisa, affectu etiam simplici dignitatem Matris Dei eidem cupiens ex hoc affectu auxilia efficacia illi præparavit, quibus eandem Maternitatem mereretur; ac demum propter sua, & Christi merita Mater Christi efficaciter decreta est. Ita Salazar latissime probans hunc ordinem decretorum a se statutum. Pater Joannes Marin. tract. 17. disp. 7.

disp. 7. sect. 1. a n. 1. ita dig-
gerit signa. In 1. decrevit Deus
Verbum hypostatice unire vage
in natura humana, vel Ange-
lica, vel alia nobiliori. In 2. si-
gno ex meritis Verbi ita uniti,
& propter ipsum tamquam fi-
nem decrevit Mundum, Ange-
los, & Adamum in gratia, &
prædestinavit conditionate Ada-
mum, & posteros ad gloriam,
non determinando hos præ illis.
In 3. signo posuit præceptum
Adæ, & celebravit cum illo pa-
ctum de transfusione gratiæ, vel
peccati in posteros.

180. In 4. prævidit Deus pec-
catum Adæ. In 5. intuitu meri-
torum Verbi hypostatice uniti
forte vage decrevit Deus, Ver-
bum uniri naturæ humanæ pro-
xime passibili, ut per ejus mor-
tem nos redimeret præservando,
vel

vel sanando. In 6. ex meritis
Christi decrevit B. Virginem pri-
mam omnium posterorum Ada-
mi, eam præservavit ab inclu-
sione in pacto, & elegit in Ma-
trem, postea decrevit reliquos
posteros, alios ex meritis Chri-
sti, & destinatos ad gloriam, &
intuitu meritorum Christi sic præ-
visi executi est existentia mun-
di, Angelorum, & Adam in gra-
tia, & ipsa unio cum natura
humana: electi sunt primogeni-
tores Christi, & decreta est illis
gratia ad tantam dignitatem.

181. Ita enarratis principalio-
ribus opinionibus omitto reliquas,
vel quia ad has reducuntur, vel
cum illis concordant, vel parum
discordant.

S E C T I O III.

Ex ordine Decretorum Dei stabilitur nostra conclusio.

§. I.

Ut hæc intentio Dei habeat suum effectum connaturalem, debet anima Beatissima Virginis intelligi primo creata extra corpus.

181. **E**Xposita harmonia decretorum Dei in ordine intentionis, totus, ut vides DD. labor est, ita disponere signa, ut decernatur immaculata Virgo jam præservata a peccato, jam a debito proximo per inclusionem in pacto, & ideo dimicant laudabiliter inter se in col-

collocanda Deipara præservatione in signo apto, ut præintelligatur jam ad peccatum, jam ad inclusionem in pacto: quia nil profusus agerent, si Virginem decretam exponerent in signo inepto ad præservationem a peccato. Ubi nota, quod in prosecutione finis, atque mediæ duplicem omnino ordinem agnoscere debes cum communi Theologorum; unum in intentione, & alterum in executione; qui ordines ita inter se conferuntur, & contextuntur, ut quæ priora sunt in intentione, posteriora sint in executione: quare dum sermo est de voluntatibus Dei efficacibus, non sunt alia objecta, nec alii effectus in executione, præter eos, qui in intentione ponuntur; nec licebit ordinem intentionis ab ordine executionis secernere, ac separare.

183. Verum est, quod ordine intentionis prius decernitur ipsa finis substantia secundum se, quam media singularia, singularis modus, & singularis actio, per quam idem finis denique producendus est, ordine vero executionis non ita: quia non potest finis eo modo definiri a Deo, nisi definitis, ac determinatis prius mediis, ac singulari actione, per quam ipsum finem effici oportet; nam cum voluntas Dei in eo ordine sit voluntas, liceat sic dicere, executiva rei futuræ, non potest non præsupponere, aut includere ea omnia, sine quibus res perfici non potest. Unde voluntates illas Dei quasi in ordine intentionis alias post alias distinguunt, habereque propria objecta, & effectus etiam proprios diversos ab illis, quos ordo executionis includit.

184. Nam

184. Nam v. g. intentio finis efficax respicit tamquam objectum existentiam, & substantiam rei futuræ, quæ propter se, & gratia sui amatur, respectu cuius efficax dicitur, non quia ipse effectum immediate attingat, id enim voluntatis executivæ proprium est; sed mediate, quia nimirum movet ad electionem mediorum, quæ finis productionem attingunt: quapropter Divinæ voluntatis, quatenus est intentio efficax finis, proprius effectus est electio mediorum, non quia re ipsa in Deo, sicut in creaturis una volitio causet aliam, sed quia nos juxta imperfectum nostrum concipiendi modum aliam ex alia fluere, unam ab altera inferri, apprehendimus. Quo notato, omitiendo diversas Theologorum opiniones versantes cir-

ca

ca ordinem intentionis, & executionis; cum ad rem nostram non faciant, & in quacumque sententia urgeat nostra ratio.

185. Sit nostra conclusio, & probatio simul: si in ordine executionis non decrevit Deus ut medium animam Virgineam primo extra corpus creare, non correspondet finis intentus, & effectus prædestinationi Deiparæ, quocumque modo excogitetur ab Authoribus: ergo ita debet exequi. Probatur antecedens: finis intentus est præservatio ab originali media gratia primordiali animæ Virgineæ; sed iste finis non est executus juxta intentum, nisi anima Virginea intelligatur corpori præexistens: ergo ita debet adstrui. Declaratur minor: non solum debet poni gratia in primo instanti Mariano, sed etiam debet

bet intelligi in signo apto ad eliminandum originale peccatum, sicut apud ipsos non sufficit prædestinatio MARIE ab æterno, sed etiam collocari debet, vel in signo anteriori ad pactum, vel anteriori certe ad peccatum, vel anteriori ad contractionem: ergo ut in via executiva gratia præservet a peccato, debet ejus executio fieri in signo apto ad præservandum; sed signum aptum est signum tantum antierius: ergo in signo anteriori præintelligi debet.

186. Explicatur: aliud est gratiam, expellere peccatum, aliud a peccato præservare: quia expellere supponit peccatum, & præservare impedit, ne peccatum sit. Nunc ergo: peccatum originale intelligitur in signo, in quo intelligitur anima primo concorpo-

rata, seu naturaliter ex Adamo propagata, cum per propagationem naturalem peccatum traducatur: ego si prius concipitur incorporata, quam intelligatur iusta, intelligitur iusta post natura peccatum; sed gratia, quæ post intelligitur, non potest præservare, sed repellere: ergo ut intelligatur præservatrix, debet præintelligi ad peccatum. Probatur: prius intelligitur effectus inseparabilis a natura, quam effectus proveniens ab alia forma supernaturali, vel naturali a natura distincta; sed originale est effectus naturæ descendens ab Adamo, gratia est donum supra naturam: ergo si non adstruatur prius gratia, quam natura, prius intelligitur effectus naturæ, quam gratiæ.

187. Declaratur amplius Angelic-

gelicus Præceptor quæst. 3. de peccato originali, art. 3. hæc habet: *ad primum ergo dicendum, quod anima rationalis non habet immunditiam peccati originalis, nec a se, nec a Deo, sed ex unione ad carnem, sic enim fit pars humane nature derivata ab Adam. Ad secundum dicendum, quod cum peccatum originale sit peccatum nature, non pertinet ad animam, nisi in quantum est pars humane nature. Et art. 4. hæc habet: & quidem cum peccatum originale ex carne derivetur ad animam, nulli dubium esse potest, quin aliquo modo saltem in via generationis, & temporis per prius sit peccatum originale in essentia anime, quam in potentiis, cum anima per suam essentiam immediate corpori uniat ut forma, non autem per suas*

N po-

290 *Tract. de principatu, &c.*
potentias, ut alibi ostensum est.
Hælenus Angelicus.

188. Ex quibus sic: si anima Virginea non fuit extra corpus creata quod prius intelligitur, est in primo sui esse ejus essentia corpori unita, & unita tamquam forma corporis, antequam intelligantur ejus potentia, ac per consequens gratia, quæ est qualitas superveniens perfecto esse animæ, & multo magis si recipiatur in voluntate, utpote pertinens ad amicitiam, & amorem; sed ex Ang. Doct. eo ipso, quod intelligatur unio animæ ad carnem, quod intelligatur anima pars humana naturæ, quod intelligatur forma corporis seminalis ex Adamo, intelligitur peccato naturæ sociata: ergo si intelligitur in primo sui esse intra corpus, intelligi-

Disp. II. Sect. III. 291
ligitur, ante quam intelligatur gratia. Audiatur iterum Angelicus concludens numerum supracitatum art. 4. *unde omnibus modis peccatum originale per prius est in essentia anima, quam in potentia, & ab essentia anima derivatur ad potentias: sicut & naturæ processus est ab essentia anima ad potentias: peccatum originale autem respicit naturam, ut dictum est.*

189. Ex quibus iterum urgeo: peccatum originale est peccatum naturæ, intelligo cum omnibus completæ: ergo si Virgo intelligitur completa in natura, sicut debet intelligi in signo, in quo intelligitur essentia animæ suæ informantis corpus, quod est signum anterius, vel natura, vel ratione ad potentias, & multo magis ad gratiam,

tiam, jam venit gratia in signo inepto ad præservandum a peccato: nam si erraret enormiter, qui diceret, gratiam Virginis obvenisse in secundo instanti reali suæ creationis, quia & si poneret gratiam in instanti ad expellendum apto, poneret in inepto ad præservandum, cum gratia operetur ut qualitas physica; ita parum theologice, & philosophice procedit, qui gratiam exequitur in signo, & si apto ad repellendum, inepto ad præservandum, utpote supponente signum animæ informantis, & unitæ corpori, actualisque partibus humanæ naturæ. Roboratur demum: ex illo proloquio in omni Schola celebri, *omnis ordinate agens prius vult finem, deinde ea, que sunt ad finem, id est, eo ordine, quo conducunt*

cunt ad finem; sed finis Dei prædestinantis B. Virginem fuit, ut media gratia præservaretur a peccato: ergo ordinate voluit, ut ante quam esset pars actualis humanæ naturæ anima Virginea, intelligeretur ipsa cum potentiori gratia, naturaque tantisper expectaret, donec gratia fructum suum produxisset. Quod ut ordinate accideret, necesse videbatur, ut anima Virginea primo extra corpus suum crearetur.

§. II.

*Roboratur amplius assertio
stabilita.*

190. **M**Agnum quoque roboramentum accipit noster discurrendi modus a con-
N 3 *gruen-*

gruentia, qua Omnipotens voluit procedere in omnibus rebus, præsertim in Mysterio Incarnationis, & ad illud spectantibus: audiatur D. Bern. homil. 2. super *missus est*, ubi differens; quare Christus ex Virgine desponsata nasci decrevit, sic graviter, & luculenter effatur: oportebat, a principe mundi aliquandiu celeri divini consilii Sacramentum, non, quod Deus, si palam opus suum facere vellet, impediri posset, aut ab illo merueret, sed quia ipse, qui non solum potenter, sed etiam sapienter, quæcumque voluit, fecit, sicut in omnibus operibus suis quasdam rerum, vel temporum congruentias propter ordinis pulchritudinem servare consuevit, ita in hoc quoque tam magnifico opere suo, nostræ videlicet repara-

tionis, non tantum potentiam suam, sed & prudentiam ostendere voluit.

191. Ipsaque Ecclesia mirata sapientiam Dei quotidie laudat Incarnationis dispositionem mirabilem, & locutionem Gabrielis ad MARIAM contrapositam locutioni Dæmonis ad Evam, sumens illud Ave Gabrielis ore mutans Evæ nomen, & victoriam Christi in arbore Crucis, ut qui in ligno vincebat, in ligno quoque vinceretur, & medelam ferret inde, hostis unde læserat: pariter in Virginis præservatione est valde Theologicum, & Scripturis conforme, indagare modum congruentiorum: unde cum originale peccatum traducatur per corpus ad inficiendam animam, quatenus corpus prius in executione præ-

venit animam, seu primum suum esse; cumque incipiat per esse in corpore, incipit per esse inquinatum. Quid igitur congruentius in preservatione Virginea, quam quod puritas derivetur in corpus per animam, animaque præcedens sancta præveniat primum esse completum rationale corporis? Et cum hoc faciat ornata gratia artem fallit, contemnitque serpentis caput, dum primum esse humanum corporis non incipiat, nisi per esse Sanctum: & cum hoc non possit conciliari cum natura, nisi adstruatur creatio animæ Virgineæ separata a corpore, ita congruenter debet adstrui.

192. Quod confirmari potest cum Doctrina aliquorum DD. qui loquentes de decisione Eucharistica, corruptis speciebus, utrum

utrum debeat creari a Deo nova materia, vel ad vermes, vel aliud compositum, adstruunt isti Doctores, non creari aliam de novo, sed reproduci per creationem illammet materiem, quæ destructa fuit vi verborum consecrationis. Fundamentum eorum est: quia cum destructa fuerit contra suam naturam, & violentia intercedente, exigit a Deo tota natura, ut casu productionis materiæ non producat alia, sed reproducat illammet, quæ passa est contra suam exigentiam violentiam. Cum igitur gratia originalis hominum destructa fuerit contra suam exigentiam propter peccatum ejus contrarium, vel contradictorium, semper videtur reposci a Deo, ut si aliquem ex posteris Adami crearet justitia originali or-

natum, crearet illum, ita ut in corpus derivaretur ab anima imago, & similitudo Dei; sed supposita corporis corruptione non est congruentior alius modus, ut hoc fiat, nisi, quod anima creetur separata, & Sancta: ergo hic modus congruentissimus est.

193. Nec dissimulare possumus, quod quamvis omnis anima rationalis producat, & producta fuerit in Adamo, & Eva, & in omnibus ejus posteris intra corpus, tamen congruentissimum est, ut in Virgine Beata extra corpus crearetur: ad modum quo in initio mundi Deus creavit Adamum terrenum, & postea ex ejus costa formavit Evam; contrarium tamen executus est Omnipotens in formatione Adami Cœlestis:
prius

prius enim creavit MARIAM, Evam, & Matrem viventium, autricemque meriti, & correctricem Evæ, & postea, ex ipsa generavit Adamum Cœlestem Dominum Jesum Christum; ita ut sicut Adamus dixit de Eva, *hæc est caro de carne mea & os ex ossibus meis, vocataque fuit Virago, quia de viro sumpta est*, sic MARIA poterat dicere de Christo, *hic est caro de carne mea, & os ex ossibus meis*. Si ergo Deus invertit ordinem in secundo Adamo, quid mirum inverteret in formatione secundæ Evæ, prius creans sibi primogenitam gratiæ extra corpus animam Virgineam, & si cæteras animas creasset intra corpus?

194. Audiatur Scotus in 2. dist. 34. quod *duæ sunt rationes*,
N 6 nes,

nes, quare Christus non contraxit peccatum originale, & quarum una per se sufficeret sine altera. Prima: quia purgata fuit caro ejus in B. Virgine: secunda, quia non erat filius naturalis Adæ; & ideo non obligatur in Adam. Ubi vides, quod Christus Dominus sit natus ex Virgine, non quia illi fuit necessarius hic singularis modus propagationis, cum per Personalitatem Verbi animæ, & corpori unitam, non solum maneret Filius naturalis Dei, sed etiam plenissime eliminaret omne peccatum: ergo hoc potissimum fuit ad exequendum remedium in ipsa propagatione, ut per carnem, per quam Diabolus vicerat primum Adamum, vinceretur a secundo. Quid mirum in ipsa carne, & propaga-
tio-

tione naturali Deiparæ manente substantia naturalis propagationis peregerit Deus modum singularem, ut purgaretur caro ab anima præventa in gratia? Maxime cum hoc necessarium videatur ad intelligendam immunitatem Virginis ob præsertionem ab originali primordiale.

195. In eundem sensum collimat D. Thomas quæst. de peccato originali, art. 7. respondet ad argumentum, quod sibi objicit his verbis: *Præterea Damascenus dicit in 3. lib. quod Spiritus Sanctus supervenit Virgini purgans ipsam; non autem potest dici, quod illa purgatio fuerit superflua: quia cum natura creata nil superfluum operetur, multo minus Spiritus Sanctus. Si ergo purgatione non præ-*

cedente, corpus Christi assumptum fuisset de Virgine, contraxisset nihilominus originale peccatum. Ex his videtur, quod ipsum sufficiat ad contrahendum originale peccatum, quod aliquis materialiter ex Adam carnem accipiat. Ita proposito argumento respondet. Ad 6. dicendum, quod ex hoc, quod Christus fuit conceptus ex Virgine sine virili semine, habuit, quod non contraheret originale peccatum: præcessit autem purgatio non tamquam ad hoc necessaria, ut sine originali peccato conciperetur, sed quia carnem, quam Verbum Dei suscepit, omnis puritas decebat. Hactenus Angelicus Doctor.

196. Ubi tria adverte: primum, quod juxta Angelicum Christus non contraxit originale duo-

duobus principalioribus e capitibus, 1. propter personalitatem Verbi unitam animæ in signo priori ad corporis, & animæ unionem: 2. quia conceptus fuit ex Virgine sine virili semine. Adverte 2. quod præcessit purgatio Spiritus Sancti in Christi carne, non quia est necessaria ad originale peccatum evadendum. Adverte 3. quod non obstante non necessitate ad vitandum originale, solum propter maximam decentiam, & omnem possibilem puritatem carnis susceptæ Spiritus Sanctus specialissimo modo supervenit in Virginem: quia cum non sit conceptibilis major participatio, quam, quæ fit mediâ hipostatica unione, ita præcedere debebat in carne, non modo magna puritas negativa, quæ consistit in recessu a debito culpa;

pæ; sed omnium maxima positiva per affluentiam maximorum charismatum, & donorum.

197. Nunc sic: si non propter necessitatem, sed propter decentiam tantum fecit Deus mirabilia in Incarnatione nascens ex Virgine, & ex carne excellentiori modo sanctificata a Spiritu Sancto, quia sic decebat carnem, quam suscepit Verbum: igitur quamvis in Virgine non judicaretur necessaria ad evadendum originale creatio animæ extra corpus, ut præveniretur ad sanctificandum corpus, ex quo Verbum carnem assumere decreverat, stabilienda cum fundamento erat propter decentiam maximam, & puritatem omnium maximam infra Christum: ergo datur maximum fundamentum ad assertionem nostram: cum præter

ter decentiam adstruamus quamdam necessitatem stando rerum naturis, formarumque physicarum exigentiis; & quis neget hoc maxime roborare nostrum assertum?

§. III.

Nova fundamenta pro Assertionem nostram producantur.

198. **L**oquantur modo PP. Ecclesie lumina, & fundamenta. Sit 1. Aug. 3. de libero arbitrio, cap. 5. ubi dat regulam ad dimetiendam executionem operum Dei, & est hæc: *quidquid vera ratione conaturalius occurrit, hoc scias, fecisse Deum rerum omnium conditorem:* ergo ex Aug. attendere debemus, tanquam præcipuum scopum, con-

connaturalitatem in operibus Dei; sed nihil connaturalius ad Virginis præsertionem peragendam, & præintelligendam, quam, quod anima Virginea creata fuerit extra corpus: ergo ita fuit, ex Augustino, creata. Probatur minor: nihil connaturalius formæ operanti, & impediendi effectum contrarium formæ, quam præcedentia respectu formæ, & effectus formalis sibi contrariantis; sed quid connaturalius formæ accidentali præcedenti, quam præcedentia subjecti, cui ipsa, utpote accidens inhæret? Ergo cum gratia sit forma impediens effectum corporis, sitque forma accidentalis recepta in anima, quæ subjectum ipsius est, quid connaturalius, quam quod præcedat anima ad corpus? sed non potest connaturaliter præcedere in crea-

tio-

tione, cum creetur ad exigentiam corporis; ergo solum est connaturale, quod præcedat ad unionem, & corporis informationem; sed non potest hoc esse connaturale, nisi creetur extra corpus, præcedatque informationem tantum præcedentia naturæ: ergo ex regula Augustini, ita in executione præcessit.

199. Jamque intelliges rationem, fundamentum, & vim sistematis Damasceni, qui solum docet, quod connaturalius erat, dum dicit; *quoniam futurum erat, ut Deigenitrix Virgo ex Anna oriretur, natura gratiæ factum antevertere minime causa est, verum tantisper expectavit, dum gratiæ fructum suum produxisset.* Ubi ad litteram connaturalitatem philosophicam, & Theologicam apertissime in executione manifestat:

nam

nam ponit primo in corpore naturam, gratiam in anima, naturam expectantem, gratiam expectatam, ac proinde formam peccati, alioquin recipiendam, vel physice, vel moraliter in corpore, impeditam: ergo si corpus expectavit animam, & anima fuit expectata, fuit anima extra corpus creata; quia non expectavit creationem animæ, sed expectavit gratiæ fructum, & incredibilis est gratiæ fructus absque animæ productione: ergo expectavit animam jam creatam; sed non expectaret, si fuisset intra corpus producta: ergo fuit extra, quamvis tantum tantisper per morulam, non temporis, sed signi expectavit.

200. Declaret ipse August. totum hoc insigni testimonio in Psal. 88. sic enim inquit: *Quemadmodum, si Medicus videat tibi*

bi imminere ægri tudinem, forte ex aliquo labore, & dicat: parce tibi, sic te tracta, requiesco, his tibi utere, nam si non feceris agrotabis: tum autem si feceris, & sanus fueris, recte dicis Medico: liberasti me ab ægri tudine, non in qua eram, sed in qua futurus eram. Item nescio quis mittendus erat in carcerem, venit aliquis, defendit eum, gratias agens quid dicit? Eruiisti de carcere animam meam. Rursus suspendendus erat debitor, solum est pro eo, liberatus dicitur de suspendio. En exempla allata ab Augustino gratiæ præservatricis in medicina, in pœna debiti, in liberatione carceris: sed ut hæc omnia sint præservativa, & impeditiva carceris, ægri tudinis, & pœnæ, debent præcedere ad ægri tudinem, carcerem, & pœ-

pœnam, alias non præservarent: ergo ut gratia sit præservatrix, debet præcedere ad corpus, quod per sui conjunctionem cum anima affert ægritudinem, carcerem, & pœnam originalis peccati.

201. Nec, quod Damascenus dixerit, citatus a D. Thoma, quod Spiritus Sanctus supervenit Virgini purgans ipsam, significat, non credidisse illam a primo Conceptionis instanti purissimam: nam nil clarius in toto opere Damasceni elucet, quam altissimæ laudes de Virginis puritate: quia lib. 4. cap. 15. sic inquit: ipsa enim ante sæcula præcognitivo Dei consilio prædefinita est, & diversis similitudinibus, & oraculis Prophetarum per Spiritum Sanctum figurata, prædicata. Et infra; nam re vera Domina facta est omnium crea-

creaturarum, cum Conditoris omnium effecta est Mater. Deinde in domo Domini plantata, & impinguata spiritu, veluti oliva fructifera, omnis virtutis habitaculum facta est, ab omni seculari vita, & carnali concupiscentia propriam mentem sequestrans, & sic Virginem animam cum corpore conservans, ut decebat eam, quæ in sinu Deum susceptura esset: Sanctus enim existens in Sanctis requiescit. Sic igitur sanctificationem omnium exercet, & templum sanctum, & admirabile Altissimi Dei digne demonstratur.

202. Rursus lib. 3. cap. 11. Deum enim dicimus ex ipsa natum esse: non enim hominem ullum genuit. Sanctissima Virgo, sed Deum verum, non nudum, sed incarnatum, non ex Cælo corpus traducentem, & ut per canalem trans-

*transeuntem, sed consubstantialem
 nobis carnem suscipientem: huma-
 natio enim Dei Verbi propter hoc
 facta est, ut ipsa, quae peccavit,
 & cecidit, & corrupta est, natu-
 ra vinceret eum, qui seduxerat
 tyrannum: & sic ex corruptione
 liberaret. Et infra: Unde iure
 optimo, & pro veritate Deipara-
 ram incontaminatam nominamus
 Mariam, hoc enim nomen omne
 dispensationis Mysterium commen-
 dat. Unde vides, non dixisse Da-
 mascenum Virginem primo pur-
 gatam, dum ex Spiritu Sancto
 concepit; sed Maternitatem fuisse
 præservationis primordiale fun-
 damentum, ut dixit: quoniam
 futurum erat, ut Deigenitrix Vir-
 go ex Anna oriretur, &c. Siqui-
 dem oportebat eam primogenitam
 in lucem edi, qua rerum omnium
 conditarum Primogenitum, in quo
 omnia*

*omnia coagmentata sunt, paritu-
 ra erat.*

203. Quare sensus Damasceni
 est hic: quod Virgo ab instanti
 Conceptionis fuit purissima, &
 dum caro ex carne ejus delum-
 pta est a Verbo, fuit multo ma-
 gis sanctificata. Quod ut intelli-
 gas, accipe discrimen inter puri-
 tatem, & sanctitatem, explica-
 tum ab Angelico Thoma in 1.
 dist. 44. quæst. 1. art. 3. super
 quæst. utrum Deus potuerat face-
 re humanitatem Christi melio-
 rem, quam sit? Objicit sibi 3.
 his verbis: *item videtur, quod
 nec B. Virgine* (intellige posse
 Deum facere majus) *quia secun-
 dum Anselmum, deicit, ut Vir-
 go, quam Deus Unigenito suo præ-
 paravit in Matrem, ea puritate
 niteret, qua major sub Deo nequit
 intelligi; sed nihil potest facere,
 O quod*

quod sibi in bonitate, vel puritate acquiritur: ergo videtur, quod nihil melius B. Virgine facere possit. Respondet: ad tertium dicendum, quod puritas intenditur per recessum a contrario, & ideo potest aliquid creatum inveniri, quo nihil purius esse potest in rebus creatis, si nulla contagione peccati inquinatum sit, & talis fuit puritas B. Virginis, quæ peccato originali, & actuali immunis fuit, tamen sub Deo, in quantum erat in ea potentia ad peccandum.

204. Sed bonitas intenditur per accessum ad terminum, quod in infinitum distat, scilicet summum bonum, unde quolibet finito bono potest aliquid melius fieri, & hoc est, quod dicit Damianus Serm. de Annunciatione; cum fecerit Deus omnia opera sua bona, hoc melius fecit: attende

Se-

Seraphim, & videbis, quidquid majus est, minus Virgine, solusque Opifex opus istud supergreditur. Quibus doctrinis, & auctoritatibus clarescit intelligentia Damasceni. Ponit ergo B. Virginem Purissimam a primo Conceptionis instanti, & omni creatura pura purissimam, quatenus puritas, & si proveniat a gratia non infinita, secundum recessum a contrario, seu a peccato, possit esse summa excogitabilis in pura creatura.

205. Sed cum non sit summa secundum accessum, & finitum bonum, potest amplius, & amplius positive purgari, id est, sanctificari: quod accidit in carne Virginis, quæ Spiritu Sancto specialiter repleta est, dum ejus caro unienda erat Divino Verbo, & adeo magis sanctificata,

O

2

ut

ut mirabiliter se explicat ipse
 Damascenus lib. 3. orthodoxæ fi-
 dei, cap. 12. prope finem: *ipsum*
enim Verbum caro factum est con-
ceptum ex Virgine, præveniens
quidem, & assumptione Deus,
& ipsa jam ab ipso Deificata,
quasi rribus simul factis, una
cum deductione ejus ad esse, as-
sumptione, existentia, & Deifi-
catione ejus a Verbo. Et sic in-
telligenda, & dicenda Deipara
Virgo, non solum propter na-
turam Verbi, sed etiam propter
Deificationem humane carnis.
 Unde breviter ex Damasceno,
 B. Virgo fuit purissima a primo
 instanti Conceptionis, ea puri-
 tate, qua major sub Deo nequit
 intelligi per recessum a pecca-
 to; per accessum autem ad
 Deum habuit majorem gratiam
 omnibus, sed adhuc capacem in-
 ten-

tendi per novam gratiam, tunc
 præcipue quando Spiritus San-
 ctus supervenit in illam eam-
 que elevavit ad generationem
 hominis Dei, & quando caro
 MARIÆ incepit esse caro Chri-
 sti, hæc caro fuit Deificata a
 Verbo, & Deo, & magis pu-
 ra ipsa MARIA propter impo-
 tentiam peccandi, ideoque MA-
 RIA in instanti suæ Conceptionis
 ea puritate nituit, qua ma-
 jor sub Deo nequeat intelligi.

S E C T I O IV.

*Proponitur alia sententia circa
Virginis preservationem.*

§. I.

Exponitur hæc opinio.

206. **D**octissimus Recentior
Dr. D. Joannes Jose-
phus Eguiara, nostra Academia
Jubilatus Primarius in relectio-
ne ad Canonicatum Magistra-
lem, quem plaudente univërta
republica litteraria obtinuit, se-
quentem conclusionem præfixit
defensandam. *Et si Marianam
immunisatam ab originali labe
prorsus supponam, contendo ni-
hilominus, sic fuisse conceptam
Virginem citra omnem libidinem*

pa-

*parentum, ac si in statu innocen-
tiæ fuisset progenerata. Et cum
secundum suum munus totus sit
in probando hanc esse mentem
Magistri, neminem contrahere
originale peccatum, nisi media
generatione libidinosa, in hac
ipsa generatione libidinosa con-
sistere peccatum originale five
physice, five connexive propu-
gnat: quæ omnia probat soli-
dissimis autoritatibus, & ratio-
nibus. Hic Egregius Doctor con-
venit nobiscum in assignanda for-
ma preservativa peccati origi-
nalis in via executiva, & in li-
nea physica. Huic opinandi mo-
do reduci possunt omnes defen-
dentes sanctificationem corpoream
per qualitatem infusam corpori
Virgineo, ut ipsemet Doctor
statuit per sequentia verba f. 11.*

207. „ *Nec inviti certe in sen-*

O 4

„sum

» sum istum trahi possent Mag.
 » Saabedra (Vestig. 2. d. 2. &
 » 3.) Regii, & Militaris Ordinis
 » B. Virginis MARIE de
 » Mercede scriptor doctissimus,
 » caterique Sanctitatis corporeæ
 » fautores; cum enim defendant
 » qualitatem corpoream Virgineæ
 » carni in ipso Conceptionis
 » instanti insulam, oppositamque
 » judicent cum peccato, ægre illa
 » posset cum libidinosa generatione
 » passiva Virginis jungi, quæ
 » generatio naturaliter est cum
 » originali peccato connexa; subindeque
 » nec cum activa Conceptione,
 » item libidinosa sociari posset,
 » ut quæ naturali nexu cum
 » passiva peccato maculata
 » jungitur. Sed quia in rem hanc
 » non directe, sed reflexe perquirimus,
 » uniusque Magistri

» men-

» mentem investigamus, Volentem
 » poscimus, in solo Volente
 » moramur.

» 208. Unde vides, non loqui
 » hunc egregium Doctorem ex proprio
 » ingenii penu, & sententia; sed
 » tantum promovet sententiam
 » Magistri, ut ex instituto suo
 » erat in presentiarum. Quod probat
 » autoritate Augustini de fide ad
 » Petrum ab eodem Magistro citati,
 » hæc habentis: *peccatum in parvulos
 » non transmittit propagatio, sed
 » libido.* Accedit D. Ang. præcit. opere
 » ad Anibaldum in 31. dist. art. 1. ubi
 » expendens modum, quo peccatum in
 » filios traducitur, inquit: *hoc autem
 » fit in quantum corpus cum libidine
 » feminatur: sicut enim actus generationis
 » absolute consideratus traducit naturam;*
 » ita libidinis per-

O 5 mix-

mistus traducit naturam cum culpa. Sed cum tota hæc expositio Mag. & Ang. fundetur in Aug. non negamus, semen vitiatum esse connexum cum originali peccato; sed de hoc inquirimus, qualis fuit forma in linea executiva expellens hoc vitium a femine Virgineo passivo, & quæ attulit hæc libidinis carentiam in Conceptione Mariana?

209. Si consulimus Mag. ipsum, lib. 3. dist. 3. punct. 3. cit. Aug. hæc ex ipso August. habet: *illa autem Virgo singulari gratia præventa est, atque repleta, ut ipsum haberet ventris sui fructum, quem ex initio habuit universitas Dominum, ut illud quod nascebatur, ex propagine hominis primi, tantummodo generis, non etiam criminis originem duceret.*

ceret. Alius etiam Aug. verbis utitur Magist. dist. 3. puncto 2. inde enim scimus quod ei (B. Virgini) plus sit gratiæ collatum ad vincendum omni ex parte peccatum, quod & concipere, ac parere meruit, quem constat nullum habuisse peccatum: ergo Mag. & Aug. agnoscunt gratiam pro forma expulsiva peccati, & connexionis termini, nempe libidinis, & inductivam libidinis carentiæ, & ex his videtur explicandus Mag. Neque enim negatur, a femine corrupto contrahi originale peccatum velut conditione, vel fortasse ut causa, quod negatur, est, quod hæc libidinis carentia non inducatur ab ipsa forma, a qua peccatum expellitur, quæ non est alia, quam gratia collata Virgini in primo animationis in-

stanti : ideo hæc sententia non
opponitur nostræ , quia semper
debet poni gratia , ac proinde
in signo apto executivo , tam
peccato originali , quam ipsius
fundamento connexionis elimi-
nandis .

210. Quod crediderim confir-
matum ex responsionibus ad ar-
gumenta contraria : nam sic ha-
bet objectione 2. „ Si Beatissi-
ma Virgo fuisset citra libidi-
nem Parentum genita , ac si
in statu innocentie fuisset pro-
genita , fuisset etiam in Pa-
rentibus , & semine ipso san-
ctificata ; sed hoc repugnat ;
alias non modo ante anima-
tum , verum etiam ante for-
matum corpus Virgineum ,
atque adeo B. Virgo ante se-
metipsam fuisset sanctificata :
ergo. Probatum sequela : B. Vir-

„ gine

„ gine citra Parentum concepta
„ libidinem , omne semen , un-
„ de progenita fuit , fuisset pro-
„ sus immaculatum , ut supra
„ laudatus S. Damascenus in-
„ quiebat , subindeque cum gra-
„ tia B. Virginis infundenda ,
„ simul ac conciperetur , conne-
„ xum ex lege quidem Dei , &
„ decreto ; sed hoc fat fuit ut
„ B. Virgo in semine ipso , &
„ Parentibus esset sanctificata :
„ ergo. Ad quod respondet „ di-
„ stinguo majorem : si B. Vir-
„ go , &c. fuisset in semine ipso ;
„ & Parentibus vialiter , & ini-
„ tiative sanctificata , concedo ;
„ formaliter , terminative , &
„ proprie sanctificata , nego. Et
„ infra pro explicatione.

211. „ Purissima autem Vir-
„ go ex immaculato progene-
„ rata semine simili modo in
„ se-

» semine ipso, & Parentibus san-
 » tificata fuit vialiter, & ini-
 » tiative, quod ex Divino De-
 » creto, privilegioque singula-
 » ri passivam ejus Conceptionem,
 » animationemque sanctifi-
 » ficans gratia ornatura erat,
 » quamvis pro priori temporis
 » ad animæ infusionem forma-
 » liter sancta non fuerit pro-
 » prie, & terminative. Postea
 » in instantia ad quintum argu-
 » mentum hæc habet. *Secundo* :
 » in statu innocentiae semen
 » nullam haberet vim, ut gra-
 » tiam, & originalem justi-
 » tiam parentes derivarent in
 » filios: ergo in statu naturæ
 » lapsæ nulla pollet activitate,
 » qua in prolem a Patribus cri-
 » men Adæ transmitti possit.
 » Ad quod respondet. *Ad secun-*
 » *dum*, distinguo antecedens: in
 » sta-

» statu innocentiae semen nullam
 » haberet vim causæ physicae in-
 » strumentalis, ut parentes gra-
 » tiam, & justitiam originalem
 » derivarent in filios, permitto;
 » nullam haberet vim conditio-
 » nis, & requisiti ad gratiæ
 » transfusionem, & originalis ju-
 » stitiæ, *nego*.

212. Unde vides, sensum hu-
 » jus Doctoris interpretantis Magi-
 » strum esse, Virgineum semen præ-
 » cessisse, vel tempore, vel natu-
 » ra specialiter depuratum, utpo-
 » te organizatum, ut informaretur
 » anima Sanctissima, & hoc
 » potuit evenire, per qualitatem
 » supernaturalem corpoream pro-
 » ductam a Deo vi decreti præ-
 » servativi in ipso instanti in quo
 » semen decisum cepit organizari,
 » quod congruentissimum est, &
 » consonum ponentibus in Virgine
 cor-

corporalem sanctitatem per qualitatem corpoream, & conforme dictis a nobis præcedenti sectione 3. nam perfectior dispositio congruit ad perfectiorem animam, & hæc qualitas deserviret ut dispositio ante adventum animæ, & ut proprietas post animæ adventum ab ipsa anima radicata, ut multi philosophi tenent de calore disponente ad formam ignis, permanenteque cum ipsa ignis forma: & hic discurrendi modus videtur conformior naturæ, & theologiæ, quam inducere hunc defectum libidinis habitualis per solum decretum præservativum Dei nihil positivum operans. Sed quid quid sit de hoc, nihil obstat nostræ conclusioni.

213. Quod sic probo: peccatum originale in Virgine fuit forma-

maliter expulsum, & eliminatum a gratia prima Virginis immaculatæ, dicente Alexandro VII. in sua celebri Constitut. Solicitudo omnium Ecclesiarum, *Animam B. Virginis Mariæ in sui creatione, & in corpus infusione Spiritus Sancti gratia donatam, & a peccato originali præservatam fuisse: ergo gratia debet collocari in signo apto ad præservandum ab originali, quod non intelligitur præexpulsum, nisi præintelligatur forma præservans ad ipsum originale; sed peccatum originale consequitur ad propagationem seu conjunctionem animæ cum corpore: ergo ante hanc conjunctionem debet præintelligi gratia in anima, & anima cum gratia, ut dicatur Virgo immunis a peccato vi gratiæ.*

§. II.

*Roborantur hæc omnia explicatio-
ne alterius difficultatis.*

214. **P**OTEST quidem excogitari alius modus clarior nostro defendendi hanc præcedentiam gratiæ in signo naturæ anteriori ad peccatum, & non obnoxiius difficultatibus ex singulari modo opinandi nostræ sententiæ, ponendo sic in primo signo infunditur, & creatur anima Virginea in corpus. In 2. signo ornetur hæc anima gratia. In 3. erumpat in subsistentiam propriam animæ. Et in 4. signo intelligatur anima informans. Ecce gratiam ante subsistentiam; vel si vis, pone gratiam in signo subsequenti ad subsistentiam, ante quam

quam intelligatur anima informans; sed signum anterior ad informationem est signum anterior ad peccatum: ergo datur modus clarior ponendi in Virgine gratiam præservatricem, & anteriorem anterioritate naturæ ad peccatum.

215. Non placet iste modus: quia nos non negamus, potuisse Deum mirabilibus artibus, & ineffabilibus modis Virginem præservare, sed quod tenemus est, quod ut servetur ordo philosophicus, & theologicus, quod est nostri instituti, debet vi executiva adstrui Conceptionis harmonia, sicut a nobis adstruitur. P. Ildefonsus Salmeron egregius scripturarius super Epist. ad Romanos disp. 49. de Conceptione §. *¶ si igitur*, hæc habet: *¶ si igitur B. Virgo via semina-*

naria, ut reliqui in hunc mundum venerit; & interjectis aliquibus prope medium profequitur: potuit etiam B. Desparare animam creare in gratia, ut Angelus, & primos Parentes condidit, & illa gratia omnem peccati labem impedivisset, quæ ad animæ cum corpore unionem consequi poterat, sive post signum, in quo anima communicat corpori suam vivificandi, & regendi virtutem, vel etiam ante secundum signum, in quo corporis materia suam vim se animæ subiciendi communicat, vel etiam hoc admissio in 3. signo, in quo resultat humanitas, & in 4. in quo consideratur persona, mundare, & purgare ab omni sorde peccati valuit.

216. Egregius hic Theologus; qui interfuit Sacro Tridentino Con-

Concilio Sedis Apostolicæ Theologus, & cum magna laude multum laboravit in decreto de peccato originali, ut primam gratiam Marianam a peccato Virginem præservantem explicet, varios modos proponit, non Scholastico more procedendo, sed tantum explicando substantiam præservationis, & indicando modos, quibus Deus potuit ut supremus Dominus hanc gratiam infundere ante peccatum in quocumque signo executionis Conceptionis Marianæ, unde non curavit, sicut nos curare debemus, de modo connaturaliori, & clariori lumine philosophico intellectibus profusis; ideoque videtur sibi contrarius: nam si primo modo ponit gratiam omnem peccati labem impediens, quæ ad animæ cum corpore unionem consequi poterat,

rat, fatetur, labem peccati consequi ad unionem animæ cum corpore: ergo ponit gratiam in signo, in quo peccatum intelligitur, ut peccatum naturæ, & consequens ad naturam, quod intelligibile est: nam gratia præservatrix debet præintelligi ad signum peccati, ac proinde in signo ante peccatum. Nam si signum gratiæ esset signum peccati, gratia intelligeretur pugnans, non præpugnans, seu præservans.

217. Vel collocat gratiam in signo post peccatum, quale est illud, quod innuit, *sive post signum, in quo anima communicat corpori suam vivificandi, & regendi virtutem*, & cum hæc virtus communicetur media unionem, est ponere gratiam post signum peccati, cum per ipsam unionem contrahat anima peccata-

catum; ergo semper recurrere debemus ad primum modum indicatum ab hoc Authore, maxime cum ille satis innuat, se defendere subsistentiam distinctam a natura, dum dicit *in 3. signo, in quo resultat humanitas, & in 4. in quo consideratur persona*, quod non diceret, nisi defenderet subsistentiam distinctam a natura: nam modus ponendi gratiam in signo ante informationem animæ creatæ intra corpus, solum habet locum in potentibus subsistentiam animæ in positivo distincto ab ipsa substantia animæ.

218. Nam apud defendentes subsistentiam distinctam a natura simplici, vel ab unione substantiali naturæ compositæ, non habet locum hic modus explicandi præsertionem: quia in istis

istis signum primum essendi animæ intra corpus debet esse signum informandi, præsertim apud plurimos adstruentes unionem indistinctam a similitate, & conjunctio corporis, & animæ: nam in quo signo intelligatur anima intra corpus, debet intelligi conjuncta cum corpore: ideoque debent recurrere ad signum antèrius, ponentes animam creatam extra corpus in statu capaci recipiendi gratiam, ut hæc præintelligatur ad signum peccati, quod est signum informationis, & unionis: nam in signo, in quo anima intelligitur concorporata, intelligitur corporis vitio scædata. Et est valida impugnatio istius modi, quod solum in una sententia substineri potest, & non est scæderabilis cum probabilissimis Doctorum opinionibus.

nionibus aliter subsistentiam explicantibus.

219. Quare eligimus modum primum designatum a doctissimo Salmerone, sed illum explicamus, & modificamus ad rem nostram. Audiamus illum: „*po-*
 „ *suit* etiam Deus B. Deiparæ
 „ animam creare in gratia, ut
 „ Angelos, & primos Parentes
 „ condidit, & illa gratia om-
 „ nem peccati labem impedi-
 „ visset quæ ad animæ cum
 „ corpore unionem consequi po-
 „ terat. In Angelis ergo de-
 „ bemus philosophico modo pro-
 „ cedendo asserere, prius natura
 „ fuisse completos in esse substan-
 „ tiali physico, & in signo po-
 „ steriiori datam illis gratiam: nam
 „ prius debet intelligi opus natu-
 „ ræ, quam opus gratiæ. Ita in
 „ anima Virginea, prius fuit com-
 „ p-
 „ ple-

pleta in ordine substantiali, & postea data illi gratia. Sed ad hoc necessarium est adstruere creationem animæ Virgineæ extra corpus: nam cum anima rationalis duos habeat status connaturales, unum separationis, alterum conjunctionis; in statu separationis intelligitur completa per subsistentiam propriam, nec potest dari sanctitas, antequam intelligatur persona sancta; at in statu conjunctionis non intelligitur completa nisi per subsistentiam totius: & ideo si crearetur intra corpus, non data fuisset illi gratia post subsistentiam propriam suam, sed post subsistentiam totius, sicut fuit data Adamo.

220. Audiatur Cyrillus lib. 1. de adorat. in Spiritu clarissime docens hanc veritatem his verbis:

bis: „ postea quam propria natura rationibus hoc animal (scilicet homo) absolutum fuit ab Opifice Deo, statim illius similitudine præditum est; impressa enim in illo est Divinæ imago naturæ inspirato Spiritu Sancto. Ubi clare vides, quod prius natura fuit absolutus homo, & postea inspirata imago Dei: quod est conforme rationi, & modo operandi in linea executiva, quod prius sit natura, quam gratia, prius subjectum, quam accidens, prius medium, quam finis: & cum homo fuisset creatus propter gratiam, & gloriam, prius debet intelligi homo perfectus in esse naturali, quam intelligatur in esse accidentali. Quare non potuit in hoc sensu dari gratia B. Virgini, sicut Adamo, hoc est,

est, intellecta prius absoluta, seu completa Virgine in esse physico substantiali: quia tunc daretur in signo inepto ad præservandum a peccato, quia ad minus, vel daretur in signo posteriori ad intelligentiam peccati, vel in ipso signo, in quo debet intelligi peccatum; quod est ineptum: nam quomodo potest intelligi forma præservativa ad mortem v. g. & non in alio signo, nisi in signo, in quo debet intelligi mors?

221. Quare libenter concedam, fuisse Virgini datam gratiam, sicut Adamo, quatenus utraque gratia fuit originalis; sed non annuam, datam illi gratiam in linea executiva in ipso signo, in quo fuit collata Adamo, cui non fuit data gratia, ut illum præservaret ab aliquo pec-

peccato a natura contracto, & Virgini data fuit, non ut liberaretur a contracto, sed ne contraheret, ideoque debuit dari ante naturam completam in statu conjunctionis. Repete hic Auctoritates Angelici Thomæ, quas dedimus §. 1. sect. 3. disp. 2. expono ultimam art. 4. quæst. 3. & quidem cum peccatum originale ex carne derivetur ad animam, nulli dubium esse potest, quin aliquo modo, saltem in via generationis, & temporis, per prius sit peccatum originale in essentia animæ, quam in potentia, cum anima per suam essentiam immediate corpori uniatur ut forma, non autem per suas potentias, ut alibi ostensum est: ergo signum, quod sequitur ad animæ essentiam intra corpus, est signum peccati

originalis : ergo ponere gratiam in hoc signo, vel post hoc, est ponere gratiam in signo peccati, vel post peccatum, quod est signum ineptum ad preservationem. Et hic locum habere potest D. Bonaventura, qui in Spec. B. Mariæ lect. 1. hæc habet : *Prius saltem per naturam sanctificata fuit anima B. Virginis, quam corpori unita.*

§. III.

Roborantur hæc amplius.

222. **S** Sanctus Damascenus citata orat. 1. de Virginis nativitate dixerat : etenim natura gratia cedit, ac tremula stat progredi non sustinens ; quoniam futurum erat, ut Deigenitrix Virgo ex Anna oriretur,

tur, natura gratia factum antevertere minime causa est, verum tantisper expectavit, dum gratia fructum suum produxisset : ergo natura expectavit, & fuit prius fructus gratiæ, quam foetus naturæ. Quid autem intelligat pro natura Damascenus insignis theologus, pariterque insignis philosophus, edoceat nos in sua physica cap. 9. sic ergo inquit : nonnulli materiam, quæ in unaquaque re est, naturam appellarunt, hoc est, id quod primo in qualibet re naturali existit concinnitatis omnis expertus, ut statua naturam æs, lecti lignum, atque alius cujuscumque rei artefacta aliud quidpiam esse naturalis autem omnis corporis primam, & qualitatis expertam materiam.

223. Hinc porro adducti sunt,

P 4 ut

ut materiam naturam dicerent, quia in omnibus mutationibus remanet eadem quae semper est. Quidam contra formam, quae materiam ambit, naturam nuncuparunt: quia juxta naturale nomen materia non dicitur, priusquam formam susceperit. Quemadmodum, nec a statuæ dicitur, antequam statuæ formam acceperit, tamquam scilicet materia potestate dumtaxat sit, quippe cum unaqueque res actu noscitur, & exprimat. Atque isti rectius, perfectiusque de natura conjecturam facere videntur, quam superiores. Alii id, quod ex materia, & forma mixtum, & concretum est, naturam esse tradiderunt. Propterea quod homo ex homine, & bos ex bove, atque ut brevi complectar, ex ea, quod compositum est, id quod com-

compositum, & concretum est, oriatur. At hoc natura est, non natura.

224. Hic vides, tres principaliores opiniones expositas esse a Damasceno, primam rectam judicat, secundam probabilior, tertiam falsam. Unde probabile judicat, materiam naturam appellari, rectius appellari naturam, formam, non vero admittit appellari naturam compositum: quia hoc est natura in ablativo, seu est a natura, non natura in nominativo; quod confirmat prope medium, dum dicit, *at quidem corpus naturale, tum materia, tum forma prædictum esse.* His positis, ut legenti patebit, Damasc. inclinavit in applicandam rationem naturæ materiæ, sed minus principaliter, & principaliter magis

P 5 for-

formæ, compositum vero a natura, seu naturale, non ipsam naturam in rigore philosophico appellavit, imo talem locutionem nervose rejicit.

225. Nunc sic: juxta Damascenum natura principaliter est forma, & minus principaliter materia, imo juxta sententiam, in quam inclinatur ipse Damascenus, materiam existere per existentiam formæ, rectius, & perfectius forma est natura: ergo expectare naturam est expectare formam, & expectare materiam; sed forma naturalis Virginis fuit anima, & materia corpus: ergo expectavit corpus, & anima; sed anima, quæ creatur intra corpus, non expectat corpus, & corpus, intra quod creatur anima, non expectat animam: ergo expectare animam

cor-

corpus, & corpus animam est expectare intraneitatem; sed anima, quæ primo creatur intra corpus, nequit intraneitatem expectare, cum primum signum creationis sit primum signum intraneitatis: ergo si expectavit natura, fuit in sensu Damasceni animam creati extra corpus.

226. Neque dicas: Damascenus, rectissime opinari, judicat eos, qui formam, *quæ materiam ambit, naturam nuncupant*; sed anima creata extra corpus materiam non ambit: ergo anima extra corpus non est natura. Distinguo consequens: non est natura operans, concedo; non est natura expectans, subdistinguo: expectans per instans reale, concedo; expectans per signum naturæ, nego. Lo-

P 6 qui-

quitur igitur Damascenus appro-
bans sensum philosophorum lo-
quentium pro famosiori de for-
mis materialibus, quæ erant
præcipuus scopus illorum; & ideo
toto capite comparat naturam
arti, & solum formæ materiales
possunt aliquomodo comparari
formis artificialibus: qui modus
adeo invaluit apud philosophos
modernos impugnantes Aristote-
lem: & cum primum esse for-
mæ materialis, utpote eductæ
de potentia materiæ, debeat ef-
se necessario saltem naturaliter
primum signum ejus intraneita-
tis in materia, ideo vocant na-
turam, formam, quæ materiam
ambit: quia unicum signum na-
turale primi esse formæ materia-
lis est signum intraneitatis, &
ambitus materiæ, & ideo in
istis formis nunquam potest, stan-
do

do rerum existentis, expectare
natura.

227. E contra in anima ra-
tionali, quæ cum habeat duos
status connaturales, alium intra
corpus, alium, & perfectiorem
extra corpus, habet etiam duo
signa naturalia primi sui esse,
primum extra corpus, singulare
quidem; alterum intra corpus,
commune, & ideo in composito
humano potest naturaliter esse
forma sine materia. Quomo-
dum anima rationalis primo crea-
ta extra corpus in toto rigore
philosophico est natura: quia
primo creata est ex intentione
generantis corpus, ut media in-
formatione ens naturale consti-
tuat, sed cum adhuc non intel-
ligatur informans, rectissime di-
citur expectans; & cum non
expectet per tempus, sed per

350 *Tract. de principatu, &c.*
signum, valde philosophice dicitur, quod tantisper expectavit.

228. Quod præcipue declaratur ex ipso Damasceno, & omnibus philosophis: fœtus, fructus, & effectus naturæ per exhibitionem intrinsecam partium est compositum. *At quidem*, inquit Damascenus, *corpus naturale, cum materia, cum forma præditum esse, quippe quod ex his constet: ergo expectare naturam est intelligi materiam, ante quam recipiat formam, & intelligi formam, antequam sit intra materiam; sed ex Damasceno expectavit natura: ergo expectavit corpus informari, expectavitque anima informare; sed hoc intelligi nequit, quin intelligatur anima extra corpus: ergo expectare naturam in sensu*

Da-

Damasceni est intelligi animam Virgineam primo creatam extra corpus.

229. Quod mirifice clarescit fundamento dato hujus expectationis; *dum gratia fructum suum produxisset: quasi diceret, si prius intelligeretur ens naturale, & non expectare naturam, gratia produxisset suum fructum in signo inepto: nam produceret fructum, vel in signo peccati, vel post peccati signum.* Audiat Angelicus cit. quæst. 3. de peccato originali, art. 3. ad 1. *dicendum, quod anima rationalis non habet immunditiam peccati originalis, nec ex se, nec a Deo; sed ex unione ad carnem; sic enim fit pars humane naturæ derivata ab Adam. Ad secundum, dicendum, quod cum peccatum originale sit peccatum*

na-

naturæ, non pertinet ad animam, nisi in quantum est pars humana naturæ. En mirabile sistema: concurret natura exigens, animam informare corpus ex intentione generantis, & Deus volens sanctificare in primo esse animam Virgineam vi decreti præservativi. Quid ergo? Expectet natura, & non sit anima pars humanæ naturæ per unionem ad carnem, donec gratia fructum sanctificationis producat, non ut expellat peccatum naturæ, quod nullum est in anima primo creata extra corpus; sed ut præventa gratia intelligatur prius Sancta, & incapax contrahere peccatum naturæ, dum ex unione ad carnem fiat pars humanæ naturæ.

S E C T I O V.

Hoc systemate explicantur clarius dona naturæ, & gratiæ, quæ tribuunt Theologi B. Virgini.

§. I.

De dotibus naturalibus Virginis.

230. **P**Lacet iterum recensere dona, quæ jam insinuavimus i. ubi egimus de corpore, & anima Virginis: & non memoratis donis extrinsecis, vel quasi extrinsecis Regiæ nobilitatis, Patriæ, ac fortunatum, certum est, fuisse corpus ejus inter corpora organica perfectissimum: nam si corpora primorum Parentum fuerunt perfectissima, forma-

naturæ, non pertinet ad animam, nisi in quantum est pars humana naturæ. En mirabile sistema: concurrunt natura exigens, animam informare corpus ex intentione generantis, & Deus volens sanctificare in primo esse animam Virgineam vi decreti præservativi. Quid ergo? Expectet natura, & non sit anima pars humanæ naturæ per unionem ad carnem, donec gratia fructum sanctificationis producat, non ut expellat peccatum naturæ, quod nullum est in anima primo creata extra corpus; sed ut præventa gratia intelligatur prius Sancta, & incapax contrahere peccatum naturæ, dum ex unione ad carnem fiat pars humanæ naturæ.

S E C T I O V.

Hoc systemate explicantur clarioris dona naturæ, & gratiæ, quæ tribuunt Theologi B. Virgini.

§. I.

De dotibus naturalibus Virginis.

230. **P**Lacet iterum recensere dona, quæ jam insinuavimus i. ubi egimus de corpore, & anima Virginis: & non memoratis donis extrinsecis, vel quasi extrinsecis Regiæ nobilitatis, Patriæ, ac fortunatum, certum est, fuisse corpus ejus inter corpora organica perfectissimum: nam si corpora primorum Parentum fuerunt perfectissima, forma-

mata ipsa Dei manu, cum Virgineum Corpus fuerit destinatum ad ministrandam carnem Dei Verbo, majorem perfectionem corporalem, & naturalem debebat ex Dei beneplacito sortiri. Et quidem si secundum perfectionem formarum materialium videmus materiam per potiores dispositiones, & organizationes nobilitari, naturamque plus, & subtilius laborare, & sic animæ rationali nobiliori formæ paratur a natura corpus inter organica princeps, animæ Virgineæ maximæ inter animas purarum creaturarum perfectius corpus organicum debebat disponi.

231. Perfectissima igitur fuit integritas membrorum Virginis, mira proportio conveniens, natus color, optimum temperamentum, ex quibus omnibus resul-

sultat mirifica pulchritudo, ut fufe dedimus §. 3. sect. 2. disp. 1. præsertim cum Virgineum corpus extra actualem Parentum libidinem, & ex semine adeo puro fuerit efformatum, ac si fuisset in statu innocentia generatum, debebat enim Christum, & Virginem esse inter se simillimos, non solum in moribus, sed etiam corporis perfectione, cum ex corpore MARIE formandum esset corpus Christi, dicente MARIA ad Christum: *caro de carne mea*, quod Adamus ad Evam. Etiam diximus indicando, quanta fuerit naturalis perfectio corporis Christi, quod est thalamus Divinitatis, futurum exemplar resurrectionis, & speciosus ipse præ filiis hominum.

232. Audiatur Gregorius Rhodes de Incarnatione disp. 3. sect. 1. §. 1.

1. §. 1. & 1. ubi certum judicat
 1. Sanctissimum Corpus Christi
 fuisse perfectissimum quoad om-
 nes ejus dotes, quæ sunt con-
 sentaneæ statui viatoris, & non
 repugnant cum fine ipsius In-
 carnationis; & ideo solum negat,
 quod Christi corpus ante resur-
 rectionem habuisset permanenter
 dotes Gloriorum corporum pro-
 prias, tametsi transeunter aliquas
 sibi sumpsit: quæ omnia eleganter,
 & textibus, & autoritate
 probat. Certum est illi secundo,
 complexionem illam qualitatum,
 quæ vocatur temperamentum,
 fuisse in Christo exquisitissimam,
 & perfectissimam; quod probant
 allatæ ab illo rationes ex causis,
 finali, effectiva, materiali, po-
 testque optime vocari tempera-
 mentum ad justitiam, non au-
 tem temperamentum ad pondus,
 quod

quod constat, esse non posse in
 corpore vivente; corpus enim
 vivens partes exigit etherogeneas
 ad organorum varietatem neces-
 sarias, quæ varietas stare non
 potest cum temperamento ad pon-
 dus, in quo qualitates quatuor
 æqualitatem habent intensionis
 gradualis; ad hæc additur sani-
 tas integerrima.

233. Certum est illi tertio,
 fuisse in Christo adhuc vivente,
 viatore corporis pulchritudinem
 omnino mirabilem, ut suadet di-
 gnitas Verbi, hospitis animæ San-
 ctæ, ipsa Deitate compositum di-
 gnificantis; deinde Artifex Spiri-
 tus Sanctus; materia illibatissima
 uteri Deiferæ; postremo finis, in
 quem ex terra Virgine secundus
 Adam prodit, ut nimirum amo-
 re sui omnia corda succenderet,
 quia totum salvaturus hominem,

totum etiam gessit hominem. Consonam sine dubio proportionem peritissimus perfecit Artifex, cui dicit ipse: *corpus autem aptasti mihi*. Coloris benignam suavitatem, exquisita temperies, Materna similitudo, Verbi spirantis interiorius affinitas, & propinquitus continuo afflabat. Denique corpus illud exemplar futurum erat pulchritudinis omnium corporum Beatorum, imo PP. apud Cyparisiotam, decade 6. dicere non verentur, *quod in Christi corpore tota Dei pulchritudo cernitur*, quantum corporeis oculis est visibilis: quæ omnia militant in corpore Virgineo proportionem servata infra Christum, cum hic Filius sit similis Matri-Patri, & ipse Author probet perfectionem corporis Christi e similitudine Materna. Aliud Dionysius Carnio-

niotensis dixerit, suavissimam fragrantiam Virgineum corpus exhalasse.

234. Ex perfectione corporis conjectare licet dignitatem animæ; itaque ipse Doctor sect. 3. disp. unica, quæst. 3. statuit 1. animam Virginis Deiparæ perfectiorem fuisse substantialiter individualiter anima quacumque alia humana non unita Verbo, si est possibilis inæqualitas individualis. Primo: quia ejus perfectio substantialis proportionari debuit aliquo modo immensæ gratiæ sanctificanti, cujus sedes futura erat anima. Secundo propter perfectionem præcipue animæ, quæ eligenda erat in Matrem Dei; ideo debebatur illi animæ perfectio substantialis possibilis infra Christum. Tertio proportionata esse debuit perfectio hæc ani-

animæ operationibus perfectissimis, quas MARIA perfectissime ac suavissime debuit elicere, videtur enim tanta illa, ac mirabilis perfectio non potuisse separari per solum temperamentum: ergo necessaria erat perfectio quædam substantialis major, quam in aliis hominibus. Statuit secundo: intellectum *MARIÆ* fuisse perfectissimum entitative, adeo ut nullius unquam ingenium fuerit etiam naturaliter perspicacius, sagacius, subtilius; nullus unquam fuerit in illo error, vel ignorantia positiva, aut prævæ dispositionis. Nemo enim Divinas veritates, vel penetravit subtilius, vel comprehendit solidius, vel perfectius intellexit. Ad hoc autem, ut sine perpetuo fieret miraculo, necessaria fuit illa maturitas ingenii, & velocitas. Statuit

tuit tertio: *MARIÆ* voluntatem fuisse semper rectissimam, & ab omni motu inordinato liberam, actus habuisse omnes circa finem, & media, circa bonum, & malum, qui sunt in nobis; sed rectos semper, & Divinæ voluntati conformes, saltem quoad objecta formalia, imo, & ita conformes rationi, ut eam nunquam prævenirent.

235. Tantum addit, fuisse in *B. Virgine* in summo gradu excellentiæ indolem illam optimam, quæ fundamentum esse dicitur totius boni, estque illa, quam sortitum se esse gloriabatur *Salomon*, anima bona, naturalis nimirum inclinatio voluntatis ad omnem virtutem: quam efficiunt tria, temperamentum optimum, passiones moderatæ, cognitio clara boni; quæ

quæ in MARIA adeo excelluerunt, ut natura Virginis possit vocari singulare naturæ miraculum; in qua corruptio per peccatum illata locum non habuit. Statuit 4. potentias materiales, tam internas, quam externas animæ Virginis fuisse perfectiores entitative potentiis cuiuslibet alterius hominis, & quidem phantasia semper placata, & placida nihil repræsentare unquam potuit, nisi sincerum, & verum.

236. Etiam in somno, ubi tamen Deipara naturaliter habere potuit somnia, quæ neque errorem inducerent, nec rationem turbarent, nec libertatem obruerent; quæ dormienti exedita, & integra semper fuit. Appetitus sensitivus eisdem actus omnes habuit, qui vocari solent

lent in nobis passiones, amorem, desiderium, gaudium, odium, tristitiam, sed ita tamen rationi obsequentes, ut illi nunquam rationem prævenirent, nec illi unquam resisterent, quare non tam passiones, quam propassiones dici debent, etiam si causarent mediocrem aliquam impassionem in corpore; sed placidam tamen, & quantum imperaret ratio. Sensus etiam externi perfectissimi rationi, & voluntati penitus subiecti.

§. II.

De donis supernaturalibus Corporis, & Animæ Virginæ.

237. **C**UM dona naturalia collata sint Immaculatæ Virgini propter supernaturalem,

Q 2 lem,

lem, ad quam destinabatur, excellentiam, agnoscunt Theologi in corpore Mariano carentiam illam libidinis, quæ congenita erat naturæ corruptæ, sive per qualitatem supernam depurantem semen, sive per Dei Omnipotentiam specialiter preparantem tabernaculum Altissimi in vi specialis electionis MARIÆ ad dignitatem Matris. Alii propterea ponunt in corpore Virgineo qualitatem materialem disponentem organa in signo, vel priori naturæ, vel temporis ad infusionem animæ, quia a primo creationis instanti Mater Dei erat Virgo, & destinabatur. Omnes similiter deinde ponunt Maternitatem corporalem, qualitatem nimirum, non modo sanctificantem corpus, sed elevantem corpus, illudque reddentem ma-

majori adoratione dignum, ac reverentia omnibus Sanctis, & Angelis.

238. Quæ qualitas passiones residentes in concupiscibili natura, nempe sex, amorem, odium, desiderium, fugam, gaudium, & tristitiam, & quinque in parte irascibili, nimirum spem, desperationem, timorem, audaciam, & iram, quas omnes passiones ea, inquam qualitas corporea sanctificans composuit ad normam honestatis, & rectæ rationis, fuitque radix boni moralis, ad quod potentias inclinavit corporeas, illas avertens a malo in re corporea morali, seu ad concupiscibilem, & irascibilem pertinente. Unde ab instanti primo suæ Conceptionis ponunt in corpore Virginis, ratione dictæ qualitatis sanctifican-

tis illud, iustitiam originalem, non prout sonat impassibilitatem, & immortalitatem, sed prout significat sanationem naturæ, constitutionem perfecti hominis, inter Deum, & hominem, rationis, & appetitus concordiam, specialemque Dei providentiam, & custodiam, fomitis extinctionem; immo dant illi fomitem, & inclinationem vehementem ad bonum.

239. Non minora sunt, sed praeclariora, quæ a Theologis animæ Virgineæ attribuuntur, usus rationis, a primo suæ Conceptionis instanti, sanctificatio per proprios actus, adeo ut in primo instanti usus rationis, id est, ex ipso momento Conceptionis Deum amaverit ardentissime MARIA, & simul emiserit Virginitatis perpetuæ votum, quæ
Vir-

Virginitas fuit in summo gradu perfectissima. Deinde statuendum est pro certo, quod MARIA Deipara totam illam habuit infusam plenitudinem scientiæ naturalis, quæ potuit conferre ad perfectam prudentiam rerum agendarum, ad intelligentiam perfectissimam Scripturarum, & Mysteriorum fidei; deinde probabilius iudicant, quod MARIA Virgo habuerit ab initio Conceptionis infusam scientiam supernaturalem Mysteriorum omnium, quæ fide credimus.

240. De perfectione voluntatis asserunt, virtutes omnes; tum infusas per se, tum infusas per accidens, tum theologicas, tum morales, fuisse in MARIA ita perfectas, ut non sit ab ullo intellectu creato excogitabilis perfectio virtutis in pura crea-

tura, quæ sit illa major, vel etiam æqualis: fingant (inquit Rhodæ disp. unica quæst. 4. sect. 8. §. 1.) morales omnes Philosophi, quamcumque voluerint, cogitent Angeli omnes, quamcumque potuerint, nunquam tamen, vel numerando, vel mensurando attingent magnitudinem, vel multitudinem virtutum Dei-para.

241. Jam de gratia collata in primo instanti Virgini mira, & merito loquuntur. Primo: tenent, ut valde probabile, quod gratia in primo instanti collata *MARIÆ* Virgini plures intensive gradus habuit, quam gratia ulli unquam homini, vel Angelo data in fine vite, immo etiam, quod intensior illa fuit, quam gratia data omnibus Angelis, & hominibus simul,

mul, & collective sumptis, adeo ut, si fiat cumulus ex omnibus illis gratis Sanctorum, ille minores habiturus sit gradus, quam gratia *MARIÆ* in primo, & unico instanti data: dataque illi tunc esse virtutes omnes in gradu heroico, quæ non dedecent Dei Matrem, gratiaque omnes datas, quæ scilicet dantur ad utilitatem aliorum, auxiliaque efficacissima: nam ex perfectione illius primi actus, per quem *MARIA* meruit cumulum illum gratiæ, inferitur; sicut enim gratia, quæ excellentia auxilia meruit, superavit gratias omnium Sanctorum, congruum omnino fuit, ut auxilium, quo præventa est, superavit efficaciam auxiliorum omnium, quæ omnibus simul Sanctis sunt data.

242. Accipit deinde MARIA cum gratia prima sanctificante iustitiam originalem, quoad effectus ejus præcipuos: hanc ergo gratiam defendunt, non solum datam Deiparæ, sed datam ex meritis, quod gloriosum est; ideoque dicunt, MARIAM Deiparam meruisse saltem de congruo totam illam gratiam, per quam in primo instanti est sanctificata, & omnia etiam privilegia, quæ cadere potuerunt sub merito, qualia sunt extinctio fomitis, confirmatio in gratia, immunitas a peccato originali, & quod majus est, etiam Maternitatem Dei, immo gratiam infinitam defendunt aliqui, & aliqui volunt datam Virgini in primo instanti merito solutorio totam gratiam, quæ danda illi debebatur. Unde fundant argu-
men-

mentum gratiæ Virgineæ ex perfectione actuum, ex continuatione, & proportionem dupli, secundum quam gratia crevit ad tantam consummationem, ut concludat Rhodes cum Andrea Cretensi, serm. de dormit. Deiparæ dicente: *siquid, quod nos superat, divina operata est gratia, nemo miretur intuens ad novum, & ineffabile, quod in ea peractum est Mysterium ab omni infinitate infinitis infinite exemplum.*

243. Quid de Maternitate, quæ est donum super omne donum, & radix felicissima omnium gratiarum dicant P. P. simul cum Theologis fundati in Scripturis, & Ecclesia, nimis longum esset, cum Maternitas Dei sit dignitas simpliciter infinita, & qua nulla major potest

intelligi. In primis enim MARIA Virgo ratione Maternitatis habet veram relationem ad Deum Filium, unde variæ quoque resultant relationes ad Patrem, & Spiritum Sanctum: habet quoque cognationem, affinitatem, & veluti consanguinitatem cum Deo, ut videndum est apud Rhodes disp. cit. quæst. 2. sect. 3. §. 2. Propter Maternitatem etiam convenit MARIE tanta, & tam exquisita similitudo cum Deo, ut totus videatur in MARIA splendere Deus, tota, quantum fas creature est, splendere de Deo MARIA; proinde MARIA Deipara ratione Maternitatis quamdam habet cum Deo unitatem identitatis, quantum creatura convenire potest, ita ut MARIA pura maneat creatura: ratione item Maternitatis habuit

potestatem veram jurisdictionis, & aliquomodo proprietatis in Christum ipsum fundatam in voluntate Christi, qui voluit se obsequio Matris subicere.

244. Habet quoque jus verum, ut honoretur a Deo, quantum pura creatura potest honorari. Etiam habet jus, ut ametur a Deo complacente in MARIA gratiosissima, tanquam in objecto amabilissimo, & elatigiente ei omnia bona. Habet quoque MARIA ratione Maternitatis esse Reginam temporalem, & Dominam omnium creaturarum spiritualium, & corporearum; complectiturque regnum ejus totum ordinem gratiæ, & gloriæ. Demum MARIE titulo solo Maternitatis debentur, abstrahendo ab omni ejus merito, gratiæ omnes, quæ alicui un-

unquam creaturæ concessæ sunt; immo gratiæ plures, & majores, quam a bono intellectu creato concipi possunt: immo omnes gratiæ, quarum aliqua unquam pura creatura capax esse potest, dicente Sancto Bernardino de Sena serm. 52. *neque in personis creatis, neque in Personis increatis reperitur hæc dignitas, nisi in una Persona Divina, quæ est Patris, & in una persona humana, quæ est Maris.*

§. III.

Prosequitur intentum, & roboratur assertio nostra.

245. **M**ira sunt, quæ Theologi asserunt, & quæ inferunt de Virginis inaudita perfe-

fectione: animam optimam, corpusque perfectissimum agnoscunt, & talem in bonum propensionem, ut aliqui defendant, quos inter P. Mathæus Delgado, in Collegio Mexicano Primarius Magister in manuscriptis, etiam independentem a Maternitatis præstantissima dignitate prævisam omnibus, & naturalibus, & supernaturalibus auxiliis, tam de facto, quam conditionate collatis libere consenturam; quinimo sub quolibet eorum optimum in genere moris operaturam; inferuntque, eam moraliter necessitatum esse ad optimum in genere moris, sub unoquoque auxilio ponendum. 246. Et tuentes aliqui possibilem creaturam rationalem liberam ita perfectam ut solum esset peccabilis metaphysice, & essen-

essentialiter, seu pro casu metaphysice possibili; tuentes etiam creaturam rationalem liberam, quæ ratione suæ perfectionis, ut connaturaliter existat, exigat gratiam sanctificantem, gloriæ lumen, aut visionem beatificam cum omni peccato impossibiles, immo etiam tuentes creaturam rationalem; & volitivam liberam metaphysice, & essentialiter positive impeccabilem, huic tamen, sicut & reliquis creaturis, ita perfectis adeo excedere Sanctissimam Deigenitricem Virginem MARIAM defendunt, ut ipsius perfectio in genere moris perfectionem omnium longe, lateque superarit.

247. Quod autem hæc omnia dona clarius, & elucidius intelligantur, & philosophius adaptentur in nostro systemate, cuique

que clarum videbitur; nam si Cyrillus Hierosolymitanus tribuit incorruptionem, & alia mirabilia cadaveribus Sanctorum ab informatione animarum iustarum his verbis: *inest quedam hujusmodi virtus in corporibus Sanctorum propter tot annos inhabitatas in illis animas iustas quorum ministerio usæ sunt.* Tribuet quilibet animæ, etiam in signo, in quo non intelligitur informans, corporis perfectiones; præsertim cum omnia dentur a natura, vel gratia, ut dispositiones ad animam, a qua postea adveniente radicantur ut proprietates: & nemini dubium est, quin omnes perfectiones corporales Virginis datæ sint illi propter animam, naturales propter perfectionem naturalem, supernaturales propter supernatu-

ralem, excellentiores, & præclariore propter Maternitatem.

248. Unde cum perfectior status animæ arguat perfectiores operationes in ipsa, & perfectiorem exigentiam in corpore, status animæ separata est connaturalior, & naturalioribus melioribus dispositionibus corporis, & donis supernaturalibus aptior. Unde claret, animam Virgineam creatam separatam esse in perfectiori statu ad omnia dona, tam naturalia, quam supernaturalia, tam corporea, quam spiritualia: nam ex parte intellectus perfectius intelligit separata, quam conjuncta; 1. quia intelligit se quidditative, quod in corpore non præstat: 2. concipit intelligentias propriis conceptibus, & non per negationem. 3. Deum melius cognoscit, quia cognoscit me-

me-

melius effectus illius, & meliores: 4. cum sit libera corpore, & phantasmatis, aptior est ad intelligendum, & perseverandum in actibus intellectus, ait D. Th. art. 2. ad 1.

249. Immo etiam res materiales melius intelligit anima separata, quam conjuncta, quia est liberior, & lumen intellectus expeditius; & si ex gradu immaterialitatis taxatur gradus cognoscitivi, magnis cognoscitiva actualiter est anima, & perfectiori modo extra corpus, quam intra. Quamobrem usus rationis concessus a D. D. in primo instanti Virgini, nullo negotio declaratur, & sine miraculo adstruitur posita prima animæ creatione in signo naturæ extra corpus. Perfectiori intellectui correspondet perfectior modus operandi volun-

ta-

tatis, sanctificatio per proprios actus, meritum de condigno, & immensa gratia, & Maternitatis; quæ omnia plana sunt in anima separata, potentique usum rationis, & voluntatis continuare intra corpus minori miraculo, quam si primo creata fuisset intra corpus.

250. Propterea qualitatem Maternitatis exhibitam animæ donum perfectissimum, radicem, & scaturiginem mirabilium Virginis exhibitam in essentia ipsius animæ, vel in intellectu, quam congrue declarat systema Damasceni? Cum ipsa cognosceret, quid reciperet, vel clare, vel confuse, cumque ejus munus esset elevare creaturam ad generandum Deum, melius videtur, datam esse animæ, dum pure spiritualis intellegebatur, & nullis irretita ma-
te-

teria obstaculis, & corporis impedimentis; præsertim cum Maternitas sit apud aliquos participatio Paternitatis Divinæ; & si Pater generat Filium via intellectiva, æquum erat, ut Genitrix participatione gauderet hac radicali in statu, in quo perfectius cognoscit anima Deum, & spiritualia; qui est status separationis. Accedit ad hoc, quod ita intelliguntur clarius Patres dicentes: Virginem prius concepisse mente, quam corpore, & beatiorum esse propter hunc conceptum mentalem, quam corporalem.

251. Nec deterioris conditionis debebat esse MARIA, quam Angeli creati in plenitudine rationis, potentesque a principio meritorie operari, & in quibus non est retardatus propter impedimentum

tum naturæ influxus habituum infusorum, & correspondentium viribus gratiæ. Quæ si longe, lateque abundavit præ omnibus in primo instanti Mariæ Conceptionis, danda erat illi in Cœlo: si enim omnes prædestinati gaudent proportionali modo consummatione suæ gratiæ in Empyreo, cui fuit data major gratia in principio, quam cæteris simul sumptis in Cœlo, congruentius erat, ut in ipso Cœlo Virgini conferretur primordialis gratia: quæ omnia connaturaliorem Dei modum operandi aperte innuunt; & si Deus poterat perfectiora operari in Virgine minori miraculo in statu separationis animæ, cur Regina Matri denegabit Philosophus, aut Theologus, quod est conforme suis principiis?

252. Hæc

252. Hæc etiam suadent creatio Adami, & Evæ in pleno, & perfecto rationis usu, quia destinabantur Parentes totius humani generis, & non expediebat retardare in capitibus humanæ prolis cognitionem, reverentiam & obsequium Creatori suo: igitur cum MARIA Domina fuerit creata a Deo Mater viventium excellentiori modo, & sine, quam Eva, quid absurdi est, quod Deus Omnipotens, & prædestinans, & quasi exhauriens, saltem intensive, in unica Virgine perfectionem moralem, non creaverit MARIAM plenius expeditam ad obediendum, & obsequendum Deo suo? Cumque statutum descendentia per naturalem propagationem ab Adamo obfaret, ut crearet Virginem a principio in perfecta ætate, sicut Evam, fa-

ce-

ceret, quod non obstabat, nempe creare animam a principio cum perfecta mensura plenitudinis rationis ad utendum spiritualibus donis sibi in infusus? Verum est quod omnia hæc patrare poterat Deus in anima ligata corpori; sed non modo conaturaliori, & clariori sapientibus, & Divina per principia scientiarum explicantibus.

253. Inde fluunt, sicque melius intelliguntur perfectiones corporis, & clarius. Nam vel ponuntur ut dispositiones ad animam recipiendam, proprietatesque ab ipsa anima radicandæ, vel ut qualitates ab ipsa anima derivandæ in corpus, & nemo negat, eo perfectiones esse dispositiones corporeas, quantum perfectiones, quas corpus organicum exigit; & quantum perfectior est anima, quæ

quæ informat, eo perfectiores derivatæ in corpus proprietates, qualitates, & dona; atqui anima secundum substantiam perfectissima, est perfectior in statu separationis, perfectioresque modi comitantur illam, tunc prius separatam, posterius informantem: igitur ad declarandam totam Virgineam perfectionem, tenendum est cum Damasceno, quod natura gratiæ foetum antevertere minime ausa est, verum tantisper expectavit, dum gratia fructum suum produxisset.

DISPUTATIO III.

De mirabili prorsus Immacu-
latae Virginis Conceptione.

SECTIO I.

Quo in loco fuerit creatus
Eva?

§. I.

An intra, an extra Paradysum
creati fuerint primi Parentes?

255.

Olemnis est
apud Patres,
& Theolo-
gos Catholi-
cam Eccle-
siam sequentes, celebriſque con-
trapoſitio inter Evam, & MA-
RIAM; quamobrem, ut viam
dicendis de Virgine muniamus,
pla-

placuit aliqua de Patria, ſeu lo-
co formationis Evæ breviter præ-
libare. Cumque de hac re nulla
ſit in Scripturis expreſſa mentio,
quæſtionibus dedit locum Moy-
ſes Hiſtoricus. Nam de Adamo
ſolum dicit Gen. 2. creaffe Deum
illum de limo terræ; quæ autem
fuerit illa terra, vel ubi fuerit
formatus homo, ibi non dicitur,
ſtatim vero interponitur de Pa-
radysi plantatione notiſſima: plan-
taverat autem Deus Paradysum
voluptatis a principio; & addi-
tur, in quo poſuit hominem,
quem formaverat. Quibus ex ver-
bis oritur dubium, an Deus crea-
verit Adam intra, vel extra Pa-
radysum? Quia duobus modis po-
tuit illum in Paradyso ponere: 1.
formando illum in ipſo Paradyſo:
2. illum extra Paradysum
creando; & in Paradysum poſtea

R 2 trans-

transferendo: & hinc nascitur similis de foemina controversia.

Dico 1. Adamus fuit formatus a Deo extra Paradysum: Ita Angelicus Præceptor 1. parte quæst. 102. art. 4. & est communis Theologorum, ac Patrum. Probatur 1. ex allegatis verbis: *In quo posuit hominem, quem formaverat*; ergo homo jam erat formatus, dum fuit in Paradyso positus. Clarius eodem cap. *sulit Deus hominem, & posuit eum in Paradyso*. Ex quo, cum non nisi violenter verbum *sulit* significet primam substantialem productionem, explicari naturaliter debet de transmutatione locali: ergo Adamus fuit formatus extra Paradysum: Consonat cap. 3. ubi: *emisit eum Dominus Deus de Paradyso voluptratis, ut opera-*

retur terram, de qua assumptus est: ergo liquido constat, Adamum non fuisse assumptum de terra Paradyfi.

256. Rogari hic obiter solet, qui fuerit ille locus extra Paradysum, in quo Adam fuit creatus? Et communiter fertur fuisse formatum in Campo Damasceno: ita Petrus Commestorius in hist. scholast. cap. 13. Fundamentum sumitur ex Josue 14. ubi dicitur, quod Adam maximus ibi inter Enacim situs est: qui locus est prope Ebron, ubi jacet Campus Damascenus. Ubi a sepulchro ad formationem argumentantur, dicente Genesi; ejectum esse de Paradyso, ut operaretur terram, de qua assumptus est; sed merito sentit Abulensis, hoc fundamentum non esse solidum, præ-

fertim cum sit communis sententia Patrum, Adam in Monte Calvario fuisse sepultum. Quare nihil venit facile definiendum.

257. Dubitatur etiam, quomodo fuerit in Paradysum translatus? An Divina inspiratione accepta cum notitia Paradyfi, illuc tetenderit propria virtute gradiendo? An ministerio sui Angeli Custodis subito in Paradysum translatus fuerit? Sicut Abacuc Propheta in Babilonem ductus est. Probabilior videtur hic modus propter Scripturæ verba: *Tulit ergo Dominus Deus*: qua phrasi significari solet in Scripturis peculiaris translationis modus Divina Virtute factus, sicut Genesis 5. de Henoch dicitur: *non apparuit, quia tulit cum Deus*. Et Ecclesiast. 44. & ad

Hebrzos 11. *translatus* exponitur: 2. & maxime, quia illa translatio debuit velocissime fieri: quia intra eandem diem erat Eva in Paradyso formanda ex costa Adæ, prius impositis nominibus animalibus; non poterat autem Adam tam cito iter illud pedibus facere, præsertim si adstruatur creatus in Campo Damasceno.

258. Dico 2. Eva intra Paradysum fuit condita. Etiam est D. Thomæ loco supra citato, & in 2. dist. 8. ubi Magister, & alii Theologi contentiunt, & indicant multi ex Patribus, præsertim Ambrosius lib. de Paradyso cap. 8. punct. 10. & 11. Quod probatur ex ipsa serie historica 2. Genesis: nam ibi dicitur, Adamum post suam creationem statim positum fuisse in

Paradyso, ibique adducta fuisse ad eum animalia, postea immissum soporem, & ibi ex cocta ejus formatam esse Evam: præsertim cum plurimi teneant, Evam sexto die fuisse creatam. Contraria namque sententia Josephi lib. 1. antiquitatum sequuti a Ruperto lib. 2. in Genes. cap. 32. multum invertit historiam, quæ debet esse, nisi aliud obster, prima regula veritatis.

259. Oppones fortasse 1. Tertullianum lib. 2. contra Martionem cap. 10. dicentem: quod nemo hominum in Paradyso Dei natus est, ne ipse quidem Adam, translatus potius illuc: ergo Eva non fuit in Paradyso formata. Respondeo, Tertullianum in textu loqui tantum de viris; id enim causæ suæ inferiebat, scilicet, ut inde probaret

ret verba Ezechielis: *in deliciis Paradyfi fuisti* non posse de humano Principe intelligi. Oppones 2. non videtur verosimile, Deum creasse sceminam in loco nobiliori, quam virum: ergo Eva non fuit intra Paradyfi vireta formata. Nego consequentiam innixam antecedenti falso, cujus quidem Divini Consilii plures rationes redduntur: potissima videtur, quia prior locus homini debebatur secundum naturam suam spectato, & alius excellentior solum conveniebat ei, ut in statu innocentie, & gratiæ constituto: nam priori titulo conveniebat communis terræ habitatio, posteriori autem preparatus fuit illi locus amoenissimus, & aptissimus, tum ad vitæ commoditatem, & salutem, tum etiam ad vitam con-

templativam, & tranquillam agendam cum jucunda, & facili operatione conjuncta.

260. Utergo conditionem suæ naturæ ipso usu, & modo creationis homo cognosceret, extra Paradysum creatus est, ut postea in Paradysum translatus, beneficium magis agnosceret, & in majore pretio, & æstimatione haberet illud, & ad conferendum, & custodiendum fieret sollicitior. Postquam autem Adam (in quo tunc tota species humana continebatur) extra Paradysum creatus fuerat, non oportebat, Evam in eodem creati loco, quia jam dicta ratio in illa non vigeat, nam ex conditione hominis suam naturam cognoscere poterat.

261. Oppones 3. licet *Genesis* 2. dicatur, tulisse Deum ho-

hominem, & posuisse illum in Paradyso, & postea referatur, adduxisse ad illum animalia, nihilominus potuit hoc posterius prius fieri, quia non videtur congruum, bruta animalia adduci ad Adam intra Paradysum: ergo ordo narrationis Scripturæ non favet formationi Evæ intra Paradysum. Nego inclusam antecedentis probationem, teneoque, animalia fuisse introducta in Paradysum, ut Adam eis nomen imponeret. Et ad Damascenum negantem, futura fuisse bruta animalia in Paradyso, respondetur, verum id esse quoad permanentem habitationem, & homine invito: nam si animalia bruta in Paradyso non inventirentur, non fuisset ausus Dæmon in specie serpentis mulieri apparere.

262. Oppones 4. si Eva fuit creata in Paradylo, præceptum datum fuisset primo homini, antequam formaretur Eva, sed hoc videtur dissonum, quia utrumque obligavit, & utrique imponi debuit: ergo. Respondet Eximius lib. 3. de hominis creatione cap. 5. num. 12. præceptum illud impositum fuisse Adamo, quam primum in Paradysum introductus est, antequam vel animalia fuissent ad ipsam adducta, vel Eva ex ipso formata: 1. quia id probat ordo narrationis Genesis 1. a quo non est sine magna causa recedendum: 2. quia verba præcepti ad unam personam in singulari diriguntur, scilicet, præcepitque et dicens: ex omni ligno Paradyfi comede, de ligno autem boni, & mali ne comedas, in quantum-

cumque enim die comederis ex eo, morte morieris.

263. Ubi quatuor vicibus, aut vocibus numerus singularis habetur; & quavis aliqua illarum vocum græce in plurali ponatur, & ita legat Gregorius lib. 36. moralium cap. 10. alias 13. nihilominus in hebræo legitur in singulari, sicut in vulgata habetur. Præterquam quod D. August. verbum plurale ad sensum singularem reducit. Ad absurdum Ruperti responsum est a Chrylostomo homilia 14. in Genesim: nam legens in plurali verbum illud, *ne comederis ex eo*, inquit, *non dum Eva producta, quasi utrique manderet dicebat, ne comederitis: manifestans iam inde ab initio quod* & Paulus dicit, *caput mulieris est vic, quod unus sit* & *mu-*

mulier. Idem tenet expresse Ambrosius lib. de Paradyso cap. II. Et ita præceptum pervenit ad Evam non productam, sicut perveniret ad Posterios, si status ille durasset.

§. II.

*Quo loco fuerit creata anima
Eve?*

264. **S**uppono i. ut certissimum, Evam, quoad omnem membrorum corporalem integritatem fuisse formatam perfectam, id est, cum omnibus partibus organicis, & sensibus omnibus internis sine ullo defectu, vel impedimento ad operationes membrorum, & sensuum perfecte exercendas. Ita docent, vel potius, ut manifestum sup-

po-

ponunt Patres, & Theologi, & cæteri Scriptores in Genesim. Probatur ex verbis illis: *vidit Deus cuncta, quæ fecerat, & erant valde bona*: ergo etiam corpus Evæ erat valde bonum: & si cætera animalia sexus foeminei integra, & perfecta creata fuerunt in corporibus suis: ergo multo magis Eva, quæ, ut præesset cæteris, creata est. Deinde opera Dei perfecta sunt, & hoc pertinet ad Bonitatem, Sapientiam, & Omnipotentiam ejus: ergo maxime debuit hanc perfectionem ostendere in formatione Evæ, quam non tantum verbo, sed propriis quasi manibus ædificavit. Unde optima ratio colligitur: quia omnes defectus corporales humanæ naturæ per peccatum introducti sunt, & sunt poena peccati: ergo ante peccatum

tum

tum illos non habuit, ac proinde cum corporibus integris, & perfectis creati sunt.

265. Suppono 2. Evam in perfecta etate, & totius corporis, omniumque membrorum augmento consummato fuisse creatam. Hoc docuit Magister Sententiarum in 2. dist. 17. & alii Scholastici cum Divo Thoma quaest. 91. art. 3. & 4. & probari solet ex Augustino 6. lib. de Genesi ad litteram cap. 13. & quamvis, ut Pereira notat lib. 4. in Genesim disp. de formatione corporis humani, quaest. 3. Augustinus interrogando magis quam asserendo loquitur; affirmat autem, & potuisse Deum hominem ita creare, & id fecisse, quod Omnipotentem, & Sapientem posse, ac facere congruebat. Quis autem dubitet, congruentissimum fuisse, Deum
crea-

creare primos homines cum perfecto augmento, & integris viribus corporis, ac membrorum omnium? Expresse id docet Augustinus lib. 10. de peccati merito, & remissione cap. 37. ubi id confirmat exemplo aliorum animantium.

266. Nec contradicunt illa verba hominibus specialiter dicta *cresecite, & multiplicamini*. In quibus verbum: *cresecite* non ad augmentum priorum corporum refertur, sed ad augmentum in numero, & multitudine, ut statim explicat per verbum *multiplicamini*, & ideo praemittitur ibidem, *masculum, & feminam creavit eos*; quia, scilicet ad illud genus augmenti uterque sexus erat necessarius. De etate, in qua creata fuit Eva, non satis constat, sed certum est, in ea etate

te fuisse formatam, quæ proportionata erat connaturali perfectioni propagationis, & tempori diuturnioris vitæ, qua victura erat super terram. Quantæ autem magnitudinis fuit corpus Evæ? Eadem mensura discurrendum est! Refert quidem Moyfes Barcephala lib. de Paradyso cap. 14. tom. 1. Bibliothecæ, quosdam Doctores dixisse, primos homines ex terra Paradyso affini in Syriam per mare pedibus comessasse, cum essent staturæ procerissimæ, quod, ut ait, ex Athanasio, & Cyrillo comprobare nitebantur, & ipse non reprobatur.

267. Eximium vero nullum fabulæ hujus vestigium se, inquit, in Athanasio, & Cyrillo invenisse: nam tanta proceritas corporis non pertinet per se ad perfectionem corporis humani, alias

Chri-

Christus Dominus illam assumpsisset, saltem in resurrectione, & omnibus resurgentibus danda esset. Circa temperamentum, dispositionem, & pulchritudinem certum est, primos homines habuisse magnam, & consummatam perfectionem in his omnibus quæ ad corpus pertinent; tum quia opera Dei perfecta sunt; tum quia cum essent Parentes universi humani generis, decuit etiam esse in corpore perfectissimos; tum quia corpus, & temperamentum debet esse proportionatum perfectioni animæ in virtute, & acumine intelligendi, cui corpus maxime inservire debet; & animæ primorum Parentum valde perfectæ fuerunt, ac proinde corpora ornata omnibus corporalibus perfectionibus.

268. Cir-

268. Circa creationem animæ sicut Genesis 2. dicitur: *creavit Deus hominem de limo terræ, & inspiravit in faciem ejus spiraculum vitæ; & factus est homo in animam viventem*: quæ quidem verba de solo Adam scripta sunt, tamen quantum ad animam spectat, eandem rationem habent in Evæ productione: unde mutando verbum illud: *hominem de limo terræ*, applicari possunt ad Evam hoc modo: *formavit igitur Deus mulierem de costa Adæ, & inspiravit in faciem ejus spiraculum vitæ, & facta est in animam viventem*: igitur Deus creavit animam rationalem Evæ, eamque corpori ejus univit, dum inspiravit in faciem ejus spiraculum vitæ, ac proinde anima Evæ fuit primo creata in Paradyso. Hæc est sen-

ten-

tentia communis Scholasticorum in 2. dist. 17. & D. Thoma 1. p. quæst. 90. art. 1. & 3. Item est communis sententia Patrum, præsertim Chrysostomi homilia 12. in Genesim in fine; dicente Albino, seu Alcuino quæst. 8. in Genesim: *quid est, quod Deus inspiravit in faciem Adæ spiraculum vitæ?* Respondet: *inspiratio Dei in faciem hominis traditio est anima rationalis, quod de Eva pariter intelligunt Patres.*

269. Colligitur etiam clare; eodem instanti, quo Adam productus est, & factus est in animam viventem, fuisse animam ejus, & corpori unitam, & creatam, at non antea. Similiter anima Evæ: nam in hoc errarunt olim Origenes, & alii dicentes, omnes animas hominum fuisse in prin-

principio simul creatas: verum
 in hoc veritas Catholica est, ge-
 neraliter loquendo, animas non
 fuisse in principio creatas simul;
 sed creari in eodem instanti, in
 quo corporibus uniuntur, ut o-
 stendit Divus Thomas dicta quæst.
 90. art. 4. ex naturali principio,
 quod anima est vera forma cor-
 poris, forma autem non est na-
 turaliter ante compositum, teste
 Aristotele 12. metaphysicæ, tex-
 tu 17. & in hoc conveniunt Do-
 ctiores, & Patres, ut videri po-
 test Eximius lib. 7. numero 8.
 se remittens ad alios tractatus.

270. Audiatur ipse Eximius
 num. 10. *sed nihilominus posita*
 „ assertio vera est, nimirum,
 „ animas Adæ, & Evæ non fuis-
 „ se prius tempore creatas, quam
 „ corporibus unirentur, sed solum
 „ prius natura, & in eodem in-
 „ stan-

stanti temporis. Ita docet Div.
 Thomas dicta quæst. 90. art. 4.
 & Bonavent. in 2. dist. 17. art.
 1. quæst. 3. & ibi communiter
 Scholastici, & alii moderni in
 Divum Thomam, & est commu-
 nis sententia Patrum: Gregorius
 Nicen. lib. de Opific. hominis
 cap. 28. & 29. generaliter lo-
 quitur de animabus omnium ho-
 minum, & contra Origenem disp.
 Damascenus autem lib. 2. de Fi-
 de cap. 12. in particulari dixit:
Deum animam ratione, & intel-
ligentia præditam per insufflatio-
nem Adamo tribuisse. Et ne quis
 cogitare posset, tribuisse animam
 jam creatam, subdit: *porro cor-*
pus, & anima una creata sunt;
non autem ut Origenes deliravit,
hæc prius, illud posterius. Pro
 eadem sententia refertur potest
 Hieronymus locis supra allegatis
 Epist.

408 *Trañ. de principatu, &c.*
Epist. 61. ad Pammach. & 139.
ad Cyprianum, & 8. ad De-
metriad.

271. Ultimo dicendum est ;
animam Evæ fuisse in sua sub-
stantia & proprietatibus natura-
libus valde perfectam ad imagi-
nem, & similitudinem Dei crea-
tam, & post Adamum ab ipso
Deo factam: quare si inter ani-
mas rationales nulla est perfe-
ctior altera, anima Evæ habuit
totam perfectionem substantia-
lem, cujus anima rationalis in
individuo capax est; si vero in-
ter rationales animas est inæqua-
litas individualis, quamvis inco-
gnitus nobis sit gradus perfectio-
nis pendens tantum a voluntate
Divina, asserere tamen possumus,
habuisse gradum maximum per-
fectionis, propter rationes potio-
ri titulo applicabiles animæ, quam
corpo-

Disp. III. Sæc. I. 409
corpori, atque eodem modo sen-
tiendum est de potentiis, intel-
lectus, scilicet, & voluntatis cor-
respondentibus substantiæ animæ
perfectissimæ.

§. III.

*De perfectionibus Evæ in statu
innocentiæ.*

272. **I**N primis circa locum de-
stinabatur in statu inno-
centiæ pro habitatione Evæ Pa-
radylus voluptatis, locus amœ-
nissimus, arboribus pulcherrimis,
& fructuosis confitus, magno fon-
te sæcundus, ac denique habens
omnia, quæ ad hominum habi-
tationem, & ad vitam jucundis-
simam, & immortalem peragen-
dam accomodatissima essent: quia
cum homo corporalis sit, corpo-
rali

rali loco indigebat saluberrimo, & jucundissimo tali statui proportionato, in quo omnia necessaria ad immortalitatem corporis invenirentur. Exinde patet, in statu innocentiae futuram fuisse Evam immortalem, vel per intrinsecam qualitatem per totum corpus diffusam, & extensam illi inditam, ut a nulla extrinseca causa, quæ esset in illa sufficienter applicata, posset corrumpi, ut tenet Molina tract. de opere sex dierum, disp. 28. 3. & 4. conclus. vel per qualitatem spiritualem animæ inhærentem, & corpus a corruptione præservantem, ut indicare videtur Augustinus lib. 6. quæst. novi, & veteris Testamenti, quæst. 19. vel non per qualitatem intrinsecam, sed per alia remedia a Deo Optimo ordinata.

273. Fuit

273. Fuit etiam creata, ornata innumeris donis naturalibus, & supernaturalibus, & mira profusus rectitudine naturali, ac justitia supernaturali: nam in primis habuit naturalem scientiam a Deo sibi inditam ea plenitudine in specie, & individuo, quam inquit Ecclesiasticus, cap. 17. dicens: *creavit Deus de terra hominem*; & infra, *creavit ex ipso adiutorium simile sibi*: & infra, *& disciplina intellectus replevit illos, creavit illis scientiam spiritus, sensu implevit cor illorum, & mala, & bona ostendit eis*. Sed non propter hoc judicamus, quod novisset Adam, aut futura contingentia, præcipue libera, aut cogitationes aliorum hominum internas; quod optime explicat Divus Thomas 1. part. quæst. 94. art. 3. dum

S 2 di-

dicit: Adam habuisse omnium scientiam, in quibus homo natus est instrui, & hæc sunt omnia illa, quæ virtualiter existunt in primis principiis per se notis, quæcumque scilicet naturaliter homines cognoscere possunt; unde infert in solutione ad 2. non potuisse Adam proficere in scientia naturali quoad numerum scitorum.

274. An potuerit autem decipi in naturalibus, negat Angelicus Thomas 1. part. quæst. 49. art. 4. & quæst. 18. de veritate, art. 6. & videtur fuisse sententia D. Augustini lib. 3. de libero arbitrio cap. 18. dicentis: *approbare falsa pro veris, non est natura, insituri hominis, sed pœna damnati*: ac lib. 11. Genesis ad litteram cap. 10. dicit: *non fuisse Evam a serpente de-*

cipiendam, nisi jam per superbiam peccasset, in quo ponit, ante peccatum decipi non potuisse. Qui ita erat rectus in intellectu, fuit quoque naturaliter rectus in voluntate; Deus enim fecit hominem rectum. Quare ex Durand in 2. dist. 26. q. 2. fuerunt insulæ Adæ virtutes morales, ac per consequens Evæ, quæ circa alterum versantur, ut iustitia, & liberalitas. Et ex Suario etiam fortitudo, temperantia, & reliquæ omnes determinantes voluntatem ad omnem rectitudinem, cujus erat capax, ideoque data fuit Evæ subjectio appetitus voluntatis, & rationis in principio creationis, ut quandiu non peccaret mortaliter, sentire non posset prævenientes motus inferioris appetitus rectæ rationi adversos, mul-

toque minus, sublequentes rationi jam imperanti repugnantes.

275. Utrum autem Evæ in statu innocentiae datum fuisset peculiare dominium tamquam proprium illius status donum, juxta illud Genesis 1. *faciamus hominem ad imaginem, & similitudinem nostram, & presit piscibus maris, & volatilibus Cæli, & bestiis univærsæ terræ, omniq; reptili, quod moverur in terra.* Et quidem, ut notat Cajetanus, hoc dominium circa usum in executione, seu in modo obedientiae aliquid speciale continebat in statu innocentiae. Super hoc statu legatur Eximius citat. cap. 17. Et progrediendo ad dona supernaturalia bene loquitur Ambrosius lib. 6. Exam. cap. 7. Illa anima a Deo pingitur,

tur, quæ habet in se virtutum gratiam renitentem, splendoremque pietatis: illa anima bene picta est, in qua splendor gloriæ, & Paternæ imago substantiæ. Secundum hanc imaginem, quæ refulget, pictura pretiosa est Adam ante peccatum; quod similiter dicendum est de Evæ.

276. Unde Adamum fuisse justificatum, ac per consequens Evam in eodem instanti, in quo fuerunt creati, est sententia Divi Thomæ 2. part. quæst. 95. art. 1. conformior Scripturæ ac PP. Quantam habuerit gratiam, non est facile dimittendum; sed dicendum est, habuisse magnam, quamvis non consummatam, quia non consummatur nisi in statu beatitudinis, habuisseque simul cum gratia

charitatem, & alias Virtutes, per se infusas, morales, & dona Spiritus Sancti, quæ consequuntur gratiam gratum facientem, habuisseque spem futuræ beatitudinis, potuit autem, debuitque sperare auxilium bene operandi, perseverandique in gratia. Immo Adamum in primo instanti fuisse sanctificatum non solum per habitus, sed etiam per proprios actus, est expressa sententia Divi Thomæ 1. part. quæst. 95. art. 1. ad. 5. Et Eximii lib. 3. de hominis creatione cap. 19. num. 3. quia cum motus voluntatis fiat in instanti, potuit primus homo, ac proinde Eva, in eodem instanti, in quo creatus est, per proprium motum gratiæ consentire.

An iustitia originalis fuerit donum ab omnibus supra dictis distinctum.

distinctum, diximus disp. 2. sect. 1. §. 1. num. 137.

277. Simul cum gratia fuit Evæ ante peccatum infusa aliqua notitia supernaturalis Mysteriorum supernaturalium earum rerum, quæ supernaturaliter amandæ, vel sperandæ erant; valde credibile, & probabilissimum est, Mysterium Trinitatis fuisse Adamo revelatum, antequam peccaret, dicente Epiphanio contra hæreses in præfatione totius operis: *Adam protoplastus formatus est, non circumcissus, sed carne præputium habens; non autem erat idololatra, & novit Patrem Deum, & Filium, & Spiritum Sanctum; Propheeta enim erat.* Quod infra probat, eo quod novit, quod Pater dixit Filio: *faciamus hominem ad imaginem, & simi-*

418 *Tract. de principatu, &c.*
similitudinem nostram. Etiam
fuisse revelatam Incarnationem
Verbi, docuit Div. Thomas 1.
part. quaest. 2. art. 7. & 3. An
fuerit vera fides, vel altius fi-
de in Adamo, & Eva, ali-
qui ex antiquis, & gravioribus
Theologis dixerunt, non fuisse
fidem, sed aliquid perfectius, &
medium quoddam inter fidem,
& visionem; sed Angelicus 1. part.
quaest. 95. art. 3. & aliis locis
agnoscit veram fidem superna-
turalem in Adamo.

S E-

SECTIO II.

*De loco, ubi fuit creata Anima
Beatissimæ Virginis.*

§. I.

*Anima Virginea creata fuit in
Empyreo.*

278. **P**Robata per totum hoc
opus creatione Animæ
Virgineæ extra corpus, restat af-
signare locum ipsius Purissimæ
Creationis, statimque Dico, quod
supposita creatione Animæ Vir-
gineæ extra corpus, congruum
sentimus creatam fuisse Animam
Virginis in Coelo Empyreo. Pro-
batur conclusio: Scholastici com-
muniter, ut videre est apud
Eximium lib. 1. de Ang. cap. 4.

S 6 do

docent, omnes Angelos creatos
fuisse in Cælo Empyreo, quia
inde ceciderunt Angeli mali, ut
colligitur ex multis testimoniis,
& cum casus fuerit fere imme-
diatè post creationem, non est
verosimile, alibi fuisse creatos,
& illuc postea translatos, ante-
quam peccarent. Unde colligi-
tur, etiam Sanctos Angelos ibi
fuisse creatos: quia ubi mali
peccaverunt, Boni restiterunt,
& cum illis præliati sunt, &
inde eos expulerunt. Ita sentit
Div. Thomas dicta quæst. 61.
art. 4. & alii cum Magistro in
2. quæst. 2. Alensis 2. part. quæst.
19. memb. 3. ad 2. cum Glossa
initio Genesis. Idemque sumi
potest ex Hieronymo lib. 6. in
Isaiam, cap. 14. dum sentit,
Luciferum ab illo Cælo cecidisse,
dicens: *unde ille descendit*
per

*per superbiam, posse nos ascen-
dere per humilitatem.*

279. Nunc sic: Petrus Da-
mianus serm. de Annuntiat. in-
quit: *Cum fecerit Deus omnia
opera sua bona, hoc melius fe-
cit. Attende Seraphim, & vi-
debis, quidquid majus est, mi-
nus Virgine, solumque Opificem
opus istud supergredi.* Joannes
Chrylost. serm. de Nativ. apud
Metaphrastem: *quid majus, aut
illustrius inveniri poterit? Quid-
nam illa sanctius? ... inter res
creatas visibiles, aut invisibiles
majus, aut excellentius inveniri
non potest: ergo quidquid ex-
cellentia concedimus Angelis,
potiori titulo concedere debemus
Beatæ Virgini, si vel Scriptu-
ra, vel Ecclesia, aut PP. non
contradicant; sed nulla inveni-
tur repugnantia, proditque clarior*
in-

intelligentia Scripturarum de Vir-
gine loquentium, creatione ipsius
Animæ posita in Cælo: ergo si
Angeli creati sunt in Empyreo,
fuit etiam in ipso Cælo creata
Anima Virginis naturæ spiritua-
lis Princeps, & superior in gra-
tia ipsis Angelis: nam quod
concedimus excellentiæ inferiori-
bus, & servis, concedere tene-
mur Superiori & Reginæ.

280. Dices vero: Eximius
Suarius cap. 4. citato, num. 6.
hæc habet: „ 4. *verosimile* sa-
„ tis est, Angelos non fuisse
„ creatos in Cælo Empyreo.
„ Quoad hanc partem non dis-
„ plicet opinio Ruperti, nec
„ ejus conjectura sumpta ex com-
„ paratione ad hominem: nam
„ sicut homo non fuit creatus
„ in Paradyso terrestri, quia
„ quodammodo superabat natu-

„ ram

„ ram ejus, sed extra illum,
„ & postea in illum fuit trans-
„ latus, ut beneficium speciale
„ agnosceret; ita Angeli non
„ debuerunt creari in loco pro-
„ prio Gloriæ, & qui est velu-
„ ti spiritualis Paradyfus, sed
„ extra illum, ut postea juxta
„ sua merita in illum transfer-
„ rentur. Accedit, quod ad ex-
„ cellentiam illius loci, & di-
„ gnitatem pertinet, ut sem-
„ per fuerit ab omni labe pec-
„ cati purissimus, & conse-
„ quenter, quod in illo nec
„ Angeli peccaverint, ac sub
„ inde in illum ingressi non
„ fuerint, donec in statu im-
„ peccabili constituerentur: er-
„ go maxime ob hanc ratio-
„ nem non debuerunt in il-
„ lo loco creari. Et potest
„ hoc comprobari ex verbis il-

„ lis

» *lis Luciferi: in Cælum ascen-*
» *dam.*

281. Contra tamen: ipsis rationibus Eximii meam conclusionem convinco: ideo Angelus non fuit, conjectura Ruperti, creatus in Empyreo, quia homo non fuit creatus in Paradyso; sed Eva formata fuit in Paradyso: ergo quamvis Anima Christi, qui Adamum terrestrem corrigebat, non fuisset creata in Cælo, Anima Virginis, quæ fuit Evæ opposita, creata fuit in Cælo, dicente August. serm. de Natal. Domini: *Auctrix peccati Eva; Auctrix meriti MARIA: Eva enim luxit; Ista exultavit: illa peccatorem; Ista edidit Innocentem. Mater generis nostri panem intulit mundo, Genitrix Domini nostri salutem intulit mundo... Evæ planctum*

MA-

MARIÆ cantus exclusit. Et Ecclesia concinit: Felix Cæli porta, sumens illud AVE, Gabrielis ore, funda nos in pace, mutans Evæ nomen. Igitur si infelix mortis porta formata fuit in Paradyso terrestri, cur negabimus felici Cæli portæ, quod fuerit primo creata in Paradyso Dei, qui est Empyreum? Secunda Eximii ratio, quod est apud ipsum præcipuum, & maximum fundamentum, est: quod ad illius loci excellentiam pertinet, quod semper fuerit ab omni labe peccati purissimus, ac subinde illum ingressi non fuerint Angeli, donec in statu impeccabili constituerentur; atqui puritas Virginis fuit major in illo instanti omni puritate Angelorum, etiam in statu impeccabilitatis ipsorum, & Virgo in illo instan-

stanti confirmata in gratia, & Maternitate sanctificante prædita, peccare non poterat: ergo ratio Eximii nobis aperte favet. Verba Luciferi satis explicari possunt de ascensu in locum superiorem Empyrei, ubi se Dominus in Solio manifestat, vel ad locum, ubi MARIA adoranda erat, ut dicemus infra fundati in 12. Apcalypseos, ubi narrata Conceptione Virginea per illa verba: *signum magnum apparuit in Cælo, Mulier amicta Sole, &c.* prosequitur textus: *& factum est prælium magnum in Cælo: Michael, & Angeli ejus præliabantur cum Dracone.*

282. Præterquamquod etiam si Angeli non fuissent creati in Cælo Empyreo, habemus fundamentum, ut Anima Virginis fuisset ibi creata, dicente

te Damasceno: *O Sanctissima! Quæ Principatus, & Potestates fefellisti Immaculata conservata!* Quantaque concedimus Virgini, quæ non concedimus Angelis? Sequamur nos propositum assumptum. P. Joannes Marin tract. 17. disp. ultima de Incarnat. sect. 4. movet hanc questionem: An si Domina Virgo mortua esset ante Christum, apertæ fuissent januæ Cœli, & ingressa fuisset in Cœlum? Et I. part. hæc habet: *Dico 1. Dominae Virgini statim post mortem essent apertæ januæ Cœli, seu non fuissent clausæ ita, ut non potuisset statim adire Cœlum. Probatur 1. eisdem rationibus, quibus probavimus sect. 2. quod non descendisset in sinum Abraham, & sect. 3. quod statim fuisset*

„ set essentialiter Beata; quæ si
 „ quid probant, similiter pro-
 „ bant, futuras fuisse apertas
 „ januas Cœli, seu non fuisse
 „ ita clausas, ut non potuisset
 „ statim adire Cœlum. Proba-
 „ tur 2. quoties januæ Cœli sunt
 „ apertæ in ordine ad principa-
 „ le, id est, in ordine ad vi-
 „ dendum Deum, sunt etiam
 „ aperte in ordine ad minus prin-
 „ cipale, id est, in ordine ad
 „ videndum Deum in Cœlo;
 „ sed Beata Virgini fuerunt aper-
 „ tæ januæ in ordine ad viden-
 „ dum intuitive Deum statim
 „ post mortem: ergo etiam fue-
 „ runt apertæ in ordine ad vi-
 „ dendum Deum in Cœlo. Ma-
 „ jor est communis sententia
 „ DD. apud Suarez tom. 2. in
 „ 3. part. disp. 42. sect. 1. §. *ni-*
 „ *hilominus*, aperte dicentem,
 „ quod

„ quod cui apertæ fuissent ja-
 „ nuæ ad videndum Deum, aper-
 „ tæ fuissent ad videndum Deum
 „ in Cœlo.
 „ 283. „ Probatur 3. Sancti An-
 „ geli erant custodes januarum
 „ Cœli, ut constat ex Psal. 23.
 „ *atrollite portas, Principes, ve-*
 „ *stras*; sed verosimile est, quod
 „ Sancti Angeli aperirent ja-
 „ nuas, quas custodiebant, suæ
 „ Reginae, dum non habebat
 „ obstaculum ingrediendi per eas,
 „ quale non habuit Beata Vir-
 „ go, ut probavimus, statim
 „ ac mortua est: ergo januæ
 „ Cœli apertæ essent Beatae Vir-
 „ gini statim post mortem,
 „ seu non fuerunt ita clausæ,
 „ ut non potuisset adire Cœlum.
 „ 284. Igitur si in re diffici-
 „ liori, & ubi videntur obflare
 „ Scripturæ, & PP. conceditur
 „ Bea-

Beatae Virgini commoratio æterna in Cælo, quid novi videtur ponere creationem Animæ Sanctissimæ Virginis in Empyreo transeunter, maxime cum hoc modo explicentur clarissime Scripturæ, alioquin non nisi in alieno sensu intelligendæ? Nec minorem crediderim congruentiam, quod si primus homo de terra terrenus, secundus autem homo, scilicet Christus agnovit originem ineffabilem secundum principale, quod dicit Christus, nempe Personam in sinu Patris, descenditque de Cælis, & homo factus est, ipsa melior Eva descendit de Cælo secundum Animam, ac rationalem Personam, ac Virgo, & Mater facta fuit; Sanctus enim Bernardinus de Virgine loquens serm. 52. tom. 1. hæc habet: *neque in personis crea-*

creatis, neque in Personis In-
creatis reperitur hæc dignitas,
nisi in una Persona divina, quæ
est Patris, & in una Persona
humana, quæ est Matris. Lo-
quitur de prærogativa generan-
di Deum. Cumque Eva agno-
scat pro patria Paradysum ter-
restrem, & ibi sit formata Ma-
ter viventium; in Paradyso Dei,
quod est Empyreum, æquum est
ut fuerit primo creata Mater
Cœlestium, ibique ab æterno
Patre participaverit dignitatem
maximam generandi Deum, in
Maternitate radicali, & radica-
ta in gratia sanctificante. Est
enim Maternitas dignitas omni-
no Cœlestis, & plane termina-
tive divina, ita ut posset Deus
alloqui Virginem diverso, sed
excellentiore modo, quam Hie-
remiam: Prius quam esses in
ute-

utero, novi te, & antequam
ingredereris in vulvam, sancti-
ficavi te. Prædicante Bernardo
in 12. Apocalypſeos: novum fe-
cit Dominus super terram, ut
mulier circumdaret virum, nec
alium, quam Christum: no-
vum quoque fecit in Cælo, ut
Mulier Sole appareret amicta.

285. Maximum fulcimentum
accipit hæc assertio ab opinio-
ne, in quam inclinat P. Didac-
us de Bæza Societatis nostræ
in Evangelicam historiam part.
2. lib. 18. cap. 3. §. 9. ubi per
totum illustrat, quod resurrectio
Virginis non fuit in sepulchro,
descendente Anima e Cælis ad
corpus, sed in Cælis, sublato
corpore ad Animam: ergo si
producit maxima fundamenta ad
hunc modum stabilendum sin-
gularem in Virginis resurrectio-
ne,

ne, neque Christo, neque cæte-
ris resurrecturis communem, non
videbitur mirum, quod nos ad-
struamus creationem primam Ani-
mæ Virginæ in Cælo, quan-
tumvis singularissimam, & ne-
que convenientem Christo Do-
mino, neque cæteris hominibus.
Urgetur: resurrectio corporis,
quæ est nativitas e sepulchro,
dicente Ecclesia Christo Domi-
no: *Qui olim e Virginis sacra-
rio, nunc e sepulchro nasceris,*
est magis congruum, ut fiat in
ipſo sepulchro; atqui his non
obstantibus, non est inauditum,
resurrectionem Virginis adstrue-
re in Cælo: ergo minori titu-
lo censetur incongruum, pri-
mam Animæ Virginæ creatio-
nem collocare in Empyreo. Fir-
matur amplius: D. D. Didacus
del Castillo Antistes Truxillensis

in Alphabeto Mariano §. CLXIX.
 hæc habet: „ *Manna* cibus fuit
 „ in Cœlo formatus, & e Cœ-
 „ lo lapsus, habens omne dele-
 „ stamentum. Totum hoc MA-
 „ RIÆ tribuit Ambrosius in
 „ Psal. 21. dicens: *Quin potius*
 „ *ipsam MARIAM Manna di-*
 „ *xerim, quia est subtilis, &*
 „ *splendida, suavis, & Virgo,*
 „ *quæ velut cœlitus veniens cun-*
 „ *ctis Ecclesiarum Populis cibum*
 „ *dulciorem melle defluxit.* Fuit
 „ ergo Manna ex mente Am-
 „ brosii MARIÆ typus, ut ex-
 „ primeret MARIAM sic a pec-
 „ cati communi noxa liberam,
 „ ac si in Cœlo conceptam,
 „ vel ex inde missam. Si MA-
 „ RIA in Cœlo concepta fuis-
 „ set, nemo ambigeret, ab ori-
 „ ginali peccato immunem fuis-
 „ se. Hoc innuit Ambrosius,
 „ cum

„ cum MARIAM Manna vo-
 „ cat, & velut venientem e Cœ-
 „ lo, ac si diceret B. Virgo ab
 „ originali culpa aliena fuit, ac
 „ si in Cœlo fuisset concepta,
 „ vel e Cœlo *veniret.* Hactenus
 „ Sapientissimus iste Doctor
 „ explicans Ambrosii Magni men-
 „ tem. Nunc ego sic insurgo: si
 „ *MARIA in Cœlo concepta fuis-*
 „ *set, nemo ambigeret, ab origi-*
 „ *nali peccato immunem fuisse:* er-
 „ go adstruere creationem Animæ
 „ Virginæ in Cœlo, illamque fun-
 „ dare, est via clarissima ad in-
 „ telligendam immunitatem Virgi-
 „ nis a peccato, & ipsam schola-
 „ stico modo declarandam.

§. II.

Scripturarum roboramenta.

286. **A** Deo sunt pro nobis
 Scripturæ clara, ut
 nisi hic abseriberetur modus,
 difficile intelligerentur. Pauca
 seligam præ multis. Audiatur
 F. Joannes de Sylveyra Carme-
 lita, Insignis Theologus, Insi-
 gnisque Scripturarius, super cap.
 12. Apocalypseos vers. 1. *Signum*
magnum apparuit in Cælo, Mu-
lier, &c. Quæst. igitur 12. n. 96.
 hæc habet: *Dico*, quod hæc
 Muliere sub hoc signo juxta
 litteram non solum intelligitur
 Ecclesia, sed etiam Sacratif-
 sima Virgo MARIA, quia
 uno, & eodem verbo meta-
 phorico potuit Spiritus San-

» Etus

» Etus æqualiter utrumque in-
 » tendere, aliter non recte ex-
 » plicatur finis intentus a Spi-
 » ritu Sancto: ergo juxta hunc
 » Authorem ad litteram intelli-
 » gendus est hic Text. Antea quæst.
 10. rogat: Quare hoc signum
 magnum Virginis MARIE ap-
 paret in Cælo, & non in ter-
 ra? Respondetque: *triplex est*
 » Cælum, Aereum, Sydereum,
 » & Empyreum, ut jam dixi
 » quæst. 2. num. 8. In quonam
 » Cælo apparet hoc Marianum
 » Signum? Dices fortasse in Em-
 » pyreo; obstat tamen, quia
 » MARIA dicitur, quod ascen-
 » derit super omnes Cælos;
 » exaltata super omnes Choros
 » Angelorum. In quo ergo Cæ-
 » lo dicitur hoc signum? In il-
 » lo nempe altissimo, quod di-
 » citur Thronus Sanctissimæ Tri-

T 3

» ni-

„ nitatis. Richardus de Sancto
 „ Laurentio lib. 12. serm. de Af-
 „ sumptione, visum est, ait,
 „ illud signum in altiori, nem-
 „ pe triumphali illo Cœlo, si
 „ quod est altius, vel superiori
 „ parte Empyreï, ubi est Thro-
 „ nus Divinæ Majestatis, quod
 „ dicitur Cœlum Sanctissimæ Tri-
 „ nitatis, nihil enim creditur
 „ altius sede MARIÆ, quæ ad
 „ Dexteram Filii sedere dicitur
 „ in Throno Majestatis.

„ 287. „ Ait Salomon Prov. 31.
 „ num. 10. *Mulierem fortem quis*
 „ *inveniet? Procul, & de ultri-*
 „ *mis finibus pretium ejus. Ubi*
 „ sermo est de Sanctissima Vir-
 „ gine MARIA, ut magna est
 „ vox PP. ac Interpretum, &
 „ tantum ait Salomon, quod
 „ sit procul & de ultimis fini-
 „ bus? cur non explicat, qui-
 „ „ nam

„ nam sint hi ultimi fines? si-
 „ cut de credentibus ad Christum
 „ venientibus expresse dicit Isaias
 „ 52. num. 10. *Videbunt omnes*
 „ *finis terræ salutare Dei no-*
 „ *stri; Hieremiæ 6. num. 21.*
 „ *Gens magna consurget a fini-*
 „ *bus terræ. Sicut ergo creden-*
 „ *tes dicuntur ad Christum ve-*
 „ *nire ex finibus terræ, cur hæc*
 „ *Mulier, portans Cœlestem Pa-*
 „ *nem, non dicitur venire a*
 „ *finibus terræ, sed tantum ma-*
 „ *xime exaggeratur, venire a*
 „ *finibus remotissimis, ac ma-*
 „ *xime distantibus? Procul, &*
 „ *de ultimis finibus? Quia hæc*
 „ *Sancta Mulier MARIA non*
 „ *prodit a finibus terræ; sed a*
 „ *finibus remotioribus, ac ex-*
 „ *cellentioribus, nempe a fini-*
 „ *bus supremi, ac altissimi Cœ-*
 „ *li Empyreï. Div. Bernardus*

„ Homilia super *Missus est* sic
 „ ait: *Procul, & de ultimis fi-*
 „ *nibus pretium ejus, non par-*
 „ *vum, non mediocre, non de*
 „ *terra, sed de Cælo; nec de*
 „ *Cælo proximo terris pretium*
 „ *fortis hujus Mulieris, sed a*
 „ *summo Cælo egressio ejus.*

288. „ Ait nolter Joannes A-
 „ pocalyp. 21. num. 2. *Vidi San-*
 „ *ctam Civitatem Jerusalem de-*
 „ *scendentem de Cælo a Deo,*
 „ *paratam sicut Sponsam ornatam*
 „ *Viro suo.* Quæ verba Magni
 „ PP. ut Divus Augustinus, Ru-
 „ pert. & Divus Bernardus de B.
 „ V. MARIA interpretantur: ip-
 „ sa enim est Civitas Regalis
 „ Æterni Verbi, Civitas Regis
 „ Magni Psal. 47. n. 3. & quia
 „ etiam in ea omnes Fideles com-
 „ morantur Psal. 86. n. 7. *Sicut*
 „ *letantium omnium habitatio*
 „ *est*

„ *est in te; & dicitur Civitas*
 „ *Sancta, quia ipsamet Sanctitas*
 „ *eam sanctificavit: sanctificavit*
 „ *tabernaculum suum Altissimus.*
 „ Psal. 45. n. 5. & Sponsi signa
 „ refert, a Deo paratam sicut
 „ Sponsam. Luca 1. n. 35. *Spi-*
 „ *ritus Sanctus superveniet in te.*
 „ Additur etiam ad rem nostram:
 „ *Descendentem de Cælo; sed*
 „ *quomodo dicitur? Nam solus*
 „ *Christus Dominus de se po-*
 „ *tuit testificari: Descendi de Cæ-*
 „ *lo.* Joann. 6. num. 11.; Vir-
 „ go autem MARIA genita est
 „ in terra ex progenie Adam;
 „ quomodo de ea ait textus,
 „ *descendentem de Cælo?*
 „ 289. Respondet Div. August.
 „ lib. 20. de Civit. c. 17.: *De*
 „ *Cælo descendere dicitur ista*
 „ *Civitas, quia Cælestis est gra-*
 „ *tia, qua Deus illam fecit.* E-
 „ *st*

T 5 „ *ius.*

» iusdem speciei est gratia, quæ
 » delet peccatum originale, ac
 » quæ personas justificat in Cœ-
 » lo, ac terra; ejusdemque na-
 » turæ, ac essentiæ est gratia,
 » quæ homines, ac Angelicos
 » Spiritus Deo associat, ac ejus
 » amicos facit: ergo superfluum
 » videtur verbum, dum peculia-
 » riter dicitur Mariana gratia Cœ-
 » lestis. Tamen magna, & alta
 » consideratione loquitur August.
 » nam quamvis gratia secundum
 » suam naturam, & entitatem
 » semper sit unius, & ejusdem
 » speciei, tamen secum optime
 » hanc differentiam admittit,
 » nam illa, quæ datur homini-
 » bus in terra, communiter, ac
 » ordinarie communicatur homi-
 » nibus infectis peccato originali:
 » *In peccatis concepit me Mater*
 » *mea.* At vero in Cœlis infun-
 » di-

» ditur gratia Angelis cum ipfis-
 » met principiis naturæ juxta
 » Div. Aug. *Deus erat simul con-*
 » *dens naturam, & largiens gra-*
 » *tiam, nullo supposito peccato.*
 » 290. Quando ergo Deus con-
 » didit MARIAM, quænam gra-
 » tia illi data est? Illa, quæ com-
 » municatur in terra, an illa,
 » quæ datur in Cœlo? Ait noster
 » Evangelista: *Descendentem de*
 » *Cœlo,* ut explicat D. August.
 » Cœlestis est gratia, qua Deus
 » illam fecit. Fuit ergo ejus gra-
 » tia Cœlestis, nullo enim præ-
 » existente peccato, gratia data
 » est MARIÆ cum ipsismet prin-
 » cipiis naturæ, ut simul, ac
 » fuit concepta, esset Sancta.
 » Nec inferior esset Angelis, quæ
 » horum Regina creabatur, pro-
 » indeque recte ejus gratia sin-
 » gulariter Cœlestis nuncupa-
 » tur.

287. Haëtenus ad literam Silveyra.

291. Sed quis Scholasticus Scripturarius non videat, (si non adstruatur Anima Virginea physice creata in Cœlo) non esse istam adequatam responzionem litteræ textus? Præsertim cum eodem modo gratia collata Adamo possit, eodemque titulo appellari Cœlestis, & dici, Adamum descendisse de Cœlo. Igitur sensus Augustini optime explicabit interpretationem Silveyræ, si intelligatur gratiam, quæ datur in Cœlo, datam fuisse MARIÆ sicut his, qui in Cœlo creati fuerunt; nempe existente physice subiecto gratiæ in ipso Cœlo, & ubi fuerunt principia altissimæ Gratiaë Marianæ, fuisse etiam principium ejus naturæ rationalis: & sic per-

ci-

cipietur clare omnino August. dicens: Deus erat simul condens naturam, & largiens gratiam: ergo largiens propriam gratiam Cœli, ex Augustino, condidit naturam Marianam secundum animam in Cœlo, & non secundum corpus, ut concilientur Scripturæ. Præterquamquod accedunt alii textus clarissimi, qui ita intelligi debent, nisi adsit inconueniens, ut probatum est, non adesse. Qualis est Psal. 86. incipiens: *Fundamenta ejus in Montibus Sanctis, diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula Jacob; Gloriosa dicta sunt de te, Civitas Dei, &c.*

292. Caput 24. Ecclesiastici præcipue a vers. 14. *Ab initio, & ante sæcula creata sum, & usque ad futurum sæculum non desinam.* Ubi describitur ordo in-

ten-

446 *Tract. de principatu, &c.*
tentionis Prædestinationis MA-
RIÆ, sequiturque ordo execution-
nis; & in habitatione sancta co-
ram ipso ministravi, & in Ci-
vitate sanctificata similiter re-
quievi, & in Jerusalem potestas
mea, & radicavi in populo bono-
rificato, & in parte Dei mei
hereditas illius, & in plenitudi-
ne Sanctorum deventio mea. Alia
innumera omitto, & solum ad-
duco, cap. 12. 2. ad Corinth.
vers. 3. & 4. *Et scio hujusmodi*
hominem, (sive intra corpus,
sive extra corpus, nescio, Domi-
nus scit) quoniam raptus est in
Paradysum, &c. Super quæ Cor-
nelius: Alii, & forte probabi-
lius censent, vere, & realiter
raptum fuisse Paulum in Cæ-
lum Empyreum. Quod prob-
bat; & aliquibus interjectis, per-
git.

293. *Jam*

Disp. III. Sect. II. 447

293. *Jam*, si realis fuit raptus
animæ, & anima mansit cor-
pori conjuncta, (ut dixi hujus
versus initio ad illud, *sive in*
corpore) videtur, & Pauli cor-
pus cum anima raptum esse
in Paradysum: Hoc enim Deo
æque est facile, atque solam
animam rapere, & congruum,
dignumque Paulo, qui non
Judæorum tantum, ut Moy-
ses, sed & gentium omnium
Cœlestis futurus erat Doctor,
& Apostolus, ut totus e Cœ-
lo, & Dei alloquio, quasi al-
ter Moyse proderet: ergo si
non obstantibus legibus ordinariis,
raptus fuit Paulus cum corpore,
& anima realiter in Empyreum,
& hoc congruum erat, quia fu-
turus erat Apostolus gentium,
quid mirum, solam Animam
conditam fuisse in Cœlo Virgi-
nis

nis illius, quæ futura erat Mater Dei, & Regina Angelorum, ac hominum? Et ideo fortasse dicit Textus Apocalyp. 11. *Draco stetit ante Mulierem*, quia cum ipse a tergo calcaneo insidias paraverit, ut per Corpus naturaliter propagatum Marianam Animam macularet, se vidit contritum a Fœmina, dum ante corpus informatum Virginis Anima creata in gratia, qui insidiabatur calcaneo Draco, stetit ante Mulierem, cum Anima Virginea creata, & prius sanctificata, quam corporata, serpentinum caput coram facie Omnipotentis, ejus oculis gratiosa victrix protriverit.

§. III.

Argumenta contraria.

294. **O**bjicies illico sanctum Leonem Papam, Epist. 11. contra Eutychem: *Arbitror enim, salia proloquentem, hoc habere persuasum, quod Anima, quam Salvator assumpsit, prius in Cœlis sit commorata, quam de MARIA Virgine nasceretur, eamque sibi Verbum in utero copularer. Sed hoc Catholica mentes, auresque non tolerant: ergo si Anima Christi Domini non fuit creata in Cœlo, nec fuit Anima Beatæ Virginis. Confirmatur: ante Christi mortem nulla anima, quantumvis sancta, introivit in Cœlum. Ita Corn. super Epist. ad*

ad Hebræos 11. inquit: Ex
 ,, hoc loco PP. & Theologi col-
 ,, ligunt, ante Christi mortem
 ,, nullam animam, quantumvis
 ,, sanctam, introisse in Cælum.
 ,, Et Maldonado in 3. Matthæi:
 ,, *appropinquavit Regnum Cælo-*
 ,, *rum:* credimus, inquit, licet
 ,, Hæretici negent, neminem an-
 ,, te mortem Christi in Cælum
 ,, ingressum, quod non veteres
 ,, solum Authores, sed etiam
 ,, Paulus, tam perspicue docet,
 ,, ut mirer istos, aut tam cæcos
 ,, esse, ut non videant, aut tam
 ,, obtusos, ut non intelligant.
 Innumeraque aliæ autoritates,
 quæ videri possunt in P. Joann.
 Marin, de Incarn. disp. ultim.
 sect. 4.

295. Respondeo in primis,
 S. Leonem loquutum fuisse de Ani-
 ma Christi Domini, contra Eu-
 ty-

tychem, & alios Hæreticos defen-
 dentes, omnes animas creatas fuis-
 se ante corpus, cujus authorita-
 ti jam responsum dedimus in disp.
 1. sect. 5. §. 1. Aliæ autoritates
 solum loquuntur de ingressu sta-
 bili, non transitorio in Cælum,
 qualem nos asserimus de Anima
 Virginis, quippe Sancti PP. lo-
 quuntur de ingressu in Cælum
 per statum Beatificum, & quam-
 vis detur lex, ut nemo Viato-
 rum ingrediatur in Cælum, ta-
 men Divus Paulus ingressus fuit
 in statu passibili ante mortem,
 quia de hoc ingressu transitorio
 non loquuntur Scripturæ, & PP.
 & quamvis daretur lex generalis
 de ingressu etiam transitorio, non
 comprehenderet Virginem. Au-
 diatur ipse Pater Marin in ci-
 tata disp. sect. 1. a n. 3. sic lo-
 ,, quens: *suppono* 3. Leges uni-
 ,, ver-

» versales non loqui cum B. Vir-
» gine, si pœnales sint.

296. Hoc constat ex Ulpiano
L. Princeps ff. de Legibus: Prin-
ceps legibus subditus non est.

» Augusta vero, licet sit subdi-
» ta, Princeps tamen eadem pri-
» vilegia illi concedit, quæ ipse
» habet. Et ratio id suadere vi-
» detur, quia sunt aliquæ Com-
» munitates habentes privilegia,
» ut cum illis non loquantur
» leges pœnales, nisi specialiter
» nominentur; sed Beata Virgo
» est supra omnes Communita-
» tes; ergo ratio postulat, quod
» leges pœnales universales non
» loquantur cum Beata Virgi-
» ne, nisi specialiter nominetur.

» Confirmatur ex Estheris 15.
» Ubi Assuetus de Lege genera-
» li dicit: *non enim pro te;*
» *sed pro omnibus hæc lex con-*

» *sti-*

» *stitura est;* sed Ecclesia intel-
» ligit, Beatam Virginem figu-
» ratam esse in Esthere: ergo
» Leges generales pœnales non
» loquuntur de Beata Virgine,
» nisi specialiter nominetur. Et
» quidem jure: quia ratio po-
» stulat, ut quæ est supra le-
» gem, & regulam generalem,
» non sit sub legibus generali-
» bus. Hoc, quod verum est
» absolute loquendo de lege pœ-
» nali, specialiter est verum,
» dum de peccatis agitur. Id
» constat ex Trid. sess. 5. *B. Vir-*
» *go non venit in loquutiones*
» *generales, dum de peccatis*
» *agitur.* Et Augusti, cap. 36.
» de Natura, & gratia ... *Ex-*
» *cepta Beatissima Virgine, de*
» *qua, dum de peccatis agimus,*
» *nullam profluxus volo haberi*
» *mentionem.*

297. Hac

297. Hac ratione hæ propo-
 sitiones universales, Job. 14. Ne-
 » *mo mundus a sorde*. 2. Pa-
 » *ralipomenon* 6. *Non est homo*
 » *qui non peccet*. Ad Rom. 5.
 » *Omnes in Adam peccaverunt*.
 » *Can. 6. & 8. Milevitani, om-*
 » *nes vere posse dicere, dimir-*
 » *te nobis debita nostra*: & fi-
 » *miles non loquuntur de B. Vir-*
 » *gine, quia, ut supponimus*
 » *ad præsentem quæstionem ex*
 » *disp. 7. sect. 3. B. Virgo nec*
 » *contraxit originale, nec pec-*
 » *cavit in Adamo. Similiter,*
 » *sicut leges generales de pecca-*
 » *to non loquuntur cum Beatissi-*
 » *ma Virgine, ita non loquun-*
 » *tur cum illa leges generales*
 » *latæ occasione, & causa pec-*
 » *cati. Hac ratione lex fomi-*
 » *tis non loquebatur cum Bea-*
 » *tissima Virgine, ut dicit Div.*

» Ber-

» Bernardus Epist. 174. & Di-
 » vus Thomas hic quæst. 27.
 » art. 3. & est communis DD.
 » *Lex: in dolore paries Gene-*
 » *sis 3. non loquebatur cum*
 » *Beatissima Virgine, neque lex:*
 » *in pulverem reverteris. Quod*
 » *adeo certum est, ut August.*
 » *apud Suarez tom. 2. in 3. part.*
 » *sect. 5. dicat lib. de Assumpt.*
 » *cap. 4. & 10. Quamquam*
 » *authoritate non cogere-
 » tur, propter solam vim rationis*
 » *sentire se non posse, carnem*
 » *Virginis vermibus, & corru-*
 » *ptionibus fuisse traditam. Et*
 » *Suarez ibi: Ex quibus veluti*
 » *inductione concludit, myste-*
 » *ria gratiæ, quæ Deus in Vir-*
 » *gine operatus est, non esse*
 » *ordinariis legibus metienda,*
 » *sed divina Omnipotentia, sup-*
 » *posita rei decencia absque ulla*
 » *Scri-*

„ Scripturarum contradictione ,
 „ aut *repugnantia* .

298. Ad Christi Domini paritatem facile respondetur , quod cum Christus secundum Personalitatem fuerit ab aeterno genitus , & de Caelo in tempore descenderit , jam plane intelligitur homo caelestis , maxime , cum non detur fundamentum ad asserendam creationem ipsius benedictissimae Animae in Caelo , ut jam sectione supra citata diximus , quod fundamentum habemus ad asserendam creationem Animae Virgineae in Caelo . Praefertim , cum optime judicetur , Maternitatem Dei metaphysice connexam esse cum Virginitate ; fundamento sumpto ab eo , quod sit participatio Paternitatis Divinae necessario Virgineae , ita ut sicut Pater Virgo generat Deum
 Fi-

Filium , sic Virgo Mater Deum ipsum Filium generaret . Idcirco decuit , posito , quod Pater non descendit de Caelo , in ipso Empyreo acciperet Anima Virginea adeo maximam dignitatem . Neque derogatur excellentiae Christi Domini , ut ipse P. Marin disp. citata , sect. 4. num. 19. & 20. dicit per haec verba : *Objicies Joann. 3. nemo ascendit in Caelum , nisi qui descendit de Caelo : ubi Sancti Patres ly ascendit intelligunt de praerito , quasi dicat , nullum ascensurum in Caelum , donec ascendant , qui descendit de Caelo .* Quod clarius constat ex Michae 2. *ascendit pandens iter , ante eos : & in illud Joann. 14. si abiero , & preparavero vobis locum , ait Cyrillus apud Corderium in catena : inaccessum erat*

458 *Tract. de principatu, &c.*
omnino Cælum hominibus ; pri-
mus autem ascensum ad illud
præparavit Christus , & modum
eo ascendendi dedit carni nostræ ,
cum a mortuis resurrexit , &
se se Deo stitit , ac primus ho-
mo in Cælis apparuit . Et Sua-
rez tom. 2. in 3. part. disp. 51.
sect. 2. ait : sicut Christus fuit pri-
mus resurgentium ad vitam glo-
riosam , ita decuit , ut esset pri-
mus ascendentium ad locum Cæ-
lestem . Et S. Leo serm. 1. de
Ascensione : hodie Paradysi pos-
sessores firmati sumus . Quod
idem docet Div. Thomas quæst.
48. art. 5. ad 4. Et Gregorius
homil. 9. in Evang. *carnis enim
locus proprius terra est , quæ quasi
ad peregrina ducitur , dum per Re-
demptorem nostrum in Cælo collo-
catur .* Et ad hoc ait perdocte
ipse P. Marin num. 20.

299. „ Ve-

Disp. III. Sect. II. 459

299. „ *Verum esse in hac pro-*
videntia , & juxta præsentem
legem , qua Deus decrevit ,
quod B. Virgo superviveret ,
ut maneret solatium , & Ma-
gistra Apostolorum , Christum
per ascensum pandisse januas
Cæli , ivisse ad parandum no-
bis locum , sumpsisse pro no-
bis possessionem Cæli . Simili-
ter non esse decens , ut dicit
Eximius Suarez , quod alius
ex mortuis , seu qui mortui
essent in se , vel in peccato
Adami , prius ascenderet in
Cælum , quam Primogenitus
mortuorum . Similiter verum
est , quod si B. Virgo ascen-
deret ad Cælum ante Chri-
sti ascensum , id haberet ex
meritis Christi . Intendimus
ergo , quod sicut non op-
ponitur excellentiæ Christi ;
V 2 „ nec

» nec Primogenitura Christi quod
 » Angeli de facto fuerint Bea-
 » ti in Cœlo Empyreo an-
 » te Christi ascensum, quia hæc
 » anterioritas temporis in Bea-
 » titudine habita est ab Ange-
 » lis ex meritis Christi, & in-
 » numeris aliis titulis exceditur
 » a Beatitudine Christi; & si-
 » cut non opponeretur huic ex-
 » cellentiæ, & Primogenituræ
 » Christi, quod Adamus, si non
 » peccasset, nec peccassent re-
 » liqui posterius Adam, ante
 » Christum ascenderet ad Cœ-
 » lum ex meritis Christi; quia
 » non habebat obstaculum, nec
 » esset ratio, ut ipsi essent clau-
 » sæ januæ Cœli; similiter in-
 » tendimus, quod cum B. Vir-
 » go ex meritis Christi non pec-
 » caverit in Adamo, nec cum
 » ipsa loquantur leges latæ per
 » pec-

» peccatum de non ingressu in
 » Cœlum ante Christi ascensum,
 » cum non haberet impedin-
 » tum ascendendi, posset ingre-
 » di in Cœlum ex meritis Chri-
 » sti, ante Christi ascensum,
 » si esset major Gloria acciden-
 » talis ascendere in Cœlum.

300. Igitur si in re diffici-
 liori, qualis est descensus Virgi-
 nis in sinum Abrahamæ, casu, quo
 mortua fuisset ante Christum,
 visio intuitiva Dei, & essentia-
 lis beatitudo, & aperitio Cœli
 conceditur Beatissimæ Virgini pro-
 babiliter, non obstantibus Scri-
 pturis, & Patribus, cur res fa-
 ciliior non est concedenda Virgi-
 ni, cum militet maximum fun-
 damentum innixum in mira ejus
 præsertatione ab originali? Ne-
 que obstat autoritas Divi Tho-
 mæ, quæst. 27. art. 1. dicentis:

Beata Virgo non fuit libera a reatu, quo tota natura tenebatur obnoxia, ut scilicet, non intraret in Paradysum, nisi per Christi hostiam, sicut de Sanctis Patribus dicitur, qui fuerunt ante Christum: nam creatio animæ intra corpus non pertinet ad reatum naturæ, sed ad ejus exigentiam naturalem, quæ non violatur per creationem singularem animæ extra corpus, ac proinde nec per creationem in Cælo: maxime, cum primum sit connaturaliter necessarium ad præsertionem per gratiam in linea physica, & secundum valde congruum Virginis excellentiæ, & dignitati.

S E C T I O III.

De Virginis Gloria.

§. I.

Quid de Virginis Gloria senserint Theologi communiter?

301. **F**R. Carolus del Moral, Toletanus Seraphicæ Observantiæ Filius, ornamentum, & immortale decus, tom. 1. suæ Theologiæ Scoticæ Mariannæ, tract. 2. disp. 2. quæst. 3. erudite congerit, quæ ad prædestinationem Deiparæ pertinent, in primisque quætionem instituit: an B. Virgo ab instanti Conceptionis permanentemente visione beatifica functa fuerit, ita ut ab instanti Conceptionis fue-

Beata Virgo non fuit libera a reatu, quo tota natura tenebatur obnoxia, ut scilicet, non intraret in Paradysum, nisi per Christi hostiam, sicut de Sanctis Patribus dicitur, qui fuerunt ante Christum: nam creatio animæ intra corpus non pertinet ad reatum naturæ, sed ad ejus exigentiam naturalem, quæ non violatur per creationem singularem animæ extra corpus, ac proinde nec per creationem in Cælo: maxime, cum primum sit connaturaliter necessarium ad præsertionem per gratiam in linea physica, & secundum valde congruum Virginis excellentiæ, & dignitati.

S E C T I O III.

De Virginis Gloria.

§. I.

Quid de Virginis Gloria senserint Theologi communiter?

301. **F**R. Carolus del Moral, Toletanus Seraphicæ Observantiæ Filius, ornamentum, & immortale decus, tom. 1. suæ Theologiæ Scoticæ Mariannæ, tract. 2. disp. 2. quæst. 3. erudite congerit, quæ ad prædestinationem Deiparæ pertinent, in primisque quætionem instituit: an B. Virgo ab instanti Conceptionis permanentemente visione beatifica functa fuerit, ita ut ab instanti Conceptionis fue-

rit in Beata Virgine visio bea-
 tifica, ita continua, ut semper
 permanens duraverit, dum ex-
 titit viatrix? Eiusque extrinse-
 cam, & intrinsecam probabili-
 tem toto articulo 1. elucidans
 conglobat Authores primæ no-
 tæ, & Authores valde efficaces.
 Et ut videas, nihil e nostro penu-
 nos ponere, subdam, quæ assert
 a num. 8. art. 1.

302. „ *Cumque* ipsum modum
 „ componendi simul gloriam per-
 „ manentem Deiparæ cum sta-
 „ tu viæ approbet noster Illu-
 „ strissimus Guerra, addit tamen,
 „ ut probabilem alium
 „ longe difficiliorem: peculiaris,
 „ ait, difficultas est, si di-
 „ catur, quod in primo instan-
 „ ti, & gratia, & gloria in
 „ summo ipsi collata fuerunt;
 „ sed probabile est, quod de ra-
 „ tio-

„ tione formali viæ, non tam
 „ est tendentia ad terminum,
 „ ut apprehendatur, & possidea-
 „ tur, quam tendentia per merita
 „ ad tale præmium; quare illa ra-
 „ tio merendi videtur constitue-
 „ re essentialiter rationem via-
 „ toris, qua per meritum ten-
 „ ditur ad terminum, & am-
 „ bulatur ad præmium: unde
 „ quamvis gratia, & gloria,
 „ quæ est terminus meriti, jam
 „ fit in termino, quantum ad
 „ sui intensiorem; quia tamen
 „ habens hæc omnia nondum
 „ illa perfecte, & adæquate pro-
 „ meritus est, sed potius actu
 „ est in tendentia meriti, idcir-
 „ co viatoris nomen, & rem
 „ jure merito retinet. Sic in Vir-
 „ gine quoad præsens: quomo-
 „ do autem sit tendentia ad me-
 „ ritum jam possessum, sic ex-

» plicat : decrevit Deus, quod
 » tota illa gratia, ac gloria
 » sub meritum Virginis caderet
 » per actus omnes ab ipsa præ-
 » standos, ac si post actus ipsos
 » conferretur, ut in nobis de
 » facto accidit; hoc posito de-
 » creto, non reputatur inconve-
 » niens, nunc conferri quod postea
 » promerendum est. Ratio hu-
 » jus est : quia non est de es-
 » sentia præmii, quod semper
 » sequatur meritum, vel de ra-
 » tione meriti, quod semper
 » antecedit præmium : fat enim
 » est, quod prævideatur præ-
 » mium, ut finis meriti, &
 » meritum, ut medium ad præ-
 » mium consequendum, sive
 » quantum ad existentiam præ-
 » cedat, sive subsequatur; quod
 » patet in omnibus gratiis, &
 » donis collatis Angelis, & SS.

» PP.

» PP. ab initio sæculi virtute
 » meritorum Christi Domini,
 » quæ subsequuta sunt ejusmo-
 » di gratiarum collationem. Ita
 » hic Illustrissimus Scotista.

303. Alium modum subdit,
 magis adhuc difficilem, quam
 prædictum, nempe Deiparam in
 primo suæ Conceptionis instanti
 meruisse primam gloriam, quam
 tunc accepit, ita, quod in ali-
 quo priori naturæ præcesserit me-
 ritum per gratiam, & in ali-
 quo posteriori naturæ gloria col-
 lata fuerit ipsi per modum præ-
 mii. Ratio ipsius est: quia non
 est omnino necessarium, quod
 meritum antecedit tempore præ-
 mium, sufficit, quod natura so-
 lum: patet de facto: nam Ju-
 stus meretur per bona opera aug-
 mentum gratiæ, quod habet ra-
 tionem præmii, & tamen in eo-

V 6 dem

dem instanti, in quo illud meretur, recipit illud: quia tamen status viæ debet esse status fidei in vita mortali, quæ secundum communem legem in hoc mundo largitur, ait, quod hoc meritum per gratiam ita fuit, ut per habitum fidei B. Virgo in instanti suæ Conceptionis pro aliquo priori naturæ crediderit omnia, quæ quilibet alter viator per totum vitæ transitum credere potest, & hoc longe, lateque perfectiori modo, ut constat.

304. Postea vero in secundo instanti naturæ elicuerit actum amoris, & reliquarum virtutum, per quas se disposuit ad gratiam, & promeruerit de condigno gloriam, quam in eodem instanti temporis, licet in alio posteriori naturæ habuerit. Ex
tunc

tunc ergo in Sacra Virgine per visionem, & fruitionem existente beata cessabit fides actualis omnium objectorum, quæ in Verbo videbat, sed non cessabit in ipsa ratio viatricis in ordine ad alia objecta, quæ tunc non manifestabantur in Verbo. Probatur hoc a paritate sententiæ probabilis aliquorum Thomistarum, sic intelligentium Divum Thomam ad quæst. 56. 1. partis; qui asserunt probabiliter, quod Angeli in primo instanti suæ creationis adepti sunt in aliquo posteriori naturæ, quam in priori naturæ meruerunt gloriam.

305. Et in illo priori fuerunt viatores, cum dracone præliati sunt, ipsum devicerunt, & tandem in alio posteriori naturæ palmam adepti sunt. Si dicas, quod
ob

ob mensuram actuum horum requiritur instans temporis, facilliter responde, quod res illa, quæ est mere spiritualis, & a phantasmatis non dependens, non mensuratur in duratione sua per ordinem ad durationem rerum materialium, & ita non exposcit ad sui mensuram instans temporis. Quod inde patet: quia est res omnibus modis æviterna: unde mensuratur in instantibus illis, quibus comparatis cum linea temporali, & rerum materialium mensura, non correspondet instans totum temporis, sed instans naturæ. Aliqui (præcavet instantiam) ait, non judicant inconveniens, quod isti actus, etsi existant in instanti temporis, sint in primo, & definant in secundo naturæ instanti.

306. Ex his hanc eruit ad nostrum

strum principale intentum rationem: *quidquid* est de facto puræ creaturæ concessum, perfectiori modo est tribuendum Deiparæ, quod adeo verum est, ut dixerit Albertus Magnus lib. de Virgine cap. 70. & 71. *principium est terminis per se notum, B. Virgini perfectius collatas esse omnium Sanctorum gratias, ideo fundamenta ejus in montibus Sanctis proclamantur.* Jam sic: sed juxta citatos Thomistas, Angelis collatum fuit in primo instanti mereri, ut viatores, per fidem, & gratiam præmium, quod in eodem instanti, licet pro posteriori naturæ adepti fuerunt: ergo Deiparæ ipsum hoc perfectiori modo tribui debet.

307. Hactenus citatus, qui pro-

prosequitur mirabilia de Virgine depromens. Nam quid excellentius, quam habere in primo Conceptionis instanti, non modo gratiam immensam, sed etiam consummatam, meruisse suam gloriam, & gloriam hanc illi fuisse permanentem? Vere Deus fecit potentiam in brachio suo, præsertim cum non levibus fundamentis isti Theologi innixi ad suam conclusionem stabiliendam procedant. Respondet argumentis contrariis clarissimis, & aliis minoribus Virgine concessis rationibus: ut videre est apud ipsos Autores in locis jam citatis, quos de verbo ad verbum transcripsi meo solito more, ut purius sensus illorum percipiatur.

§. II.

§. II.

*Quid de magnitudine Glorie
Deiparæ Theologi senserint?*

308. **I**pfemet F. Carolus del Moral tract. 2. disp. 2. quæst. 2. variis suppositionibus factis, art. 1. suum sensum aperit art. 2. quippe asserit: corona, & præmium correspondens meritis Deiparæ valoratis gratia habituali, & gratia Maternitatis, ad quam Deus ipsam prædestinavit, est summa gloria possibilis, cujus est capax pura creatura. Quod probat clarissimis autoritatibus, præsertim desumptis ex Ubertino de Casalis lib. 4. Arboris vitæ cap. 41. merito ait: *glorificationem*
 » V. MARIE Matris Dei dix-
 » rim fontem Divinitatis JESU
 » ple-

„ plenarie referatum; ipsa enim
 „ tantum accepit de Dei gloria,
 „ quantum est puræ creaturæ do-
 „ nabile in æternum.

309. „ *Et* proportionaliter plus
 „ ei, quam omnibus creaturis si-
 „ mul sumptis datum est; sicut
 „ enim cæteris in via per par-
 „ tes dantur gratiæ, in MARIA
 „ autem se tota effudit plenu-
 „ do gratiæ, sic & in patria di-
 „ vini gloriæ participatio quod-
 „ ammodo per partes datur;
 „ sed MARIA totam Trinitatis
 „ penetravit abyssum, & quan-
 „ tum est possibile creaturæ sine
 „ personali unione luci increatæ
 „ est immersa. Adjicit etiam ad
 „ suum intentum inter alios Alber-
 „ tum Mag. serm. 3. de Assumpt. di-
 „ centem: *Virgo MARIA soror Dei*
 „ *appellatur propter vitæ conformi-*
 „ *tatem, & hereditatis identitatem.*

Ubi

Ubi pro hereditate vere videtur
 intelligere gloriam: quia in Ma-
 tre, & Filio fuit summe possi-
 bilis; ultra quam major nequeat
 dari, proportionem servata inter
 creaturam puram, & Deum ho-
 minem.

310. Affert etiam rationes con-
 cludentes: nam Deus confert præ-
 mium juxta adæquationem me-
 ritorum; sed merita Deiparæ va-
 lorata sunt a gratia habituali,
 quæ fuit in ipsa secundum totam
 intensiorem possibilem, ita ut nec
 divinitus potuerit dari intensior,
 ut probat tractatu sequenti; pa-
 riter valorata dignitate Mater-
 nitatis Dei formaliter justifican-
 tis, tribuentisque jus proximum,
 & formale ad summam gloriam
 extensive ex parte objecti dabi-
 lem in pura creatura, ut pro-
 batum relinquit num. 10. hujus
 quæ-

quæstionis, suæque merita adæ-
quantia gloriam intensive, & ex-
tensive summam possibilem in
pura creatura: ergo præmium
collatum Deiparæ, ut corona
suorum meritorum, & ad quod
fuit a Deo prædestinata, est glo-
ria extensive, & intensive ex par-
te objecti summa possibilis in
pura creatura.

311. Denique probat conclu-
sionem: præmium gloriæ Deipa-
ræ est proportionatum debito con-
gruentiæ, & decentiæ suæ altissi-
mæ dignitati Matris Dei; sed
hoc præmium est gloria summa
possibilis intensive, & extensive
ex parte objecti in pura creatu-
ra: ergo & gloria ita summa
est. Minorem probat: si Ma-
ternitati Dei non deberetur pro-
portionaliter, & congruentialiter
summa gloria extensive, & in-
ten-

tensive ex parte objecti, Mater-
nitas Dei non est dignitas sum-
ma, & major, quæ excogitari
valet in pura creatura, quando-
quidem major dignitas foret il-
la, cui deberetur talis gloria
summa possibilis; quod confir-
matur autoritate Angelici 3.
part. quæst. 27. art. 5. in corpore
dicentis: *quanto magis aliquid
appropinquat principio in quolibet
genere, tanto magis partici-
pat effectum illius principii*: er-
go si ratione Maternitatis summe
appropinquat Virgo Deo, summe
participat de Deo beante.

312. Afferit 2. quod gloria Vir-
ginis est summa extensive ex
parte objecti: quia ultra videre
in Verbo omnia possible exten-
ditur ad videndum in ipsamet
Essentia Divina omnes creaturas,
tam præteritas, quam existen-
tes,

tes, & futuras, etiamque opera, & cogitationes omnium illarum. Probat 1. Deipara in patria videt in Verbo omnia, quæ ad statum suum præminentissimum pertinent, juxta illam regulam generalem, quam statuerunt Theologi, & etiam Div. Thomas 3. part. quæst. 10. art. 1. in corpore, & 4. contra gentes, cap. 50. scilicet, Beatos videre in Verbo omnia, quæ pertinent ad suum statum; sed ad statum præminentissimum Matris Dei pertinet omnes creaturas, tam præteritas, quam præsentis, & futuras, & cogitationes illarum attingere: ergo omnia hæc videt in Essentia Divina in Coelis coronata.

313. Minorem probat ex P. Zalasar loco supra citato dicente: communis sententia Scholasti-

sticorum tenet, quod Beati omnes cogitationes, & consilia eorum, qui aliqua ratione ad ipsos pertinent, in patria cognoscunt, nimirum Parentes filiorum suorum, & capita communitatum suorum subditorum, & alia ejusdem generis; atqui ad Virginem Deiparam spectant omnes homines, quia eorum est suprema Regina, etiamque omnes Angeli ob eandem rationem, insuper tamquam Mater gratiæ, nedum hominum, sed etiam Angelorum est Mater amantissima: ergo nedum omnes Angelos, & omnes homines, sed etiam eorum cogitationes, & operationes ad ipsam attinet in Verbo cognoscere; quia ut Mater Dei, Mater, & Regina præfulget hominum, & Angelorum.

314. Non intendit hac, & se-

sequentibus rationibus suadere, quod videat in Verbo omnes creaturas possibles, hoc quippe probatum reliquit conclusione antecedenti; nam in anteriori articulo constat, non repugnare, & possibile esse, Beatum videre omnia possibilia in Verbo, consequenter dicendum est, hoc de facto habere Deiparam, cum ex SS. PP. constet, visionem ejus beatificam esse summam possibilem in pura creatura. Quæ omnia limitat in 3. conclusione defendens, aliqua esse, quæ singulariter ad Christum, & ejus cogitationes pertinent, quarum visionem in Verbo, verosimile est, Deiparæ de facto occultari.

315. Hanc doctrinam judicat conformem doctrinæ Suarii, & Novari num. 18. cit. quia Christus Dominus, ut supremus Ju-
dex

dex vivorum, & mortuorum, & Legislator gratiæ, in quo munere Legislatoris, non habuit in sua Matre comitem, aliqua futura contingentia cognoscit, quæ peculiariter pertinent ad ipsum, ut Legislatorem, & Judicem, & de ipsis singulariter exponere attinet; sed hoc ipso hæc oportet Deiparæ occultari: ergo. Probat minorem: quia hoc ipso, quod specialiter pertineant ad munus non communicatum Deiparæ, non est titulus, vi cuius ipsi manifestentur, nec ratione status, dignitatis, & officii Matri debetur eorum cognitio: ergo eo ipso occultantur.

§. III.

Ampliarur idem assumptum.

316. **I**dem Author totum articulum tertium insumit in respondendo argumentis excogitatis contra suas assertiones: & quia tam ex parte arguentium, quam respondentis magis elucidatur Mariana gloria, placet hic principaliora delibare. In objectione 2. sic procedit: præcise per hoc, quod sit possibile puræ creaturæ, & cedat in maiorem honorem, & gloriam Deiparæ, in ipsam redundantem, non datur sufficiens fundamentum, ut ei concedatur: quia aliqua sic sunt possibile, & tamen negantur ipsi, ex eo, quod non decet, & congruit illa ipsi concedere, ut immor-

mortalitas, potestas sacerdotalis consecrandi Corpus Christi, & ligandi, atque solvendi, ac potestas fundandi Ecclesiam, instituendique Sacramenta; at illa extensio gloriæ videndi in Verbo omnia possibile non congruit ipsi ratione Maternitatis: ergo.

317. Patet assumptum: quia possibile, quæ numquam erunt, & ex decreto Dei sunt determinate non futura, nullatenus pertinent ad aliquod munus Deiparæ, nec ut finis, & exemplaris omnium, nec ut Corredemptricis, nec ratione status eminentissimi, ad quem ut Mater Dei est euecta. Ad quod respondet, quod congruentia Maternitatis est ad videndum in patria omnia possibile, etiam quæ minime transeunt ad statum futurationis, & existentia: quia con-

gruentialiter hæc scientia beata pertinet ad statum Matris Dei. Ratio est: quia congruebat ipsam Deiparam cognoscere suum statum esse summum, ultra quem major non erat possibilis; pariter, & cognoscere, se esse exemplar adeo summe perfectum creaturatum, ut in pura creatura perfectius esset impossibile.

318. Ut ergo has excellentias perfectissime cognosceret, debebat attingere omnia possibilis, etiam quæ nunquam erunt, ut ex cognitione perfectionis omnium sibi constaret, nihil esse, quod eam posset in pura creatura excedere perfectione supernaturali, aut ad eminentiorem statum vi gratiæ altissime sublimari. Jam prope medium dixerat: si dicas; quod etiam est possibile, hanc scientiam habere pu-

puram creaturam ab instanti conceptionis in via, non negabo; at Deiparæ solum concedenda est in patria: quia non decuit Matrem Dei simul fuisse viatricem, & comprehenditricem, cum hoc solum sit debitum congruentiæ ratione unionis hypostaticæ; & se refert ad sectionem sequentem, ubi iste Doctor non se inclinatur ad visionem Deiparæ permanentem, quamvis hoc ut probabile suadeat, & approbet. Postea rationem subdit, qua defendi possit, Virginem, etsi transeunter, habuisse a Conceptionis instanti hanc visionem extensive summam, quia nimirum decebat, ipsam cognoscere ab instanti suæ Conceptionis, suam dignitatem esse inter omnia possibilis summam.

319. Objicit sibi 3. ex Saavedra,
X 3 dra,

dra, vestigatione 2. quæst. 5. quam ipso teste tractavit nullus; an scilicet ratione Sanctitatis Maternalis correspondeat Virgini aliquis gradus gloriæ, qui primo, & perse non correspondeat meritis supernaturalibus Virginis? Quam difficultatem resolvit affirmative, ita ut existimet, non esse improbabile, Deiparam de facto aliquos gradus gloriæ esse consequutam jure Maternitatis, non tamquam præmium, sed per modum dumtaxat hæreditatis. Unde sic arguit: Gloria tam intensive, quam extensive summa non correspondet tota meritis ipsius: ergo in gradu summo dicto non est corona, & præmium illorum meritorum. Confirmat, quia Infantes baptizati, dum moriuntur ante usum rationis, consequuntur gloriam dumtaxat tamquam hæ-

hæreditatem ratione gratiæ habitualis qua constituuntur Filii Dei; sed excellentior Filiatio, qualis est Deipara ratione Sanctitatis Maternalis, non est deterioris conditionis: ergo ratione istius debetur Virgini peculiaris gloria, ut hæreditas.

320. Ex aliis, quibus huic objectioni satisfacit, hanc responsionem seligo a numero 35. prope medium: „Unde Filiatio specialis Virginis proveniens ex speciali sanctitate Maternitatis, esto exposcat specialem hæreditatem gloriæ, non ipsam consequitur tantum sub ratione hæreditatis, sed etiam sub ratione præmii meritorum: quia operibus valoratis, & dignificatis a speciali sanctitate Maternitatis potuit illam mereri, & de facto meruit, cum a

» Deo non fuerit ipsi collata ab
 » instanti Conceptionis suæ præ-
 » veniendo omne meritum, &
 » quoties ex liberalitate donan-
 » tis non est præventum omne
 » meritum, & potest aliquid
 » mereri, gloriosius est illud ha-
 » bere ex meritis, quam sine
 » ipsis. Constat ex superioribus
 » dictis articulo antecedenti. Nec
 » proprietatem omnium rerum
 » fuisse in Christo Domino,
 » dumtaxat sub ratione heredi-
 » tatis, est absolute verum:
 » quia ut Redemptori totius
 » Universi debebatur in præmium
 » meritorum suæ passionis, &
 » mortis, juxta illud: *Si posue-
 » rit animam suam, videbit se-
 » men longævum*, quod longæ-
 » vum semen explicatur magis
 » per illud Psalmi: *Dabo tibi
 » gentes hereditatem tuam*, &
 » *pos-*

» *possessionem tuam terminos ter-
 » ra.* Objicit sibi 4. & ultimo:
 » dabilis est de factu casus, in quo
 » detur adulto gloria præcise, ut
 » hereditas ratione gratiæ habi-
 » tualis; sed non est negandum
 » Deiparæ, quod vi gratiæ ali-
 » cui creaturæ mortali concedi-
 » tur: ergo Deiparæ concedendum
 » est, quod vi sanctitatis Mater-
 » nitatis detur gloria debita ipsi
 » ratione illius præcise ut heredi-
 » tas, & non ut corona. Major
 » hujus discursus probatur ex non
 » improbabili sententia aliquorum
 » Theologorum, uti sunt Vega
 » opusc. de justific. quæst. 6. in
 » solut. ad 9. & apud Zumel tom. 2.
 » in primum, quæst. 114. art. 5. scili-
 » cet, ultimam dispositionem ad gra-
 » tiam non esse meritoriam primæ
 » gloriæ; sed hanc correspondere ju-
 » stificato præcise ut hereditatem;

490 *Tract. de principatu, &c.*
& dumtaxat ex meritis Christi
Domini.

321. Unde ex continuatione
actuum, qui fuerunt ad gratiam
dispositiones, meretur justus aug-
mentum gloriæ, sicut augmen-
tum gratiæ; sicque autumant,
nec primam gratiam, nec pri-
mam gloriam posse esse præ-
mium meritorum justis: ergo de
facto juxta hanc sententiam da-
tur adulto gloria præcise ut hæ-
reditas.

322. „ Respondet: hoc argu-
„ mentum nullam habere vim,
„ adhuc data veritate dictæ opi-
„ nionis. Ratio est: quia esto
„ in dicta sententia prima glo-
„ ria non cadat de facto sub
„ meritum, non negat citata
„ opinio, quod possit mereri;
„ at id, quod potest mereri,
„ & liberalitate donantis non
„ con-

Disp. III. Sect. III. 491

„ confertur præueniendo hoc me-
„ ritum, gloriosius est haberi
„ ex meritis, quam sine ipsis:
„ ergo quamvis alicui creaturæ
„ sine meritis elargiretur, Dei-
„ paræ tamen propter merita
„ elargiendum est.

323. „ Nec dicas, pertinere
„ ad gloriam Sanctissimæ Vir-
„ ginis, quod gloriam utroque
„ modo assequatur: nam si hoc
„ intelligis, ut gloria, quæ ut
„ hæreditas debetur jure filiatio-
„ nis, etiam possideatur ut co-
„ rona jure meritorum, non
„ negatur, imo debet concedi,
„ sicut conceditur omnibus ju-
„ stis adultis, qui coronantur in
„ Cælis: verum si intelligas,
„ ita ut una gloria detur dum-
„ taxat ut hæreditas, & alia ut
„ corona, falsum est propter ra-
„ tionem datam; omnis enim

» gloria collata Deiparæ in Cœ-
 » lis potuit ab ipsa mereri in
 » via, & cum solum fit collata
 » in Patria, non fuit præveniens
 » omne meritum ex liberalitate
 » præmiantis.

SECTIO IV.

*Quid asserant Theologi de gloria
 accidentali Virginis?*

§. I.

*Quid de gloria accidentali Virgi-
 nis subjectiva Theologi
 cogitaverint?*

324. **P**Rincipalis gloria acci-
 dentalis subjectiva, &
 passiva Deiparæ stat in dotibus
 gloriosis suæ Beatissimæ Animæ,
 & Corporis. Dotes gloriosæ Ani-
 mæ

mæ parum differunt a visione,
 & fruitione, in quibus beatitu-
 do essentialis consistit. Etenim
 communiter assignantur a Theo-
 logis in omnibus Beatis tres do-
 tes animæ, visio scilicet, com-
 prehensio, quæ ab aliis vocatur
 apprehensio, seu tentio, & frui-
 tio, quæ adæquatur ex dilectio-
 ne, & delectatione. Tres autem
 operationes istæ a beatitudine
 formali, quæ in sola visione Dei,
 juxta Thomistas, consistit, & a
 fruitione beatifica, quæ juxta
 communioem sententiam Scot-
 tistarum, & plurium Jesuitarum
 consistit in utraque operatione,
 solum differunt penes diversa con-
 notata. Unde cum in Deiparæ
 visio, & fruitio beatifica sint in
 gradu summo, ita ut infra Deum
 non sit possibilis intensior visio,
 nec fruitio, hinc fit, has dotes

Ani-

Animæ Virginæ gloriosissime esse summe perfectas, ita ut perfectiores non sint possibiles in pura creatura.

325. De dotibus sui corporis gloriosi dicendum est etiam, gradu summo possibili in ipsa esse. Ratio est: quia juxta omnium Theologorum sententiam, ut merito Mastrius disp. 28. de judicio universalis, quæst. 4. art. 5. num. 127. gloria accidentalis consequitur essentialem, eique proportionatur, & commensuratur: at gloria essentialis Dei paræ est summa in gradu summo possibili in pura creatura: ergo hæc accidentalis dotium sui gloriosi corporis in ipsomet summo possibili gradu perfecta debet adstrui. Legat, cui placeat, cap. 6. in speculo Beatæ Virginis Seraphici Bonaventuræ, ubi
sic

sic incipit fari: *quodlibet enim corpus glorificatum habet quatuor dotes gloriosas, videlicet dotem miræ claritatis, dotem miræ subtilitatis, dotem miræ agilitatis, & dotem miræ impassibilitatis: & si omnium Beatorum corpora bis quatuor dotibus Deus glorificavit, quanto magis corpus istud, quod ipsum Glorificatorem corporum omnium genuit?*

326. Ultra explicatas dotes pertinent ad prædictam gloriam accidentalem *laureole*, nihil enim aliud significat in beatis laureola, quam accidentale præmium, seu coronam, ex operibus quibusdam privilegiatis a Deo concessum, quod redundat in corpus, signo aliquo speciale præmium significans. Theologi sequuti SS. PP. hanc laureolam concedunt Virginibus. Habere
au-

autem Virginitatis laureolam, quis dubitet in Regina Virginum, voto a principio consecrata sua Virginitate, divino exaltata puerperio, gaudia Matris habente cum Virginitatis honore? Igitur hæc laureola competit Virgini in modo possibili excellentissimo. Quomodo hæc laureola competat Virgini in summo gradu purissimæ, cum non habuerit fomitem, nec concupiscentiam? Videantur hæc super re Matrini, & alii Theologi.

327. Laureolam Doctoratus obrinuisse Deiparam, probatur: quia Beata Virgo excellentissimo modo fuit fidei Magistra, & Ecclesie, & Apostolorum doctorix: quam veritatem firmat laudatus Moral. quæst. 3. disp. 2. tract. 2. art. 6. num. 29. 30. 31.

Nunc

Nunc tantum proferam aliqua testimonia ex PP. Eusebius in Evangelium de festo Assumptionis inquit: „ *ab ipsa* Apostoli plura audierunt, & ipsa dictante scripserunt, nobisque legenda *mandaverunt*. Sanctus Anselm. lib. de excellentia Virginis cap. 7. inquit: *licet* Apostoli per revelationem Spiritus Sancti edocti fuerint omnem veritatem incomparabiliter, eminentius tamen, & manifestius ipsa per eum Spiritum veritatis profunditatem intelligebat, & ex hoc multa eis per hanc revelabantur, quæ in se non solum simplici scientia, sed ipso effectu, atque experientia didicerat e Mysteriis *Christi*. Albertus Magn. super *missus est*. cap. 127. sic inquit: *Maria* conservabat om-

„ nia

„ nia verba hæc : ubi Sancti
 „ dicunt , quod ideo conserva-
 „ bat , ut opportunis temporibus
 „ ad scribendum Evangelistis re-
 „ velaret : ergo Beata Virgo nos
 „ per Evangelistas docuit , om-
 „ nes alii prædicatores prædica-
 „ bant per verbum creatum ,
 „ Beata Virgo prædicabat per
 „ verbum increatum : ergo præ-
 „ dicavit excellentius omni præ-
 „ dicatore : ergo habet laureo-
 „ lam prædicatorum excellentio-
 „ rem omni laureola prædicato-
 „ rum . Hactenus Albertus .

328. De Martyrii laureola ma-
 „ jor est difficultas , quam multi-
 „ cum Abulensi negant Deipare ,
 „ 13. Math. q. 20. quia violentam
 „ mortem non fuit passa .
 „ Nec satis est , ajunt , quod in
 „ Filii morte valde , & ejus pas-
 „ sionibus doluerit , alias , qui ex
 „ me-

„ mediatione Passionis Christi ve-
 „ hementer dolent , laureolam Mar-
 „ tiriæ consequerentur . Communis
 „ tamen sententia docet , Deiparam
 „ vere , & proprie laureolam
 „ Martyrii possidere . Albertus Ma-
 „ gnus , sequutus a Suario , & Ma-
 „ ttheo excellentiorem laureolam
 „ Sanctissimæ Virgini concedunt ,
 „ quam laureolam Martyrum ; præ-
 „ fertim cum ab Ecclesia Regina
 „ Martyrum proclametur . Audia-
 „ tur Anselm. lib. de excellentia
 „ Virg. cap. 5. exponens Simeonis
 „ oraculum Lucæ 2. *tuam ipsius*
 „ *animam pervransibit gladius* , sic
 „ inquit : *Dolor ille fuit major*
 „ *omnibus doloribus ; quod enim*
 „ *crudelitatis inflictum est cor-*
 „ *poribus Martyrum , leve fuit ,*
 „ *aut potius nihil comparatio-*
 „ *ne suæ passionis , & utique*
 „ *Domina , non crediderim te*
 „ po-

„ potuisse ullo pacto stimulos
 „ tanti cruciatus, quin vitam
 „ amitteres, sustinere, nisi ipse
 „ spiritus vita dulcissimi Filii
 „ tui, pro quo moriente conque-
 „ rebaris, ut tantopere tolerares,
 „ confortaretur.

329. Ex his efficax demon-
 strat ratio: omnia tormenta ex
 crudelitate inflicta Corpori Chri-
 sti Domini torquebant Deiparam
 cruciatibus, & doloribus, natu-
 raliter inferentibus mortem, ita
 efficaciter, ut ex speciali mira-
 culo mors impedita fuerit, nam
 sustinere illos non valeret, quin
 moreretur, nisi speciali Dei au-
 xilio esset confortata; sed ad ve-
 ram & propriam rationem Mar-
 tyrii non exposcitur, quod mors
 actualiter sequatur, quin satis,
 superque est, quod ita sint mor-
 tales cruciatus, ut naturaliter in-

inferant mortem: ergo ut Dei-
 para vere, & proprie Martyr
 fuerit, nihil obest, quod in cru-
 ciatibus, & poenis mortua non
 fuerit. Major est doctrina An-
 selmi: Minorem confirmat Ec-
 clesia: nam Sanctus Joannes Evan-
 gelista est vere Martyr, & ut
 talem eum veneratur Ecclesia;
 dum ob amorem Christi, & ejus
 fidem sivit se mitti in dolium
 olei ferventis, ubi naturaliter
 sequeretur mors, nisi per mira-
 culum fuisset impedita: ergo ut
 Deipara coronetur Martyrum Re-
 gina, non obsuit, quod præ
 magnitudine doloris non more-
 retur.

330. Argues efficaciter: esto
 ad Martyrium non requiratur ac-
 tualis mors ex vulneribus, aut
 cruciatibus proveniens, tamen ad
 rigorosum Martyrium requiritur,
 quod

quod persecutor intendat directe torquere eum, qui Martyrio coronandus est, in odium Christi, & ejus fidei; sed Judæi crucifigentes Jesum, nec directe, nec indirecte Deiparam interficere, aut torquere intendebant: ergo proprie, & rigorose Martyr non fuit in Passione Filii. Respondet Mendoza apud Urrutigoyti certamine scholastico pro Deipara fuga disp. 3. sect. 7. num. 75. Deiparam non habuisse palmam, & laureolam Martyrii ex opere operantis, ad quod requiritur, quod Martyr in effectu lethali- ter torqueatur in odium fidei, & Christi; at fuit vere Martyr, & meruit in Passione Filii laureolam, & palmam Martyrii ex opere operato, in quantum intuitu dolorum mortalium, quos sustinuit in morte Filii sui, placuit Deo

Deo ipsi palmam Martyrii tribuere. Verum hac acceptione laureolæ Martyrii parum excellentiæ tribuitur Deiparæ, ut videtur non paucis.

331. Ideo Eximius Suarez, tom. 2. in 3. partem, disp. 21. » sect. 4. sic respondet: licet » Christi interfectores directe non » intenderint illam propter Christum affligere, tamen re ipsa » persequendo Christum, ipsam » persequabantur, & occidendo » Christum, in quantum in ip- » sis erat, eam interficiebant; » qui modus passionis, & per- » secutionis sufficiens est ad Mar- » tyrium, ut in Innocentibus » constat, qui vere fuerunt Mar- » tyres, quamvis persecutores » non intenderint occidere eos, » propter Christum, sed solum » interficere Christum: ergo ex » hac

» hac parte sufficienter Virgo
 » passa est propter fidem, &
 » propter *Christum*. Quod sic
 » explicat Moral. quod quamvis
 » interfectores Christi Domini
 » non intenderent directe in o-
 » dium ipsius Christi torquere
 » Matrem, nec occidere; tamen
 » id in odium Christi indirecte,
 » interpretative, & in causa vo-
 » luerunt, & hoc sufficit ad ri-
 » gorosum Martyrium, quia
 » jam re vera per hoc verifica-
 » tur, quod Deipara passa est
 » passione proveniente a Tyran-
 » nis in odium Filii sui, quæ
 » passio ipsis imputata fuit ad
 » culpam. Igitur splendet immaculata Regina maxima laureola
 » Martyrii, & ex opere operato,
 » & ex opere operantis gemino ti-
 » tulo incomparabilis.

§. II.

§. II.

*Quæ de gloria accidentali sub-
 jectiva passiva Deipara re-
 stant, explanantur.*

332. **U**Ltra laureolas enume-
 ratas vult Suarez, Ma-
 strius, & Urrutigoyti supra cita-
 tus, ob dignitatem Matris Dei
 habere Deiparam, utar verbis
 Eximii loco supra citato sect. 4.
 singularem aliquem splendorem,
 qui perfectior sit, quam omnis
 laureola, qui tamen inter lau-
 reolas non connumeratur, sed
 perfectio quædam est altioris or-
 dinis. Rationem assignat Ma-
 strius: quia dignitas Maternitatis
 est altioris ordinis, quam est om-
 nis alia dignitas correspondens
 laureolis, cum ad ordinem unio-
 nis

Y

nis hypostatica pertineat, ad quam nulla alia dignitas pertinere valet. Cujus rationis sit hic splendor, aut formæ, Eximius non specificat, sub divisione existimat, esse corporalem aliquem mirabilem splendorem, vel aliquid aliud, quod sit veluti insignie Regiæ dignitatis, ac Divinæ Maternitatis, ac Principatus, & Domini in omnes Beatos. Seraphicus Doctor in speculo Beatae Virginis cap. 6. determinat hoc insignie Regiæ dignitatis, dicens, esse re vera in capite ejus diadema regni, quod Rex Regum ipsi imposuit, diadema certe tam impretiabile, diadema tam mirabile, quod omni linguæ inenarrabile, inscrutabile est.

333. Hinc juxta hanc sententiam verum, & non tantum hyperbolicum sensum habet dictum

S. Epi-

S. Epiphani lib. de laudibus Virginis dicentis: *Deiparam esse radicem gloriæ*, hoc est, ut exponit Saavedra de Sacra Deipara, disp. 5. vestig. 2. num. 198. quia propter suam dignitatem radix est accidentaliter gloriæ omnibus Beatis: quo sensu prosequitur, accipiendus Guarricus, dum dicit: Christum Dominum non fuisse factis glorificatum, donec glorificata est sanctissima Virgo; accidentaliter enim gloriosus est Christus Dominus ex visione Sacrae Deiparæ. Unde formatur ratio, quod radix gloriæ accidentaliter omnium Beatorum sit ineffabilis gloria, quam in suo Augustissimo Throno utpote Rex Regum, & Dominus Dominantium habet Christus Dominus ita ut se ipsum ita exaltatum viderit; sit etiam Deiparæ gloria ipsiusmet Christi

Y 2 acci-

accidentalis gloria, & complementum accidentale ipsius: quare iudicant, quod ut Deipara glorificata hoc munere radicandi gloriam accidentalem omnium Beatorum gaudeat, opus est, quod in Augustissimo Throno gloriae Filii sui sit ea sublimata, dicente Damiano Serm. de Assumpt. *Sublimis ista dies, in qua Virgo Regalis ad Thronum Dei Patris evebitur.* Sic enim vidento Filium in eodemmet Throno cum Matre exaltatum, & Matrem in ipsomet Throno cum Filio glorificatam, eademmet gloria accidentalis Matris, & Filii stat radix ex qua completur accidentaliter gloria Beatorum omnium.

334. Major difficultas est apud Theologos circa hanc tam sublimem exaltationem Deiparae, an
ni-

nimirum sit exaltata super omnes Hierarchias Spirituum Coelestium, & ita sublimata ad Thronum regni Filii sui, ut sit in superiori hierarchia alia ultra tres Angelicas, vel se sola hanc superiorem hierarchiam constituat? Prima pars est constans apud Theologos, Deiparam nempe non pertinere ad unum ex novem choris Angelorum; sed esse exaltatam super tres hierarchias Angelicas. Hanc conclusionem multiplici ratione, & eleganter probat Albertus Magn. supra citat. cap. 190. Sufficiat pro nunc audire P. Barradas totam Alberti doctrinam explanantem tom. 1. in Evang. lib. 6. cap. 12. p. *quia plura*, sic per belle de Virgine loquentem:
" in Caelum pervenit empyreum
" Beatorum sedem igneo splen-

» dore undique fulgentem: pri-
 » mam Angelorum percurrit hie-
 » rarchiam, in qua Angeli sunt,
 » Archangeli, & Principatus:
 » secundam pertransiit, quam
 » Potestates, Virtutes, Domina-
 » tionesque constituunt; supre-
 » mam quoque prætergressa est,
 » in qua Throni, Cherubini,
 » Seraphinique Deo propinquo-
 » res, cæterisque celsiores assi-
 » stunt. Perge, Virgo Deipara,
 » perge, transi omnium Ange-
 » lorum Hierarchias; Matrem
 » Dei inter Angelos consistere
 » non est æquum; singularis te
 » decet Thronus, singularis Cho-
 » rus. Deus bone! Tantæ Re-
 » ginæ adventu Cœlum muta-
 » tur. Novem hæctenus erant
 » Angelorum Clori, his unus
 » omnibus cæteris celsior addi-
 » tur.

335. Unde fluit: concede-
 re aliquos supercœlestem hierar-
 chiam aliquam distinctam a Di-
 vina trium Personarum, quæ di-
 catur secundaria, & ordinis unio-
 nis hypostaticæ, in qua sola in-
 ter puras creaturas resideat Dei-
 para, utpote ratione Maternita-
 tis pertinens ad ordinem unionis
 hypostaticæ, & magis principa-
 liter Christus ut homo, *ly ut* re-
 duplicante naturam humanam
 individuam, non vero redupli-
 cante personam. Uti vide-
 tur innuere subtilissimus Scotus,
 cum in ejus doctrina sit fal-
 sa hæc propositio: *Christus in*
quantum homo, ly in quan-
tum reduplicantem humanitatem,
est Filius naturalis Dei. Qua-
 re si in *ly ut homo* sumatur
 concretum personale dicens in
 recto personam, fatemur Chri-
 stum

stum ut hominem esse in hierarchia divina trium Personarum, quæ dicitur hierarchia supercoelestis primaria: at vero si *ly homo* accipiat ut concretum individuale dicens in recto individuum tale naturæ humanæ, falsum est non præcindere explicitè a Deo, & a Persona Divini Verbi, quamvis dicat in obliquo illam; & in hoc sensu dicunt; Christum ut hominem principaliter constituere hierarchiam supercoelestem secundariam, & ordinis unionis hypostaticæ superiorem omnibus coelestibus hierarchiis Coelestium Spirituum.

336. Probationes hujus assertionis dilucide assert Doctissimus F. Carolus de el Moral. tract. 2. de prædestin. Deiparæ, disp. 2. quæst. 6. art. 2. a num. 33. fundatus

tus in doctrina Seraphici Doctoris Bonavent. in 1. sent. distinct. 4. exponendo litteram Magistri: Quamobrem non te deterreat Angelici Thomæ autoritas semper magna, qui prima part. quæst. 108. art. 1. loquitur in corpore: *Unde manifestum est, eos errare, & contra intentionem Dionysii loqui, qui ponunt in Divinis Personis hierarchiam, quam vocant supercoelestem, Divinis enim Personis est quidam ordo naturæ, sed non hierarchie idem Dionysius dicit (cap. 3. circa medium Coelestis hierarchiæ) Ordo hierarchie est, alios quidem purgari, & illuminari, & perfici; alios autem purgare, & illuminare, & perficere, quod absit, ut in Divinis Personis ponamus.* Hactenus Divus Thomas.

337. Cui tantæ authoritati non adversari ponentes superior hierarchiam se tuentur, non modo cum percelebri sententia Gerson. Cancellarii Parisiensis tract. 4. super *Magnificat*, folio *mibi* 425. dicentis: *Virgo sola constituit hierarchiam secundam sub Deo Trino, & Uno, hierarchia primo, & summo, apud quem hierarchiam humanitas Filii sui sola sublimata sedet a dextris virtutis Dei per unitatem suppositi.* Et quidem, quod in Divinis Personis sit hierarchia, est expressa sententia Seraphici Doctoris loco supra citato dicentis: *sciendum igitur, quod præter definitionem, quid nominis, quæ hierarchia dicitur a hiera, quod est sacrum, & archos, id est, principatus, vel ordo ipsius hierarchiæ, B. Dionysius*

nysius 3. ponit definitiones lib. de Angelica hierarchia; quarum prima est hæc: *hierarchia est divina pulchritudo, ut simpla, & optima, ut consummata, vel ut consummativa.* Et late per sequentia ostendit, dari hierarchiam Increatam, hancque esse Trinitatem, & Unitatem, ita quod nec Trinitas præjudicet Unitati, nec Unitas Trinitati; sed Unitas spectat ad perfectionem Trinitatis: & Trinitas Unitatis.

338. Unde facile conciliatur Angelicus Doctor cum Seraphico: Angelicus loquitur de hierarchia, prout multitudine ordinata constituitur: ideo cum dixisset: *Sic igitur distinguuntur hierarchiæ ex parte multitudinis subjectæ, immediate* subjungit: *Unde manifestum est*

„ *est errare*, &c. *Ly unde* denotat illationem desumptam ex antecedentibus dictis. Nec Divus Thom. aliam ex propria mente, sed juxta definitionem Dionysii, qua hierarchiam descripsit dicens: *est ordo scientiæ, & actio, &c.* apponit notionem hierarchiæ, & sub hac eadem acceptione dividit Sanctus Doctor hierarchiam in Angelicam, & humanam, & deinde Angelicam in tres hierarchias, juxta quam considerationem non loquitur de hierarchia, ut convenit Trinitati Personarum Divinarum.

339. Seraphicus vero Doctor explicans definitionem secundam de hierarchia, in qua dicitur *est ordo scientiæ*, &c. *ly ordo* non exponit sic, id est *multitudo*, sed sic; id est *ordinata*
po-

potestas, ut liqueat, hierarchiam non constitui essentialiter per multitudinem, hoc solum convenit ordini Angelico. Ex his patet quomodo sit verum dictum Angelici, *manifestum est errare*, &c. quia tres Divinæ Personæ non est multitudo ordinata sub principe; sed sunt unus princeps, cui omnis multitudo ordinata subicitur. Etenim ordinatio hierarchiæ reperta in Angelis est, qua purgantur, illuminantur, & perficiuntur, quod manifestum est repugnare inter Divinas Personas, Seraphicus non loquitur in hoc sensu de hierarchia supercœlesti, quam ponit in Trinitate, sed in quantum cum Divo Dionysio eam considerat sub ratione pulchritudinis, pluralitate, & æqualitate constitutæ, ut simplicis, ut opti-

optimæ, & ut conlummatæ: unde nullum est absurdum ponere in Virgine hierarchiam singularem super omnes Angelorum ordines.

§. III.

De gloria Accidentali activa Virginis in Empyreo.

340. **C**Um immaculata V. sit plena, & superplena gratia, ac gloria, plena sibi, superplena nobis, exaltatur in Empyreo propria illuminatione, qua illuminat omnes B. & omnes Angelos: sic expresse Dr. Minorita Mairon Serm. de Dei Matre: *quia Deipara (inquit) suam vim illuminativam in mente sumit ex Personis Sanctissimæ Trinitatis, & juxta*

juxta suam nominis Etymologiam, quæ ex Hieronymo est, illuminatrix, illuminat quatuor hierarchias sibi subiectas ordinate incipiendo, illuminat tres hierarchias Angelorum, & quartam quæ est Ecclesiastica. Hanc sententiam scholastice defendit Novatus Tom. 2. de Eminentia Deiparæ cap. 9. quæst. 8. & Franciscanus Urrutigoyti supra citat. sect. 19. subsect. 5.

341. Accedunt Bonaventura in Speculo B. Virginis cap. 3. » ita loquens: *opus Domini excellentissimum est Maria, hoc* » *opus sicut plenum fuit gratia Domini in mundo, sic* » *plenum est gloria Domini in* » *Cœlo; sic ergo illuminans* » *Maria in gloria sua rutilans* » *per omnia respicit; quia per* » *omnes Angelos, & per omnes* » *nes*

nes Sanctos gloriæ suæ illuminationem extendit. Hoc ipsum docet S. Petr. Dam. Serm. 4. de Assumptione, & indicat Div. August. ac clare docet Albertus Magn. in Orat. de Virgine incipiente: *S. Maria secundum nomen*. Ubi sic de Deipara ait:

» ipsa illuminatrix Cœli, &
 » terræ, quæ in multis, & secretis Filii sui, & Verbi Dei Patris a sæculis in Deo absconditis, etiam ipsa Angelicæ lumina illuminavit. Sed luculentius aliis loquitur Bernardin. Senensis, qui tomo 1. serm. 61. de B. Virg. cap. 4. præter alia ad miraculum præclara, hæc addit cap. 8.

341. » Secundum Dionysium
 » in Regno Cœlorum omnium
 » inferiorum dona in superioribus
 » in tanta præexcellentiâ
 » sunt,

» sunt, quod quasi nulla est comparatio, nisi sicut est circumferentia ad suum centrum. Cum ergo Beata Virgo supra omnem ordinem sit, in tantum, quod per se faciat ordinem incommunicabilem, sicut prædictum est, sequitur, quod super omnes inferiores ordines, tam Angelorum, quam hominum simul sumptorum, ipsa improportionabiliter est prælata, & quidquid est gloriæ in omni inferiori glorificata natura, tam Angelica, quam humana, multo præexcellentiùs est in Virgine Matre Dei. Ex quibus verbis fortissimas rationes desumunt Theologi ad singularem Deiparæ illuminationem ostendam.

343. Tum: quia si supremi
 An-

Angeli illuminant inferiores; quia excellentiæ, & prerogativæ inferiorum relucet in superioribus: ergo omnes, nullo dempto, illuminantur a Maria, in qua relucet omnes prerogativæ modo excellentissimo inferiorum. Tum: quia si illuminantur ab Anima Christi, quam adorant, quid absurdi, quod illuminentur ab Anima Mariæ, quam etiam adorant? Nec opponas communem sententiam Theologorum, & multorum Patrum asserentium, supremos, & primos Angelos a Deo immediate illuminari, ut ex Athanas. lib. de communi Essentia, Sophronius in encomio de Augustino, Bernard. lib. de considerat. cap. 4. loquendo de Cherubinis.

344. Ad quod responderet Novatus, PP. locutos fuisse de Angelis

gelis ante Christi Domini Ascensionem, non post Ascensionem Christi, & Assumptionem Virginis. Displicet hæc solutio Urrutigoyti, quia triumphus Christi Domini non derogavit, sed potius auxit Angelorum prerogativas, deperderentque illuminationem immediatam a Deo per Ascensionem Christi: quæ impugnatio non premit Fr. Carolum de el Moral. videri potest loco supra citato art. 3. num. 48. ubi hanc illuminationem immediatam a Deo convenire per accidens Angelis superioribus defendit, non suapte natura: quia cum ordo Seraphinorum non haberet in Empyreo ante Ascensionem Christi alium ordinem, cui subiceretur, ideo a Deo Trino, & Uno suscipiebant illuminationes; ast cum post As-

cen-

ensionem Christi, & Deiparæ Assumptionem supra se habeant alium ordinem superiorem hierarchiæ supercoelestis secundariæ, ideo juxta suam exigentiam ordinis ministerialis debent illuminari a Christo, & Deipara, quæ ejus prærogativa semper invariata in se manet, dum illuminantur a Dominante potestate imperiali, & hoc petit ratio hierarchiæ; quæ est ratio ordinis.

345. Singularis proinde est excellentia illuminationum, quæ sunt a Deipara, respectu illuminationum Angelorum: nam Angelis unius, vel alterius rei pertinentis ad lineam providentiæ supernaturalis competit illuminatio, nempe illius, qui aliquomodo pertinet ad talem spiritum Angelicum; ast Deiparæ competit illuminatio cum omnimoda

au-

auctione sine ullo onere, & cui voluerit communicare de omnibus, quæ attinent ad lineam providentiæ supernaturalis; quia utpote regnans cum Filio coronato, tanquam Corredemptrix generis humani, & Correstitutrix lineæ Angelorum, & tanquam caput secundarium, & secundum quid triumphantis, & militantis Ecclesiæ, omnes pertinent ad suum statum, & de omnibus curam habet in Cœlis tanquam de subiectis ditioni suæ. Ob hoc fatetur prædictus Scotista, quod a momento, quo Deipara fuit glorificata permanenter ad regnandum in Cœlis, vidit in Verbo, seu in Essentia Divina omnes creaturas, & res, quas Christi Domini Anima in ipsa videt; limitationibus supra significatis.

346. Hinc pergit Urrutigoy-

ti

ti affirmans, quod a momento, quo Deipara glorificata stetit in summo Coelo, effecit cum Angelis beatis, & hominibus in Coelesti patria jam existentibus, idem, quod operatur cum quolibet Beato denuo ad Coelos ascendente. Piissimum ipsi videtur, asserere, & probabilissimum, quod in instanti sequenti ad illud, in quo quaelibet anima gloriam essentialem accipit, ipsam alloquatur Deigenitrix, illamque illuminet juxta reverentiam, quam exhibuit, & exhibet suae gloriosissimae Reginae, de illis objectis, de quibus aliquomodo, & aliquo titulo potest ad eam pertinere, quod ei represententur in Verbo, ut sic per illuminationem Deiparae se disponat in ampliorem glorificationem accidentalem.

347. Quamobrem piissimum, & pro-

& probabilissimum est etiam; id ipsum factum fuisse a Deipara cum omnibus Coelicolis residentibus in Empyreo, quando ad Thronum suae celsissimae gloriae fuit evecta: & relicta in optione Virginis illuminatione ad alios, in omnes eam diffundere censenda est, ne libertas ipsius retardet bonum gloriae majoris accidentalis, quod advenit Beatis ex suae Dominae Majestate dicente Damiano tom. 2. serm. 40. de
 „ Assumpt. *electa*, & praelecta
 „ ut Sol: quia sicut Sol, solus
 „ totum orbem illuminat, sic
 „ haec sola solidiori lumine, &
 „ Angelos, & homines *illustrat*.
 348. Propter tantam gloriam, & majestatem adorant in Throno Altissimo Dominam, & Reginam suam Angeli, & Beati: nam etiam in aliis partibus asserit

ferit Sanctus Antoninus, part. 3.
 tit. 31. cap. 4. §. 1. Beatam Vir-
 ginem Divinum suum, & Uni-
 genitum Filium in secretum
 cubile suum non nunquam se-
 cum adduxisse, ibidemque co-
 ram eodem se se prostravisse ipsum
 adorare volentem, ab eodem-
 que, qui ut Deus id ipsum præ-
 videbat, præventam, & primi-
 tus adoratam fuisse. Quod dixe-
 rat Albertus Magn. serm. de E-
 piphania: *Tum Filius venit in*
occursum ejus, ipsamque adora-
vit; quod effatum ne videatur
aliquibus dissonum, legant Sera-
phicum Bonaventuram in ter-
tium, dist. 9. art. 1. quest. 3. ad
 » quartum, ita docentem: *ad*
 » illud, quod objicitur, quod
 » Christus honoravit Matrem
 » suam, dicendum, quod verum
 » est, sed Christus non adoravit
 » eam

» eam adoratione patriæ, sed
 » hyperdulæ, ideo non adoravit
 » eam ut Deum, sed ut Filium
 » Matrem suam. Ideo bene se-
 » quitur, quod Christus vere Ma-
 » trem suam debet adorare, & ve-
 » nerari, sicut decet Matrem Dei.
 Si ita se gerit Dominus omnium
 cum MARIA, quid agent servi?
 Utinam, ut spero, aliquando per
 ipsam MARIAM tam ineffabilia
 experiamur, & intelligamus.

S E C T I O V.

Mariana gloria connaturalius Damasceni systemate explicatur.

§. I.

*Nostro discurrendi modo gloria
primi instantis Conceptionis
Marianæ clare intelligitur.*

349. **Q**UIS non clare percipit, quod hæc omnia mirifice dicta de essentiali visione Immaculatæ Virginis in Exordio sui esse, primoque Conceptionis instanti requirunt ex parte subjecti potentias omnino expeditas, plenum rationis usum, intellectum perspicuum, & a sensibus prorsus alienum, voluntatemque nullo physico

co præpeditam? Quæ omnia, absque ullo negotio inveniuntur in anima separata. Sequitur proinde, quod Deus tam ut Author naturalis, quam ut supernaturalis omnia hæc connaturalius operatus sit in anima separata, quam in anima unita corpori mortali. Ideoque in aliorum sententia duo præcipua obstacula reperiuntur ad istam beatitudinem asserendam in Virgine: primum est, & quidem a Deo vincendum, anima dependens a corpore, ac proinde in intelligendo, & amando dependens a phantasmatibus; secundum est status viatricis. Unde in nostra sententia primo obstaculo prorsus eliminato, tantummodo restat secundum, & adeo debile, quod si status animæ viatricis in corpore non repugnet cum beatitudine, five

transeunte, sive permanente, multo minus pugnabit cum statu singularissimo viatricis animæ extra corpus existentis, & operantis: quare hæc major connaturalitas Dei in elevando animam Virgineam, & animæ Virgineæ in videndo, ac fruendo, ostenditur primo ratione status separationis, secundo ratione loci, tertio ratione gratiæ in hoc statu, & loco Animæ Virginalis.

350. Et quidem ratione status clarissime intelligitur, cum omnes animæ de facto, ut visione beatifica fruantur, requirant pro conditione indispensabili a corpore separationem: nam cum objectum videndum sit prorsus immateriale, visio adjuvata lumine, & species, vel nullæ, vel quantum fas est, immateriales requirunt subjectum vi-

dens,

dens, quantum capax est, in statu majoris immaterialitatis, sed status separationis animæ est, ut per se patet, majoris immaterialitatis, quam status conjunctionis cum corpore: ergo status ipse separationis reddit prorsus connaturaliorem visionem beatam, sive transeuntem, sive permanentem, quam status conjunctionis cum corpore; sed Damasceni systema consistit in hac separatione: igitur hoc discurrendi modo ratione status complanatur via connaturalior ad stabilendam gloriam in primo instanti Mariæ Conceptionis, & ad intelligendos omnes actus rationis usus summe intelligibiles, & voluntatis summe meritorios, profluentes ab habitibus a Theologis cum fundamento positis in primo esse Virgineo, adeo ut hæc

Z 3 pe-

peristhasis cum omnibus Theologis amicissima manu concordet.

351. Quod ut verius ostendatur, ille modus ceteris praeferendus est (si alias non repugnet, ut istum non repugnare, conati sumus defendere) in quo Deus, tam ut Author naturalis, quam supernaturalis Theologicus minus habet in legibus statutis, quod dispenset; sed in isto nostro modo, nec dispensat Deus in pleno rationis usu, nec in statu separationis, omniaque principia supernaturalia sine obstaculo corporis prodeunt in suas perfectissimas operationes, voluntasque, & intellectus in statu perfectissime operandi sunt prorsus spirituali, & immateriali, omniaque spiritualia dona in omnino spirituali statu nullo impe-

pe.

pediente exercitura sua munera perfectissimo modo tunc possibili intelliguntur: ergo hic status connaturalior absdubio est Virginitati visioni beatificae.

352. Ipse locus plane demonstrat intentum nostrum: nam cum Empyreum sit destinatum, ut ostendat Deus suam Essentiam media visione Beatis, connaturalius est, ut qui videt Deum, illum videat in Empyreo: quare Deus volens Paulo ostendere gloriam, rapuit illum ad Empyreum, juxta veriore opinionem, dicente ipso 2. ad Corinthios, cap. 12. num. 4. *quoniam raptus est in Paradysum, & audivit arcana verba, quae non licet homini loqui: ergo cum Deus potuisset creare animam Virgineam in ipso Empyreo, & haec sit congruentia*

Z 4 illa-

illativa nostræ assertionis, quis non videat, connaturalius datam intelligi visionem animæ existenti in Cœlo, quam vel in ventre Materno, vel raptæ a terra in Empyreum? Nam cum consistat Beatitudo in perceptione, & visione in Empyreo, verificatum est de Virgine illud Psalmi 44. *audi filia, & vide, & inclina aurem tuam, & obliviscere populum tuum, & domum Patris tui, quia concupivit Rex decorum tuum, quoniam ipse est Dominus Deus tuus.* Nam in primo sui esse fuit oblita Patris Adami, & domus, seu familiæ hominum peccantium in Adamo propter elum pomi arboris scientiæ.

353. Accedit ad hoc, quod inquit Eximius de Angelis lib. 6. cap. 5. num. 10. Ubi postquam
sta-

statuerat, Angelos vidisse ab initio Incarnationis Mysterium, asserit, vidisse pertinentia ad Mysterium Incarnationis, ac proinde vidisse Virginem, quia post Christum ut hominem nullum est objectum secundarium tanta dignitatis, & excellentiæ in quo divina Sapiencia, & divina Potentia ita resplendet, sicut beata Virgo. Et infra: quia sicut Christus est Angelorum caput, ita Beata Virgo est eorum Regina, & Domina, & in suo gradu, & modo Angeli sunt ejus ministri. Imo 2. in 3. part. disp. 22. sect. 1. hæc habet:
 » *ex hoc ergo ulterius concludi-*
 » *tur, sicut Christus, vel fide*
 » *creditus, vel clare in Verbo*
 » *vilis, statim adoratus est ab*
 » *Angelis, quomodo multi in-*
 » *terpretantur illud ad Hebreos 1.*

» *Et cum iterum introduxit Pri-*
 » *mogenitum in orbem terræ di-*
 » *xit, Et adorant eum omnes*
 » *Angeli ejus, semel enim præ-*
 » *ceptum est adorari ab Ange-*
 » *lis; cum primum per fidem*
 » *illis propositus est, & iterum*
 » *cum re ipsa fuit incarnatus.*
 Sic igitur etiam Beata ejus Ma-
 ter cum primum sanctis Ange-
 lis est cognita, fuit ab eis ado-
 rata ut Dei Mater, ac Domina
 omnium.

354. Unde vides, quod si-
 cut Christus fuit adoratus ab
 Angelis, dum primo cognitus,
 & postea dum in executione pro-
 ductus; ita Beata Virgo fuit
 adorata a principio, dum ipsis
 cognita, adeo ut aliqui Theolo-
 gi, ut videre est apud Peralta
 disert. 6. sect. 2. teneant, quod
 motivum primarium, seu fini-
 s-

ultimatus superbiæ Luciferi, &
 reliquorum etiam rebellium fue-
 rit excellentia MARIE, ejus
 adoratio, & subjectio omnis crea-
 turæ; qui fundantur præter alia
 in 12. Apocalipseos, ubi narra-
 ta Conceptione Virginea per il-
 la verba: *Signum magnum ap-*
paruit in Cælo. Mulier amicta
sole, &c. prosequitur textus: *Et*
factum est prælium magnum in
Cælo: Michael, & Angeli ejus
præliabantur cum Dracone. Fuit
 igitur 2. adorata ab Angelis dum
 primo creata: & quis liquido
 non percipiat, Animam viden-
 tem Deum adoratam ab Ange-
 lis, Angelos illuminantem, &
 accidentaliter quodammodo glo-
 rificantem, connaturalius intelli-
 gi primo creatam in Cælo?
 quia quamvis Anima Christi non
 fuerit in Cælo primo creata pro-
 Z 6 per

pter rationes, quas supra dedimus, cum jam manifestaretur ibi secundum principaliorem partem, Divinitatem nempe, & Personalitatem, nihil convincit, Animam Virgineam ibi non fuisse primo creatam; imo contrarium persuadetur.

355. Audiatur accurate S. Vincentius Ferrer. citatus a P. Francisco Garau part. 1. Deiparæ elucidatæ triumpho 12. p. 6. num. 361. qui Sanctus serm. 1. de
 „ Nativit. sic ait: *non* credatis
 „ quod fuerit, sicut in nobis,
 „ qui in peccatis concipimur;
 „ sed statim postquam corpus
 „ fuit formatum, & anima crea-
 „ ta, tunc fuit sanctificata, &
 „ statim Angeli in Cælo fece-
 „ runt festum *Conceptionis*. Se-
 „ quitur Egregius Theologus:
 „ *nempe* ad suæ conceptum Re-

„ ginæ gavisi sunt Angeli, exul-
 „ tavit & Deus illam produ-
 „ cens, quam jam sui Matrem
 „ amabat: Unde & David tes-
 „ tatur Psalm. 47. *fundatur exul-*
 „ *tatione universa terra mons Sion,*
 „ *latera Aquilonis, Civitas Regis*
 „ *magni*, id est Maria; sed An-
 „ geli festum fecerunt in Cælo,
 „ non in terra, ut non de hu-
 „ manis pompis, sed de Divi-
 „ nis splendoribus concelebra-
 „ tam Conceptionem putemus.
 „ Tota enim Trinitas novis in-
 „ dulgens gaudiis nova se dedit
 „ fruendam gloria. In Cælo
 „ enim Conceptionis festum pe-
 „ ractum est, hoc est in Deo, &
 „ coram Deo, & ad faciem *Dei*.
 „ Haec tenus Doctissimus Garau.

356. Nec minus hoc persua-
 „ det donum Maternitatis: nam
 „ cum apud aliquos Theologos Ma-

ternitas Deiparæ sit quædam participatio Divinæ Paternitatis, dicente S. Bernardino de Sena tom. I. ferm. 52. *Nec in personis creatis, nec in Personis increatis reperitur hæc dignitas, nisi in una Persona Divina, quæ est Patris, & in una Persona humana, quæ est Matris: Quis non videat, tam singulare donum in ipso Cælo, tamquam radicem superioris gloriæ dandum esse MARIÆ? Nam si propter Maternitatem privilegia Virginea, tam gratiæ, quam gloriæ concedimus Virgini, ut inquit Suarez in 3. part. tit. 2. disp. 3. sect. 5. mensura privilegiorum Virginis est potentia Dei, argumentari possumus quasi a priori, Maternitatem Dei non decuisse dari Virgini nisi in Cælo juxta illud Psalmi 109. vers. 3.*

In

In splendoribus sanctorum ex utero ante luciferum genui te, qui locus, ut loquitur Lorinus, applicatur ab aliquibus Virgini: ergo si donum, propter quod fuit illi data illa gloria in primo instanti, congruum est, ut donaretur Virgini in Cælo, bene explicatur ipsi data in primo instanti gloria exacta ab ipso Maternitatis dono in ipso Cælo.

357. Et ut connaturalitatem percipias, pone nobiscum Animam Virgineam in Cælo, imensa ornatam gratia, superiorem, & adoratam ab Angelis, Matrem Dei, exultabundam Trinitatem in ejus creatione, præclarioribus habitibus, & donis, ac justitia originali ornatam, ac proinde separatam a corpore: Negabitne Deus tali Animæ visionem beatam componibilem cum

cum statu viatricis? Vel operabitur contra exigentiam tam immensæ gratiæ, ac donorum? Ergo Deus ut Author naturalis, ac supernaturalis Theologicus connaturalius operabitur, tribuens gloriam, quam denegans. Confirmatur: potestne concipere animam separatam a corpore in inferno habentem malitiam super omnes Dæmones, & damnatos; & odio habentem super omnes Deum; & Deum connaturaliter operantem non illi infligentem pœnas, saltem privationis visionis beatificæ componibilem cum statu viatoris? Ergo si Deus, qui est creditor respectu pœnæ, & quasi invitus supplicia infert, hoc ageret connaturalius; quid ageret, ubi est solutor præmiorum, cum Matre, cum Filia, cum Sponsa,

sa, cum omni pura creatura meliori? Ergo Damasceni systemate sternitur via planior ad asserendum in Virgineo Conceptionis instanti visionem, sive transientem, sive permanentem, a qua præcindimus.

§. II.

Hac Animæ V. gloria in statu separationis in instanti, in quo fuit Corpori conjuncta, exrolluntur, quantum fieri potest, omnia dona, & excellentiæ Virginis.

358. **S**IVE attendas Philosophiæ, sive Theologiæ, quantum perfectior est forma exacta, perfectiores dispositiones debent adstrui in materia exigente: ergo cum Anima ante conjunctionem,

junctionem fit in plenitudine gratiæ, & gloriæ, corpus exigens talem, & tantam Animam, debet qualificari purioribus dispositionibus, præclarioribusque donis naturalibus ad naturam ipsius Animæ, supernaturalibus ad Animam, veluti subjectum tam singularis gratiæ, & gloriæ. Quare planum fit iter ad quæcumque dona excogitata in corpore, & excogitabilia, & ad cognita, & incognita dona animæ Virginæ, ac proinde totum compositum Virgineum prodivit in instanti Conceptionis vere opus Excelsi.

359. Hoc intelligere possumus ex his, quæ affert Eximius tom. 2. in 3. part. quæst. 37. art. 4. disp. 21. sect. 2. loquens de Virginis resurrectione, agens quippe de transitu a via ad patriam, hæc

hæc habet : unde obiter conjectare licet, in transitu a via ad patriam non interrupuisse, aut intermisisse Beatam Virginem Divinæ charitatis, & amoris actum; sed vel eundem, quem usque ad mortem in terra vivens libere exercuit, in termino viæ majori quadam perfectione, & necessitate continuasse (si tamen verum est, ut fortasse est, actum divini amoris in viam, & in patriam esse posse ejusdem rationis) vel certe, si quis sentiat, esse diversos, saltem sequitur, Beatam Virginem ab actu amoris viæ immediate transisse ad actum amoris patriæ absque ulla intermissione.

360. „ Verisimile enim est; „ Animam Beatæ Virginis eo præfertim tempore, quo morti ap- „ pro-

„ propinquabat, nunquam ab
 „ actu divini amoris cessasse,
 „ quia nec corporis dolore, nec
 „ sensuum perturbatione impe-
 „ diebatur. Quin potius quia
 „ ex Divina revelatione horam,
 „ & momentum sui discessus præ-
 „ sciebat (ut PP. omnes allegati
 „ docent) quo ad exoptatum illum
 „ terminum magis, ac magis ac-
 „ cedebat, eo vehementius divi-
 „ na charitate, & amore flagra-
 „ bat, atque sic disposita usque
 „ ad instans mortis, quod dicitur
 „ *primum non esse hominis*,
 „ pervenit, in quo & videre
 „ Deum, & illum beatifica cha-
 „ ritate diligere incepit; nulla
 „ ergo data fuit *interruptio*. Pos-
 „ tea sect. 4. num. 4. hæc ha-
 „ bet: *ex his facile est intelli-*
 „ gere, quid de gloria corporis
 „ sentiendum sit; habet enim om-
 „ nes

„ nes illas dotes, quæ omnibus
 „ Beatis communes sunt, tanto
 „ que excellentius, quanto per-
 „ fectioni Anima beatitudine frui-
 „ tur.

„ 361. „ Rursus ob singularem
 „ Filii generationem castissimam,
 „ atque purissimam existimo, ha-
 „ bere in corpore singularem ali-
 „ quem, & admirabilem splen-
 „ dorem, vel aliquid aliud, quod
 „ sit veluti insigne regie digni-
 „ tatis, ac divinæ Maternitatis,
 „ ac principatus, & domini in
 „ omnes Beatos. Bonaventura in
 „ speculo B. Virginis, *cap. 6.* Ha-
 „ ctenus Eximius. Unde sic argu-
 „ mentari licet: sicut Beata Virgo
 „ in primo sui non esse, ut loquitur
 „ Eximius, seu in instanti mor-
 „ tis ascendit in Cælum omni bea-
 „ titudine essentiali, & accidentali
 „ prædita, ita apud Doctores lo-
 „ quen-

quentes de gloria Virginis, adjuncto systemate Damasceni, in primo sui esse descendit de Cœlo plena gratia, & gloria; sed propter illam gratiam, & gloriam in instanti mortis refusa sunt in corpus, tam præclariora dona, tam singularia charismata in Anima, tot mirabilia soli Deo Authori cognoscenda in composito: ergo hoc systemate clarissime intelliguntur, quæcumque dona excogitare liceat in Virgine a primo suæ Conceptionis instanti.

362. Rursus: si apud istum Doctorem non interruptit Virgo a transitu viæ ad Patriam actum amoris ardentissimi erga Deum, cum apud nos hic actus amoris ortum habuerit a primo sui esse in statu separationis in Cœlo, infertur probabiliter, hoc supposito, amorem, quo Beata Virgo di-

dilexit Deum in primo sui esse gloriosa in Cœlo, absque interruptione perseverasse in transitu a Patria ad viam, in via, & in transitu viæ ad Patriam in æternum duraturam; applicareque possumus Virgini illud Psalmistæ *a summo Cœlo egressio ejus, & occursum ejus usque ad summum ejus*: omniaque, quæ modo adorantur in Virgine, jam ab initio habuisse exceptis illis, vel eorum effectibus, quæ cum statu passibili, & viatricis minime cohærebant.

363. Roboratur hæc doctrina ipsius Eximii, qui cum Div. Thom. quæst. 56. art. 1. hæc tenet. disp. 50. sect. 5. Christum hominem esse perfectissimum exemplar resurrectionis justorum, quod probat verbis Pauli ad Philippenses 3. *reformavit corpus hu-*
mi-

militatis nostræ configuratum corpori claritatis suæ. Quod etiam colligit ex prima ad Corinthios 15. Sicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes vivificabuntur, unusquisque autem in suo ordine, primitiæ Christus, & deinde hi, qui sunt Christi; scilicet tanquam illi maxime similes, & conformes, & ideo postea subdit: qualis terrenus, tales & terreni, & qualis Cælestis, tales & Cælestes, sicut portavimus imaginem terreni, portemus & imaginem Cælestis. Loquitur enim aperte de Imagine gloriæ, ubi similes ei erimus. Postea Eximius num. 6. hæc habet: coheret hæc perfecta similitudo in omnibus sensibus, ac facultatibus corporis, in pulchritudine, aliisque ornamentis naturæ, ac gloriæ quæ in

» cor-

» Corpore Christi existunt:: non
 » cum æqualitate, sed debita pro-
 » portione, quapropter non re-
 » pugnat huic claritati exempla-
 » ri, quod in Beatis futura sit
 » distinctio sexuum, facierum
 » varietas, pulchritudinum inæ-
 » qualitas, & similia; quia hæc
 » æqualitas non requirit, nisi
 » conformitatem proportionalem
 » cum exemplari.

364. Unde sicut Christus futurus est exemplar iustorum resurgentium, utpote Primogenitus mortuorum, omnesque portabimus, ut spero, Imaginem Cælestis Adam, cur non possumus dicere, Christum Incarnatum, & conceptum exemplar suæ Matris fuisse, quam sororem appellat ob similitudinem? Et si ut Evangelista testatur, *speculantes gloriam Dei in eandem Imagi-*

Aa nem

nem transformamur, illa, quæ prius concepit mente, quam corpore, cur non ad Imaginem Christi Primogenitam prodeuntem ex ore Altissimi revereamur? Nec similem in Conceptione dicemus Primogenito in multis fratribus? Ergo si Christus Dominus descendens de Cælo, ubi manifestabatur secundum Divinitatem, fuit omnibus donis gratiæ, & gloriæ naturalibus, & supernaturalibus apprimè ornatus, impeditis tantum effectibus impossibilibus cum statu viatoris & passibilis, debuit B. V. descendens secundum Animam de Cælo, ubi primo creata fuit in primo Conceptionis instanti, assimilari cum proportione super omnes creaturas racionales Umgenito Filio Dei; & nostro discurrendi modo hæc similitudo maxi-

xime commendatur, & declaratur.

365. Nam Angelicis Doctor Opusculo 58. cap. 25. sic ait: *Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, id est Deiformes, & Deo secundum Imaginem similes; nec potest creatura ad majus promoveri, quam quod suo assimiletur Creatori; assimilatur autem homo Deo virtute Corporis Christi.* Quid dicemus non de filiis adoptivis, sed de Matre naturali? Loquatur Bonaventura in speculo cap. 2. 8. & 10. ubi ait: *Supergressa est MARIA cunctas filias, supergressa est in natura, supergressa est in gratia, supergressa est in gloria universas filias, id est universas animas, & universas intelligentias.* Petrus Damianus serm. de Nat.

Virginis: *Quemadmodum nullum est astrum, excepto Sole, adeo pulchrum ut Luna; sic summa gloria est post Deum videre Virginem adhaerere illi, & in illius protectionis munimine commorari.*
 Idiota lib. de MARIA, cap. 2. *Tota pulchra es, Virgo gloriosissima, non in parte, sed in toto, & macula peccati, sive mortalis, sive venialis, sive originalis non est in te, nec unquam fuit, nec erit.* Finem faciam cum Anselmo lib. de excellentia Virginis cap. 8. *Quid amplius dicere possumus, Domina? Immensitatem quippe gratiae, & gloriae, & celsitudinis tuae considerare incipienti, & sensus deficit, & lingua fatiscit.*

§. III.

Opusculi synopsis:

366. **C**UM totius laboris scopus sit concordare naturam cum gratia, & philosophiam cum Theologia, & huic innitatur systema de creatione Animæ Virginis extra corpus, in ipsoque instanti reali infusio Animæ gratiosæ in ipsum corpus; ut plenum, & perspicuum iter muniatur scholasticis, initium duximus a principiis communioribus, & inconcussis, ut ascenderemus ad probabiliora: idcirco a nihilo, a quo omnis creatura sumit exordium, ordinemur, stabilientes quid sit creatio in communi, ut gradus fiat ad creationem animæ rationalis,

lis, ac proinde ad creationem Animæ Virgineæ, quæ utpote ejuldem speciei cum cæteris animabus, idem principium essendi sortitur. Cumque non fuerint animæ rationales ab æterno, creationis tempus designamus cum Philosophis, & cum anima sit propter hominem generabilem, tempus præfigimus, dum corpus organicum ultimo organizatum exigit animam, quia est prima intentio generantis ut sit homo; est enim anima actus primus corporis physici organici, non obstante ejus spiritualitate, & immaterialitate.

367. Unde concluditur, ita animam Virginis fuisse creatam, cum esset vere genita Virgo, sicut cæteri homines, ipsiusque Beata Anima actus primus illius

lius corporis purissimi: ubi aliqua de perfectione corporali Virgineæ prælibamus. Cumque de loco creationis animæ nulla appareat investigatio, cum debeat creari intra corpus, ejulque principium essendi esse principium informandi, investigamus, an Deus ut Author naturæ possit creare animam rationalem extra corpus ultimo organizatum? Et insistentes variis Philosophorum placitis, statuiamus probabiliter, posse naturaliter hoc evenire, pensis exigentis, & ex parte animæ, & corporis. Manus quippe damus adstruentibus formam embrionis, vel corporeitatis, vel aliquam aliam materialem consistentem in particularum seminalium harmonia; vel cum aliquo, si fortasse velit defendere, materiam existere posse na-

turaliter sine forma. Hinc monitum te etiam, atque etiam velim, quod nos ne latum quidem unguem discedimus vi nostri systematis ab his Philosophis: isti enim, si ponant formam embrionis ultimo completum corpus in linea corporis; sed ita, ut nunquam conjungatur in eodem instanti reali cum anima rationali, sed definat esse embrio in ultimo instanti precedenti in transitu, & in fieri conversionis; nos pariter ponimus in Conceptione Virginea. Si ponant formam Corporeitatis subordinatam, & perseverantem cum anima rationali, nos idem asserimus in Conceptione Virginea, & sic cum reliquis. Uno verbo, quidquid naturaliter accidit in Conceptione humana philosophica communi, quando ani-

anima rationalis primo creatur intra Corpus, idem, & eodem ordine, ac modo evenire ostendimus in Conceptione singulari Virginea; cum non invertatur naturæ lex per creationem Animæ B. extra corpus. Unde, si defendatur instantanea generatio, præcedet materia seminalis; si judicetur non instantanea, intelletur corpus completum in linea corporis, vel pereunte forma non subordinata, vel permanente subordinata in transitu conversivo ad animam viventem.

368. Ast cum instans reale creationis sit etiam instans reale infusionis, negotium nostrum est, quomodo hoc fieri posset naturaliter in unico instanti reali, declarare doctrinis, & exemplis ab omnibus admissis. Ob

oculos ponimus, vel majorem, vel æquam probabilitatem motus localis instantanei spirituum ab uno loco ad distantem sine transitu per medium clarissima doctrina Eximii, dicentis lib. 4. de Angelis, cap. 18. quod neutra sententia efficaciter probetur; imo ingenue fatetur, se negare transitum naturalem ab uno loco ad distantem sine transitu per medium, non ob rationes, sed ob conjecturas, & ut facilius percipiatur. Idcirco convincitur intrinseca fortior probabilitas naturalis motus instantanei localis de loco ad locum distantissimum Angeli, & Anima separata. A communioribus ad singularia procedentes statuimus, ita de facto evenisse in mirabili Virg. Conceptione; fundati in eo, quod ad conciliandam do-
stri-

strinam Ecclesiæ cum Philologia, & Theologia debemus eligere modum clariorem, & minus miraculosum, & non videtur modus clarius, neque conaturalior, cum ab omnibus sentiatur probabiliter naturalis, ac proinde a contradicentibus parum miraculosus judicari debeat; damusque fundamenta ad hoc de facto asserendum, & rationibus Philosophicis, & a modis discurrendi Theologorum in aliis materiis, & ab harmonia posita ab Angelico, & Eximio in executione Incarnationis Christi Domini, & propter ipsam Ecclesiam Theologos compellentem ad declarandas suas veritates via clariori Philosophis, & germana cum principiis Theologicis.

369. Et ne auctoritates Patrum
Aa 6 trum

trum desiderentur, quæ sunt maximum columen in Theologicis nodis, offertur & explicatur ad litteram Sanctus Joannes Damascenus, ita ut primas ferat in isto systemate propter energiam, & perspicuitatem ejus doctrinæ hoc super puncto. Exaltat autoritatem Damasceni usus Ecclesiæ allegata Damasceni verba inserentis Horis canonicis; qui character expenditur a nobis, utpote mirifice conducens ad assertionem magis, ac magis radicandam. Deinde argumenta insurgentia, & a Conciliis petita, & a Philosophia desumpta, & ab absurdis emanantia, quæ directe nos impetunt, conamur solvere, relictis illis, quæ indirecte, seu quæstiones præliminares enervant; cum hæc a suis Patronis soluta reperiantur in suis locis, & in

& in ipsis responsionibus majora roboramenta prædamur in favorem nostri asserti, ac modo loquendi Alexandri VII. in celeberrima constitutione *solicitude omnium Ecclesiarum* penitus tutamur.

370. Transitum deinde facimus ad rimanda Theologorum sensa de peccato originali, & ejus transfusione, & de ejus subjecto, causa efficiente, & constitutivis, ut lumen affundatur nostræ doctrinæ. Hinc propius accedimus ad Theologos immediate disputantes de Virginis Conceptione mirabili, & præservatione ab originali peccato, & principales opiniones circa ordinem decretorum Dei percurramus, & omnes venerantes, neminem impugnantes, desideramus ordinem executionis, miramur.

murque altum super hoc silentium, conamurque evincere, quod ut finis intentus, & effectus predestinationis Deiparæ correspondeat connaturalius Decretis intentivis, debet adstrui executio, ut a nobis cogitatur.

371. Qua data occasione denuo roboramus assertionem nostram novis argumentis, communis majoribus autoritatibus, affigimus semper pro Cynosura respicientes mentem Damasceni. Quo stabilito audimus Authores loquentes aliquomodo de via executiva Conceptionis Virgineæ propter quasdam qualitates supernaturales, quas collocant in Corpore Virgineo, quas omnes nos non negamus, sed libentissime concedimus, eosque adducimus ad contentiendum systemati nostro, ob oculos illis ponentes,

tes, Animam Virgineam vi gratiæ sanctificantis præservatam fuisse ab originali. Hæc omnia roboramus alio systemate, cogitato exposito, sed plane a nobis impugnato, & exploso, & insurgimus autoritate semper efficaci Damasceni, convocata in auxilium ejus doctrina philosophica circa naturam.

372. Hoc enodato facilioris negotii est explicare clarius isto systemate dona naturæ, & gratiæ, quæ Theologi tribuunt Virgini, prius indicando principaliora dona, & postea ipsi donis nostrum roborantes assertum. Tantummodo supererat designare locum creationis Animæ Virgineæ, ejusque gloriam in primo instanti ab aliquibus concessam aliquantulum contemplari; quod ut facilius expenderetur,

calamo breviori percurrimus formationem, & dona Evæ, Matris viventium, cum Irineus, lib. 3. contra Hæreses, cap. 33. Hieronymus in Epist. ad Eustochium de custodia Virginitatis, latius Aug. serm. 35. de Sanctis, Mariam contraponant Evæ, ut videre effuse est apud Eximium, tom. 2. in 3. part. quæst. 37. art. 4. disp. 18. sect. 4. Unde nos inferimus, Animam Virgineam primo creatam in Empyreo, quod Patribus, & Scripturis valde pro nobis stantibus, quantum nobis licuit, demonstravimus, levioribus difficultatibus enodatis.

373. Collocata Virginea Anima in Empyreo immensa ornata gratia, innuimus, quid Theologi senserint de gloria data Virgini in primo Conceptionis instanti.

stanti, de istius magnitudine, & extensione. Nec tacemus, quid de accidentali gloria, tam subiectiva, quam positiva ipsi Theologi excogitaverint, & defenderint; & omnibus consentientes declaramus, probamus, & insistimus, quod nostro discurrendi modo gloria primi instantis Conceptionis Marianæ, tam essentialis, quam accidentalis clare intelligitur in nostro isto Damasc. systemate: & extolluntur, quantum fieri potest, omnia dona, & excellentiæ Virginis in ipsam profuentes, & illa animæ suæ gloria in statu separationis, in instanti, in quo fuit corpori conjuncta.

Quæ omnia ut corona claudantur, accipe quod habetur in vita Damasceni. Cum Leo Isauricus

cus Romanum Imperium gubernabat, adversus Imagines erat tanquam Leo rapiens, & rugiens. Quae postquam ad Joannis aures pervenerunt, ad Orthodoxos, quibus notus erat, pro venerandarum Imaginum amore libellos Epistolares mittebat, quibus illud eruditissime monstrabat, Divinarum Imaginum adorationem necessariam esse. Quibus auditis, Leo in rabiem actus egit cum Damasceno Sarracenorum principe, ut amputaretur dextera manus Joanni: qua excisa in Oratorium, quod domi habebat, ingreditur, pronoque omnino corpore ante Divinam Imaginem, quae Deigenitricis gerebat effigiem, provolutus excisam manum pristinae suae commissurae admoventem obsecrare cepit; Mater misericordiae: obdormivit illico Joannes, atque

in

in somnis Sanctae Deigenitricis Imaginem vidit placidis, & letis oculis ipsum intuentem, ac dicentem: Ecce sanitatem: restituta est manus tua. Experrectus igitur ille, qui sanatus fuerat, cum excisam manum contempleretur, eamque sanatae conspexisset, spiritus exultavit in Deo salutaris suo, atque ipsius Matre, quoniam fecit illi magnum, qui potens est: Divina consilio, ac providentia linea quaedam elucebat in dextera Damasceni, verissimam excisionem ostendens. Ecce a qua manu doctrinam de Virginis Conceptione hausimus.

LAUS DEO. ®

NUEV
LIOTEC